

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

14-19. G. 21

8526-28.

14-19. G. 21
43/1
55.
A
28

GEOMETRIA SPECIOSA.

Bib. Sec. Coll. Com. Soc. J.

1. The first step is to identify the problem or question that needs to be answered. This involves understanding the context and the specific requirements of the task.

AB000478

AD MAIOREM DEI GLORIAM

GEOMETRIÆ SPECIOSÆ ELEMENTA

PRIMUM

De potestatibus, à radice binomia, & residua.

SECUNDVM

De innumerabilibus numerosis progressionibus.

TERTIVM

Sib. Sec. Coll. De quasi proportionibus. Com. Soc. J.

QUARTVM

De rationibus logarithmicis.

QVINTVM

De proprijs rationum logarithmis.

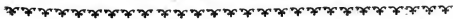
SEXTVM

De innumerabilibus quadraturis.

PETRI MENGOLI

I. V. Ph. D. Coll. Patr. Bonon. Archigymn. Mechanici.

BONONIÆ, Typis Io. Baptistæ Ferronij 1659.

Superiorum permisso.

Vidit Ouidius Montalbanus Philosophus Moralis, Mathematicus, & Iurista: & vndequaq; speciosa, & dignissima luce publica inuenit hæc Elementa, &c. Pro Reuerendis. P. Inquisit. Bonon.

Vidit D. Inuentius Tortus Cler. Reg. S. Pauli, Poenit. pro Illustris. & Reuerendis. D. D. Hieronymo, Boncompagno Archiep. Bonon. & Princ.

Imprimatur.

Fr. Gulielmus Fochus Inquisitor Bonon.

REGESTVM.

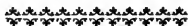
---

a b c d e f g h i k A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T
V X Y Z. Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Kk Ll Mm Nn
Oo Pp Qq Rr Ss Tt Vv Xx Yy Zz. Aaa Bbb Ccc.

Omnes sunt duerniones, præter k, quæ est ternio, & c, quæ est semisol.

Amplissimo, & Integerrimo Viro
D. FERDINANDO RIARIO,

Marchioni Castilionis Orciæ, Patritio Veneto,
Senatori Bononiensi, Antiquiori, & Benemerito
Patri Patriæ: PETRVS MENGOLVS Felicitatem.

Eque Speciosæ Geometrię
pulchritudini, neque tui
Nominis claritati, quid-
quam appositum existimo, Vir Am-
plissime; quòd istud, in illius fronte
præfulgeat. Ipsæ satis amabiles litte-
rarum cultoribus visæ sunt, vtraque
Geometria, Archimedis antiqua, &
Indivisibilium nova Bonaventuræ
Cauallerij Præceptoris mei, necnon
& Viettæ Algebra: quarum, non ex
confusione, aut mixtione, sed con-

iunctis perfectionibus, noua quædam, & propria laboris nostri species, nemini poterit displicere. Tuæ verò splendor gloriæ, Mathematicas quantascunque longè prætergreditur lucubrationes: & quacunque versum prudentia regit fortunam, præclarissimos diffundit radios; tuaque domestica sinceræ insinuat virtutis exempla. Inter quæ, singulare illud, ad bonas artes promouendas, tuæ officium est prouidentia; sua cuique studia consilio partiri, munificentia instruere, augere fauoribus, & auctoritate ad Magisterij decus, & perfectionem perducere. Id quod ego expertus hucusque sum ab adolescētia, tuæ

alumnus

7
alumnus protectionis. Nam te su-
fore primùm, deinde (post Caualle-
rium defunctum) etiam præceptore,
scholasticus Mathematicus; te Ve-
xillifero, professor publicus Arithme-
tices, ante lauream; & post lauream,
te nostri Archigymnasij modera-
tore, ad nouam vsque cathedrā Me-
chanicarum euectus: litterariam di-
gnitatem, & fortunas omnes, tuis de-
beo beneficijs. Hanc itaque meam
Geometriam, grati erga te animi
perpetuum statuo monumentum:
tuorumque in me munerum aliqua-
lem censum, in illius oblatione re-
pēdo. Feliciori longè successu, quàm
cum alijs plerūque scriptoribus con-
tingit,

tingit, surdis vota numinibus nuncu-
pare: tabellasque appendere; quarum
dij sui ne quidem titulos intelligant.
Tibi vni, me ipsum totum, volunta-
te pariter, & intellectu deditum, cre-
ditumque deuincio: qui si forte stu-
dijs Geometriæ quidquam adiece-
ro, proposito conueniens titulo, no-
uum videlicet, atque speciosum;
tuam postulo, & expecto, nostrorum
elementorum, benigna in susceptio-
ne, sententiam. Vale. Bononiæ
IX. Kal. Ianuarias MDCLX.

Lectori Elementario.

Ibi hunc librum scripsi, Lector, & Scholaris beneuole: ideoque nihil alienum sumpsi, præterquam ex prioribus nouem Elementis Euclidis. Vt huius libri beneficio utaris, tradam breuiter, sex faciliora, quædam mathemata, singula pro singulis elementis, per quæ possis, lectos quosque titulos propositionum, numerosis exemplis confirmare, nostrasque demonstrationes, arithmeticæ artis certitudine, præuenire.

Caput Primum.

Primum est, pro primo elemento: constructio potestatum cuiuslibet numeri binomij, vel residui. Est autem cuiusque numeri prima potestas, ipse numerus: secunda verò, est eiusdem numeri per se ipsum multiplicationis productus, quæ dicitur, quadratus: tertia, est productus primæ potestatis in secundam, quæ dicitur, cubus: quarta, est productus primæ potestatis in tertiam, quæ dicitur, quadro-quadratus: quinta, est productus primæ potestatis in quartam: & sic deinceps in infinitum.

Potestates numerorum, vsque ad decimam, & vsque ad potestates denarij, sequens exhibet tabella.

b

Nu.

*Numerorum**Potestates.*

<i>Prima</i>	<i>Secunda</i>	<i>Tertia</i>	<i>Quarta</i>	<i>Quinta</i>
2	4	8	16	32
3	9	27	81	243
4	16	64	256	1024
5	25	125	625	3125
6	36	216	1296	7776
7	49	343	2401	16807
8	64	512	4096	32768
9	81	729	6561	59049
10	100	1000	10000	100000

*Numerorum**Potestates.*

	<i>Sexta</i>	<i>Septima</i>	<i>Octava</i>
2	64	128	256
3	729	2187	6561
4	4096	16384	65536
5	15625	78125	390625
7	46656	279936	1679616
7	117649	823543	5764801
8	262144	2097152	16777216
9	531441	4782969	43046721
10	1000000	10000000	100000000

No-

Numerorum

Potestates.

	Nona	Decima
2	512	1024
3	19683	59049
4	262144	1048576
5	1953125	9765625
6	10077696	60466176
7	40353607	282475249
8	134217728	1073741824
9	387420489	3486784401
10	1000000000	10000000000

Porro cum Franciseo Viettæ, alijsque placuerit Analytistis, indeterminatum quemque determinabilem numerum, eiusque priorem potestatem, cuiuspiam simplicis litteræ caractere significare: placuit consequenter, indeterminatas determinabiles eiusdem numeri potestates alias, eiusdem litteræ caractere significare, numeris dextrorsum adscriptis, indicantibus, quota quæque sit potestas. ut exempli gratia, cum indeterminati numeri determinabilis prima potestas fuerit notata caractere litteræ *i*; secunda potestas, caractere significabitur *12*; tertia potestas, caractere *13*; quarta, *14*; quinta, *15*; & sic deinceps. cum vero determinatus fuerit litteræ *i*, valor ternarius, 3: tunc determinatus erit characteris *12*, valor 9; characteris *13*, valor 27; characteris *14*, valor 81; characteris *15*, valor 243: & sic deinceps.

b 2

Pla-

Placuit etiam duorum indeterminatorum determinabilium numerorum potestatibus inuicem multiplicatis, productos, pariter indeterminatos & determinabiles numeros, iisdem characteribus producentium significare deinceps conscriptis, vt ex multiplicatione a per r , productum ar ; & ex multiplicatione a^2 per r , productum a^2r , & ex multiplicatione a per r^2 , productum ar^2 .

Quibus characteribus à Vietta, Herigonio, Beugrand penes Cauallerium, vsitatis, conuenientia nos adinuicem nomina. Nam productum ar , ex multiplicatione primarum potestatum a , & r , vocamus, Vnprimam: & productum a^2r , ex multiplicatione secundæ potestatis a , per primam r , vocamus, Biprimam: productum verò ar^2 , ex multiplicatione primæ a , per secundam r , vocamus, Vnsecundam: & a^3r , productum tertiæ a , per primam r , vocamus, Triprimam: & a^2r^2 , secundæ a , per secundam r , Bisecundam: & ar^3 , primæ a , per tertiam r , Vntertiam: item a^4r , Quadriprimam: a^3r^2 , Trisecundam: a^2r^3 , Bitertiam: ar^4 , Vniquartam. & sic reliquas

a^5r , Quintiprimam.

a^3r^4 , Triquantam.

a^4r^2 , Quadrisecundam.

a^2r^5 , Biquintam.

a^3r^3 , Tritertiam.

ar^6 , Vnisextam.

a^2r^4 , Biquartam.

a^7r , Septimiprimam.

ar^5 , Vniquintam.

a^6r^2 , Sextisecundam.

a^6r , Sextiprimam.

a^5r^3 , Quintitertiam.

a^5r^2 , Quintisecundam.

a^4r^4 , Quadriquantam.

a^4r^3 , Quadritertiam.

a^3r^5 , Triquantam.

a^2r^6 ,

a2r6, Bisextam.
a7r, Vniseptimam.
a8r, Octauiprimam.
a7r2, Septimifecundam.
a6r3, Sextitertiam.
a5r4, Quintiquartam.
a4r5, Quadriquantam.
a3r6, Trisextam.
a2r7, Biseptimam.
a8, Vnioctauam.

a9r, Noniprimam.
a8r2, Octauifecundam.
a7r3, Septimitertiam.
a6r4, Sextiquartam.
a5r5, Quintiquintam.
a4r6, Quadrifecundam.
a3r7, Triseptimam.
a2r8, Bioctauam.
a9, Vninonam.

Quare si litteræ *a*, taxatus fuerit valor 3, & litteræ *r*, valor 2; erit characteris *a7* vniprimæ, valor 6, productus multiplicationis 3 per 2: erit deinde characteris *a2*, valor 9; & characteris *a2r* biprimæ, valor 18: item characteris *r2*, valor erit 4; & characteris *a7r2* vnifecundæ, valor 12: & sic deinceps.

Itaque sicut Euclides in 2. 8. numerosam triangularem tabulam instituit proportionalium ab vnitae, datisque minimis & numeris, datam inter se rationem habentibus: ita eadem methodo, placuit litteratam triangularem tabulam disponere proportionalium characterum, à data vnitae, propositisque duobus indeterminatis determinabilibus numeris, indeterminatam inter se rationem habentibus. Pro characterè autem vnitatis, litteram *u* collocauimus, in vertice triangularis tabulæ, & pro indeterminatis determinabilibus numeris, duas litteras *a*, & *r*.

Tabula autem proportionalium, est quæ sequitur, à vertice vsque ad decimam extensionis, in qua vndecim censentur proportionales, in eadem ratione a ad r .

Tabula Proportionalium.

a	r
$a2$	$ar2$
$a3$	$a2r$ $ar2$ $r3$
$a4$	$a3r$ $a2r2$ $ar3$ $r4$
$a5$	$a4r$ $a3r2$ $a2r3$ $ar4$ $r5$
$a6$	$a5r$ $a4r2$ $a3r3$ $a2r4$ $ar5$ $r6$
$a7$	$a6r$ $a5r2$ $a4r3$ $a3r4$ $a2r5$ $ar6$ $r7$
$a8$	$a7r$ $a6r2$ $a5r3$ $a4r4$ $a3r5$ $a2r6$ $ar7$ $r8$
$a9$	$a8r$ $a7r2$ $a6r3$ $a5r4$ $a4r5$ $a3r6$ $a2r7$ $ar8$ $r9$
$a10$	$a9r$ $a8r2$ $a7r3$ $a6r4$ $a5r5$ $a4r6$ $a3r7$ $a2r8$ $ar9$ $r10$.

In

In qua tabula, quoniam litteræ *u*, valor est vnitas: si litteræ *a*, valor fuerit 3; litteræ verò *r*, valor 2: reliquorum characterum valores ordinantur similiter in simili tabula, quam præcipit Euclides in præcitata prop. 2. 8. Elem.

Tabula Proportionalium Eucl. Elem. 2. 8.

1.

2. 3.

4. 6. 9.

8. 12. 18. 24.

16. 24. 36. 54. 81.

32. 48. 72. 108. 162. 243.

64. 96. 144. 216. 324. 486. 729.

128. 192. 288. 432. 648. 972. 1458. 2187.

256. 384. 576. 864. 1296. 1944. 2916. 4374. 6561.

512. 768. 1152. 1728. 2592. 3888. 5832. 8748. 13122. 19683.

1024. 1536. 2304. 3456. 5184. 7776. 11664. 17496. 26244. 39366. 59049.

Pla-

Placuit demum ijsdem Analystis, ex numero indeterminato, & determinabili (siue potestate, siue ex potestatibus producto) & ex determinato numero, per multiplicationem factum productum indeterminatum pariter atque determinabilem, eodem producentis caractere significari, præscripto numero multiplicationis. vt $3a2r$, triplum productum sub secunda potestate numeri a , & sub prima numeri r ; vel triplam biprimam: & $10a2r3$, decuplum productum sub secunda potestate numeri a , & sub tertia numeri r ; vel decuplam bitertiam. & sic de reliquis.

Præter tabulam proportionalium prædictam, oportet aliam tabulam triangularem habere in promptu, quam Analystæ vocant, multiplicium tabulam: in qua vnitates in vertice ordinantur, & in lateribus; in area verò numeri, quorum vnusquisque inferioris basis numerus, duorum, sibi, quasi cornua fronti, adiacentium superioris basis numerorum est aggregatum: vt ex ipsius tabulæ patebit lectura; quam exponimus extensam, à vertice vsque ad decimam basim.

Esto litteræ a , valor 2.

litteræ r , valor 3.

ideoque characteris $a+r$, valor 5.

$a2:$	4
$2ar:$	12
$r2:$	9

Secunda potestas à $5:$ 25

$a3:$	8
$3a2r:$	36
$3ar2:$	54
$r3:$	27

Tertia potestas à $5:$ 125

$a4:$	16
$4a3r:$	96
$6a2r2:$	216
$4ar3:$	216
$r4:$	81

Quarta potestas à $5:$ 625

Residuus dicitur numerus, qui duorum inæqualium numerorum, relinquitur, à maiore, minore subtracto; à quibus denominatur. vñ numerus binarius, tunc residuus dicitur

tur; cum à quinario, ternario dempto, relictus fuerit; & à quinario atque ternario denominatus. Characterem autem residui numeri, placuit, ex characteribus totius & abscissi denotari, à quibus denominatur, lineola, interueniente, quæ signum est subtractionis posterioris characteris à priore. vt $5 - 3$, valet perinde atque 2. Similiter si duo numeri, à quibus residuus denominatur, fuerint indeterminati, t maior, a minor, residuus characterem significabitur ex vtriusque $t - a$.

Itaque sicut $t - a$, prima sui ipsius potestas, fit ex nominibus t, a , in prima basi tabulæ nominum iacentibus; ita secunda potestas eiusdem residui $t - a$, fit ex nominibus in secunda basi, alternatim additis, & subtractis, $t^2 - 2ta + a^2$; tertia, ex nominibus, in tertia basi $t^3 - 3t^2a + 3ta^2 - a^3$; quarta, ex nominibus, in quarta basi $t^4 - 4t^3a + 6t^2a^2 - 4ta^3 + a^4$: & reliquæ deinceps potestates, fiunt similiter ex nominibus, in reliquis deinceps basibus iacentibus.

Huc pariter innumerabilia pertinent huiusmodi theoremata. Si à toto quodam maiore numero, quisque minor numerus abscissus fuerit: residui secunda potestas relinquitur, ex secunda potestate totius; dempto duplo producto sub toto & abscisso, idest, dempta dupla vniprima; addita secunda potestate abscissi: tertia potestas residui, relinquitur, ex tertia potestate totius; dempto triplo producto sub secunda potestate totius & sub prima abscissi, idest dempta tripla biprima; addito triplo producto sub prima
totius

totius & sub secunda abscissi, idest addita tripla vnitecunda; dempta tertia potestate abscissi: quarta residui, relinquatur, ex quarta totius; dempto quadruplo producto sub tertia totius, & sub prima abscissi, idest, dempta quadrupla triprima; addito sexcuplo producto sub secundis potestatibus totius & abscissi, idest, addita sexcupla bisecunda; dempto quadruplo producto sub prima totius, & sub tertia abscissi, idest dempta quadrupla vnitertia; addita quarta abscissi. aliaque similia, quorum præstat characteres oculis intueri, quàm voces legere.

Potestates residui $t - a$.

Prima $t - a$.

Secunda $t^2 - 2ta + a^2$.

Tertia $t^3 - 3t^2a + 3ta^2 - a^3$.

Quarta $t^4 - 4t^3a + 6t^2a^2 - 4ta^3 + a^4$.

Quinta $t^5 - 5t^4a + 10t^3a^2 - 10t^2a^3 + 5ta^4 - a^5$.

Sexta $t^6 - 6t^5a + 15t^4a^2 - 20t^3a^3 + 15t^2a^4 - 6ta^5 + a^6$.

Septima $t^7 - 7t^6a + 21t^5a^2 - 35t^4a^3 + 35t^3a^4 - 21t^2a^5 + 7ta^6 - a^7$.

Octaua $t^8 - 8t^7a + 28t^6a^2 - 56t^5a^3 + 70t^4a^4 - 56t^3a^5 + 28t^2a^6 - 8ta^7 + a^8$.

Nona $t^9 - 9t^8a + 36t^7a^2 - 84t^6a^3 + 126t^5a^4 - 126t^4a^5 + 84t^3a^6 - 36t^2a^7 + 9ta^8 - a^9$.

Decima $t^{10} - 10t^9a + 45t^8a^2 - 120t^7a^3 + 210t^6a^4 - 252t^5a^5 + 210t^4a^6 - 120t^3a^7 + 45t^2a^8 - 10ta^9 + a^{10}$.

d 2

Quæ

Quæ similiter demonstrabuntur facile per inductionem, determinato cuiusque litteræ valore.

Esto litteræ t , valor 5.
 litteræ a valor 3.
 ideoque characteris $t-a$, valor 2.

$t2:$	25		$2ta:$	30
$a2:$	9			

34

30

Secunda potestas à 2: 4

$t3:$	125		$3ta:$	225
$3ta2:$	135		$a3:$	27

260

252

252

Tertia potestas à 2: 8

$t4:$	625		$4ta:$	1500
$6ta2:$	1350		$4ta3:$	540
$a4:$	81			

2056

2040

2040

Quarta potestas à 2: 16

Si-

Similibus exemplis potest confirmari, tota constructio-
nis potestatum ars, à binomijs, & residuis: quàm pro
quantitatibus omnifariam, in primo nostro elemento ple-
niùs ostendimus.

Caput 2.

Secundum, pro secundo est elemento: multifariam pro-
gressuorum regulares collectiones; in quibus præcipua
nostri inuenti pars est. Accipiat quilibet numerus, cu-
ius abscindantur ordinatim vnitas, binarius, ternarius, &
deinceps quicunque numeri possunt abscindi, vt vel nume-
rus, vel saltem vnitas relinquantur: & residui vsque ad vni-
tatem, totidem saluentur, quot abscissi, singuli residui è re-
gione suorum abscissorum.

Placuit autem acceptum numerum vocare quantita-
tem totam, & significare littera *t*: eiusque potestates vo-
care totas; *t*₂, totam secundam; *t*₃, totam tertiam; *t*₄
totam quartam; & sic deinceps. placuit etiam acceptos ab-
scissos vocare quantitates abscissas, & significare littera *a*:
item abscissorum potestates, vocare abscissas; *a*₂, abscis-
sam secundam; *a*₃, abscissam tertiam; *a*₄, abscissam quar-
tam; & deinceps: residuos quoque placuit vocare, quanti-
tates residuas, & significare littera *r*: item residuorum po-
testates, vocare residuas; *r*₂, residuam secundam; *r*₃, re-
siduam tertiam; *r*₄, residuam quartam; & deinceps. de-
nique sub potestatibus cuiusque abscissæ, & suæ residuæ,
placuit productos denominare vt supra, *ar* vniprimas,
*a*₂*r* biprimas, *a*₂*r*₂ vnifsecundas, *a*₃*r* triprimas, *a*₂*r*₂ bi-
secun-

secundas, & 3 vnitertias, & sic deinceps.

Sed ecce tabula, in qua cuiusque numeri ab vnitatem vsque primùm ad 7. deinde vsque ad 10. pro vnaqualibet abscissa, scripta est è regione residua, & abscissa secunda, & vniprima, & residua secunda, & abscissa tertia, & biprima, & vnifecunda, & residua tertia, & sic deinceps vsque ad proportionales in decima basi tabulæ proportionalium iacentes.

t	a	r	$a2$	ar	$r2$	$a3$	$a2r$
2	1	1	1	1	1	1	1
3	1	2	1	2	4	1	2
	2	1	4	2	1	8	4
4	1	3	1	3	9	1	3
	2	2	4	4	4	8	8
	3	1	9	3	1	27	9
5	1	4	1	4	16	1	4
	2	3	4	6	9	8	12
	3	2	9	6	4	27	18
	4	1	16	4	1	64	16
6	1	5	1	5	25	1	5
	2	4	4	8	16	8	16
	3	3	9	9	9	27	27
	4	2	16	8	4	64	32
	5	1	25	5	1	125	25
7	1	6	1	6	36	1	6
	2	5	4	10	25	8	20
	3	4	9	12	16	27	36
	4	3	16	12	9	64	48
	5	2	25	10	4	125	50
	6	1	36	6	1	216	36

t	ar_2	r_3	a_4	a_3r	a_2r_2	ar_3
2	1	1	1	1	1	1
3	4	8	1	2	4	8
	2	1	16	8	4	2
4	9	27	1	3	9	27
	8	8	16	16	16	16
	3	1	81	27	9	3
5	16	64	1	4	16	64
	18	27	16	24	36	54
	12	8	81	54	36	24
	4	1	256	64	16	4
6	25	125	1	5	25	125
	32	64	16	32	64	128
	27	27	81	81	81	81
	16	8	256	128	64	32
	5	1	625	125	25	5
7	36	216	1	6	36	216
	50	125	16	40	100	250
	48	64	81	108	144	192
	36	27	256	192	144	108
	20	8	625	250	100	40
	6	1	1296	216	36	6

ϵ	$r4$	$a5$	$a4r$	$a3r2$	$a2r3$	$ar4$
2	I	I	I	I	I	I
3	16	I	2	4	8	16
	I	32	16	8	4	2
4	81	I	3	9	27	81
	16	32	32	32	32	32
	I	243	81	27	9	3
5	256	I	4	16	64	256
	81	32	48	72	108	162
	16	243	162	108	72	48
	I	1024	256	64	16	4
6	625	I	5	25	125	625
	256	32	64	128	256	512
	81	243	243	243	243	243
	16	1024	512	256	128	64
	I	3125	625	125	25	5
7	1296	I	6	36	216	1296
	625	32	80	200	500	1250
	256	243	324	432	576	768
	81	1024	768	576	432	324
	16	3125	1250	500	200	80
	I	7776	1296	216	36	6

c

r5

t	r_5	a_6	a_{5r}	a_{4r2}	a_{3r3}
2	I	I	I	I	I
3	3^2 I	I 64	2 32	4 16	8 8
4	243 3^2 I	I 64 729	3 64 243	9 64 81	27 64 27
5	1024 243 3^2 I	I 64 729 4096	4 96 486 1024	16 144 324 256	64 216 216 64
6	3125 1024 243 3^2 I	I 64 729 4096 15625	5 128 729 2048 3125	25 256 729 1024 625	125 512 729 512 125
7	7776 3125 1024 243 3^2 I	I 64 729 4096 15625 46656	6 160 972 3072 6250 7776	36 400 1296 2304 2500 1296	216 1000 1728 1728 1000 216

 a_{2r4}

1	a2r4	a5	r6	a7	a6r
2	1	1	1	1	1
3	16	32	64	1	2
	4	2	1	128	64
4	81	243	729	1	3
	64	64	64	128	128
	9	3	1	2187	729
5	256	1024	4096	1	4
	324	486	729	128	192
	144	96	64	2187	1458
	16	4	1	16384	4096
6	625	3125	15625	1	5
	1024	2048	4096	128	256
	729	729	729	2187	2187
	256	128	64	16384	8192
	25	5	1	78125	15625
7	1296	7776	46656	1	6
	2500	6250	15625	128	320
	2304	3072	4096	2187	2916
	1296	972	729	16384	12288
	400	160	64	78125	31250
	36	6	1	279936	46656

	$a_5 r_2$	$a_4 r_3$	$a_3 r_4$	$a_2 r_5$	$a_1 r_6$
2	1	1	1	1	1
3	4	8	16	32	64
	32	16	8	4	2
4	9	27	81	243	729
	128	128	128	128	128
	243	81	27	9	3
5	16	64	256	1024	4096
	288	432	648	972	1458
	972	648	432	288	192
	1024	256	64	16	4
6	25	125	625	3125	15625
	512	1024	2048	4096	8192
	2187	2187	2187	2187	2187
	4096	2048	1024	512	256
	3125	625	125	25	5
7	36	216	1296	7776	46656
	800	2000	5000	12500	31250
	3888	5184	6912	9216	12288
	9216	6912	5184	3888	2916
	12500	5000	2000	800	320
	7776	1296	216	36	6

i	17	a8	a7r	a6r2	a5r3
2	I	I	I	I	I
3	128 I	I 256	2 128	4 64	8 32
4	2187 128 I	I 256 6561	3 256 2187	9 526 729	27 256 243
5	16384 2187 128 I	I 256 6561 65536	4 384 4374 16384	16 576 2916 4096	64 864 1944 1024
6	78125 16384 2187 128 I	I 256 6561 65536 390625	5 512 6561 32768 78125	25 1024 6561 16384 15625	125 2048 6561 8192 3125
7	279936 78125 16384 2187 128 I	I 256 6561 65536 390625 1679616	6 640 8748 49152 156250 279936	36 1600 11664 36864 62500 46656	216 4000 15552 27648 25000 7776

	a4r4	a3r5	a2r6	ar7	r8
2	1	1	1	1	1
3	16	32	64	128	256
	16	8	4	2	1
4	81	243	729	2187	6561
	256	256	256	256	256
	81	27	9	3	1
5	256	1024	4096	16384	65536
	1296	1944	2916	4374	6561
	1296	864	576	384	256
	256	64	16	4	1
6	625	3125	15625	78125	390625
	4096	8192	16384	32768	65536
	6561	6561	6561	6561	6561
	4096	2048	1024	512	256
	625	125	25	5	1
7	1296	7776	46656	279936	1679616
	10000	25000	62500	156250	390625
	20736	27648	36864	49152	65536
	20736	15552	11664	8748	6561
	10000	4000	1600	640	256
	1296	216	36	6	1

	a9	a8r	a7r2	a6r3
2	I	I	I	I
3	I	2	4	8
	512	256	128	64
4	I	3	9	27
	512	512	512	512
	19683	6561	2187	729
5	I	4	16	64
	512	768	1152	1728
	19683	13122	8748	5832
	262144	65536	16384	4096
6	I	5	25	125
	512	1024	2048	4096
	19683	19683	19683	19683
	262144	131072	65536	32768
	1953125	390625	78125	15625
7	I	6	36	216
	512	1280	3200	8000
	19683	26244	34992	46656
	262144	196608	147456	110592
	1953125	781250	312500	125000
	10077696	1679616	279936	46656

a5r4

	1	a5r4	a4r5	a3r6	a2r7	ar8
2		I	I	I	I	I
3		16 32	32 16	64 8	128 4	256 2
4		81 512 243	243 512 81	729 512 27	2187 512 9	6561 512 3
5		256 2592 3888 1024	1024 3888 2592 256	4096 5832 1728 64	16384 8748 1152 16	65536 13122 768 4
6		625 8192 19683 16384 3125	3125 16384 19683 8192 625	15625 32768 19683 4096 125	78125 65536 19683 2048 25	390625 131072 19683 1024 5
7		1296 20000 62208 82944 50000 7776	7776 50000 82944 62208 20000 1296	46656 125000 110592 46656 8000 216	279936 312500 147456 34992 3200 36	1679616 781250 196608 26244 1280 6

f	r9	a10	agr	a8r2
2	I	I	I	I
3	512 I	I 1024	2 512	4 256
4	19683 512 I	I 1024 59049	3 1024 19683	9 1024 6561
5	262144 19683 512 I	I 1024 59049 1048576	4 1536 39366 262144	16 2304 26244 65536
6	1953125 262144 19683 512 I	I 1024 59049 1048576 9765625	5 2048 59049 524288 1953125	25 4096 59049 262144 390625
7	10077696 1953125 262144 19683 512 I	I 1024 59049 1048576 9765625 60466176	6 2560 78732 786432 3906250 10076696	36 6400 104976 589824 1562500 1679616

i	a7r3	a6r4	a5r5	a4r6
2	I	I	I	I
3	8 128	16 64	32 32	64 16
4	27 1024 2187	81 1024 729	243 1024 243	729 1024 81
5	64 3456 17496 16384	256 5184 11664 4096	1024 7776 7776 1024	4096 11664 5184 256
6	125 8192 59049 131072 78125	625 16384 59049 65536 15625	3125 32768 59049 32768 3125	15265 65536 59049 16384 625
7	216 16000 139968 442368 625000 279936	1296 40000 186624 331776 250000 46656	7776 100000 248832 248832 100000 7776	46656 250000 331776 186624 40000 1296

i	43r7	43r8	43r9	43r10
2	I	I	I	I
3	128 8	256 4	512 2	1024 I
4	2187 1024 27	6561 1024 9	19683 1024 3	59049 1024 I
5	16384 17496 3456 64	65536 26244 2304 16	262144 39366 1536 4	1048576 59049 1024 I
6	78125 131072 59049 8192 125	390625 262144 59049 4096 25	1953125 524288 59049 2048 5	9765625 1048576 59049 1024 I
7	279936 625000 442368 139968 16000 216	1679616 1562500 589824 104976 6400 36	10077696 3906250 786432 78732 2560 6	60466176 9765625 1048576 59049 1024 I

f 2

Sequitur Ta-

40

Sequitur Tabula pro numeris 8, 9, & 10.

t	a	r	a ₂	ar	r ₂	a ₃	a ₂ r
8	1	7	1	7	49	1	7
	2	6	4	12	36	8	24
	3	5	9	15	25	27	45
	4	4	16	16	16	64	64
	5	3	25	15	9	125	75
	6	2	36	12	4	216	72
	7	1	49	7	1	343	49
9	1	8	1	8	64	1	8
	2	7	4	14	49	8	28
	3	6	9	18	36	27	54
	4	5	16	20	25	64	80
	5	4	25	20	16	125	100
	6	3	36	18	9	216	108
	7	2	49	14	4	343	98
	8	1	64	8	1	512	64
10	1	9	1	9	81	1	9
	2	8	4	16	64	8	32
	3	7	9	21	49	27	63
	4	6	16	24	36	64	96
	5	5	25	25	25	125	125
	6	4	36	24	16	216	144
	7	3	49	21	9	343	147
	8	2	64	16	4	512	128
	9	1	81	9	1	729	81

ar

	ar2	r3	44	43r	a2r2	ar3
8	<u>49</u>	<u>343</u>	<u>1</u>	<u>7</u>	<u>49</u>	<u>343</u>
	<u>72</u>	<u>216</u>	<u>16</u>	<u>48</u>	<u>144</u>	<u>432</u>
	<u>75</u>	<u>125</u>	<u>81</u>	<u>135</u>	<u>225</u>	<u>375</u>
	<u>64</u>	<u>64</u>	<u>256</u>	<u>256</u>	<u>256</u>	<u>256</u>
	<u>45</u>	<u>27</u>	<u>625</u>	<u>375</u>	<u>225</u>	<u>135</u>
	<u>24</u>	<u>8</u>	<u>1296</u>	<u>432</u>	<u>144</u>	<u>48</u>
	<u>7</u>	<u>1</u>	<u>2401</u>	<u>343</u>	<u>49</u>	<u>7</u>
2	<u>64</u>	<u>512</u>	<u>1</u>	<u>8</u>	<u>64</u>	<u>512</u>
	<u>98</u>	<u>343</u>	<u>16</u>	<u>56</u>	<u>196</u>	<u>686</u>
	<u>108</u>	<u>216</u>	<u>81</u>	<u>162</u>	<u>324</u>	<u>648</u>
	<u>100</u>	<u>125</u>	<u>256</u>	<u>320</u>	<u>400</u>	<u>500</u>
	<u>80</u>	<u>64</u>	<u>625</u>	<u>500</u>	<u>400</u>	<u>320</u>
	<u>54</u>	<u>27</u>	<u>1296</u>	<u>648</u>	<u>324</u>	<u>162</u>
	<u>28</u>	<u>8</u>	<u>2401</u>	<u>686</u>	<u>196</u>	<u>56</u>
	<u>8</u>	<u>1</u>	<u>4096</u>	<u>512</u>	<u>64</u>	<u>8</u>
10	<u>81</u>	<u>729</u>	<u>1</u>	<u>9</u>	<u>81</u>	<u>729</u>
	<u>128</u>	<u>512</u>	<u>16</u>	<u>64</u>	<u>256</u>	<u>1024</u>
	<u>147</u>	<u>343</u>	<u>81</u>	<u>189</u>	<u>441</u>	<u>1029</u>
	<u>144</u>	<u>216</u>	<u>256</u>	<u>384</u>	<u>576</u>	<u>864</u>
	<u>125</u>	<u>125</u>	<u>625</u>	<u>625</u>	<u>625</u>	<u>625</u>
	<u>96</u>	<u>64</u>	<u>1296</u>	<u>864</u>	<u>576</u>	<u>384</u>
	<u>63</u>	<u>27</u>	<u>2401</u>	<u>1029</u>	<u>441</u>	<u>189</u>
	<u>32</u>	<u>8</u>	<u>4096</u>	<u>1024</u>	<u>256</u>	<u>64</u>
	<u>9</u>	<u>1</u>	<u>6561</u>	<u>729</u>	<u>81</u>	<u>9</u>

r4

1

	r_4	a_5	a_4r	a_3r^2	a_2r^3	a_1r^4
8	2401	1	7	49	343	2401
	1296	32	96	288	864	2592
	625	243	405	675	1125	1875
	256	1024	1024	1024	1024	1024
	81	3125	1875	1125	675	405
	16	7776	2592	864	288	96
	1	16807	2401	343	49	7
9	4096	1	8	64	512	4096
	2401	32	112	392	1372	4802
	1296	243	486	972	1944	3888
	625	1024	1280	1600	2000	2500
	256	3125	2500	2000	1600	1280
	81	7776	3888	1944	972	486
	16	16807	4802	1372	392	112
	1	32768	4096	512	6	8
10	6561	1	9	81	729	6561
	4096	32	128	512	2048	8192
	2401	243	567	1323	3087	7203
	1296	1024	1536	2304	3456	5184
	625	3125	3125	3125	3125	3125
	256	7776	5184	3456	2304	1536
	81	16807	7203	3087	1323	567
	16	32768	8192	2048	512	128
	1	59049	6561	729	81	9

	rs	46	45r	44r2	43r3
8	16807	1	7	49	343
	7776	64	192	576	1728
	3125	729	1215	2025	3375
	1024	4096	4096	4096	4096
	243	15625	9375	15625	3375
	32	46656	15552	5084	1728
	111	117649	16807	401	343
9	32768	1	8	64	512
	16807	64	224	784	2744
	7776	729	1458	2916	5832
	3125	4096	5120	6400	8000
	1024	15625	12500	10000	8000
	243	46656	2338	11664	5832
	32	117649	33614	9604	2744
	1	262144	32768	4096	512
10	59049	1	9	81	729
	32768	64	256	1024	4096
	16807	729	1701	3969	9261
	7776	4096	6144	9216	13824
	3125	15625	15625	15625	15625
	1024	46656	31104	20736	13824
	243	117649	50421	21609	9261
	32	262144	65536	16384	4096
	1	531441	59049	6561	729

	<i>a2r4</i>	<i>a5</i>	<i>r6</i>	<i>a7</i>	<i>a6r</i>
8	2401	16807	117649	1	7
	5084	15552	46656	128	384
	5625	9375	15625	2187	365
	4096	4096	4096	16384	16384
	2025	1215	729	78125	46875
	576	192	64	279936	93312
	49	7	1	823543	117649
9	4096	32768	262144	1	8
	9604	33614	117649	128	448
	11664	23328	46656	2187	4374
	10000	12500	15625	16384	20480
	6400	5120	4096	78125	62500
	2916	1458	729	279936	139968
	784	224	64	823543	235298
	64	8	1	2097152	262144
10	6561	59049	531441	1	9
	16384	65536	262144	128	512
	21609	50421	117649	2187	5103
	20736	31104	46656	16384	24576
	15625	15625	15625	78125	78125
	9216	6144	4096	279936	186624
	3969	1701	729	823543	352947
	1024	256	64	2097152	524288
	81	9	1	4782969	531441

i	a5r2	a4r3	a3r4	a2r5	ar6	r7
8	49	343	2401	16807	117649	823543
	1152	3456	10168	31104	93312	279936
	6075	10125	16875	28125	46875	78125
	16384	16384	16384	16384	16384	16384
	28125	16875	10125	6075	3645	2187
	31104	10168	3456	1152	384	128
	16807	2401	343	49	7	1
9	64	512	4096	32768	262144	2097152
	1568	5488	19208	67228	235298	823543
	8748	17496	34992	69984	139968	279936
	25600	32000	40000	50000	62500	78125
	50000	40000	32000	25600	20480	16384
	69984	34992	17496	8748	4374	2187
	67228	19208	5488	1568	448	128
	32768	4096	512	64	8	1
10	81	729	6561	59049	531441	4782969
	2048	8192	32768	131072	524288	2097152
	11907	27783	64827	151263	352947	823543
	36864	55296	82944	124416	186024	279936
	78125	78125	78125	78125	78125	78125
	124416	82944	55296	36864	24576	16384
	151263	64827	27783	11907	5103	2187
	131072	32768	8192	2048	512	128
	59049	6561	729	81	9	1

i	a8	a7r	a6r2	a5r3	a4r4
8	I	7	49	343	2401
	256	768	2304	6912	19936
	6561	10935	18225	30375	50625
	65536	65536	65536	65536	65536
	390625	234375	140625	84375	50625
	1679616	559872	186624	61008	19936
	5764801	823543	117649	16807	2401
9	I	8	64	512	4096
	256	896	3136	10976	3816
	6561	13122	26244	52488	104976
	65536	81920	102400	128000	160000
	390625	312500	250000	200000	160000
	1679616	839808	419904	209952	104976
	5764801	1647086	470596	134456	38+16
	16777216	2097152	262144	32768	4096
10	I	9	81	729	6561
	256	1024	4096	16384	65536
	6561	15309	35721	83349	194481
	65536	98304	147456	221184	331776
	390625	390625	390625	390625	390625
	1679616	1119744	746496	497664	331776
	5764801	2470629	1058841	453789	194481
	16777216	4194304	1048576	262144	65536
	43046721	4782969	531441	59049	6561

	4375	4276	4177	4778
8	16807 61008 84375 65536 30375 6912 343	117649 186624 140625 65536 18225 2304 49	823543 559872 234375 65536 10935 768 7	5764801 1679616 390625 65536 6561 256 1
9	32768 134456 209952 200000 128000 52488 10976 512	262144 470596 419904 250000 102400 26244 3136 64	2097152 1647086 839808 312500 81920 13122 896 8	16777216 5764801 1679616 390625 65536 6561 256 1
10	59049 262144 453789 497664 390625 221184 83349 16384 729	531441 1048576 1058841 746496 390625 147456 35721 4096 81	4782969 4194304 2470629 1119744 390625 98304 15309 1024 9	43046721 16777216 5764801 1679616 390625 65536 6561 256 1

48

	49	48r	47r2	46r3
8	1	7	49	343
	512	1536	6408	13824
	19683	32805	54675	91125
	262144	262144	262144	262144
	1953125	1171875	703125	421875
	10077696	3349232	1119744	366048
	40353607	5764861	823543	117649
9	1	8	64	512
	512	1792	6272	21952
	19683	39366	78732	157464
	262144	327680	409600	512000
	1953125	1562500	1250000	1000000
	10077696	5038848	2519424	1259712
	40353607	11529602	3294172	911192
	134117728	16777216	2097152	262144
10	1	9	81	729
	512	2048	8192	32768
	19683	45927	107163	250047
	262144	393216	589824	884736
	1953125	1953125	1953125	1953125
	10077696	6718464	4478976	2985984
	40353607	17294403	7411887	3175523
	134217728	33554432	8388608	2097152
	387420489	43046721	4782969	531741

45r4

	45r4	44r5	43r6	42r7	49 ar8
8	2401 39872 151875 262144 253125 124416 16807	16807 124416 253125 262144 151875 39872 2401	117549 366048 421875 262144 91125 13824 343	823543 1119744 703125 262144 54675 4608 49	5764861 3349232 1171875 262144 32805 1536 7
9	4096 76832 314928 640000 800000 629856 268912 32768	32768 268912 629856 800000 640000 314928 76832 4096	262144 941192 1259712 1000000 512000 157464 21952 512	2097152 3294172 2519424 1250000 409600 78732 6272 64	16777216 11529602 5038848 1562500 327680 39366 1792 8
10	6561 131072 583443 1327104 1953125 1990656 1361367 524288 59049	59049 524288 1361367 1990656 1953125 1327104 583443 131072 6561	531441 2097152 3176523 2985984 1953125 884736 250047 32768 729	4782969 8388603 7411887 4478976 1953125 589824 107163 8192 81	43046721 33554432 17294403 6718464 1953125 393216 45927 2048 9

r	r9	r10	r9r	r8r2
8	40353607 10077696 1953125 262144 19683 512 1	1 1024 59049 1048576 9765625 60466176 282475249	7 3072 98415 1048576 5859375 20155392 40353607	49 9216 164025 1048576 3515625 6698464 5764861
9	134217728 40353607 10077696 1953125 262144 19683 512 1	1 1024 59049 1048576 9765625 60466176 282475249 1073741824	8 3584 118098 1310720 7812500 30233088 80707214 134217728	64 12544 236196 1638400 6250000 15116544 23059204 16777216
10	387420489 134217728 40353607 10077696 1953125 262144 19683 512 1	1 1024 59049 1048576 9765625 60466176 282475249 1073741824 3486784401	9 4096 137781 1572864 9765625 40310784 121060821 268435456 387420489	81 16384 321489 2359296 9765625 26873856 51883209 67108864 43046721

	47r3	46r4	45r5	44r6
8	343 27648 273375 1048576 2109375 2196288 813543	2401 79744 455625 1048576 1265625 746496 117649	16807 248832 759375 1048576 759375 248832 16807	117649 746496 1265625 1048576 455625 79744 2401
9	512 43904 472392 2048000 5000000 7558272 6588344 2097152	4096 153664 944784 2560000 4000000 3779136 1882384 262144	32768 537824 1889566 3200000 3200000 1889566 537824 32768	262144 1882384 3779136 4000000 2560000 944784 153664 4096
10	729 65536 750141 3538944 9765625 17915904 22235661 16777216 4782969	6561 262144 1750329 5308416 9765625 11943936 9529569 4194304 531441	59049 1048576 4084101 7962624 9765625 7962624 4084101 1048576 59049	531441 4194304 9529569 11943936 9765625 5308416 1750329 262144 6561

i	a3r7	a2r8	ar9	r10
8	823543 2196288 2109375 1048576 164025 9216 49	5764861 6698464 3515625 1048576 164025 9216 49	40353607 20155392 5859375 1048576 98415 3072 7	282475249 60466176 9765625 1048576 59049 1024 1
9	2097152 6588344 7558272 5000000 2048000 472392 43904 512	16777216 23059204 15116544 6250000 1638400 236196 12544 64	134217728 80707214 30233088 7812500 1310720 118098 3584 8	1073741824 282475249 60466176 9765625 1048576 59049 1024 1
10	4782969 16777216 22235661 17915904 9765625 3538944 750141 65530 725	43046721 67108864 151883209 26873856 9765625 2359296 321489 16384 81	387420489 268435456 121060821 40310784 9765625 1572864 137781 4096 9	3486784401 1073741824 282475249 60466176 9765625 1048576 59049 1024 1

In

In præcedenti tabula 'progressivas quantitates expandimus: in sequenti colligimus, cuiusque numeri massas ex omnibus eiusdem appellationis proportionalibus, pro vnaquaque numeri abscissione supra singillatim acceptis: videlicet massam ex omnibus abscissis, quàm significamus charactere $O.a$; & massam ex omnibus residuis, $O.r$; & massam ex omnibus abscissis secundis $O.a2$; & massam ex omnibus vniprimis $O.ar$; & massam ex omnibus residuis secundis, $O.r3$; & reliquas deinceps, quatenus præcedens tabula expanditur.

	$O.r$	$O.r2$		$O.r3$	$O.ar2$	$O.r4$
1	$O.a$	$O.a2$	$O.ar$	$O.a3$	$O.a2r$	$O.a4$
2	1	1	1	1	1	1
3	3	5	4	9	6	17
4	6	14	10	36	20	98
5	10	30	20	100	50	354
6	15	55	35	225	105	979
7	21	91	56	441	196	2275
8	28	140	84	784	336	4676
9	36	204	120	1296	540	8772
10	45	285	165	2025	825	15333

h

 $O.ar3$

	<i>O.ar3</i>		<i>O.r5</i>	<i>O.ar4</i>	<i>O.a2r3</i>	<i>O.r6</i>
<i>t</i>	<i>O.a3r</i>	<i>O.a2r2</i>	<i>O.a5</i>	<i>O.a4r</i>	<i>O.a3r2</i>	<i>O.a6</i>
2	1	1	1	1	1	1
3	10	8	33	18	12	65
4	46	34	276	116	68	794
5	146	104	1300	470	260	4890
6	371	259	4425	1449	777	20515
7	812	560	12201	3724	1960	67171
8	1596	1092	29008	8400	4368	184820
9	2892	1968	61776	17172	8856	446964
10	4917	3333	120825	32505	16665	978405

	<i>O.ar5</i>	<i>O.a2r4</i>		<i>O.r7</i>	<i>O.ar6</i>
<i>t</i>	<i>O.a5r</i>	<i>O.a4r2</i>	<i>O.a3r3</i>	<i>O.a7</i>	<i>O.a6r</i>
2	1	1	1	1	1
3	34	20	16	129	-66
4	310	154	118	2316	860
5	1610	740	560	18700	5750
6	6035	2659	2003	96825	26265
7	18236	7832	5888	376761	93436
8	47244	19856	14988	1200304	278256
9	109020	45528	34176	3297456	725220
10	229845	95205	71445	8080425	1703625

$0.25r5$ $0.23r4$ 0.28 0.27 $0.22r6$
 $0.25r2$ $0.24r3$ 0.28 $0.27r$ $0.26r2$

2	1	1	31	31	1	1
3	2501	36	24	257	130	68
4	700	380	236	6818	2446	994
5	2300	1400	72354	21146	7604	
6	9945	6009	462979	117971	39619	
7	34216	20608	2142595	494732	159320	
8	99696	59752	7907396	1695036	531012	
9	255960	153792	24684612	4992492	1534488	
10	594825	357225	57731333	13072917	3963333	

$0.23r5$ 0.29 0.28
 $0.25r3$ $0.24r4$ 0.29 $0.28r$

2	1	1	1	1
3	40	32	513	258
4	526	418	20196	7076
5	3896	3104	282340	79430
6	20051	16003	2235465	542409
7	80192	64064	12313161	2685004
8	265356	211460	52666768	10582460
9	769152	614976	186884496	35277012
10	1984917	1587334	574304985	103008345

56

	$O.42r7$	$O.43r6$	$O.44r5$	$O.45r4$
i	$O.47r2$	$O.46r3$	$O.45r4$	$O.410$
2	I	I	I	I
3	132	72	48	1025
4	2708	1268	836	60074
5	26300	11720	7760	1108650
6	165417	72297	48009	10874275
7	778120	337120	224224	71340451
8	2967888	1273008	851640	353815700
9	9655416	4154976	2766692	1427557524
10	27720825	11912505	7936665	4914341925

	$O.4r9$	$O.42r8$	$O.43r7$
i	$O.49r$	$O.48r2$	$O.47r3$
2	I	I	I
3	514	260	136
4	20710	7594	3238
5	303050	94100	37400
6	2538515	715939	276563
7	14850676	3943352	1503488
7	67518444	17200816	6479148
9	254402940	63090168	23809576
10	828707925	201375525	75832725

	<i>O.4476</i> <i>O.4674</i>	<i>O.4575.</i>
1		
2	1	1
3	80	64
4	1834	1510
5	21200	17600
6	157269	130835
7	856352	713216
8	3716116	3098604
9	13596208	11320316
10	43292325	35844325

His paratis, experire, si vera sunt, quæ proponimus theoremata, sub 5. 2. exempli gratia, tertium.

O.642: 213—312+1.

idest, massa ex omnibus sexcuplis abscissis secundis cuiusq; totæ, est æqualis duplæ totæ tertiæ, dempta tripla tota secunda, addita ipsa tota.

Nota, quod interpunctio colon (:) nobis vsuuenit ad significandam æqualitatem.

Esto

58

Esto tota
ideoque

$$\begin{array}{r}
 t: \quad 7 \\
 t_2: \quad 49 \\
 t_3: \quad 343 \\
 O. ar: \quad 91
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 2t_3: \quad 686 \\
 t: \quad 7
 \end{array}$$

$$\begin{array}{r}
 2t_3 + t: \quad 693 \\
 -3t_2: \quad 147
 \end{array}$$

$$O. 6 ar: \quad 546$$

Item quartum $O. 6 ar: t_3 - t:$
 idest, massa ex omnibus sexcuplis vnprimis cuiusque tota,
 est æqualis totæ tertiæ, dempta ipsa tota.

Esto tota $t: 9$
 ideoque $t_3: 729$
 $O. ar: 120$

$$\begin{array}{r}
 t_3: 729 \\
 -t: 9
 \end{array}$$

$$O. 6 ar: 720$$

Item decimum sextum

$$O. 420 ar 3 r_3: 3t_7 + 7t_3 - 19t.$$

Esto

Efto tota	11	10
ideoque	13:	1000
	17:	10000000
	0.4373:	71445
	317:	30000000
	713:	7000
	317+713:	30007000
	---101:	100
	60)	30006900
	7)	500115
	0.4373:	71445

Similiter alia sub eadem 5. 2. atque sub alijs eiusdem elementi propositionibus theoremata facile poteris probare, opẽ tabularum præcedentium.

Sed ne quidquam tibi defit, accipe, pro huius capitis coronide, tabellam speciosam, expensam, vsque ad decimam basim. Vocamus autem speciem vnamquamlibet massam, in qua colliguntur cuiusque tota, omnes, eiusdem appellationis proportionales, pro singulis abscissionibus accepta: & ex speciebus ordinatam tabulam triangularem similem tabulæ proportionalium, speciosam nuncupamus.

Tabula Speciosa.

O. 11.

O. 12 O. 13.

O. 14 O. 15 O. 16.

O. 17 O. 18 O. 19.

O. 20 O. 21 O. 22 O. 23.

O. 24 O. 25 O. 26 O. 27.

O. 28 O. 29 O. 30 O. 31 O. 32.

O. 33 O. 34 O. 35 O. 36 O. 37.

O. 38 O. 39 O. 40 O. 41 O. 42.

O. 43 O. 44 O. 45 O. 46 O. 47 O. 48.

O. 49 O. 50 O. 51 O. 52 O. 53 O. 54 O. 55 O. 56 O. 57 O. 58 O. 59 O. 60.

Cap.

Cap. 3.

Tertium pro tertio elemento, est quædam animaduersione indeterminatarum determinabilium rationum: quarum te iam habere conceptum, facile demonstro; vt interim animaduertas.

Cum scripsero *O.a*, statim ex præcedenti capite habes massam ex omnibus abscissis: sed quota sit hæc massa, nondum habes, nisi scripsero, cuius numeri sit massa. Quod si assignauiero *O.a*, numeri *t* massam esse; neque sic habes, quota sit, nisi simul assignauiero, quotus est numerus, valor litteræ *t*. Neque si assignauiero *O.a*, eius numeri massam esse, cuius *t2* est secunda potestas: neque si *O.a*, massam eius numeri dixerò, cuius *t3* est tertia potestas; nisi aut litteræ *t*, aut characteris *t2*, vel *t3*, quotus valor sit, certò certius assignauiero. Similiter cum scripsero *O.r*, habes massam ex omnibus residuis: sed quantitatem eius non habes. Cum verò licentiam dederò, vt quatum quemque litteræ *t* valorem taxes; tuque huiusmodi vsus licentia dixeris, *t* valere quinario: statim profectò assignabis & *O.a*, valere 10; & *t2*, valere 25; & *t3*, valere 125; & *O.r*, valere 10; & determinatæ litteræ *t*, determinatas esse quantitates *O.a*, *O.r*, *t2*, *t3*. Quare data licentia antequam vsus fueris, habebas profectò *O.a*, *O.r*, *t2*, *t3*, quantitates indeterminatas determinabiles.

Rursum cum scripsero duas eiusdem numeri Massas *O.a*, & *O.r*, esse æquales; aut massam *O.a*, ad *t2*—*t* dimidiâ esse; neque tamen assignauiero, quotus litteræ *t* sit va-

lor; dederimque assignandi licentiam : antequam vtaris licentia, profectò habes determinatam esse rationem dimidiam, indeterminatæ quantitatis $O.a$, ad indeterminatam quantitatem $t2--t$. Quæ quidem theorematata interim mihi credis ante demonstrationem, ex inductione exemplorum; atque ita ex determinatione: sed cum in secundo elemento demonstrauero; tunc citra omnem inductionem, & ante determinationem valoris litteræ t , indubitanter vtraque asseuerabis. Habes ergo inter indeterminatas quantitates, determinatas rationes.

Sed si quæfiero, quænam sit ratio Massæ $O.a$, cuiuspiam numeri t , ad $t2$; aut Massæ $O.2a$, ad $t2$; aut Massæ $O.a$, ad t ; aut massæ $O.a$, ad $t3$: ad has profectò interrogationes, data licentia vsus, cum taxaueris litteræ t valorem, tunc determinatam assignabis rationem; sed non eandem semper, ad eandem quæstionem. Siquidem litteram t , taxaueris valere 3; pro ratione $O.a$, ad $t2$, respondebis, 3 ad 9: qui si taxaueris litteram t valere 4; ad eandem quæstionem respondebis 6 ad 16: quæ non est eadem ratio 3 ad 9. item pro alijs valoribus, aliam respondebis rationem. Itaque data licentia taxandi litteram t , antequam taxaueris, habes rationem $O.a$ ad $t2$ indeterminatam determinabilem.

Interim notandum est, possibiles responsiones ad quæstionem propositam, pro varijs litteræ t valoribus, ordinatim semper maioribus; varias, & semper ordinatim maiores esse: dimidia quidem ratione semper minores; ad ipsam

ipsam verò dimidiam semper propius accedentes.

Pro litteræ t valore	$O.2$	ad 12
2	1	4
3	3	9
4	6	16
5	10	25
6	15	36
7	21	49
8	28	64
9	36	81
10	45	100

Quod si propositæ quæstioni potuerit, pro quodam valore assignabili responderi ratio propior dimidiæ, quàm alia quælibet; dicetur ipsa indeterminata ratio $O.2$ ad 12 , quasi dimidia.

Similiter $O.2$ ad 12 , ratio est indeterminata determinabilis. nam

Pro litteræ t valore	$O.2$	ad 12
2	2	4
3	6	9
4	12	16
5	20	25
6	30	36
7	42	49

Pro litteræ t valore	0.2a ad 12	
8	56	64
9	72	81
10	90	100

atque ita semper minoris inæqualitatis est ratio: sed eò semper maior, quò pro maiore litteræ t valore, assignatur. Quæ ratio indeterminata determinabilis; si fuerit assignabilis propior æqualitati, quàm data quælibet inæqualitas; dicetur ratio 0.2a ad 12, quasi æqualitas.

Item pro litteræ t valore	0.a ad 1	
2	1	2
3	3	3
4	6	4
5	10	5
6	15	6
7	21	7
8	28	8
9	36	9
10	45	10

est ratio indeterminata determinabilis, pro maiore litteræ t valore, semper maior, quæ si fuerit assignabilis maior, quàm data quælibet; dicetur ratio 0.a ad 1, quasi infinita.

De-

Denique pro litteræ ι valore		65 O.a ad 13	
2		1	8
3		3	27
4		6	64
5		10	125
6		15	216
7		21	343
8		28	512
9		36	729
10		45	1000

est indeterminata determinabilis, pro maiore litteræ ι valore, semper minor : quæ si fuerit assignabilis minor, quàm data quælibet; dicetur ratio O.a ad 13, quasi nulla.

Cap. 4.

Quantum, pro quarto elemento, est animaduersio *def. 10. lib. 5. Elem. Eucl. & def. 5. lib. 6.* in quibus modus quantitatis rationum assumitur; illi quidem superinductus, secundum quæm maiores, vel minores rationes dicuntur, *def. 8. lib. 5.* sed ab illo longè alius; & secundum quem propiores æqualitati, aut remotiores ab æqualitate rationes dicimus.

Modum autem quantitatis, in vnoquoque genere, concipimus ex duobus. vno: secundum quod res eiusdem generis inuicem sunt componibiles, vt faciant eiusdem generis

neris aliam rem, in eiusdem modi comparatione grandior rem. altero; secundum quod res eadem, secum ipsa altera, composita aliquoties, facit rem eiusdem generis, in eiusdem modi comparatione, æquètoties grandior em. Sic calor calori adpositus, facit calidum calidius: & calor simul aliquoties iteratus, facit æquèmultoties calidius calidum. item lumen lumini adpositum, facit luminosius luminosum: idemque lumen simul aliquoties iteratum, facit æquemultoties luminosius luminosum.

Similiter ratio inæqualitatis maioris, alij maioris inæqualitatis rationi adposita, componit rationem maioris inæqualitatis, & magis maioris inæqualitatis, idest magis ab æqualitate remota, *ex def. 5. 6.* Et ratio maioris inæqualitatis, secum ipsa altera, aliquoties composita, facit rationem multò maioris inæqualitatis æquemultiplicatam, idest æquemultò remotiorem ab æqualitate, *ex def. 10. 5.* Quare maioris inæqualitatis rationibus, conuenit modus quantitatis secundum quem magis vel minùs maioris sunt inæqualitatis, idest, magis, vel minùs ab æqualitate distantes.

Eodemque modo, ratio minoris inæqualitatis, alij minoris inæqualitatis rationi adposita facit rationem minoris inæqualitatis, & magis minoris inæqualitatis, idest remotioris ab æqualitate *ex def. 5. 6.* Et ratio minoris inæqualitatis, secum ipsa altera, aliquoties composita, facit rationem multò minoris inæqualitatis æquemultiplicatam, idest æquemultò remotioris ab æqualitate, *ex def. 10. 5.*

Quare

Quare minoris inæqualitatis rationibus, conuenit modus quantitatis, secundum quem magis, vel minùs minoris sunt inæqualitatis, idest secundum quem magis, vel minùs ab æqualitate distant.

Porro quantum ad hunc modum attinet quantitatis, notandum est, rationum quasi tria genera esse. Primum, æqualitatis; cui talis modus non conuenit, neque seorsim ipsi, neque sibi & alijs, tamquam vnus generis rationibus: nam æqualitas æqualitati adposita, eandem componit æqualitatem; & maioris inæqualitatis, vel minoris inæqualitatis rationi adposita, eandem inæqualitatis facit rationem. Secundum, maioris inæqualitatis. Tertium, minoris inæqualitatis; quibus tales modos conuenire singulis demonstraui: sed non vtrisque, vt vni generi. nam maioris inæqualitatis, & minoris inæqualitatis rationes adpositæ, nec magis maioris, nec magis minoris inæqualitatis componunt rationes.

Cap. 5.

Quintum pro quinto elemento est inquisitio quantitatis quæ cuiusque rationis non ex hypothesi est propria, sed naturaliter, & citra omnem hypothesim: altioris rationis, maior; depressioris, minor; æquealtæ, eadem; multiplicatæ, æquemultiplex; & submultiplicatæ, æquesubmultiplex: quam logarithmum vocamus; & nos in quinto elemento, diligenter; quantum potuimus, persecuti, non hucusque quidem attigimus, tamen viam inueniendi aperuimus. Id quod primùm in ratione dupla, ita conabor explicare.

Accipe

Accipe seriem infinitam omnium fractionum, in quibus vnitas, & omnes numeri denominant vnitatem: quarum in characteribus, cum consueuerit numerator, scribi supra denominatorem interueniente lineola, sic

$\frac{1}{2}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{6}$ $\frac{1}{7}$ $\frac{1}{8}$ $\frac{1}{9}$ $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{11}$ $\frac{1}{12}$ $\frac{1}{13}$ $\frac{1}{14}$ $\frac{1}{15}$ $\frac{1}{16}$ &c.

nos aliter. scripsimus enim primùm numeratorem, deinde statim adscripsimus denominatorem inter parentheses clausum: quod compositioni typographycæ longè commodius cum sit, lectioni etiam tum in latino sermone, tum in nostro Italico idiomate, magis conuenit.

1(1), 1(2), 1(3), 1(4), 1(5), 1(6), 1(7), 1(8), 1(9), 1(10),
1(11), 1(12), 1(13), 1(14), 1(15), 1(16), &c.

Et in accepta serie sume terminos, duplam habentes rationem, simplos, dimidios, subtriplos, subquadruplos, aliosque submultiplos deinceps. Et inter extremos, accipe in eadem serie medios quosque, quorum & maioris extremi summa dicetur hyperlogarithmus, eo quod superet logarithmum; eorumdem verò mediorum, & minoris extremi summa, dicetur hypologarithmus; eo quod superetur à logarithmo.

Itaque duplæ rationis hyperlogarithmi sunt, qui sequuntur: primus inter simplos & maximos; & reliqui deinceps ordinatim inter minores, & submultiplos.

1(1).

1(1).

1(2) 1(3).

1(3) 1(4) 1(5).

1(4) 1(5) 1(6) 1(7).

1(5) 1(6) 1(7) 1(8) 1(9).

& reliqui in infinitum: quorum inter simplo hyperlogarithmus est maximus, & reliqui deinceps ordinatim minores.

Item duplæ rationis hypologarithmi sunt qui sequuntur primus inter simplos, & maximos, & deinceps reliqui

1(2).

1(3) 1(4).

1(4) 1(5) 1(6).

1(5) 1(6) 1(7) 1(8).

1(6) 1(7) 1(8) 1(9) 1(10).

& in infinitum: quorum inter simplos hypologarithmus est minimus, & reliqui deinceps ordinatim sunt maiores.

Est autem assignatorum quocunque minimus hyperlogarithmorum, maior quàm maximus hypologarithmorum: & differentia æqualis minimo assumptorum extremorum rationis duplæ. cum autem possit assumi minor extremus, quàm data quælibet quantitas: possunt consequenter assumi termini duplam inter se rationem habentes, quorum hyperlogarithmi, & hypologarithmi differentia minor, quam data quælibet quantitas. unde hyperlogarithmus, & hypologarithmus, quasi sunt æquales.

Porro logarithmus illa est quantitas, ad, quam tendunt

k

hyper-

hyperlogarithmi, cum semper deinceps minuuntur, & ad quam tendunt hypologarithmi, cum semper deinceps augentur; omni minor hyperlogarithmo, & omni maior hypologarithmo.

Similiter, sesquialteræ rationis hyperlogarithmi & hypologarithmi sunt, qui sequuntur: & utrorumque primus est inter simplos, & maximos; reliqui verò deinceps ordinatim inter minores, & submultiplos.

Hyperlogarithmi.

1(2).

1(4) 1(5).

1(6) 1(7) 1(8).

1(8) 1(9) 1(10) 1(11).

1(10) 1(11) 1(12) 1(13) 1(14).

& deinceps alij in infinitum.

Hypologarithmi.

1(3).

1(5) 1(6).

1(7) 1(8) 1(9).

1(9) 1(10) 1(11) 1(12).

1(11) 1(12) 1(13) 1(14) 1(15).

& reliqui deinceps in infinitum.

Similiter alius cuiusque rationis hyperlogarithmi, & hypologarithmi sunt assignabiles, quorum omnium quantitas intermedia eiusdem rationis est logarithmus. Et hæc est scæ cuiusque rationis quantitas naturalis, & earumdem, vel æquealtarum rationum eadem quantitas, secundum altitu-

altitudinis & depressionis modum in præcedenti capite fu-
sius declaratum.

Deinde altiorum rationum sunt maiores logarithmi, &
depressiorum minores. quod ideo patet, quia altioris hy-
perlogarithmi rationis, hyperlogarithmos continent de-
pressioris: & hypologarithmi continent hypologarithmos.

Nam exempli gratia hyperlogarithmi sunt rationum
triplex & sesquialteræ

1(1)	1(2).	1(2).
1(2)	1(3) 1(4) 1(5).	1(4) 1(5).
1(3)	1(4) 1(5) 1(6) 1(7) 1(8).	1(6) 1(7) 1(8).

quorum triplex altioris hyperlogarithmi continent sesqui-
alteræ depressionis hyperlogarithmos.

Item hypologarithmi sunt earundem rationum,
triplex & sesquialteræ

1(2)	1(3).	1(3).
1(3)	1(4) 1(5) 1(6).	1(5) 1(6).
1(4)	1(5) 1(6) 1(7) 1(8) 1(9).	1(7) 1(8) 1(9).

quorum hypologarithmi triplex continent hypologi-
arithmos sesquialteræ.

Vnde patet etiam, quod compositæ rationis logari-
thmus, est aggregatus componentium logarithmorum:
nam & Hyperlogarithmi duplex, & sesquialteræ, hyper-
logarithmos triplex componunt; & hypologarithmi, hy-
pologarithmos.

Hyperlogarithmi.

Duplæ

Sesquialteræ.

1(1).

1(2).

1(2) 1(3).

1(4) 1(5).

1(3) 1(4) 1(5).

1(6) 1(7) 1(8).

1(4) 1(5) 1(6) 1(7). 1(8) 1(9) 1(10) 1(11).

Hypologarithmi.

Duplæ.

Sesquialteræ.

1(2).

1(3).

1(3) 1(4).

1(5) 1(6).

1(4) 1(5) 1(6).

1(7) 1(8) 1(9).

1(5) 1(6) 1(7) 1(8). 1(9) 1(10) 1(11) 1(12).

Sed & duplicatæ rationis duplus est logarithmus; nam duplicatæ duplæ rationis, nempe quadruplæ hyperlogarithmi ex binis duplæ rationis hyperlogarithmis aggregatis fiunt.

Hyperlogarithmi quadruplæ

ex duplæ,

& duplæ hyperlogarithmis.

1(1). 1(2) 1(3).

1(2) 1(3). 1(4) 1(5) 1(6) 1(7).

1(3) 1(4) 1(5). 1(6) 1(7) 1(8) 1(9) 1(10) 1(11).

Hypologarithmi quadruplæ

ex duplæ,

& duplæ hypologarithmis.

1(2). 1(3) 1(4).

1(3) 1(4). 1(5) 1(6) 1(7) 1(8).

1(4) 1(5) 1(6). 1(7) 1(8) 1(9) 1(10) 1(11) 1(12).

Si-

Similiter multiplicata cuiusque rationis æquemultiplex apprehenditur logarithmus; quia quasi æquemultipli sunt hyperlogarithmi, & quasi æquemultipli sunt hypologarithmi. Et è conuerso submultiplicata apprehenditur submultiplex logarithmus.

A P P E N D I X.

CVM hæc scriberem, mihi contigit rectum tramitem inuenire, ad persequendos omnium numerosarum rationum logarithmos. Oportet autem eiusdem ab initio propositæ seriei fractionum terminos assumere, aliquotenos à primo, singulos, binos, ternos, quaternos, quinos, & deinceps. Porro ex totenis collectas quantitates voco prologarithmos, & totenorum seriem, voco seriem prologarithmorum.

Esto autem series singulorum *A*: series prologarithmorum ex binis *B*: series prologarithmorum ex ternis *C*: item ex quaternis *D*: item ex quinis *E*: & deinceps aliæ. Deinde series ordinetur excessuum, primi prologarithmi seriei *B*, supra primum seriei *A*; & secundi, supra secundum; & tertij, supra tertium; & sic deinceps in infinitum: omnium huiusmodi excessuum summa, est logarithmus rationis duplæ. Nam primus excessus, est hypologarithmus inter maximos terminos rationis duplæ: summa ex primo & secundo, est hypologarithmus, inter subduplices maximorum: summa ex primo secundo & tertio, est hy-

E 1(1) 1(2) 1(3) 1(4) 1(5).
D 1(1) 1(2) 1(3) 1(4).
C 1(1) 1(2) 1(3).
B 1(1) 1(2).
A 1(1).

1(6) 1(7) 1(8) 1(9) 1(10).
 1(5) 1(6) 1(7) 1(8).
 1(4) 1(5) 1(6).
 1(3) 1(4).
 1(2).

1(11) 1(12) 1(13) 1(14) 1(15).
 1(9) 1(10) 1(11) 1(12).
 1(7) 1(8) 1(9).
 1(5) 1(6).
 1(3).

poloarithmus, inter subtriplos maximorum. Ergo summa omnium, hypologarithmorum est maximus, nempe logarithmus.

Item series ordinetur excessuum primi prologarithmi seriei *C*; supra primum seriei *B*; & secundi, supra secundum; & tertij, supra tertium; & sic deinceps in infinitum: omnium huiusmodi excessuum summa, est logarithmus rationis sesquialteræ.

Item series ordinetur excessuum primi prologarithmi seriei *D*, supra primum seriei *C*; & secundi, supra secundum; & ter-

tij supra tertium; & sic deinceps in infinitum: omnium summa excessuum, est logarithmus rationis sesquiteritiæ.

Similiter series ordinetur excessuum primi prologarithmi seriei *E*, supra primum seriei *C*; & secundi, supra secundum; & tertij, supra tertium; & sic deinceps in infinitum: omnium summa excessuum, est logarithmus rationis quam habent numeri ex quotenis est series *E*, & ex quotenis est series *C*. Nam primus excessus, inter maximos eiusdem rationis terminos est hypologarith-

garithmus: primi vero & secundi excessuum summa, est hypologarithmus inter subduplos maximorum: primi secundi & tertij summa excessuum, est hypologarithmus inter subtriplos; & sic deinceps.

Cap. 6.

Sextum & vltimum, pro sexto est elemento: numerosa duarum propositionum quinti elementi reductio, quarum est vsus insignis in sexto.

Prima, quæ est 99. 5.

Quatuor harmonicè dispositarum quantitatuum, si prima maxima est omnium, logarithmus, rationis primæ ad secundam, ad logarithmum rationis tertię ad quartam, minor est, quàm vt prima ad tertiam; maior, quàm vt secunda ad quartam.

Sint quantitates numerosas inuicem rationes habentes, harmonicè dispositæ 1(4) 1(5) 1(8) 1(9) quarum maxima 1(4).

Dico logarithmum rationis 1(4) ad 1(5) ad logarithmum rationis 1(8) ad 1(9), minorem esse, quàm vt 1(4) ad 1(8); maiorem verò, quàm vt 1(5) ad 1(9). idest

Dico logarithmum rationis 5 ad 4 ad logarithmum, rationis 9 ad 8, minorem esse, quàm vt 8 ad 4; maiorem verò, quàm vt 9 ad 5. idest

Dico rationem 5 ad 4, ad rationem 9 ad 8, logarithmicè minorem esse, quàm vt 8 ad 4; maiorem verò logarithmicè, quàm vt 9 ad 5. idest

Dico rationem 5 ad 4 quadruplicatam, depressiorem esse

esse ratione 9 ad 8 octuplicata: & 5 ad 4 quintuplicatam altiore esse ratione 9 ad 8 nonuplicata.

Et quia ambæ rationes 5 ad 4, & 9 ad 8, sunt maioris inæqualitatis: inter quas depressores altioribus sunt minores. Dico 5 ad 4 quadruplicatam minorem esse ratione 9 ad 8 octuplicata: & 5 ad 4 quintuplicatam, maiorem esse ratione 9 ad 8 nonuplicata. idest

Dico potestates quartam 5 ad quartam 4, minorem, esse quam ut octava 9 ad octavam 8: quintam verò 5 ad quintam 4, maiorem quam ut nona 9 ad nonam 8. idest

Dico productos sub potestatibus, sub quarta 5, & octava 8, minorem, quàm sub quarta 4, & octava 9: sed sub quinta 5, & nona 8, maiorem, quàm sub quinta 4, & nona 9.

Potestates.

Quarta	5	625
Octava	8	16777216

83886080

33554432

100662296

10485659900

Quar-

Quarta 4

256

Oitava 9

43046721

258280326

215233605

86093442

11019960576

Quinta 5

3125

Nona 8

134217728

671088640

268435456

134217728

402653184

4194304000001

Quinta 4

1024

Nona 9

387420489

1549681956

774840978

387420489

396718580736

Secunda, quæ est 100. 5.

Quatuor arithmetice dispositorum numerorum, ratio primi ad secundum totuplicata, quotus est primus, maior est ratione tertij ad quartum totuplicata, quotus est quartus: ratio verò primi ad secundum totuplicata, quotus est secundus, minor est, quàm tertij ad quartum totuplicata, quotus est tertius.

Sint quatuor arithmetice dispositi numeri 8, 5, 7, 4.

Dico rationem 8 ad 5 octuplicatam, maiorem esse ratione 7 ad 4 quadruplicata: & rationem 8 ad 5 quintuplicatam, minorem septuplicata 7 ad 4. idest

Dico potestates octauam 8 ad octauam 5, maiorem esse, quàm quarta 7 ad quartam 4: quintam 8 ad quintam 5, minorem, quàm septima 7 ad septimam 4. idest

Dico productos sub potestatibus, sub octaua 8, & quarta 4, maiorem esse, quàm sub octaua 5, & quarta 7: & sub quinta 8, & septima 4, minorem, quàm sub quinta 5, & septima 7.

Potestates.

Octaua 8 16777216

Quarta 4 256

100663296

83886080

33554432

4294967296

Oitava 5 390625

Quarta 7 2401

390625

1562500

781250

937890625

Quinta 8 32768

Septima 4 16384

131072

262144

98304

196608

32768

536870912

Potestates.

Quinta 5 3125

Septima 7 823543

4117715

1647086

823543

2470629

2573571875.

*Errata.**Corrige.**In Præfatione præcedenti.*

<i>Pag.</i>	<i>lin.</i>	<i>col.</i>		
52	7	1	164025	273375
	8	1	9216	27648
	9	1	49	343

In Opere sequenti.

<i>Pag.</i>	<i>lin.</i>		
5	20	basibus, quæ	basibus, quælibet quantitas fuerit summa, duarum, quæ
64	25	quoties	quotus
	26	quoties	quotus
207	27	supra lineolam	ante parentheses
208	3	infra lineolam	inter parentheses.

SOLI DEO GLORIA.

**GEOMETRIÆ
SPECIOSÆ
ELEMENTA.**

Petrus Mengolus, Lucæ Tefino, adolescenti
optimo S. D.

In prima lectione Algebra Speciosa,
tres tabulas triangulares tibi tradidi,
multiplicium, & proportionalium, &
nominum nuncupatas: earumque
usum, ad componendas, & relin-
quendas potestates binomiorum, & per modum ar-
tis, explicavi. Eius demonstrationem, presenti tra-
do libello; quam ex me audisti: ut legendo recolas; &
ad potiora mathemata suscipienda, te prepares. Ni-
hil alienum sumo; prater quadam, ex Euclide,
in quinto, & sexto: qua suis locis allego, in margi-
ne. Vale.

GEOR.

GEOMETRIÆ SPECIOSÆ

ELEMENTVM PRIMVM

DEFINITIONES.

GEOMETRIÆ SPECIOSÆ
ELEMENTVM PRIMVM

I I tabula triangularis, ex vertice, & basibus, & lateribus, ita concipiatur ordinata; vt in vertice sit quædam quantitas; & in prima basi, statim sub vertice, sint duæ quantitates; & in secunda basi, tres; & in tertia, quatuor; & sic deinceps: in singulis basibus, dicentur, quantitates extremæ, Prima, & Vltima; & his proximæ, Secunda, & Penultima; item Tertia, & Tritultima; Quarta, & Quartultima; & deinceps.

2. Vnde latus primarum omnium quantitatum, dicetur, Primum; & secundarum, Secundum; & deinceps: vltimarum quoque dicetur, Vltimum; & penultimarum, Penultimum; & sic deinceps.

3. In singulis quoque lateribus, quantitas, quæ in vertice, aut quæ vertici est proxima, dicetur Prima; & reliquæ

A 2 dein-

4 ELEMENTVM.

deinceps, Secunda, Tertia, Quarta, & sic in infinitum.

4. Quantitas, vnde progressio continuè proportionallium, ordinatur in infinitum, dicetur, Rationalis. & significabitur, caractere α .

5. Et prima consequens à rationali, dicetur, Radix, vel Potestas prima. & significabitur, caractere cuiusq; litteræ alphabeti.

6. Et reliquæ consequentes, dicentur Potestates radices, Secunda, Tertia, & deinceps, iuxta suum cuiusque ordinem. Et significabitur vnaquæque, eadem littera suæ radices, adscriptoque ordinis numero. vt radices a , secunda potestas a^2 , tertia a^3 , & sic deinceps.

7. Rationalis, licet nomen ordinis non habeat inter potestates; tamen habebitur pro ordinata: & dicetur, unitate minùs ordinata, quàm sit prima potestas.

8. Si tabulæ triangularis in vertice, fuerit rationalis; & in prima basi, duæ fuerint radices, prior, in primo latere, & posterior, in vltimo; & deinceps in primo latere, fuerint ordinatæ potestates prioris radices, & in vltimo, potestates posterioris; fuerint autem, & in reliquis lateribus secundo, tertio, & deinceps in singulis, ordinatæ continuè proportionales, in eadem ratione primi lateris; item in penultimo, tritultimo, & reliquis deinceps lateribus, in singulis, ordinatæ fuerint continuè proportionales, in eadem ratione vltimi lateris: & in singulis basibus, fuerint ordinatæ continuè proportionales, in eadem ratione radicum; in secunda basi, tres, quarum extremæ sunt secundæ potestates

states

states radicum; in tertia, quatuor, quarum extremæ sunt potestates tertiæ, & sic deinceps: dicetur Tabula Proportionalium. *Huiusmodi tabulam ordinat Euclides in 2. 8. Elementorum.*

9. In tabula proportionalium, inter extremas, una quælibet media, ad quam rationalis habuerit rationem compositam ex duabus rationibus, ad quasdã potestates utrarumque radicum; denominabitur ab utrisque ordinibus potestatum, à priore primùm, deinde à posteriore. & significabitur, ex utrisq; characteribus; caractere composito; ex priore primùm, deinde ex posteriore. Ut si prior est radix a , posterior r ; media, ad quam u , rationem habet compositam, ex rationibus, u ad a , & u ad r , dicetur, Vni prima; & significabitur, caractere a : ad quam verò u , rationem habet compositam ex rationibus, u ad a^2 , & u ad r^3 , dicetur, Bitertia; & significabitur caractere a^2r^3 : & sic deinceps.

10. Si tabulæ triangularis in vertice, fuerit vnitas; & in prima basi, & in lateribus primo, & ultimo, fuerint unitates; deinceps verò in basibus, quæ versùs verticem sibi insistunt, quasi fronti cornua, dicetur, Tabula multiplicium.

11. Si duæ tabulæ, multiplicium, & proportionalium, ita coaptentur, vertex, vertici, & latera, lateribus, & bases, basibus, ut congruant; idest, ut quisque numerus multiplex, congruentem multiplicet proportionalem: producta, dicetur, Tabula Nominum. Significabitur autem, vnumquodq; nomen, eodem suæ proportionalis caractere,

clere, post suum immediatè numerum conscripto.

12. In quibusque proportionalitatibus earumdem, vel non earumdem rationum; homologæ sunt primùm, antecedentes, antecedentibus, & consequentes, consequentibus: deinde permutando, antecedentes suis consequentibus sunt homologæ: homologarum quoque æquemultiplices, & eædem partes, & summæ, & differentiæ, sunt homologæ.

13. Homologia, est sumptio homologarum, vt & in alia quadam proportionalitate, fiant homologæ.

14. Ratio ex æquali, dicitur, quælibet ratio, ex rationibus composita.

PRIMUM.

7

Tabula Proportionalium.

u

a r

a2 ar r2

a3 a2r ar2 r3

a4 a3r a2r2 ar3 r4

a5 a4r a3r2 a2r3 ar4 r5

a6 a5r a4r2 a3r3 a2r4 ar5 r6

Tabula Multiplicium.

I

I I

I 2 I

I 3 3 I

I 4 6 4 I

I 5 10 10 5 I

I 6 15 20 15 6 I

Tabula Nominum.

u

a r

a2 2ar r2

a3 3a2r 3ar2 r3

a4 4a3r 6a2r2 4ar3 r4

a5 5a4r 10a3r2 10a2r3 5ar4 r5

a6 6a5r 15a4r2 20a3r3 15a2r4 6ar5 r6

Ex-

Explicationes quarundam notarum.

Additio significabitur, charactere crucis: vt ex a , & r , collecta summa, $a + r$.

Subtractio, charactere lincolæ: vt ex t , dempta a , relinquit differentiam, $t - a$.

Æqualitas, ea interpunctione significabitur, qua partes principes periodi solent distingui. vt quod $a + r$, est æqualis ipsi t ,

$$a + r : t.$$

Ratio significabitur interpunctione, qua maximæ partes periodi subdistinguuntur; scilicet puncto, & commate. vt ratio a ad r , scribendo,

$$a ; r.$$

Itaque proportio a ad r , sicut $a2$ ad ar , significabitur, scribendo,

$$a ; r : a2 ; ar.$$

Et composita ratio ex rationibus. velut ex u ad $a2$, & u ad $r3$, composita u ad $a2r3$, scribendo,

$$u ; a2, + u ; r3 : u ; a2r3.$$

vbi comma, inter $a2$, & crucem, vtiliter distinguit, ad significandum, non quantitatam $a2$, & u , summam $a2 + u$, sed rationum.

Multiplicata quoque ratio, significabitur. velut $a3$ ad $r3$, triplicata rationis a ad r , scribendo,

$$a3 ; r3 : \text{triplicata } a ; r.$$

Theo-

Theorema primum, Propositio prima.

EX iisdem rationibus, ex æquali, sunt eadem rationes.

Hypothesis.

$$a; b: c; d.$$

$$e; f: g; h.$$

Dico ex æquali $a; b, + e; f: c; d, + g; h.$

Preparatio.

$$e; f: b; i.$$

$$g; h: d; l.$$

Demonstratio.

$$11.5. \quad b; i: d; l$$

$$22.5. \quad a; i: c; l$$

$$\text{def. 5. 6.} \quad a; b, + e; f: a; i.$$

$$\text{def. 5. 6.} \quad c; d, + g; h: c; l.$$

$$11.5. \quad a; b, + e; f: c; d, + g; h. \quad \text{Quod erat demonstrandum.}$$

Quare ex iisdem rationibus, ex æquali, sunt eadem rationes.

Theor. 2. Prop. 2.

Quantitates proportionales, per homologiam sunt proportionales.

Demonstr.

def. 6. 5. | Nam conuertendo, quantitates fiunt proportionales: item homologas homologis addendo: item æque multiplicando, & æque partiendo: & permutando: & diuidendo: & com-

B

po-

19. §

22. §

ponendo: & homologas ab homologis aufe-
rendo; & per conuerſionē rationis: & ex æqua-
li in proportionē ordinata: coniunctisq; omni-
fariam huiusmodi argumentis, quocunque or-
dine, per homologiam, proportionales fiunt.
Quod &c.

Quare &c.

Theor. 3. Prop. 3.

Potestates æqueordinatæ totuplicatam habent ratio-
nem radicum, quotus est ordo.

Hypoth.

Sint radices, a, r : quarum potestates æqueordinatæ,
 a_3, r_3 : numerus ordinis, 3.

Dico $a_3; r_3$: triplicatam $a; r$.

Demonſtrat.

def. 6. | $a_3; u$: triplicata $a; u$.

def. 6. | $u; r_3$: triplicata $u; r$.

p. h. | $a_3; r_3$: triplicata $a; r$. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 4. Prop.

Si tabulæ triangularis in vertice fuerit rationalis; & in
prima basi, fuerint duæ radices; & in primo, & vlti-
mo latere, fuerint continuè proportionales; & in singulis
basibus, ordinatæ fuerint continuè proportionales: erit
proportionalium tabula.

De-

Demonstr.

Cum enim in prima basi sint radices : erunt in
def. 6. secunda basi extremæ, secundæ potestates; dupli-
3. b. catam habentes rationem radicum : quæ & dupli-
def. p. catam habent rationem deinceps : ergo ratio ra-
11. 5. dicum eadem est, quæ deinceps. Eodemque mo-
 do, in singulis basibus, ostendetur, quod ratio ra-
 dicum eadem est, quæ deinceps. Quare ut in pri-
 ma basi, ita in secunda, & reliquis, eadem semper
 est ratio primæ quantitatis ad secundam, & secun-
 dæ ad tertiã, & sic deinceps; item penultimæ ad vl-
 timam, & tritultimæ ad penultimã, & sic deinceps.
 Itaque in binis deinceps lateribus, & in binis deinceps
 basibus, quantitates eandem habent rationẽ
16. 5. radicum, antecedentes, in vno, & consequentes, in
 altero latere : ergo permutando, eandem habent
 rationẽ, antecedentes, in vna, & consequentes, in
 altera basi : & ut in primo latere sunt continuè pro-
 portionales, ut rationalis ad priorem radicem; ita
 in secundo, & in tertio, & in reliquis deinceps, in
 eadem sunt ratione continuè proportionales : &
 ut in ultimo, sunt continuè proportionales, ut ra-
 tionalis ad posteriorem radicem; ita in penultimo,
def. 8. & tritultimo, & in reliquis deinceps. Quare tabula
 triangularis, est tabula proportionaliũ. Quod &c.
 Quare &c.

Theor. 5. Prop. 5.

Si tabulæ triangularis in vertice, fuerit rationalis; & in prima basi, fuerint duæ radices; & in primo, & ultimo latere, fuerint continuè proportionales; & in singulis lateribus à primo, fuerint ordinatæ continuè proportionales, in eadem ratione, quæ deinceps, in primo: erit proportionalium tabula. Item si in singulis lateribus ab ultimo, fuerint ordinatæ continuè proportionales, in eadem ratione, quæ deinceps, in ultimo: erit proportionalium tabula.

Demonstr.

16. 5. Cum in binis deinceps basibus, & in binis deinceps lateribus à primo, quantitates eandem habeant rationem, quæ deinceps, in primo, antecedentes, in vna, & consequentes, in altera basi: habebunt, permutando, eandem rationem etiam, antecedentes, in vno, & consequentes, in altero latere: eritque in basibus, ratio deinceps, eadem, quæ in prima basi: eruntque in singulis basibus, continuè proportionales in eadem ratione radicum: quare tabula triangularis, erit proportionalium tabula. Quod &c.

4. b.

Simili prorsus demonstratione, ostendetur altera pars Theorematis. Quam &c.

Quare &c.

Theor.

Theor. 6. Prop. 6.

IN tabula proportionalium, rationalis ad vnamquamq;
mediam, habet rationem cōpositam ex rationibus, ad
potestatem, in primo latere, vnitatem minùs ordinatam,
quàm sit ipsa media, in basi, ab vltima; & ad potestatem, in
vltimo latere, vnitatem minùs ordinatam, quàm sit ipsa me-
dia, in basi, à prima.

Hypoth. & Demonstr.

Sit in tabula proportionalium, quinta basis; in
 def. p. qua, sex proportionales: & sit vna ex medijs, non
 prima, quæ est sextultima, nec sexta, quæ est vlti-
 ma, sed quarta, quæ est tritultima. Et sint, in pri-
 mo latere, radix a ; & in vltimo, radix r ; & ab a ,
 sit secunda potestas a^2 , vnitatem minùs ordinata,
 def. 8. quàm tritultima; quæ profecto in primo latere, est
 def. 3. tertia; & in tritultimo, est prima: sit etiam ab r ,
 tertia potestas r^3 , vnitatem minùs ordinata, quàm
 quarta; quæ profecto, in vltimo latere, est quar-
 def. 8. ta; & in quarto, prima: erit quantitas a^2r^3 ,
 def. 3. bitertia, ad quam, rationalis habet rationem com-
 def. 9. positam ex rationibus, ad potestates a^2 , & r^3 .

Dico mediam, in quinta basi, quartam tritultimam, esse
bitertiam a^2r^3 .

Demonstr.

def. 2. Nam quarta, & tritultima, in quarto est, & in
tritultimo latere: in quarto quidem, est tertia
quantitas; & in tritultimo, est quarta. Habet er-

go

go rationalis ad tertiam quarti lateris, rationem
 compositam ex rationibus, ad $r3$ primam quar-
 ti lateris, & primæ quarti lateris ad tertiam: sed
 def. 8. prima quarti lateris ad secundam, & secunda ad
 tertiam, sunt continuè proportionales, vt prima
 primi lateris ad secundam, & secunda ad tertiam:
 p. h. ideoque prima ad tertiam quarti lateris, est vt pri-
 ma u , ad tertiam primi $a2$: ergo rationalis ad ter-
 p. h. tiam quarti lateris, id est, ad quartam tritultimam,
 in quinta basi, rationem habet compositam ex
 rationibus, u ad $r3$, & u ad $a2$; eandem, quam
 9. 5. habet ad $a2r3$ bitertiam. Ergo in quinta basi,
 quarta tritultima, est bitertia $a2r3$. Quod &c.
 Quare &c.

Theor. 7. Prop. 7.

Quantitas, ad quam rationalis habet rationem com-
 positam, ex rationibus ad potestates, in primo, &
 vltimo latere tabulæ proportionalium; est media:
 & est in basi æqueordinata, atque summa est ordinum po-
 statum: & est vnitatem plus ordinata, in basi, ab vltima,
 quàm sit ordo potestatis, in primo latere: item est vnitatem
 plus ordinata, in basi, à prima, quàm sit ordo potestatis, in
 vltimo latere.

Hypoth.

Sit quantitas $a2r3$, ad quam u , rationem habet com-
 positam, ex rationibus, u ad $a2$, in primo latere, & u
 ad

ad r_3 , in ultimo, tabulæ proportionalium: quarum potestatum summa ordinum, sit ordo quintæ basis: & quarum potestatum, unitate maiores ordines, eius quidem a_2 , quæ in primo est latere, sit ordo tritultimæ, & eius r_3 , quæ in ultimo est latere, sit ordo quartæ, in basi.

Dico $a_2 r_3$, esse quartam tritultimam, in quinta basi.

Demonstr.

Est enim a_2 , tertia in primo latere; & ut u ad a_2 , ita est, in quarto latere, prima ad tertiam: *def. 8.* sed est r_3 , prima in quarto latere: ergo u ad tertiam in quarto latere, rationem habet compositam, ex rationibus, ad a_2 , & ad r_3 ; eandem, quam ad $a_2 r_3$. Ergo $a_2 r_3$, est tertia in quarto latere: ergo est quarta in tritultimo: ergo in sua basi, est quarta tritultima: sed quarta tritultima non est, nisi inter sex proportionales, quarum & sexta est vltima, & quinta est penultima, & sic deinceps: & sex proportionales, non nisi in quinta sunt basi. Ergo $a_2 r_3$ bitertia, est & quarta tritultima, in quinta basi. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 8. Prop. 8.

Summa cuiusque basis nominum in tabula, est potestas æqueordinata summæ radicum.

Hypoth.

Sit in tabula nominum basis tertia, cuius summa nominum $a^3 + 3a^2r + 3ar^2 + r^3$: sit quoque summa radicum $a + r$.

Dico $a^3 + 3a^2r + 3ar^2 + r^3$, esse tertiam potestatem $a + r$.

Oportet autem prius demonstrare, de summa nominum, præcedentium basium, videlicet, secundæ basis.

Dico itaque primò $a^2 + 2ar + r^2$, secundam esse potestatem $a + r$.

Demonstr.

def. 8. | $u; a; a; a^2: r; ar: a + r; a^2 + ar.$

et 2. h. | $u; r: a; ar: r; r^2: a + r; ar + r^2.$

2. h. | $u; a + r: a + r; a^2 + 2ar + r^2.$

$a^2 + 2ar + r^2$, est secunda potestas $a + r$.

Quod &c.

def. 8. | $u; a: a^2; a^3: ar; a^2r: r^2; ar^2: a^2 + 2ar$

et 2. h. | $+ r^2; a^3 + 2a^2r + ar^2.$

$u; r: a^2; a^2r: ar; ar^2: r^2; r^3: a^2 + 2ar + r^2; a^2r + 2ar^2 + r^3.$

2. h. | $u; a + r: a^2 + 2ar + r^2; a^3 + 3a^2r + 3ar^2 + r^3.$

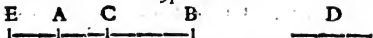
ef. 6. | $a^3 + 3a^2r + 3ar^2 + r^3$, est tertia potestas $a + r$. Quod &c.

Quare &c.

Theo

Theor. 9. Prop. 9.

Si trium quantitarum, prima maior fuerit, quàm secunda; tertia autem maior fuerit excessu ipsarum: excessus tertiæ, supra excessum primæ, & secundæ; erit excessus summæ ex secunda, & tertia, supra primam.

Hypoth.

Sit prima quantitas AB, maior, quàm secunda BC, quarum excessus CA: sitq; tertia D, maior, quàm CA.

Dico excessum D, supra CA, esse excessum summæ, ex D, & BC, supra BA.

Prepar.

Adponatur penes CB, & ipsi CA superponatur quantitas CE, æqualis ipsi D.

Demonstr.

Quoniam EA, est excessus EC supra CA; idest, excessus D, supra CA: necnon est excessus EB, supra BA; idest, summæ ex D, & BC, supra BA: per se patet, id quod propositum est.

Quare &c.

Theor. 10. Prop. 10.

In æqualium radicum, potestas maioris, vnà cum alteris nominibus eiusdem basis, demptis reliquis, & que ordinata relinquitur potestas differentię.

C

Hy-

Hypoth.

Sint radices inæquales, t maior, a minor: quarum in tabula nominum, in basi tertia, potestas tertia maioris radicis t^3 , vnâ cum alterno nomine $3ta^2$, demptis reliquis nominibus $3t^2a$, & a^3 , relinquitur quantitas $t^3 - 3t^2a + 3ta^2 - a^3$; sit autem differentia radicum $t - a$.

Dico $t^3 - 3t^2a + 3ta^2 - a^3$, potestatem tertiam, esse $t - a$.

Oportet autem priùs demonstrare, in basibus præcedentibus, videlicet in secunda.

Dico itaque primò $t^2 - 2ta + a^2$, esse secundam potestatem $t - a$.

Demonstr.

def. 8. $u; t: t^2: a; ta: t - a; t^2 - ta.$

¶ 2. b. $u; a: t; ta: a; a^2: t - a; ta - a^2.$

$t; a: t^2; ta: ta; a^2: t^2 - ta; ta - a^2.$

ex 14.5 ta , est maior, quàm a^2 .

$t^2 - ta$, est maior, quàm $ta - a^2$.

9. b. $t^2 - ta$, dempta $ta - a^2$, relinquitur $t^2 - 2ta + a^2$.

2. b. $u; t - a: t - a; t^2 - 2ta + a^2.$

def. 6. $t^2 - 2ta + a^2$ secunda est potestas $t - a$.

Quod &c.

def. 8. $u; t: t^2; t^3: ta; t^2a: a^2; ta^2: t^2 - 2ta + a^2;$

¶ 2. b. $t^3 - 2t^2a + ta^2.$

$u; a: t^2; t^2a: ta; ta^2: a^2; a^3: t^2 - 2ta + a^2;$

$t^2a - 2ta^2 + a^3.$

$t; a:$

2. h. $t_3 : a : t_3 - 2t_2a + ta_2, t_2a - 2ta_2 + a_3,$
 ex 145 $t_2 - 2t_2a + ta_2, \text{ maior est, quàm } t_2a - 2ta_2$
 $+ a_3.$
25. 5. $t_2a + a_3, \text{ maior, quàm } 2ta_2.$
9. h. $t_3 - 2t_2a + ta_2, \text{ dempta } t_2a - 2ta_2 + a_3,$
 relinquitur $t_3 - 3t_2a + 3ta_2 - a_3.$
2. h. $u; t - a : t_2 - 2ta + a_2; t_3 - 3t_2a + 3ta_2$
 $- a_3.$
- def. 6. $t_3 - 3t_2a + 3ta_2 - a_3, \text{ tertia est potestas } + -$
 $a. \text{ Quod \&c.}$
 Quare &c.

Petrus Mengolus, Adm. R. D. Iacobo Venturolo,
Scholarum Piarum Primario Arithmetices
Præceptori S. D.

Vos tibi primum ostendi characteres, & numeros, libenter vidisse te significasti, & cum tua Schola profectu multiplicibus exemplis confirmasti. Immortales tibi ante omnia gratias debeo, quod mea qualiacunque inuenta respexeris, & in tua Schola fructum conuerteris. Itaque pro redditione gratiarum, eandem rem tibi aliquando gratam, iterum & plenius communico. Tu ergo libellum hunc in tuos usus ita conuerteres. Primum per numerosam inductionem exemplorum, duo theoremata confirmabis precedentis libelli, 8. & 10. quibus ars producendi potestates à duorum nominum aggregatis, vel relictis radicibus demonstratur. deinde singula in presenti libello proposita. necnon alia plura, quæ tum indico, tum ipse tuopte poteris ingenio adijcere. Vale.

GEO.

GEOMETRIÆ SPECIOSÆ

ELEMENTVM SECVNDVM.

DEFINITIONES.

SCHEMATA FIGURARVM
GEOMETRICARVM

- 1 Vantitas vtcunque diuifa in duas partes, dicetur, Tota, & significabitur, chara^{re}tere 1.
- 2 Et partes Totæ, dicentur, Absciffa, & Residua : & significabitur absciffa, chara^{re}tere 4; & residua, 1.

3. Potestates totæ, dicentur, Tota secunda, 12; Tota tertia, 13; & deinceps : & potestates absciffæ dicentur, Absciffa secunda, 42; Absciffa tertia, 43; & deinceps : item potestates residuæ, dicentur, Residua secunda, 12; Residua tertia, 13; & deinceps.

4. Si quadam quantitate, diuifa vtcunque in partes, absciffam, & residuam; concipiatur à rationali, per ipsas partes, absciffam primùm, deinde residuam, ordinata proportionalium tabula : & eadem quantitate rursus diuifa vtcumque; concipiatur ab eadem rationali, altera proportionalia-

tionalium tabula: quantitates, quarum in vtrisque eadem appellationes, & iisdem characteres; dicentur, inuicem Synonymæ.

5. Item synonymarum æquemultiplices, dicentur, Synonymæ.

6. Ideoq; si etiam tabulæ nominum fuerint ordinatæ quantitates; quarum eadem sunt nomina, dicentur Synonymæ.

7. Vnitas ad omnes numeros, pro rationali semper habebitur. Vnde conuenienter significabatur rationalis, characterē *u*.

8. Cuiusque numeri, factis omnibus integris abscissionibus, omnium, totidemque synonymorum, summa, dicetur, *Massa*: & significabitur, littera maiuscula *O*, ante synonymorum characterem scripta: vt massa ex omnibus abscissis, *O. a.* & massa ex omnibus triplis biprimis, *O. 342r.*

9. Si cuiusque numeri, factis partibus, fuerit ordinata quædam tabula proportionalium, vel nominum; & loco cuiuslibet proportionalium, concipiatur massa suorum synonymorum: transformabitur tabula proportionalium in aliam, quæ dicetur, *Tabula Speciosa*.

10. In qua ordinatæ quantitates, dicentur, *Species*.

11. Tabula verò nominum transformabitur in aliam, quæ dicetur, *Tabula Subquadratrix*.

12. In qua ordinatæ quantitates, dicentur *Subquadratrices*.

13. Si

13. Si quælibet subquadratrix quantitas, multiplicata fuerit per numerum vnitatem maiorem; quàm sit ordo suæ basis: producta quantitas, dicetur, Quadratrix.

14. Quod si, velut ex subquadratricibus, ita ex quadratricibus, tabula fuerit ordinata, dicetur, Tabula Quadratrix.

15. Si duorum numerorum duæ speciosæ tabulæ fuerint ordinatæ: massæ, quarum in vtriusque sunt eadem appellationes, & iidem characteres, dicentur inuicem Homonymæ.

16. Item homonymarum massarum æquemultiplices, dicentur, Homonymæ.

17. Ideoque etiam in duabus subquadratricibus tabulis, aut in duabus quadratricibus, massæ, dicentur, Homonymæ.

18. Si tres numeri fuerint deinceps vnitatem differentes; & medius dicatur, tota: maior quidem, dicetur, Sesquitota; & significabitur, characterē q .

19. Minor verò, Semitota; & significabitur, characterē m .

20. Et sicut medij numeri potestates dicuntur totæ, secunda, tertia, & deinceps: ita maioris numeri potestates, dicentur, Sesquitotæ; secunda $q2$, tertia $q3$, & deinceps.

21. Minoris autem, Semitotæ; secunda $m2$, tertia $m3$, & deinceps.

22. Et sicut medij numeri dicuntur Massæ, Species, Subquadratrices, & Quadratrices: ita maioris numeri, di-

cen-

24 ELEMENTVM

centur, Sesquimassæ, Sesquispecies, Sesquisubquadratrices, & Sesquiquadratrices.

23. Et minoris, dicentur, Semimassæ, Semispecies, Semisubquadratrices, & Semiquadratrices.

24. Item, sicut totæ incrementum, est vnitas, ad componendam sesquitotam; & decrementum, est vnitas, ad relinquendam semitotam: ita cuiuslibet totæ, dicetur, Incrementum, numerus addendus, ad componendam sesquitotam æqueordinatam.

25. Et Decrementum, subtrahendus, ad relinquendam semitotam æqueordinatam.

26. Item cuiuslibet massæ Incrementum, dicetur, sufficiens numerus, ad componendam homonymam sesquimassam.

27. Et Decrementum, ad relinquendam homonymam semimassam.

Tabula Speciosa.

O.u

O.a O.r

O.a2 O.ar O.r2

O.a3 O.a2r O.ar2 O.r3

O.a4 O.a3r O.a2r2 O.ar3 O.r4

O.a5 O.a4r O.a3r2 O.a2r3 O.ar4 O.r5

Tabula Subquadratrix.

O.u

O.a O.r

O.a2 O.2ar O.r2

O.a3 O.3a2r O.3ar2 O.r3

O.a4 O.4a3r O.6a2r2 O.4ar3 O.r4

O.a5 O.5a4r O.10a3r2 O.10a2r3 O.5ar4 O.r5

Tabula Quadratrix.

O.u

O.2a O.2r

O.3a2 O.6ar O.3r2

O.4a3 O.12a2r O.12ar2 O.4r3

O.5a4 O.20a3r O.30a2r2 O.20ar3 O.5r4

O.6a5 O.30a4r O.60a3r2 O.60a2r3 O.30ar4 O.6r5

Postulatum unicum.

Postuletur, vt massam assumere concedatur homonymam, & proportionalem ad propositam quamdam, sicut numeri, aut vnitas ad inuicem.

D

Theor.

Theor. 1. Prop. 1.

IN tabula speciosa, cuiusque numeri, & in qualibet basi, species prima, & vltima, sunt æquales; item secunda, & penultima; tertia, & tritultima; & sic deinceps: item sesqui-species; & semispecies homonymæ: & specierum incrementa, & decrementa. Similiter subquadratrices, in sua tabula: & quadratrices, in sua.

Hypoth. 1.

Sint in tabula speciosa, cuiusq; numeri, & in tertia basi, prima species $O.a3$, & vltima $Or3$.

Dico, $O.a3$, $Or3$, esse æquales.

Demonstr.

def. 8. h. | Nā cuiusq; numeri, quot sunt abscissiones, tot
 | sunt abscissæ, totidemq; residuæ: & abscissæ sunt,
 | vnitas, binarius, & deinceps: & residuæ sunt, to-
 | tidem ordinati, contrario tamen ordine, sed deinceps,
 | vsque ad binarium, & vnitatem. Quare vna-
 | quæq; abscissa, vni residuæ est æqualis: & abscis-
 | *p. p.* | sa tertia, residuæ tertiæ; ad quas eadem rationa-
 | lis, triplicatas habet easdem rationes: & omnes
 | abscissæ tertiæ, omnibus residuis tertijs sunt æqua-
 | les; idest, $O.a3$, $Or3$, sunt æquales. Quod &c.

Hypoth. 2.

Sint deinde, in eadē tertia basi, secunda species $O.ar$, & penultima $Or2$.

Dico, $O.ar$, $Or2$, esse æquales.

Demonstr.

sup. Singulæ a , singulis r , sunt æquales: & singulæ a_2 , singulis r_2 : item singulæ biprimæ a_2r , singulis vnifecundis ar_2 , sunt æquales; ad quas u , rationes habet compositas ex iisdem rationibus: quare omnes biprimæ $O.a_2r$, omnibus vnifecundis $O.ar_2$, sunt æquales. Quod &c.

Hypoth. 3.

Sint sesquispecies $O.a_2r$, $O.ar_2$: vel sint semispecies. Dico, $O.a_2r$, $O.ar_2$, esse æquales.

Demonstratio.

def. 22. b. Quæ sunt vnus cuiusquam numeri sesquispecies; sunt alius, vnitatem maioris numeri species: *sup.* sed species $O.a_2r$, $O.ar_2$, sunt æquales: ergo sesquispecies $O.a_2r$, $O.ar_2$, sunt æquales. Quod &c.

def. 23. b. Item quæ sunt vnus cuiusquam numeri semispecies; sunt alius, vnitatem minoris numeri species: *sup.* sed species sunt æquales: ergo & semispecies. Quod &c.

Dico $O.a_2r$, & $O.ar_2$ incrementa esse æqualia, & decrementa æqualia.

Demonstr.

sup. Nam ab æqualibus speciebus $O.a_2r$, $O.ar_2$, æquales demptæ semispecies homonymæ, relinquunt æqualia decrementa. Quod &c.

sup. Et ab æqualibus sesquispeciebus, æquales

demptæ species homonymæ, relinquunt æqualia incrementa. Quod &c.

Hypoth. 4.

Sint in tabula subquadratrice, in tertia basi, subquadratrices, secunda $O.3a2r$; & penultima $O.3ar2$.

Dico $O.3a2r$, $O.3ar2$, esse æquales.

Demonstr.

def. 10. p. | Quoniam in tabula multipliciū, in tertia basi,
 | secundus numerus 3, & penultimus 3, ex ijs-
 | dem vtrimque vnitatibus, & numeris aggrega-
 | ti, sunt æquales: æquemultiplicant species æqua-
 | les, $O.a2r$, $O.ar2$; & subquadratrices producunt
^{sup.}
 def. 12. h. | æquales, $O.3a2r$, $O.3ar2$. Quod &c.

Vnde patet, quod & sesquisubquadratrices sunt æquales; & semisubquadratrices æquales; & subquadratricum æqualia sunt incrementa; & æqualia decrementa. Quæ &c.

Hypoth. 5.

Sint denique in tabula quadratrice, in tertia basi, quadratrices, secunda $O.12a2r$; & penultima $O.12ar2$.

Dico, $O.12a2r$, & $O.12ar2$, esse æquales.

Demonstr.

def. 13. h. | Cum sint enim æqualium subquadratricum
 | æquemultiplices; inter se sūt æquales. Quod &c.

Vnde constat, quod & sesquiquadratrices sunt æquales; & semiquadratrices æquales; & quadratricum æqualia sunt incrementa; & æqualia decrementa. Quæ &c.

Quare &c.

Theor.

Theor. 2. Prop. 2.

IN tabula speciosa, cuiusque numeri, in duobus quibusque lateribus, una species, habet pro incremento, massas aggregatas, in utrolibet latere, si quæ sunt præcedentes, atque totam unitate minùs ordinatam, quàm sit ipsum latus: massas inquam, multiplicatas per numeros tabulæ multiplicium, in basi acceptos, unitate minùs ordinata, quàm sit alterum latus.

Hypoth. 1.

Esto in tabula speciosa, in primo, & in quintultimo latere, species *O. 44*: quam in quintultimo latere primam, nullæ species præcedunt: & esto quarta tota *t4*.

Dico *O. 44*, incrementum esse *t4*.

*Demonstrat.**def. 18. b.*

Eadem abscissiones totæ, quibus unitas, binarius, & deinceps abscinduntur; etiam sesquitoræ, sunt abscissiones: & eadem utrarumque sunt abscissæ; necnon abscissæ quartæ. Sed præter abscissiones totæ, una est ulterior abscissio sesquitoræ, qua ipsa tota abscinditur: & pro qua post abscissas quartas totæ, & sesquitotæ communes,

def. 26. b.

accedit tota quarta, sesquitotæ propria: quæ speciei *O. 44*, est incrementum, ad sesquispeciem componendam. Quod &c.

Hypoth. 2.

Esto in tabula speciosa, in quarto, & in ultimo latere, species *O. 13*: quam in ultimo latere

quar-

def. 7. p. quartam, species præcedunt, tertia $O.r2$, secunda $O.r$, prima $O.u$: & esto tota vnitate minùs ordinata, quàm sit vltimum latus: quæ profectò, in ordine continuè proportionalium totarum, est
def. 7. 2. ipsa rationalis, atq; vnitas u . Et quoniam $O.r3$, est & in quarto latere, sumatur basistabulæ multiplicium, vnitate minùs ordinata, nempe tertia, cuius numeri 3, 3.

Dico $O.r3$, incrementum esse, $O.3r2 + O.3r + O.u + u$.

Demonstr.

Eadem abscissiones, totæ sunt, & sesquitotæ: pro quibus vna pars incrementi $O.r3$ taxabitur. Præter abscissiones totæ, vna est vltior abscissio sesquitotæ, pro qua pars altera eiusdem incrementi taxabitur. Rursum prima pars incrementi, tot ex partibus componitur, quot sunt abscissiones, totæ, & sesquitotæ communes.

Est autem pro vna abscissione, totæ, & sesquitotæ, communi, eadem quidem abscissa, sed non eadem residua. Cumque totæ residua est r , sesquitotæ residua est $r + u$: quoniam & ipsa sesquitota vnitate maior est, quàm tota. Cum ergo totæ residua tertia est $r3$; sesquitotæ est, $r3 + 3r2u + 3ru2 + u3$. Et quoniam ratio æqualitatis, quantumlibet multiplicata, semper est eadem: & quantumlibet composita, non variat rationes, quibuscum componitur: huiusmodi autem

def. p. p. tem est u ad u , ad u_2 , ad u_3 : eadem ergo quantitas est u_3 , atque u : & $3ru_2$, quæ $3r$: & $3r_2u$, quæ $3r_2$: & $r_3 + 3r_2u + 3ru_2 + u_3$, quæ $r_3 + 3r_2 + 3r + u$. & sesquiotæ residua tertia, est $r_3 + 3r_2 + 3r + u$. Sed totæ residua tertia, est r_3 : ergo cuiusque residuæ incrementum est $3r_2 + 3r + u$. Et omnium residuarum, idest, $O.r_3$, omnia incrementa sunt $O.3r_2 + O.3r + O.u$: totidem, quot sunt abscissiones communes, totæ, & sesquiotæ: & pars prima incrementi taxanda.

Pro vltiori abscissione propria sesquiotæ, tota fit abscissa, cuius residua vnitas: & massæ $O.r_3$, vltior residua fit u_3 , idest u : pars altera incrementi taxanda. Quibus ex partibus, totum componitur incrementum speciei $O.r_3$, quod est, $O.3r_2 + O.3r + O.u + u$. Quod &c.

Hypoth. 3.

Esto in tabula speciosa, in quarto, & in quintultimo latere, species $O.44r_3$: quam in quintultimo latere præcedunt species, $O.44r_2$, $O.44r$, $O.44$: & esto tota 14 , vnitate minùs ordinata, quàm sit latus quintultimum: & esto basis tertia multiplicium, vnitate minùs ordinata, quàm sit latus quartum; in qua basi, numeri sunt 3 , & 3 .

Dico $O.44r_3$, incrementum esse, $O.344r_2 + O.344r + O.44 + 14$.

Demonstr.

Pro communibus enim totæ, & sesquiotæ abscissionibus; una est pars incrementi: & pro abscissione vltiori, propria sesquiotæ; est altera. Et prioris partis incrementi, tot sunt particule, quot sunt abscissiones communes; nempe, quot abscissæ, quot residuæ, quot quadrtertiae: & singulæ particule, singula sunt incrementa quadrtertiarum totæ, ad componendas quadrtertias sesquiotæ.

sup. Porro totæ, & sesquiotæ, pro eadem abscissione, eadem est abscissa; sed non eadem residua: & eadem est abscissa quarta; sed non eadem residua tertia. cumque residua tertia totæ, est r_3 ; residua tertia sesquiotæ, est $r_3 + 3r_2 + 3r + u$: & cum quadrtertia totæ, est a_4r_3 ; quadrtertia sesquiotæ est $a_4r_3 + 3a_4r_2 + 3a_4r + a_4$: & incrementum quadrtertiae, totæ, ad componendam quadrtertiam sesquiotæ, est $3a_4r_2 + 3a_4r + a_4$. Et omnia simul incrementa quadrtertiarum totæ, ad componendas omnes quadrtertias sesquiotæ, sunt $O: 3a_4r_2 + O. 3a_4r + O. a_4$, prior pars incrementi $O. a_4r_3$.

sup. Pro vltiori abscissione propria sesquiotæ, abscissa est t , residua u : & abscissa quarta t_4 , residua tertia u_3 : & quadrtertia vltior propria sesquiotæ, est t_4u_3 , vel t_4 : & est posterior pars incrementi $O. a_4r_3$. Ex quibus partibus integrum componitur incrementum $O. a_4r_3$, quod est,

$$O. 3a_4r_2$$

$O. 3a4r2 \rightarrow O. 3a4r \rightarrow O. a4 \rightarrow r4$. Quod &c.

Hypoth. 4.

Est in tabula speciosa, in quinto, & in quartultimo latere, species $O. a3r4$: quam in quinto latere, præcedūt species, $O. a2r4$, $O. ar4$, $O. r4$: & esto tota $r4$, vnitate minùs ordinata, quàm sit latus quintum: & esto basis tertia multiplicium, vnitate minùs ordinata, quàm sit latus quartultimum; in qua basi sunt numeri 3, 3.

Dico $O. a3r4$, incrementum esse, $O. 3a2r4 \rightarrow O. 3ar4$, $\rightarrow O. r4 \rightarrow r4$.

Demonst.

$O. 3a4r2 : O. 3a2r4$.

$O. 3a4r : O. 3ar4$.

p. b. $O. a4 : O. r4$.

$O. 3a4r2 \rightarrow O. 3a4r \rightarrow O. a4 : O. 3a2r4 \rightarrow O. 3ar4 \rightarrow O. r4$.

p. b. Sed $O. a4r3$, & $O. a3r4$ æqualia sunt incrementa: & est $O. a4r3$ incrementum $O. 3a4r2 \rightarrow$

sup. $O. 3a4r \rightarrow O. a4 \rightarrow r4$. Ergo etiam $O. a3r4$ incrementum est $O. 3a2r4 \rightarrow O. 3ar4 \rightarrow O. r4 \rightarrow r4$. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 3. Prop. 3.

IN tabula speciosa, cuiusque numeri, in duobus quibusque lateribus, vna species, habet pro decremento, masculas in vno latere præcedentes, multiplicatas per numeros

E

tabu-

tabulæ multiplicium, in basi acceptos, vnitate minùs ordinata, quàm sit alterum latus: proximam quidem massam, & alternas aggregatas; reliquas verò subtrahat. Sed si nullæ sunt præcedentes; quòd species in ipso latere sit prima: pro decremento, habet semitotam, vnitate minùs ordinatam, quàm sit alterum latus.

Hypoth. 1.

Esto in tabula speciosa, in quinto, & in quartultimo latere, species $O. a_3 r_4$, quam præcedentes, in quartultimo latere, sunt species, $O. a_3 r_3$, $O. a_3 r_2$, $O. a_3 r$, $O. a_3$: quartæ autem basis tabulæ multipliciũ sint numeri 4, 6, 4.

Dico species $O. a_3 r_4$, decrementum esse $O. 4a_3 r_3 - O. 6a_3 r_2 + O. 4a_3 r - O. a_3$.

Demonstr.

def. 19. b | Eadem abscissiones, quibus vnitas, binarius, & deinceps abscinduntur, etiam semitotæ sunt abscissiones; præter vnã propriam totæ, quæ ipsa abscinditur semitota, & vnitas relinquitur.

10. p. | Quantum ad communes attinet abscissiones, cum eadem sint abscissæ, totæ, & semitotæ; non eadem sunt residua: cumque totæ residua sit r ; semitotæ residua est $r - u$: & cum totæ residua quarta, sit r_4 ; semitotæ residua quarta est $r_4 - 4r_3 + 6r_2 - 4r + u$: cum deniq; totæ triquarta sit $a_3 r_4$; semitotæ triquarta est $a_3 r_4 - 4a_3 r_3 + 6a_3 r_2 - 4a_3 r + a_3$.

Quantum ad non communem attinet abscissionem, si
resid-

resida vnitas, vnitate minuat, profectò nihil remanet: eritque r quidem, vnitas; sed $r - u$, nihil: & erit $r4$, vnitas; sed $r4 - 4r3 + 6r2 - 4r + u$, nihil: & triquarta quidem totæ, erit $a3r4$; sed semitotæ alia vltior quasi triquarta $a3r4 - 4a3r3 + 6a3r2 - 4a3r + a3$, nihil. Ideoque perinde est, proprias computare semitotæ triquartas, pro communibus; atque vnā amplius adijcere triquartam nullam, pro non communi abscissione. Quare omnes triquartæ, semitotæ, sunt $O.a3r4 - O.4a3r3 + O.6a3r2 - O.4a3r + O.a3$; reuera pauciores, quàm ipsius totæ sunt abscissiones; sed perinde æquales, atque si totidem numerarentur. Totæ autem, triquartæ omnes, sunt $O.a3r4$; reuera totidem, quot sunt eius abscissiones. Et vtrarumque differentia, $O.4a3r3 - O.6a3r2 + O.4a3r - O.a3$, est decrementū speciei $O.a3r4$. Quod &c.

Hypoth. 2.

Est in tabula speciosa, in quarto, & in quintultimo latere, species $O.a4r3$: quam præcedentes in quarto latere, sunt species, $O.a3r3$, $O.a2r3$, $O.ar3$, $O.r3$: quartæ autem basis tabulæ multiplicium, numeri sunt 4, 6, 4.

Dico speciei $O.a4r3$, decrementum esse $O.4a3r3 - O.6a2r3 + O.4ar3 - O.r3$.

Demonstr.

$$p. h. \quad | \quad O.6a3r2 : O.6a2r3.$$

$$| \quad O.4a3r : O.4ar3.$$

$$| \quad O.a3 : O.r3.$$

$$| \quad O.4a3r3 - O.6a3r2 + O.4a3r - O.a3 : O.$$

E 2

4a3r3

$4a_3r_3 - 0.6a_2r_3 + 0.4ar_3 - 0.r_3$.
 p. h. Sed $0.a_3r_4$, & $0.a_4r_3$, decrementa sunt æ-
 sup. qualia : & est $0.a_3r_4$, decrementum $0.4a_3r_3$
 $- 6a_3r_2 + 0.4a_3r - 0.a_3$: ergo etiam $0.a_4r_3$,
 decrementum est $0.4a_3r_3 - 0.6a_2r_3 + 0.4ar_3$
 $- 0.r_3$. Quod &c.

Hypoth. 3.

Esto in quartultimo latere, prima species $0.a_3$: & esto semitota tertia m_3 .

Dico, decrementum $0.a_3$, esse m_3 .

Demonstr.

Pro communibus enim totæ, & semitotæ abscissionibus, eadem vtrarumq; sunt abscissæ, & in proposita specie $0.a_3$, residuæ nullæ : pro ulteriori verò abscissione, totæ propria, vltima est abscissa, vnitatem minor, quàm tota, id est, semitota m : & vltima abscissa tertia, propria totæ, est m_3 . Quare speciei $0.a_3$, decrementum est m_3 . Quod &c.
 Quare &c.

Theor. 4. *Prop.* 4.

Tota quælibet, est æqualis, aggregatis omnibus minus ordinatarum abscissarum speciebus, & vnitati, acceptis secundum numeros multiplices, in basi sibi æque ordinata iacentes.

Hypoth.

Esto tota quinta 15 ; qua minus ordinatæ abscissæ, a_4 , a_3 , a_2 , a , u ; quarum species, $0.a_4$, $0.a_3$, $0.a_2$, $0.a$,
 $0.u$:

$O.u$: & esto basis quinta multiplicium, cuius numeri, 5, 10, 10, 5.

Dico 15 : $O.544 + O.1043 + O.1042 + O.54 + O.u + u$.

Demonstratio.

p. b.	O.55, & O.15, æqualia sunt incrementa: quo-
2. b.	rum alterum, 15; alterum, $O.544 + O.1043$
	$+ O.1042 + O.54 + O.u + u$. Quod &c.
	Quare &c.

Theor. 5. Prop. 5.

Demonstrare, qualiter acceptis totis, quæque massa est æqualis.

Methodus Demonstrationis.

Oportet in demonstrando, procedere, à prioribus basibus tabulæ speciosæ, ad posteriores; & in singulis basibus, ab exterioribus speciebus, ad interiores.

p. b.	Porro in singulis basibus, pro prima, & vltima specie, vna est demonstratio; item pro secunda, & penultima; pro tertia, & tritultima. Nam, verbi gratia, secunda, qualiter acceptis totis demonstrabitur æqualis; taliter acceptis, æqualis erit etiā penultima: quia constat, secundam, & penultimam, esse æquales.

Sub hoc vno titulo, theorematum conueniunt innumera-bilia: cum enim tabula speciosa, sit producibilis in infinitum, habet massas innumerabiles; idest, semper plures, quàm

quàm quot quisque assignauerit.

Vna tamen est omnium communis methodus demonstrandi, & duo sunt argumenta: vnum, ab æqualibus cuiusdam speciei incrementis; alterum ab æqualibus decrementis.

Pro vltiori methodi enarratione, dabimus triginta sex theoremata; quæ sufficiunt, pro vertice, & basibus tabulæ speciosæ, vsque ad decimam inclusiue: quædam demonstrata per vtrumque argumentum; quædam solum per alterum; quædam denique sine demonstratione.

1. $O. u : t - u.$

Demonstr. 1.

4. *b.* $O. u \rightarrow u : t.$

$O. u : t - u.$ Quod &c.

Demonstr. 2.

$O. a.$ decrementa sunt æqualia.

3. *b.* $O. u : m.$

def. 19. b. $m : t - u.$

$O. u : t - u.$ Quod &c.

2. $O. 2a : t2 - t.$

Demonstr. 1.

4. *b.* $O. 2a \rightarrow O. u \rightarrow u : t2.$

$O. 2a : t2 - O. u - u.$

sup. 1. $O. u : t - u.$

p. b. $O. 2a : t2 - t.$ Quod &c.

De-

Demonstr. 2.

	$O.a2$, decrementa sunt æqualia.
3. b.	$O.2a - O.u : m2.$
	$O.2a : m2 + O.u.$
def. 21. b.	$m2 : t2 - 2t + u.$
sup. p.	$O.u : t - u.$
	$O.2a : t2 - t. \text{ Quod \&c.}$

$$3. O.6a2 : 2t3 - 3t2 + t - 2.$$

Demonstr. 1.

4. b.	$O.3a2 + O.3a + O.u + u : t3.$
	$O.6a2 + O.6a + O.2u + 2 : 2t3.$
	$O.6a2 : 2t3 - O.6a - O.2u - u.$
sup. 2.	$O.6a : 3t2 - 3t.$
sup. p.	$O.2u : 2t - 2.$
	$O.6a2 : 2t3 - 3t2 + t. \text{ Quod \&c.}$

Demonstr. 2.

	$O.a3$, decrementa sunt æqualia.
3. b.	$O.3a2 - O.3a + O.u : m3.$
	$O.6a2 - O.6a + O.2u : 2m3.$
	$O.6a2 : 2m3 + O.6a - O.2u.$
def. 21. b.	$2m3 : 2t3 - 6t2 + 6t - 2.$
sup. 2.	$O.6a : 3t2 - 3t.$
sup. p.	$O.2u : 2t - 2.$
	$O.6a2 : 2t3 - 3t2 + t. \text{ Quod \&c.}$

---

4. $0.6ar : t3 \rightarrow t.$ *Demonstr. 1.*

3. h. $0.azr$, incrementa sunt æqualia.
 $0.2ar \rightarrow 0r \rightarrow t : 0.az \rightarrow t2.$
 $0.12ar \rightarrow 0.6r \rightarrow 6t : 0.6az \rightarrow 6t2.$
 $0.12ar : 0.6az \rightarrow 0.6r \rightarrow 6t2 \rightarrow 6t.$
sup. 3. $0.6az : 2t3 \rightarrow 3t2 \rightarrow t.$
sup. 2. $0.6r : 3t2 \rightarrow 3t.$
 $0.12ar : 2t3 \rightarrow 2t.$
 $0.6ar : t3 \rightarrow t.$ Quod &c.

Demonstr. 2.

3. h. $0.azr$, decrementa sunt æqualia.
 $0.2ar \rightarrow 0r : 0.az.$
 $0.12ar \rightarrow 0.6r : 0.6az.$
 $0.12ar : 0.6az \rightarrow 0.6r.$
sup. 3. $0.6az : 2t3 \rightarrow 3t2 \rightarrow t.$
sup. 2. $0.6r : 3t2 \rightarrow 3t.$
 $0.12ar : 2t3 \rightarrow 2t.$
 $0.6ar : t3 \rightarrow t.$ Quod &c.

5. $0.4az : t4 \rightarrow 2t3 \rightarrow t2.$ *Demonstr.*

4. h. $0.4az \rightarrow 0.6az \rightarrow 0.4a \rightarrow 0.4u \rightarrow u : t4.$
sup. p. $0.4u : t \rightarrow u.$
sup. 2. $0.4a : 2t2 \rightarrow 2t.$
sup. 3. $0.6az : 2t3 \rightarrow 3t2 \rightarrow t.$

0.4az

$$O.4a3 \rightarrow 2t3 \rightarrow t2 : t4. \rightarrow 11.001$$

$$O.4a3 : t4 \rightarrow 2t3 \rightarrow t2. \text{ Quod \&c.}$$

6. $O.12a2r : t4 \rightarrow t2.$ *Demonst. 1.*

$O.43r$ incrementa sunt æqualia.

2. b. $O.3a2r \rightarrow O.3ar \rightarrow O.r \rightarrow t : O.43 \rightarrow t3. 8$

$$O.12a2r \rightarrow O.12ar \rightarrow O.4r \rightarrow 4t : O.4a3 \rightarrow 4t3.$$

sup. 4. $O.12ar : 2t3 \rightarrow 2t. 11.001$ $O.4r : 2t2 \rightarrow 2t.$

2. $O.4a3 : t4 \rightarrow 2t3 \rightarrow t2. 11.001$

sup. 5. $O.12a2r \rightarrow 2t3 \rightarrow 2t2 : t4 \rightarrow 2t3 \rightarrow t2. 11.0$

$O.12a2r : t4 \rightarrow t2. \text{ Quod \&c.}$ *Demonst. 2.*

$O.43r$, decrementa sunt æqualia.

3. b. $O.3a2r \rightarrow O.3ar \rightarrow O.r \rightarrow O.43 : 11.0$

$$O.12a2r \rightarrow O.12ar \rightarrow O.4r : O.4a3 : 8.0$$

sup. 4. $O.12ar : 2t3 \rightarrow 2t. 11.0$

sup. 2. $O.4r : 2t2 \rightarrow 2t. 11.0$

sup. 5. $O.4a3 : t4 \rightarrow 2t3 \rightarrow t2. 11.0$

$O.12a2r \rightarrow 2t3 \rightarrow 2t2 : t4 \rightarrow 2t3 \rightarrow t2.$

$O.12a2r : t4 \rightarrow t2. \text{ Quod \&c.}$

7. $O.30a4 : 6t5 \rightarrow 15t4 \rightarrow 10t3 \rightarrow 11.001$

Demonst.

4. b. $O.5a4 \rightarrow O.10a3 \rightarrow O.10a2 \rightarrow O.5a \rightarrow O.u \rightarrow 11.15.$

$$O.60a4 \rightarrow O.120a3 \rightarrow O.120a2 \rightarrow O.60a \rightarrow O.12u$$

sup. 2. $11.0 + 120a12t5. 11.0$ $O.60a : 30t2 \rightarrow 30t.$

sup. 3. $O.120a2 : 40t3 \rightarrow 60t2 \rightarrow 20t. 11.0$

sup. 5. $O.120a3 : 30t4 \rightarrow 60t3 \rightarrow 30t2. 11.0$

$\text{sup. p. } 0.124:121--12.$
 $0.6044+3014--2013+21:1215.$
 $0.3044+1514--1013+1:615.$
 $0.3044:615--1514+1013--1. \text{ Quod \&c.}$

---

8. $0.6043r:315--513+21.$

Demonstr.

$0.44r. \text{ decrementa sunt aequalia.}$
 $3. b. 0.443r--0.642r+0.44r--0r:0.44.$
 $0.12043r--0.18042r+0.1204r--0.30r:$
 $0.3044.$
 $\text{sup. 6. } 0.18042r:1514--1512.$
 $\text{sup. 4. } 0.1204r:2013--201.$
 $\text{sup. 2. } 0.30r:1512--151.$
 $\text{sup. 7. } 0.3044:615--1514+1013--1.$
 $0.12043r--1514+2013--51:615--1514+$
 $1013--1.$
 $0.12043r:615--1013+41.$
 $0.6043r:315--513+21. \text{ Quod \&c.}$

---

9. $0.3042r2:15--1.$

Demonstr.

$0.43r2. \text{ decrementa sunt aequalia.}$
 $3. b. 0.342r2--0.34r2+0r2:0.243r--0.43.$
 $0.18042r2--1804r2+0.60r2:0.12043r+$
 $0.6043.$
 $\text{sup. 6. } 0.1804r2:1514--1512.$

$0.60r2:$

- ^{sup. 3.} $O.60r2 : 2013 \rightarrow 3012 \rightarrow 101.$
^{sup. 8.} $O.12043r : 615 \rightarrow 1013 \rightarrow 41.$
^{sup. 5.} $O.6043 : 1514 \rightarrow 3013 \rightarrow 1512.$
 $O.18042r2 \rightarrow 1514 \rightarrow 2013 \rightarrow 1512 \rightarrow 101 : 615.$
 $\rightarrow 1514 \rightarrow 2013 \rightarrow 1512 \rightarrow 41.$
 $O.18042r2 : 615 \rightarrow 61.$
 $O.3042r2 : 15 \rightarrow 1. \text{ Quod \&c.}$
-

10. $O.1245 : 216 \rightarrow 615 \rightarrow 514 \rightarrow 12.$
11. $O.6044r : 216 \rightarrow 514 \rightarrow 312.$
12. $O.6043r2 : 16 \rightarrow 12.$
13. $O.4246 : 617 \rightarrow 2116 \rightarrow 2115 \rightarrow 713 \rightarrow 1.$
14. $O.8445r : 217 \rightarrow 715 \rightarrow 713 \rightarrow 21.$
15. $O.21044r2 : 217 \rightarrow 713 \rightarrow 51.$
16. $O.42043r3 : 317 \rightarrow 713 \rightarrow 101.$
17. $O.2447 : 318 \rightarrow 1217 \rightarrow 1416 \rightarrow 714 \rightarrow 212.$
18. $O.16846r : 318 \rightarrow 1416 \rightarrow 2114 \rightarrow 1012.$
19. $O.16845r2 : 18 \rightarrow 714 \rightarrow 612.$
20. $O.84044r3 : 318 \rightarrow 714 \rightarrow 1012.$
21. $O.9048 : 1019 \rightarrow 4518 \rightarrow 6017 \rightarrow 4215 \rightarrow 2013$
 $\rightarrow 31.$
22. $O.36047r : 519 \rightarrow 3017 \rightarrow 6315 \rightarrow 5013 \rightarrow 121.$
23. $O.126046r2 : 519 \rightarrow 6315 \rightarrow 10013 \rightarrow 421.$
24. $O.252045r3 : 519 \rightarrow 2115 \rightarrow 11013 \rightarrow 841.$
25. $O.63044r4 : 19 \rightarrow 2013 \rightarrow 211.$
26. $O.2049 : 2110 \rightarrow 1019 \rightarrow 1518 \rightarrow 1416 \rightarrow 1014$
 $\rightarrow 312.$

27. $O.180a8r: 2110 - 1518 + 4216 - 5014 + 2112.$
 28. $O.360a7r2: 110 - 2116 + 5014 - 3012.$
 29. $O.840a6r3: 110 + 716 - 5014 + 4212.$
 30. $O.1260a5r4: 110 + 2014 - 2112.$
 31. $O.660a10: 6111 - 33110 + 5519 - 6617 + 6615 -$
 $3313 + 51.$
 32. $O.660a9r: 6111 - 5519 + 19817 - 33015 + 23113$
 $- 501.$
 33. $O.990a8r2: 2111 - 6617 + 22015 - 23113 + 751.$
 34. $O.1320a7r3: 111 + 1117 - 11015 + 19813 - 1001.$
 35. $O.2310a6r4: 111 + 5515 - 23113 + 1751.$
 36. $O.2772a5r5: 111 - 2215 + 23113 - 2101.$

Et in infinitum, eadem methodo supra tradita, potest demonstrari, qualiter acceptis totis, quæque massa est æqualis.

Theor. 6. Prop. 6.

Demonstrare, qualiter acceptis semitotis, quæque massa est æqualis.

Meth. Demonstr.

Oportet præsupponere theorematum demonstratum in præcedenti, sua cuiusque massæ propria: deinde totas resolvere in semitoras, per *def. 19. h.* & per *8. p.* ut sequitur.

$$1: m + n.$$

$$12: m2 + 2m + n.$$

- 13: $m_3 + 3m_2 + 3m - m$
 14: $m_4 + 4m_3 + 6m_2 + 4m + u$
 15: $m_5 + 5m_4 + 10m_3 + 10m_2 + 5m + u$
 16: $m_6 + 6m_5 + 15m_4 + 20m_3 + 15m_2 + 6m + u$
 17: $m_7 + 7m_6 + 21m_5 + 35m_4 + 35m_3 + 21m_2 + 7m + u$
 18: $m_8 + 8m_7 + 28m_6 + 56m_5 + 70m_4 + 56m_3 + 28m_2 + 8m + u$
 19: $m_9 + 9m_8 + 36m_7 + 84m_6 + 126m_5 + 126m_4 + 84m_3 + 36m_2 + 9m + u$
 20: $m_{10} + 10m_9 + 45m_8 + 120m_7 + 210m_6 + 252m_5 + 210m_4 + 120m_3 + 45m_2 + 10m + u$
 21: $m_{11} + 11m_{10} + 55m_9 + 165m_8 + 330m_7 + 462m_6 + 462m_5 + 330m_4 + 165m_3 + 55m_2 + 11m + u$

Vnde, pro triginta sex theorematis propositis in precedenti, & demonstrabilibus, alia triginta sex proponemus, in præfenti, demonstrabilia, videlicet.

1. $O.u:m.$
2. $O.2a:m_2 + m.$
3. $O.6a_2:2m_3 + 3m_2 + m.$
4. $O.6a_3:m_3 + 3m_2 + 2m.$
5. $O.4a_3:m_4 + 2m_3 + m.$
6. $O.12a_2r:m_4 + 4m_3 + 5m_2 + 2m.$
7. $O.30a_4:6m_5 + 15m_4 + 10m_3 - m.$
8. $O.60a_3r:3m_5 + 15m_4 + 25m_3 + 15m_2 + 2m.$

9. $O.$

9. $O.3042r2: m5 + 5m4 + 10m3 + 10m2 + 4m.$
10. $O.1245: 2m6 + 6m5 + 5m4 - m2.$
11. $O.6044r: 2m6 + 12m5 + 25m4 + 20m3 + 3m2 - 2m.$
12. $O.6043r2: m6 + 6m5 + 15m4 + 20m3 + 14m2 + 4m.$
13. $O.4246: 6m7 + 21m6 + 21m5 - 7m3 + m.$
14. $O.8445r: 2m7 + 14m6 + 35m5 + 35m4 + 7m3 - 7m2 - 2m.$
15. $O.21044r2: 2m7 + 14m6 + 42m5 + 70m4 + 63m3 + 21m2 - 2m.$
16. $O.42043r3: 3m7 + 21m6 + 63m5 + 105m4 + 112m3 + 84m2 + 32m.$
17. $O.2447: 3m8 + 12m7 + 14m6 - 7m4 + 2m2.$
18. $O.16846r: 3m8 + 24m7 + 70m6 + 84m5 + 21m4 - 28m3 - 10m2 + 4m.$
19. $O.16845r2: m8 + 8m7 + 28m6 + 56m5 + 63m4 + 28m3 - 8m2 - 8m.$
20. $O.84044r3: 3m8 + 24m7 + 84m6 + 168m5 + 217m4 + 196m3 + 116m2 + 32m.$
21. $O.9048: 10m9 + 45m8 + 60m7 - 42m5 + 20m3 - 3m.$
22. $O.36047r: 5m9 + 45m8 + 150m7 + 210m6 + 63m5 - 105m4 - 50m3 + 30m2 + 12m.$
23. $O.126046r2: 5m9 + 45m8 + 180m7 + 420m6 + 567m5 + 315m4 - 110m3 - 150m2 - 12m.$
24. $O.252045r3: 5m9 + 45m8 + 180m7 + 420m6 + 651m5$

- $651m5 + 735m4 + 520m3 + 60m2 - 96m.$
 25. $O.63044r4: m9 + 9m8 + 36m7 + 84m6 + 126m5$
 $+ 126m4 + 104m3 + 96m2 + 48m.$
 26. $O.2049: 2m10 + 10m9 + 15m8 - 14m6 + 10m4$
 $- 3m2.$
 27. $O.18048r2: 2m10 + 10m9 + 75m8 + 120m7 + 42m6$
 $- 84m5 - 50m4 + 40m3 + 21m2 - 6m.$
 28. $O.36047r2: m10 + 10m9 + 45m8 + 120m7 +$
 $189m6 + 126m5 - 55m4 - 100m3 + 24m.$
 29. $O.84046r3: m10 + 10m9 + 45m8 + 120m7 +$
 $217m6 + 294m5 + 265m4 + 60m3 - 108m2 -$
 $64m.$
 30. $O.126045r4: m10 + 10m9 + 45m8 + 120m7 +$
 $210m6 + 252m5 + 230m4 + 200m3 + 144m2 +$
 $48m.$
 31. $O.66410: 6m11 + 33m10 + 55m9 - 66m7 +$
 $66m5 - 33m3 + 5m.$
 32. $O.66049r: 6m11 + 66m10 + 275m9 + 495m8 +$
 $198m7 - 462m6 - 330m5 + 330m4 + 231m3$
 $- 99m2 - 50m.$
 33. $O.99048r2: 2m11 + 22m10 + 110m9 + 330m8 +$
 $594m7 + 462m6 - 242m5 - 550m4 - 11m3$
 $+ 231m2 + 42m.$
 34. $O.132047r3: m11 + 11m10 + 55m9 + 165m8 +$
 $341m7 + 539m6 + 583m5 + 165m4 - 352m3$
 $- 220m2 + 32m.$
 35. $O.231046r4: m11 + 11m10 + 55m9 + 165m8 +$
 $330m7$

$$\begin{aligned}
 & 330m7 + 462m6 + 317m5 + 605m4 + 484m3 - \\
 & 88m2 - 232m. \\
 36. & 0.27724515 : m11 + 11m10 + 55m9 + 165m8 + \\
 & 330m7 + 462m6 + 440m5 + 220m4 + 176m3 + \\
 & 528m2 + 384m.
 \end{aligned}$$

Sicut autem possibile est, ultra decimam basin speciosa tabula, in demonstrando procedere, in precedenti; & ostendere, qualiter accepis totis quæque massa est æqualis: ita possibile est in præsentis procedere; & demonstrare, qualiter accepis semitotis, quæque massa est æqualis.

Theor. 7. Prop. 7.

Demonstrare, qualiter accepis sesquitotis, quæque massa est æqualis.

Meth. Demonstr.

Oportet præsupponere theoremata; demonstrata sub titulo *prop. 5. h.* sua cuiusque propria: deinde totas resolvere in sesquitoras per *def. 18. h.* & per *10. p.* ut sequitur.

$$\begin{aligned}
 1: q - u. \\
 12: q2 - 2q - m. \\
 13: q3 - 3q2 + 3q - m. \\
 14: q4 - 4q3 + 6q2 - 4q + u. \\
 15: q5 - 5q4 + 10q3 - 10q2 + 5q - u. \\
 16: q6 - 6q5 + 15q4 - 20q3 + 15q2 - 6q + m. \\
 17: q7 - 7q6 + 21q5 - 35q4 + 35q3 - 21q2 + 7q - u. \\
 18: q8 - 8q7 + 28q6 - 56q5 + 70q4 - 56q3 + 28q2 - 8q + u.
 \end{aligned}$$

$$19: q9 - 9q8 + 36q7 - 84q6 + 126q5 - 126q4 + 84q3 \\ - 36q2 + 9q - u.$$

$$110: q10 - 10q9 + 45q8 - 120q7 + 210q6 - 252q5 \\ + 210q4 - 120q3 + 45q2 - 10q - u.$$

$$111: q11 - 11q10 + 55q9 - 165q8 + 330q7 - 462q6 \\ + 462q5 - 330q4 + 165q3 - 55q2 + 11q - u.$$

Vnde, pro triginta sex theorematibus, propositis in §. h.
alia triginta sex proponemus, in præsentibus demonstrabilia,
videlicet.

$$1. O.u: q - 2.$$

$$2. O.2a: q2 - 3q + 2.$$

$$3. O.6a2: 2q3 - 9q2 + 13q - 6.$$

$$4. O.6a3: q3 - 3q2 + 2q.$$

$$5. O.4a3: q4 - 6q3 + 13q2 - 12q + 4.$$

$$6. O.12a2r: q4 - 4q3 + 5q2 - 2q.$$

$$7. O.30a4: 6q5 - 45q4 + 130q3 - 180q2 + 119q \\ - 30.$$

$$8. O.60a3r: 3q5 - 15q4 + 25q3 - 15q2 + 2q.$$

$$9. O.30a2r2: q5 - 5q4 + 10q3 - 10q2 + 4q.$$

$$10. O.12a5: 2q6 - 18q5 + 65q4 - 120q3 + 119q2 - \\ 60q + 12.$$

$$11. O.60a4r: 2q6 - 12q5 + 25q4 - 20q3 + 3q2 + 1q.$$

$$12. O.60a3r2: q6 - 6q5 + 15q4 - 20q3 + 14q2 - 4q.$$

$$13. O.42a6: 6q7 - 63q6 + 273q5 - 630q4 + 833q3 \\ - 630q2 + 253q - 42.$$

$$14. O.84a5r: 2q7 - 14q6 + 35q5 - 35q4 + 7q3 - \\ 7q2 - 2q.$$

15. $O.2104r2:2q7+14q6+42q5-70q4+63q3$
 $-21q2-2q.$
16. $O.4204r3:3q7+21q6+63q5-105q4+112q3$
 $-84q2+32q.$
17. $O.2447:3q8-36q7+182q6-504q5+833q4$
 $-840q3+506q2-168q+24.$
18. $O.1684r:3q8-24q7+70q6-84q5+21q4+$
 $28q3-10q2-4q.$
19. $O.1684r2:q8-8q7+28q6-56q5+63q4-$
 $28q3-8q2+8q.$
20. $O.8404r3:3q8-24q7+84q6-168q5+217q4$
 $-196q3+116q2-32q.$
21. $O.9048:10q9-135q8+780q7-2520q6+$
 $4998q5-6300q4+5060q3-2520q2+717q$
 $-90.$
22. $O.3604r:5q9-45q8+150q7-210q6+$
 $63q5+105q4-50q3-30q2+12q.$
23. $O.12604r2:5q9-45q8+180q7-420q6+$
 $567q5-315q4-110q3+150q2-12q.$
24. $O.25204r3:5q9-45q8+180q7-420q6+$
 $651q5-735q4+520q3-60q2-96q.$
25. $O.6304r4:q9-9q8+36q7-48q6+126q5-$
 $126q4+104q3-96q2+48q.$
26. $O.2049:2q10-30q9+195q8-720q7+1666q6$
 $-2520q5+2530q4-1680q3+717q2-180q+20$
27. $O.18048r:2q10-20q9+75q8-120q7+$
 $42q6+84q5-50q4-40q3+21q2+6q.$

28. O.

28. $O.36047r2:910 --- 1099 + 4598 --- 12097 + 18996$
 $--- 12695 --- 5594 + 10093 --- 249.$
29. $O.84046r3:910 --- 1099 + 4598 --- 12097 + 21795$
 $--- 29495 + 26594 --- 6093 --- 10892 + 649.$
30. $O.126045r4:910 --- 1099 + 4598 --- 12097 ---$
 $21096 --- 25295 + 23094 --- 20093 + 14492 --- 489.$
31. $O.660410:6911 --- 99910 + 71599 --- 297098 ---$
 $785497 --- 1386096 + 1669895 --- 1386094 +$
 $788793 --- 297092 + 6659 --- 66.$
32. $O.66049r:6911 --- 66910 + 27599 --- 49598 ---$
 $19897 + 46296 --- 33095 --- 38094 + 23193 +$
 $9992 --- 509.$
33. $O.99048r2:2911 --- 22910 + 11099 --- 33098 +$
 $59497 --- 46296 --- 24295 + 55094 --- 1193 ---$
 $23192 + 429.$
34. $O.132047r3:911 --- 11910 + 5599 --- 16598 ---$
 $34197 --- 53996 + 58395 --- 16594 --- 35293 ---$
 $22092 + 329.$
35. $O.231046r4:911 --- 11910 + 5599 --- 16598 +$
 $33097 --- 46296 + 51795 --- 60594 + 48493 + 8892$
 $--- 2329.$
36. $O.277245r5:911 --- 11910 + 5599 --- 16598 +$
 $33097 --- 46296 + 44095 --- 22094 + 17693 ---$
 $52892 + 3849.$

Sicut autem possibile est, ultra decimam basim speciose
 tabulæ demonstrare, qualiter acceptis totis quæque massa
 est æqualis, iuxta methodum 5. ita possibile est, etiam in

præfenti procedere in infinitum, & demonſtrare, etiam, ultra decimam baſim, qualiter acceptis ſequitotis, quæque maſſa eſt æqualis.

Theor. 8. Prop. 8.

Demonſtrare, qualiter acceptis primi lateris ſpeciebus, quæque maſſa eſt æqualis.

Meth. Demonſtr.

Sub hoc vno titulo, innumerabilia theoremata cenſeri poſſent, quorum vna communis eſt methodis demonſtrandi, per 5. *h.* reſoluendo maſſas, in totas ſibi æquales; & per 4. *h.* reſoluendo totas, in ſpecies primi lateris ſibi æquales.

Pro vltiori methodi enarratione, proponemus viginti quinque theoremata, vnum cum demonſtratione, & reliqua ſine demonſtratione: quæ poſſunt facile demonſtrari, ſecundum methodum assignatam.

1. $0.2ar : 0.a2 + 0.a.$

Demonſtr.

5. *b.* | $0.6ar : 13 - 1.$

4. *b.* | $13 : 0.3a2 + 0.3a + 0.u + u.$

| $1 : 0.u + u.$

| $0.6ar : 0.3a2 + 0.3a.$

| $0.2ar : 0.a2 + 0.a.$ Quod, &c.

2. $0.6a2r : 0.2a3 + 0.3a2 + 0.a.$

3. $0.4a3r : 0.a4 + 0.2a3 + 0.a2.$

4. *O.*

4. $0.642r2: 0.44 + 0.2a3 + 0.2a1 + 0.a.$
5. $0.3044r: 0.6a5 + 0.15a4 + 0.10a3 - 0.a.$
6. $0.60a3r2: 0.6a5 + 0.15a4 + 0.20a3 + 0.15a2$
 $+ 0.4a.$
7. $0.12a5r: 0.2a6 + 0.6a5 + 0.5a4 - 0.a2.$
8. $0.30a4r2: 0.2a6 + 0.6a5 + 0.10a4 + 0.10a3 +$
 $0.3a2 - 0.a.$
9. $0.20a3r3: 0.a6 + 0.7a5 + 0.5a4 + 0.5a3 + 0.4a2$
 $- 0.2a.$
10. $0.42a6r: 0.6a7 + 0.21a6 + 0.21a5 - 0.7a3 + 0.a.$
11. $0.84a5r2: 0.4a7 + 0.14a6 + 0.28a5 + 0.35a4 +$
 $0.14a3 - 0.7a2 - 0.4a.$
12. $0.420a4r3: 0.12a7 + 0.42a6 + 0.84a5 + 0.105a4$
 $+ 0.98a3 + 0.63a2 + 0.16a.$
13. $0.24a7r: 0.3a8 + 0.12a7 + 0.14a6 - 0.7a4 +$
 $0.2a2.$
14. $0.84a6r2: 0.3a8 + 0.12a7 + 0.28a6 + 0.42a5 +$
 $0.21a4 - 0.14a3 - 0.10a2 + 0.2a.$
15. $0.168a5r3: 0.3a8 + 0.12a7 + 0.28a6 + 0.42a5$
 $0.49a4 + 0.42a3 + 0.4a2 - 0.12a.$
16. $0.210a4r4: 0.3a8 + 0.12a7 + 0.28a6 + 0.42a5 +$
 $0.42a4 + 0.8a3 + 0.32a2 + 0.23a.$
17. $0.90a8r: 0.10a9 + 0.45a8 + 0.60a7 - 0.42a5 +$
 $0.20a3 - 0.3a.$
18. $0.360a7r2: 0.10a9 + 0.45a8 + 0.120a7 +$
 $0.210a6 + 0.126a5 - 0.105a4 - 0.100a3 +$
 $0.30a2 + 0.24a.$

præfenti procedere in infinitum, & demonftrare, etiam, ultra decimam bafim, qualiter acceptis fefquiritotis, quæque massa eft æqualis.

Theor. 8. Prop. 8.

DEmonftrare, qualiter acceptis primi lateris fpeciebus, quæque massa eft æqualis.

Meth. Demonftr.

Sub hoc vno titulo, innumerabilia theorematum cenferi poffent, quorum vna communis eft methodis demonftrandi, per 5. *h.* refoluendo massas, in totas fibi æquales; & per 4. *h.* refoluendo totas, in fpecies primi lateris fibi æquales.

Pro vltiori methodi enarratione, proponemus vinti quinque theorematum, vnum cum demonftratione, & reliqua fine demonftratione: quæ poffunt faciliè demonftrari, fecundum methodum assignatam.

1. $0.2ar : 0.a2 + 0.a.$

Demonftr.

5. *h.* $0.6ar : 13 - 1.$

4. *h.* $13 : 0.3a2 + 0.3a + 0.u + u.$

$1 : 0.u + u.$

$0.6ar : 0.3a2 + 0.3a.$

$0.2ar : 0.a2 + 0.a.$ Quod, &c.

2. $0.6a2r : 0.2a3 + 0.3a2 + 0.a.$

3. $0.4a3r : 0.a4 + 0.2a3 + 0.a2.$

4. $0.$

4. $0.642r2 : 0.44 + 0.2a3 + 0.2a1 + 0.a.$
5. $0.3044r : 0.6a5 + 0.15a4 + 0.10a3 - 0.a.$
6. $0.60a3r2 : 0.6a5 + 0.15a4 + 0.20a3 + 0.15a2$
 $+ 0.4a.$
7. $0.12a5r : 0.2a6 + 0.6a5 + 0.5a4 - 0.a2.$
8. $0.30a4r2 : 0.2a6 + 0.6a5 + 0.10a4 + 0.10a3 +$
 $0.3a2 - 0.a.$
9. $0.20a3r3 : 0.a6 + 0.7a5 + 0.5a4 + 0.5a3 + 0.4a2$
 $- 0.2a.$
10. $0.42a6r : 0.6a7 + 0.21a6 + 0.21a5 - 0.7a3 + 0.a.$
11. $0.84a5r2 : 0.4a7 + 0.14a6 + 0.28a5 + 0.35a4 +$
 $0.14a3 - 0.7a2 - 0.4a.$
12. $0.420a4r3 : 0.12a7 + 0.42a6 + 0.84a5 + 0.105a4$
 $+ 0.98a3 + 0.63a2 + 0.16a.$
13. $0.24a7r : 0.3a8 + 0.12a7 + 0.14a6 - 0.7a4 +$
 $0.2a2.$
14. $0.8416r2 : 0.3a8 + 0.12a7 + 0.28a6 + 0.42a5 +$
 $0.21a4 - 0.14a3 - 0.10a2 + 0.2a.$
15. $0.168a5r3 : 0.3a8 + 0.12a7 + 0.28a6 + 0.42a5$
 $0.49a4 + 0.42a3 + 0.4a2 - 0.12a.$
16. $0.210a4r4 : 0.3a8 + 0.12a7 + 0.28a6 + 0.42a5 +$
 $0.42a4 + 0.8a3 + 0.32a2 + 0.23a.$
17. $0.90a8r : 0.10a9 + 0.45a8 + 0.60a7 - 0.42a5 +$
 $0.20a3 - 0.3a.$
18. $0.360a7r2 : 0.10a9 + 0.45a8 + 0.120a7 +$
 $0.210a6 + 0.126a5 - 0.105a4 - 0.100a3 +$
 $0.30a2 + 0.24a.$

19. 0.

19. $O.84046r3 : O.1049 + O.4548 + O.12047 +$
 $O.21046 + O.29445 + O.31544 + O.6043 +$
 $O.15042 + O.644.1.O + 280.O : 212002.O .2$
20. $O.126045r4 : O.1049 + O.4548 + O.12047 +$
 $O.21046 + O.25245 + O.21044 + O.20043 +$
 $O.16542 + O.484.1.O + 280.O : 212002.O .2$
21. $O.2049r : O.2410 + O.1049 + O.1548 + O.1446$
 $+ O.1044 + O.342.280.O + 280.O : 212002.O .2$
22. $O.9048r2 : O.2410 + O.1049 + O.3048 + O.6047$
 $+ O.4246 + O.4243 + O.5044 + O.2043 + O.2142$
 $+ O.34.280.O + 280.O : 212002.O .2$
23. $O.12047r3 : O.410 + O.549 + O.1548 + O.3047 +$
 $O.4946 + O.6345 + O.1544 + O.5043 + O.2042$
 $+ O.124.280.O + 280.O : 212002.O .2$
24. $O.21046r4 : O.410 + O.549 + O.1548 + O.3047 +$
 $O.4246 + O.4245 + O.5544 + O.6543 + O.842 +$
 $O.374.280.O + 280.O : 212002.O .2$
25. $O.25245r5 : O.410 + O.549 + O.1548 + O.3047 +$
 $O.4246 + O.4245 + O.2044 + O.543 + O.4842 +$
 $O.544.280.O + 280.O : 212002.O .2$

Aliaque possunt in infinitum proponi theoremmata, & demonstrari, quibus pateat, qualiter acceptis primolateris speciebus, quæque massa est æqualis.

Theor. 9. Prop. 9.

Demonstrare, quæ, & qualiter acceptæ totæ species in eadem basi vicinæ, aliquantulæ acceptas, æquales faciant.

Ex

Ex innumerabilibus theorematibus, quæ sunt huius tituli, proponimus viginti quinque & ex his quatuor solummodo demonstramus; quæ sufficiunt, ad ostendendam methodum.

1. $O.2a2+t2 : O.4ar+t. 32 + 327 + 4003$

Demonstr.

s. b. $O.6a2 : 2t3 - 3t2 + t$

$O.6a2 + 3t2 - 1r 2t3 : 81.0 - 12.0 - 12.0$

s. b. $O.6ar : t3 - t. O.12ar : 2t3 - 2t.$

$O.12ar + 2t : 2t3 + 32 - 212 - 20$

$O.6a2 + 3t2 - 2 : O.12ar + 2t.$

$O.6a2 + 3t2 : O.12ar + 3t.$

$O.2a2 + t2 : O.4ar - t. Quod &c.$

2. $O.2a3+t3 : O.6a2r+t2.$

Demonstr.

s. b. $O.4a3 : t4 - 2t3 + t2. O.4a3 + 2t3 - t2 : t4.$

s. b. $O.12a2r : t4 - t2. O.12a2r + t2 : t4.$

$O.4a3 + 2t3 - t2 : O.12a2r + t2.$

$O.4a3 + 2t3 : O.12a2r + 2t2.$

$O.2a3 + t3 : O.6a2r + t2. Quod &c.$

3. $O.6a4+t4+t : O.24a3r+4t3.$

Demonstr.

s. b. $O.30a4 : 6t5 - 15t4 + 10t3 - t.$

$O.30a4 + 15t4 - 10t3 + t : 6t5.$

s. b. $O.60a3r : 3t5 - 5t3 + 2t.$

$O.60a3r + 5t3 - 2t : 3t5.$

$O.120a3r$

5. b. $O.12043r+10t3-4t:6t5.$
 $O.3044+15t4-10t3+t:O.12043r+10t3-$
 $4t.$
 $O.3044+15t4+5t:O.12043r+20t3.$
 $O.644+3t4+t:O.2443r+4t3. \text{ Quod \&c.}$
-

4. $O.1243r+t3:O.1842r2+t.$

Demonstr.

5. b. $O.6043r:3t5-5t3+2t.$
 $O.6043r+5t3-2t:3t5.$
 5. b. $O.3042r2:t5-t.$
 $O.3042r2+t:t5.$
 $O.9042r2+3t:3t5.$
 $O.6043r+5t3-2t:O.9042r2+3t.$
 $O.6043r+5t3:O.9042r2+5t.$
 $O.1243r+t3:O.1842r2+t. \text{ Quod, \&c.}$
 5. $O.645+3t5+2t2:O.3044r+5t4.$
 6. $O.1244r+t4:O.2443r2+t2.$
 7. $O.646+3t6+4t3:O.3645r+6t5+t.$
 8. $O.1245r+t5+t:O.3044r2+2t3.$
 9. $O.1844r2+t3:O.2443r3+t.$
 10. $O.647+3t7+7t4:O.4246r+7t6+3t2.$
 11. $O.1246r+t6+2t2:O.3645r2+3t4.$
 12. $O.1845r2+t4:O.3044r3+t2.$
 13. $O.3048+15t8+56t5+9t:O.8047r+40t7+40t3.$
 14. $O.6047r+5t9+25t3:O.21046r2+21t5+9t.$
 15. $O.3046r2+2t5+3t:O.6045r3+5t3.$

16. O.

16. $O.12045r3+1013:O.15044r4+15+91.$
 17. $O.1049+519+2816+1212:O.9048r+1518+3014.$
 18. $O.6048r+518+5014:O.24047r2+2816+2712.$
 19. $O.9047r2+716+1812:O.21046r3+2514.$
 20. $O.12046r3+1014:O.18045r4+16+912.$
 21. $O.6410+3110+2417+2413:O.6049r+1019$
 $+3615+51.$
 22. $O.6049r+519+9015+251:O.27048r2+3617$
 $+8413.$
 23. $O.9048r2+817+5713:O.24047r3+4015+251.$
 24. $O.12047r3+1515+251:O.21046r4+17+3913.$
 25. $O.3046r4+613:O.3645r5+15+51.$

Et alia huiusmodi proponi possunt innumerabilia: quibus in singulis demonstrari poterit, quæ, & qualiter acceptæ totæ, species in eadem basi vicinas, aliququaliter acceptas, æquales faciant.

Theor. 10. Prop. 10.

Demonstrare, quæ, & qualiter acceptæ semitotæ, species in eadem basi vicinas, aliququaliter acceptas, æquales faciant.

Pro innumerabilibus theorematibus huius tituli, viginti-quinque proponimus, & vnum demonstramus, ad ostensionem methodi.

1. $O.242+m2+n:O.4ar$

Demonstr.

6. b. $O.6a2 : 2m3 + 3m2 + m,$
 $O.6a2 - 3m2 - m : 2m3.$
6. b. $O.6ar : m3 + 3m2 + 2m,$
 $O.12ar : 2m3 + 6m2 + 4m,$
 $O.12ar - 6m2 - 4m : 2m3.$
 $O.6a2 - 3m2 - m : O.12ar - 6m2 - 4m,$
 $O.6a2 : O.12ar - 3m2 - 3m,$
 $O.2a2 : O.4ar - m2 - m,$
 $O.2a2 + m2 + m : O.4ar$ Quod &c.
2. $O.2a3 + m3 + 2m2 + m : O.6a2r,$
3. $O.6a4 + 3m4 + 8m3 + 6m2 + m : O.12a3r,$
4. $O.12a3r + m3 + 3m2 + 2m : O.18a2r2,$
5. $O.6a5 + 3m5 + 10m4 + 10m3 + 2m2 : O.30a4r + m,$
6. $O.12a4r + m4 + 4m3 + 5m2 + 3m : O.34a3r2,$
7. $O.6a6 + 3m6 + 12m5 + 15m4 + 4m3 : O.36a5r +$
 $3m2 + m,$
8. $O.12a5r + m5 + 5m4 + 8m3 + 4m2 : O.30a4r2,$
9. $O.18a4r2 + m3 + 3m2 + 2m : O.24a3r3,$
10. $O.6a7 + 3m7 + 14m6 + 21m5 + 7m4 + m : O.42a6r$
 $+ 7m3 + 3m2,$
11. $O.12a5r + m6 + 6m5 + 12m4 + 8m3 : O.36a5r2 + m2$
 $+ 2m,$
12. $O.18a5r2 + m4 + 4m3 + 5m2 + 2m : O.30a4r3,$
13. $O.30a8 + 15m8 + 80m7 + 140m6 + 56m5 +$
 $20m2 + 9m : O.240a7r + 70m4 + 40m3,$
14. $O.60a7r + 5m7 + 35m6 + 84m5 + 70m4 :$
 $O.210a6m$

$$O.210a6m + 10m3 + 30m2 + 4m.$$

$$15. O.30a6r2 + 2m5 + 10m4 + 15m3 + 5m2 : O.60a7r3 + 2m.$$

$$16. O.120a5r3 + 20m2 + 16m : O.150a4r4 + m5 + 5m4.$$

$$17. O.10a9 + 5m9 + 30m8 + 60m7 + 28m6 + 20m5 + 12m2 : O.90a8r + 42m5 + 30m4 + 3m.$$

$$18. O.60a8r + 5m8 + 40m7 + 112m6 + 112m5 + 18m : O.240a7r2 + 20m4 + 80m3 + 7m2.$$

$$19. O.90a7r2 + 7m6 + 42m5 + 80m4 + 40m3 : O.210a6r3 + 27m2 + 22m.$$

$$20. O.120a6r3 + 20m3 + 36m2 + 16m : O.180a5r4 + m6 + 6m5 + 5m4.$$

$$21. O.6a10 + 3m10 + 20m9 + 45m8 + 24m7 + 30m4 + 24m3 : O.60a9r + 42m6 + 36m5 + 9m2 + 5m.$$

$$22. O.60a9r + 5m9 + 45m8 + 144m7 + 168m6 + 72m2 + 16m : O.270a8r2 + 36m5 + 180m4 + 24m3.$$

$$23. O.90a8r2 + 8m7 + 56m6 + 128m5 + 80m4 + 2m : O.240a7r3 + 63m3 + 61m2.$$

$$24. O.120a7r3 + 40m4 + 76m3 + 12m2 : O.210a6r4 + m7 + 7m6 + 6m5 + 14m.$$

$$25. O.30a6r4 + 8m2 + 8m : O.36a5r5 + m5 + 5m4 + 4m3.$$

Et omnino in qualibet basi speciosæ tabulæ, proponi, & demonstrari potest, quæ, & qualiter acceptæ semitotæ, species vicinæ, aliquantulum acceptas, æquales faciant.

Ther. 11. Prop. 11.

Demonstrare, quæ, & qualiter acceptæ sesquitotæ, species in eadem basi vicinas, aliquantulæ acceptas, æquales faciant.

Sub hoc titulo vigintiquinque proponimus theorematas, ex quibus vnum demonstramus, ad ostensionem methodi.

$$1. \quad O.2a2 + q2 + 2 : O.3a2 + 3q2$$

Demonstr.

$$7. b. \quad O.6a2 : 2q3 - 9q2 + 13q - 6.$$

$$O.6a2 + 3q2 + 6 : 2q3 - 6q2 + 13q.$$

$$7. b. \quad O.6a2 : q3 - 3q2 + 2q.$$

$$O.12a2 : 2q3 - 6q2 + 4q.$$

$$O.12a2 + 9q : 2q3 - 6q2 + 13q.$$

$$O.6a2 + 3q2 + 6 : O.12a2 + 9q.$$

$$O.2a2 + q2 + 2 : O.4a2 + 3q. \text{ Quod Sec.}$$

$$2. \quad O.2a3 + q3 + 5q2 : O.6a2r + 4q2 + 2.$$

$$3. \quad O.6a4 + 3q4 + 39q2 + 6 : O.24a3r + 16q3 + 23q.$$

$$4. \quad O.12a3r + q3 + 2q : O.18a2r2 + 3q2.$$

$$5. \quad O.6a5 + 3q5 + 50q3 + 31q : O.30a4r + 20q4 + 58q2 + 6.$$

$$6. \quad O.12a4r + q4 + 5q2 : O.24a3r2 + 4q3 + 2q.$$

$$7. \quad O.6a6 + 3q6 + 75q4 + 93q2 + 6 : O.36a5r + 24q5 + 116q3 + 37q.$$

$$8. \quad O.12a5r + q5 + 8q3 : O.30a4r2 + 5q4 + 4q2.$$

$$9. \quad O.18a4r2 + q3 + 2q : O.24a3r3 + 3q2.$$

$$10. \quad O.$$

$$10. 0.647 + 397 + 10595 + 21793 + 419 : 0.4246r \\ + 2896 + 20394 + 1299^2 + 6.$$

$$11. 0.1246r + 96 + 1294 + 29 : 0.3645r2 + 695 + 893 \\ + 92.$$

$$12. 0.1845r2 + 94 + 592 : 0.3044r3 + 493 + 29.$$

$$13. 0.3048 + 1598 + 70096 + 217094 + 82092 + 30 : \\ 0.24047r + 16097 + 162495 + 172093 + 2319.$$

$$14. 0.6047r + 597 + 8495 + 3092 : 0.21046r2 + 3596 \\ + 7094 + 1093 + 49.$$

$$15. 0.9046r2 + 695 + 4593 : 0.18045r3 + 3094 + 1592 \\ + 69.$$

$$16. 0.12045r3 + 594 + 169 : 0.15044r4 + 95 + 2092.$$

$$17. 0.1049 + 599 + 30097 + 130295 + 82093 + 939 : \\ 0.9048r + 6098 + 81296 + 129094 + 34892 \\ + 10.$$

$$18. 0.6048r + 598 + 11296 + 8093 : 0.24047r2 \\ + 4097 + 11295 + 2094 + 792 + 189.$$

$$19. 0.18047r2 + 1496 + 10594 + 449 : 0.42046r3 \\ + 8495 + 8093 + 5492.$$

$$20. 0.12046r3 + 695 + 3692 : 0.18045r4 + 96 + 594 \\ + 2093 + 169.$$

$$21. 0.6410 + 3910 + 22598 + 130296 + 123094 \\ + 2799^2 + 6 : 0.6049r + 4099 + 69697 + 154895.$$

$$22. 0.6049r + 599 + 14497 + 18094 + 169 : 0.27048r2 \\ + 4598 + 16896 + 3695 + 2493 + 7292.$$

$$23. 0.9048r2 + 897 + 12895 + 6192 + 29 : 0.24047r3 \\ + 5696 + 8094 + 6393.$$

$$24. 0.$$

$$24. \quad 0.12047r3 + 796 + 7693 : 0.21046r4 + 97 + 693 + 4094 + 1292 + 249.$$

$$25. \quad 0.3046r4 + 594 + 89 : 0.3645r5 + 95 + 993 + 892.$$

Possunt hæc, & alia huiusmodi, sub hoc titulo demonstrari, in infinitum, iuxta traditam methodum: ut omnino pateat, quæ, & qualiter acceptæ scsquitoræ, species in eadem basi vicinas, aliququaliter acceptas æquales faciant.

Theor. 12. Prop. 12.

Demonstrare, quæ, & qualiter acceptæ primi lateris species, binas quasque species in eadem basi vicinas, aliququaliter acceptas, æquales faciant.

Sub hoc etiam titulo, vigintiquinque proponimus theoremata, ex quibus vnum demonstramus, ad ostensionem methodi.

1. $0.a1 + 0.a : 0.2ar.$ Demonstratum est in 8. h.

2. $0.2a3 + 0.3a2 + 0.a : 0.6a2r.$ Demonstr. ibidem.

3. $0.a4 + 0.2a3 + 0.a2 : 0.4a3r.$ Demonstr. ibidem.

4. $0.4a3r + 0.a2 + 0.a : 0.6a2r2.$

5. $0.6a2r2 + 0.a4 + 0.2a3 + 0.a2 : 0.4a3r.$ Demonstr.

6. $0.4a3r + 0.a2 + 0.a : 0.6a2r2.$ Quod &c.

7. $0.6a2r2 + 0.a4 + 0.2a3 + 0.a2 : 0.4a3r.$ Quod &c.

8. $0.4a3r + 0.a2 + 0.a : 0.6a2r2.$ Quod &c.

9. $0.6a2r2 + 0.a4 + 0.2a3 + 0.a2 : 0.4a3r.$ Quod &c.

10. $0.4a3r + 0.a2 + 0.a : 0.6a2r2.$ Quod &c.

11. $0.6a2r2 + 0.a4 + 0.2a3 + 0.a2 : 0.4a3r.$ Quod &c.

12. $0.4a3r + 0.a2 + 0.a : 0.6a2r2.$ Quod &c.

13. $0.6a2r2 + 0.a4 + 0.2a3 + 0.a2 : 0.4a3r.$ Quod &c.

8. O.

8. $O.1245r + O.544 + O.1043 + O.442 : O.3644r2$
 $\rightarrow O.a.$
9. $O.3044r2 \rightarrow O.845 \rightarrow O.542 : O.4043r3 \rightarrow O.3a.$
10. $O.647 + O.2146 \rightarrow O.2145 + O.a : O.4246r$
 $\rightarrow O.743.$
11. $O.1246r + O.645 + O.1544 + O.843 : O.3645r2$
 $\rightarrow O.342 \rightarrow O.2a.$
12. $O.945r2 + O.243 + O.342 + O.a : O.1544r3.$
13. $O.348 + O.1247 \rightarrow O.1446 + O.242 : O.2447r$
 $\rightarrow O.744.$
14. $O.1247r \rightarrow O.746 \rightarrow O.2145 \rightarrow O.1444 \rightarrow O.a :$
 $O.4246r2 \rightarrow O.743 \rightarrow O.642.$
15. $O.646r2 + O.244 + O.443 + O.a2 : O.1245r3$
 $\rightarrow O.a.$
16. $O.2445r3 \rightarrow O.442 \rightarrow O.54 : O.3044r4 \rightarrow O.44$
 $\rightarrow O.243.$
17. $O.1049 \rightarrow O.4548 + O.6047 + O.2043 : O.9048r$
 $\rightarrow O.4245 \rightarrow O.3a.$
18. $O.3048r + O.2047 + O.7046 + O.5645 + O.1042 +$
 $O.9a : O.12047r2 + O.3544 + O.4043.$
19. $O.9047r2 \rightarrow O.4245 \rightarrow O.10544 \rightarrow O.4043 :$
 $O.21046r3 + O.2042 \rightarrow O.22a.$
20. $O.12046r3 + O.2043 + O.4542 + O.16a :$
 $O.18045r4 + O.645 + O.1544.$
21. $O.2410 + O.1049 + O.1548 + O.1044 : O.2049r +$
 $O.1446 + O.342.$
22. $O.2049r + O.1548 + O.6047 + O.5646 + O.2043$
 $\rightarrow O.2442 :$

- $+0.2442 : 0.9048r2 + 0.4245 + 0.6044 + 0.3a$
 23. $0.9048r2 + 0.5646 + 0.16845 + 0.8044 + 0.27a$
 $0.24047r3 + 0.12043 + 0.6142$
 24. $0.12047r3 + 0.4044 + 0.11543 + 0.1242$
 $0.21046r4 + 0.746 + 0.2145 + 0.49a$
 25. $0.3046r4 + 0.842 + 0.134 : 0.3645r5 + 0.544$
 $+ 0.1043$

Et alia deinceps proponi possunt, & demonstrari: & vniversallyter possibile est demonstrare, quæ, & qualiter acceptæ primi lateris species, binas quasque species, in eadem basi vicinas, aliquiditer acceptas, æquales faciant.

Theor. 13. Prop. 13.

IN tabula subquadratrice cuiusque numeri, & in qualibet basi, subquadratrices, & æque ordinata tota, totam componunt, vnitatem plus ordinatam.

Hypoth.

In tabula subquadratrice, in secunda basi, sint subquadratrices $0.42, 0.243, 0.12$: sitque tota secunda, $t2$; tota tertia, $t3$.

Dico $0.42 + 0.243 + 0.12 + t2 : t3$.

Demonstr.

def. 6 p. | $u; t : t2; t3$.

2. p. | $u; t - u : t2; t3 - t2$.

Ergo $t3 - t2$, est toties $t2$, quoties est $t - u$: idest, quoties relinquitur ipse numerus t , vnitatem dempta. Sed cuiusque numeri tot sunt abscissiones, quotus ipse relinquitur,

quitur, vnitate dempta: nam binarij, vna tantum est abscissio, qua vnitas abscinditur; ternarij, duæ, quibus vnitas, & binarius abscinduntur; & sic deinceps: ergo $t_3 - t_2$, est toties t_2 , quot sunt ipsius t abscissiones.

Pro singulis autem abscissionibus.

$$6. p. \quad a_2 + 2ar + r_2 : t_2.$$

Ergo pro omnibus.

$$O.a_2 + O.2ar + O.r_2 : t_3 - t_2.$$

Ergo communiter addendo t_2 .

$$O.a_2 + O.2ar + O.r_2 + t_2 : t_3. \text{ Quod \&c.}$$

Quare &c.

Theorema 14. Prop. 14.

TOta quælibet, est æqualis quadratrici, in primo latere, in basi proximè minus ordinata iacenti, vna cum alijs massis, in primo latere, in basibus inferioribus, & vertice, acceptis aliququaliter, & vnitate.

Hypoth.

Est tota tertia t_3 .

Dico t_3 , esse æqualem quadratrici in primo latere, in secunda basi, vna cum alijs, &c.

Demonstr.

$$4. h. \quad t_3 : O.3a_2, \text{ vna cum alijs, \&c.}$$

$$def. 8. p. \quad a_2 \text{ est in primo latere in secunda basi tabulæ proportionum.}$$

$$def. 11. p. \quad a_2 \text{ est ibidem in tabula nominum.}$$

$$def. 9. 2. \quad O.a_2 \text{ est ibidem in tabula speciosa.}$$

- def.ii.2. | $O.42$ est ibidem in tabula subquadratrice.
 def.13.2. | $O.342$ est ibidem in tabula quadratrice.
 13 | est æqualis quadratrici, in primo latere, in secunda basi, vna cum alijs, &c. Quod &c.
 Quare &c.
-

Theorema 15. Prop. 15.

Quælibet subquadratrix, in primo latere, vna cum tota æque ordinata, atque sua basis, est æqualis subquadratrici, in secundo latere, in sua basi iacenti, vna cum massis, in secundo latere, in basibus inferioribus, acceptis aliquantulum, & tota.

Hypoth.

Est subquadratrix $O.43$, in primo latere, in tertia basi.

Dico $O.43$, vnâ cum tota tertia, æqualem esse subquadratrici, in secundo latere, in tertia basi iacenti, vna cum alijs, &c.

Præpar.

Assumatur species, in secundo latere, in quarta basi, secunda, & quartultima, $O.43r$.

Demonstr.

- | $O.43r$ incrementa sunt equalia.
 2. h. | $O.43$, vna cum &c: $O.342r$, vna cum alijs &c.
 7. p. | $42r$ est secunda in tertia basi tabulæ proportionalium.
 def.11.p. | $342r$ est ibidem in tabula nominum.
 def.11.2. | $O.342r$ est ibidem in tabula subquadratrice.

O.43,

| *O. a₃*, vna &c. est æqualis subquadratrici, in secundo latere, in tertiabasi, vna cum alijs, &c.
 | Quod &c.

Quare &c.

Theor. 16. Prop. 16.

SI aliquot quantitatuum, secunda ad tertiam, fuerit sicut prima cum vltima ad secundam dempta vltima; & tertia ad quartam, sicut prima cum dupla vltima ad secundam dempta dupla vltima; & quarta ad quintam sicut prima cum tripla vltima ad secundam dempta tripla vltima; & sic deinceps vsque ad vltimam: erit prima cum secunda ad secundam cum tertia, sicut prima cum vltima ad secundam; & secunda cum tertia ad tertiam cum quarta, sicut prima cum dupla vltima ad secundam dempta vltima; & tertia cum quarta ad quartam cum quinta, sicut prima cum tripla vltima ad secundam dempta dupla vltima; & sic deinceps.

Hypoth.

Sint aliquot quantitates *a, b, c, d, e.*

b; e: a+e; b—e.

c; d: a+2e; b—2e.

d; e: a+3e; b—3e.

Dico *a+b; b+c: a+e; b.*

Demonstr.

hypoth. | a+e; b—e: b; c.

| conuertendo, componendo, & permutando.

I 2

a+b

1. p. | $a+b; b+c: a+e; b.$ Quod &c.

Dico $b+c; c+d: a+2e; b-e.$

Demonstr.

hypothesis. | $b; c: a+e; b-e.$

2. p. | $b+c; c: a+b; b-e.$

hypothesis. | $c; d: a+2e; b-2e.$

2. p. | $c; c+d: a+2e; a+b.$

p. p. | $b+c; c+d: a+2e; b-2e.$ Quod &c.

Dico $c+d; d+e: a+3e; b-2e.$

Demonstr.

hypothesis. | $c; d: a+2e; b-2e.$

2. p. | $c+d; d: a+b; b-2e.$

hypothesis. | $d; e: a+3e; b-3e.$

2. p. | $d; d+e: a+3e; a+b.$

p. p. | $c+d; d+e: a+3e; b-2e.$ Quod &c.

Quare &c.

Theor. 17. Prop. 17.

SI aliquot quantitatum, secunda ad tertiam fuerit, sicut prima cum vltima ad secundam dempta vltima; & tertia ad quartam, sicut prima cum dupla vltima ad secundam dempta dupla vltima; & sic deinceps vsque ad vltimam: fuerit autem & prima æqualis vltimæ: erunt totidem quantitates & vna amplius, prima seorsim, prima cum secunda, secunda cum tertia, tertia cum quarta, & deinceps binę aggregatæ, & demum seorsim vltima; quarum secunda ad tertiam, est vt prima cum vltima ad secundam dempta

dempta vltima; & tertia ad quartam, vt prima cum dupla vltima ad secundam dempta dupla vltima; & sic deinceps vsque ad vltimam.

Hypoth.

Sint tres quantitates a, b, c , quarum

$$b; c: a - c; b - c.$$

$$a: c.$$

Dico quatuor quantitates esse $a, a + b, b + c, c$, quarum

$$a + b; b + c: a + c; a + b - c.$$

Demonstr.

$$16. h. \quad a + b; b + c: a + c; b.$$

$$hypothesis. \quad a: c.$$

$$a + b - c: b.$$

$$a + b; b + c: a + c; a + b - c. \text{ Quod \&c.}$$

Dico $b + c; c: a + 2c; a + b - 2c$.

$$hypothesis. \quad b; c: a + c; b - c.$$

$$2. p. \quad b + c; c: a + b; b - c.$$

$$hypothesis. \quad b + c: a + b.$$

$$c: b - c.$$

$$2c: b.$$

$$a + 2c: a + b.$$

$$a + b - 2c: b - c.$$

$$b + c; c: a + 2c; a + b - 2c. \text{ Quod \&c.}$$

Quare &c.

Theor.

IN vnaquaque basi tabulæ multiplicium, prior quantitas ad posteriorem vicinam, est vt ordo prioris à prima, ad ordinem posterioris ab vltima.

Demonstr.

def. o. p. Quoniam in secunda basi tabulæ multiplicium, sunt tres quantitates, quarum secunda ad tertiam, est vt prima cum tertia ad secundam dempta tertia; & prima est æqualis tertiæ; & in tertia basi, sunt ordinatæ quatuor quantitates ex secunda basi deductæ, prima seorsim, prima & secunda, secunda & tertia, & tertia seorsim: ergo etiam in tertia, *17. h.* basi, secunda quantitas ad tertiam, est vt prima cum quarta ad secundam dempta quarta; & tertia ad quartam, est vt prima cum dupla quarta, ad secundam dempta dupla quarta: & sic deinceps ostendetur in singulis basibus.

def. 10. p. Est autem in vnaquaque basi tabulæ multiplicium, prima quantitas vnitas, & vltima vnitas: & *def. p. p.* secunda quantitas est ordo basis, idemque ordo ipsius quantitatis ab vltima. Ergo in quarta basi, prima quantitas, quæ est quintultima, ad secundam, quæ est quartultima, est vt vnitas ad quaternariū: secunda ergo ad triultimam, est vt binarius ad ternarium; tertia ad penultimam, vt ternarius ad binarium; quarta ad vltimam, vt quaternarius ad vnitatem. Similiter ostendetur in singulis basibus.

Quare &c.

Theor.

Theor. 19. Prop. 19.

Proportionalium, & multiplicium tabulis congruentibus, quæque proportionalis, habet numeros denominatores, reciprocè proportionales, vt in suis cornibus multiplices.

Demonstr.

Proportionalium assumatur bitertia, cuius denominatores binarius, & ternarius. Est autem bitertia in quinta basi quarta tritultima: cuius cornua sunt in quarta basi, alterum in quarto, alterum in tritultimo latere: idest alterum cornu est, in quarta basi, quarta quantitas; alterum, tritultima. Sed in quarta basi, quarta est penultima, & tritultima est tertia: & in tabula multiplicium, tertia ad penultimam, est vt ternarius ad binarium: ergo cum bitertiæ denominatores sint, prior binarius, & posterior ternarius; eiusdem in cornibus multiplices reciprocè sunt proportionales, prior ad posteriorem, vt ternarius ad binarium. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 20. Prop. 20.

In tabula specierum, in eadem basi, vicinæ species, multiplicatæ per numeros suorum ordinum, prioris à prima, & posterioris ab vltima, sunt æquales, additis tamen vtriusque massis, in inferioris ordinis basibus, & in earumdem

dem lateribus, versus tabulæ verticem diuergentibus, aliquanter acceptis, atque totis minùs ordinatis, quàm sit ipsa basis.

Hypoth.

Sint species in quinta basi, secunda quintultima, & tertia quartultima.

Dico duplam secundam quintultimam, æqualem esse quadruplæ tertiæ quartultimæ, additis tamen vtrimque alijs &c.

Præpar.

6. p. | Assumatur, in sexta basi, species tertia quintultima, cuius denominatores numeri, quaternarius, & binarius.

Demonstr.

Tertiæ & quintultimæ speciei æqualia sunt incrementa:

2. b. | alterum ex massis compositum in tertio latere, multiplicatis per numeros quartæ basis multiplicium, quaternarium, & reliquos; quarum vna est in quinta basi quartultima, per quaternarium multiplicata: alterum ex massis in quintultimo latere, multiplicatis per numeros secundæ basis multiplicium, nempe binarium; quarum vna est, in quinta basi, secunda, multiplicata per binarium: & reliquæ massæ, in vtroque incremento, sunt inferiores, & demum totæ inferiores, quàm quinta. Ergo dupla secunda quintultima, est æqualis qua-

drupla

druplæ tertiæ quartultimæ, additis vtrunque alijs &c.

Quod &c.

Quare &c.

~~Quare &c.~~

~~Theor. 21. Prop. 21.~~

IN tabula subquadraticum, in eadem basi, subquadratrices vicinæ sunt æquales, additis tamen vtrunque massis, in inferioris ordinis basibus, & in earumdem lateribus, versus tabulæ verticem diuergentibus, aequaliter acceptis, atque totis, minùs ordinatis, quàm sit ipsa basis. Similiter & vicinæ quadratrices sunt æquales, additis tamen &c.

Hypoth.

Sint subquadratrices, in quinta basi, vicinæ, producta ex secunda quintultima specie per secundum quintultimum multiplicem, & producta ex tertia quartultima specie, per tertium quartultimum multiplicem, $O. 544r$, & $O. 1043r2$.

Dico $O. 544r$; additis &c. $O. 1043r2$, additis &c.

Prepar.

Assumatur, in sexta basi, species tertia quintultima, cuius denominatores quaternarius, & binarius, nempe $O. 44r2$: quibuscum numeris, reciproce proportionales sunt multiplices, in eiusdem specie cornibus iacentes, 5 ad 10. Fiat itaque, 9r2 ad 5, ita $O. 244r$, vna cum alijs &c. ad $O. 544r$, vna cum alijs &c. item vna ad 10, ita $O. 443r2$, vna cum alijs &c. ad $O. 1043r2$, vna cum alijs &c.

K

Demonstr.

Demonstr.

20. b. | $O. 244r$, vna cum alijs &c: $O. 443r2$, vna cū alijs &c:

2. p. | $O. 244r$, vna cum alijs &c: $O. 443r2$, vna cum &c:

$O. 544r$, vna cum &c: $O. 1043r2$, vna cum &c.

9. 5. | $O. 544r$, vna cum &c: $O. 1043r2$, vna cum &c.

Quod &c.

Dico $O. 3044r$, vna cum &c: $O. 6043r2$, vna cum &c.

Prepar.

$O. 544r$, vna cum &c: & $O. 1043r2$, vna cum &c:

sextuplicetur, & fiant $O. 3044r$, vna cum &c: &

$O. 6043r2$, vna &c.

Demonstr.

$O. 544r$, vna &c: $O. 1043r2$, vna &c.

9. 5. | $O. 3044r$, vna &c: $O. 6043r2$, vna &c. Quod &c:

Quare &c.

Theor. 22. Prop. 22.

Quælibet quadratrix, est æqualis totæ vnitatē plus ordinatæ, demptis, additisque aliququaliter acceptis totis, non plus ordinatis, quàm sit eius basis.

Demonstr.

Patet inductione per 5. h.

21. b. | Deinde sic. Quælibet quadratrix, est æqualis

quadratrici, sibi in eadem basi vicinæ, additis v-

trisque alijs inferiorum basium speciebus, aliqua-

liter acceptis, & totis. Et quadratrix vicina, alte-

ri vicinæ est æqualis, additis vtrisque alijs infe-

rio-

13. *b.* riorum basium speciebus, & totis: & demum pri-
 14. *b.* mæ quadratrici eiusdem basis: & prima quadra-
 -15. *c.* trix vna cum alijs primi lateris quadratricibus in-
 -16. *d.* feriorum basium, & vnitate, est æqualis totæ, vni-
sup. rate plus ordinatæ, quàm sit ipsa basis. Similiter
 aliæ inferiorum basium species, alijs speciebus, &
 demum totis, sunt æquales, non plus ordinatis,
 5. *b.* quàm sit basis quadratricis primò sumptæ. Quare
 -17. *c.* demum quadratrix primò sumpta, est æqualis to-
 -18. *d.* tæ vnitate plus ordinatæ, quàm sit eius basis, dem-
 ptis, additisque aliquo ter acceptis totis, non plus
 ordinatis, quàm sit eius basis.

Theor. 23. Prop. 23. omnes, & c.

IN tabula multiplicium, summa numerorum cuiusque
 basis, est tota potestas binarij, quotus est ordo basis.

Demonstr.

Nam in tabula proportionalium, si rationalis, & radices
def. 8. p. fuerint æquales inter se: etiam reliquæ omnes
 quantitates, & rationales, & radicibus, & ad inui-
 cem æquales erunt. quia ratio æqualitatis, quan-
 tumlibet multiplicata, & secum ipsa composita,
 semper est æqualitas. Quare si rationalis, & radi-
 ces fuerint vnitates: omnes proportionales erunt
def. 11. p. vnitates. eritque tabula noninum, eadem, quæ
def. 10. p. tabula multiplicium: quia vnitas non multiplicat
 et cuiusque basis noninum summa, eadem erit

8. p. | quæ summa eiusdem basis multiplicium. Sed cuiusque basis nominum summa est potestas aggregati radicem, æqueordinata cum basi. Ergo cuiusque basis multiplicium summa, est potestas aggregati unitatum, id est, binarij, æqueordinata cum basi.

Theor. 24. Prop. 24.

Potestas binarij multiplicata per suum ordinis numerum, minor est æqueordinata potestate ternarij.

Hypoth.

Esto binarius b , ternarius t . Constat b , minorem esse, quàm t .

Dico $2b2$, minorem esse, quàm $t2$.

$3b3$, minorem, quàm $t3$.

$4b4$, minorem quàm $t4$. Et deinceps.

Demonstr.

def. 8. p. | $t3$; b : $t2$; tb : tb ; $b2$: $t2 - tb$; $tb - b2$.

et 2. p. | t , b , sunt numeri inter se primi.

23. 7. | t , b , sunt minimi in sua ratione.

| $t2 - tb$, non est minor, quàm t .

| $tb - b2$, non est minor, quàm b .

| $t2 - b2$, non est minor quàm $t + b$.

hypoth. | b , est minor, quàm t .

| $2b$, est minor, quàm $t + b$.

| $2b$, est minor, quàm $t2 - b2$.

hypoth. | 2 , est b .

$2b$, est $b2$.

$b2$, est minor, quàm 12 .

$2b2$, est minor, quàm 12 . Quod &c.

$2b2$, est $b3$.

$b3$, est minor, quàm 12 .

$3b3$, est minor, quàm 312 .

312 , est 13 .

$3b3$, est minor, quàm 13 . Quod &c.

$3b4$, est minor, quàm 213 .

sup. $b3$, est minor, quàm 12 .

hypoth. b , est minor, quàm 1 .

$b4$, est minor, quàm 13 .

$4b4$, est minor, quàm 313 .

313 , est 14 .

$4b4$, est minor, quàm 14 . Quod &c.

Et similiter deinceps ostendetur in infinitum.
Quare &c.

Theorema 25. Prop. 25.

IN tabula multiplicium, quisque numerus multiplicans numerum unitate maiorem, quàm sit ordo suæ basis, facit numerum minorem tota potestate ternarij, quotus est numerus multiplicatus.

Hypoth.

Esto, numerus a , in tabula multiplicium, in quinta basi: & esto ternarius 1 .

Dico $6a$, minorem esse, quàm 16 .

Præpar.

*Prepar.*Accipiatnr binarius b .*Demonstr.*

32. b . | Numerus a , & alij quintæ basis, componunt b_5 .
 def. 6. p. | Ergo a , minor est, quàm b_5 . Sed b_5 , minor
 est, quàm b_6 . Ergo a , multò minor est, quàm
 24. b . | b_6 . Ergo $6a$, minor est quàm $6b_6$. Sed $6b_6$,
 minor est, quàm 16 . Ergo $6a$, minor est quàm
 16. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 26. Prop. 26.

Quælibet quadratrix, pro radice binario, minor est,
 quàm sesquitota; maior, quàm semitota, unitate
 plus ordinatæ, quàm sit eius basis. Porro qua-
 dratrix iacens in vertice tabulæ, est æqualis semitotæ.

Hypoth.

Esto, pro radice binario, quælibet quadratrix a , in
 quarta basi.

Dico a maiorem esse, quàm m_5 ; & minorem, quàm
 95.

6. b . | Porro constat quod $O. u$, pro quacunque ra-
 dice, est æqualis ipsi m .

Prepar.

- def. 8. b . | Pro radice binario, vnica tantum est abscissio,
 qua vnitas abscinditur, & vnitas relinquitur: &
 def. 8. p . | vnica tabula proportionaliū, in qua omnes pro-
 por-

def. 8. b. portiones sunt unitates: & synonymae propor-
 def. 10. b. tionales solitariae: unde tabula specierum est ea-
 def. 11. p. dem, quae proportionalium ex unitatibus. Dein-
 def. 11. b. de unica est tabula nominum, eadem, quae multi-
 23. p. plicium: unde tabula subquadratricum, eadem
 est, quae nominum, & multiplicium. Accipiat
 itaque subquadratrix *b*, in quarta basi, quadra-
 trici *a*, synonyma. 85. 23. 23. T

Def. 12. b. *b*, est in tabula multiplicium, in quarta basi.
 def. 13. b. *a*: 5 *b*.
 def. 19. b. pro binario, *m*, est unitas.
 def. 6. p. *m* 5, est unitas.
 def. 10. p. 5 *b*, est maior unitate,
a, est maior, quam *m* 5. Quod &c.
 def. 8. b. Pro binario, *q*, est ternarius.
 25. b. 5 *b*, est minor, quam *q* 5.
a, est minor, quam *q* 5. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 27. Prop. 27.

Quolibet potestas à binario, maior est numero sui
 ordinis.

Hypoth.

Esto binarius *b*.

Demonstr.

Unitas est minor, quam *b*. ergo binarius, minor est,
 quam

quàm $2b$: sed $2b$ est b^2 : ergo binarius, minor est, quàm b^2 . Ergo vnitas, multò minor est, quàm b^2 . Ergo ternarius, minor est, quàm $2b^2$. Sed $2b^2$, est b^3 : Ergo ternarius, minor est, quàm b^3 . Et sic deinceps ostendetur, quod potestas à binario, maior est, quàm sui ordinis numerus.

Theor. 28. Prop. 28.

Q Vælibet quadratrix primi lateris, pro radice binario, minor est, quàm potestas binarij, vnitatem plus ordinata, quàm sit eius basis.

Hypoth.

Esto, in primo latere, in quarta basi, quadratrix a , pro radice binario: & esto binarius b .

Dico a , minorem esse, quàm b^5 .

Præpar.

Accipiat in primo latere, in quarta basi, subquadratrix c , pro radice binario.

Demonstr.

ex 26. b. $c : a$.

def. 11. b. $a : 5c$.

11. cor. $a : 5c$, igitur, c minor est, quàm b^5 .

27. b. 5 , minor est, quàm b^5 .

a , minor est, quàm b^5 . Quod &c.

Quare &c.

Theor.

Theor. 29. Prop. 29.

C Viuslibet quadratricis, primi vel ultimi lateris, incrementum, minus est incremento totæ, vnitate plus ordinatæ, quàm sit eius basis: & quælibet quadratrix, primi vel ultimi lateris, minor est quàm tota, vnitate plus ordinata: & sesquiquadratrix, minor est quàm sesquitota.

Meth. Demonstr.

Tria proposita, oportet primùm demonstrare, in prioribus basibus tabulæ, deinde in posterioribus.

Dico *O.2a* incrementum, minus esse incremento *t2*: & *O.2a*, minorem esse, quàm *t2*: & sesqui-*O.2a*, minorem esse, quàm *q2*.

Demonstr.

2. h. | *O.2a* incrementum est $O.2+2$.

8. p. | *t2* incrementum est $2t+u$.

2. h. | $O.2 : 2t -- 2$.

| $O.2+2 : 2t$.

| $O.2+2$, minor est, quàm $2t+u$.

| *O.2a* incrementum, minus est incremento

| *t2*. Quod &c.

28. h. | *O.2a*, pro binario, minor est, quàm *t2*.

| *O.2a*, pro ternario, minor est, quàm *t2*.

| Similiter, pro quaternario, & pro singulis numeris demonstrabitur, quòd *O.2a* minor est, quàm *t2*: & sesqui-*O.2a*, minor est, quàm *q2*. Quod &c.

L

Dico

Dico $O.3a2$ incrementum, minus esse incremento 13 : & $O.3a2$, minorem esse, quàm 13 : & sesqui- $O.3a2$, minorem esse, quàm $q3$.

Demonstr.

1. b.	$O.3a2$ incrementum, est $O.6a + O.3 + 3$.
8. p.	13 incrementum, est $3t2 + 3t + u$.
sup.	$O.6a$, minor est, quàm $3t2$.
ex sup.	$O.3 + 3$, minor est, quàm $3t + u$.
	$O.3a2$ incrementum, minus est incremento 13 .
	Quod &c.
28. b.	$O.3a2$, pro binario, minor est, quàm 13 .
	$O.3a2$, pro ternario, minor est quàm 13 : necnon pro alio quolibet numero: & sesqui- $O.3a2$, minor est, quàm $q3$. Quæ &c.

Dico $O.4a3$ incrementum, minus esse incremento 14 : & $O.4a3$, minorem esse, quàm 14 : & sesqui- $O.4a3$, minorem, quàm $q4$.

Demonstr.

1. b.	$O.4a3$ incrementum, est $O.12a2 + O.12a$ $\rightarrow O.4 + 4$.
8. p.	Incrementum 14 , est $4t3 + 6t2 + 4t + u$.
sup.	$O.12a2$, minor est, quàm $4t3$.
sup.	$O.12a$, minor est, quàm $6t2$.
ex sup.	$O.4 + 4$, minor est, quàm $4t + u$.
	Incrementum $O.4a3$, minus est incremento 14 .
	Quod &c.
28. b.	$O.4a3$, pro binario, minor est, quàm 14 .
	$O.4a3$,

$O.4a3$, pro ternario, minor est, quàm 14: necnon pro quaternario, & pro alijs deinceps numeris: & sesqui-
 $O.4a3$, minor est, quàm 44. Quæ &c.

Similiter ostendetur de omnibus primi, & ultimi lateris quadratricibus.

Quare &c.

Theor. 30. Prop. 30.

C Viuslibet quadratricis incrementum, maius est incremento semitotæ, vnitatem plus ordinatæ, quàm sit eius basis; & minus est incremento sesquitotæ, pariter plus ordinatæ. Deinde quælibet quadratrix, maior est, quàm prædicta semitota; & minor, quàm prædicta sesquitota.

Meth. Demonstr.

Quatuor proposita primùm demonstrare oportet, in prioribus balibus tabulæ, deinde in posterioribus.

Dico incrementum $O.2a$; maius esse, incremento $m2$; & minus esse, incremento $q2$: & $O.2a$, maiorem esse, quàm $m2$; minorem, quàm $q2$.

Demonstr.

2. b.	Incrementum $O.2a$, est $O2+2$.
3. p.	Incrementum $m2$, est $2m+u$.
3. p.	Incrementum $q2$, est $2q+u$.
7. b.	$O.2 : 2m$.
	$O.2+2$, est maior, quàm $2m+u$.
	Incrementum $O.2a$, est maius incremento $m2$.

Quod &c.

L. 2

O.2

- def. 19. $O.2+2:2m+2:2t.$
 & 18.b. $O.2+2$, est minor, quàm $2q.$
 $O.2+2$, est minor, quàm $2q+u.$
 Incrementum $O.2a$, est minus incremento $q2.$
 Quod &c.
 26. b. $O.2a$, pro binario, est maior, quàm $m2$; minor,
 quàm $q2.$
 $O.2a$, pro ternario, est maior, quàm $m2$; mi-
 nor, quàm $q2$: item pro quaternario, & pro
 reliquis numeris. Quod &c.

Dico $O3a2$ incrementum, maius esse incremento
 $m3$; minus incremento $q3$: & $O.3a2$, maiorem esse,
 quàm $m3$; minorem, quàm $q3.$

Demonstr.

6. b. Incrementum $O.3a2$, est $O.6a+O.3+3.$
 8. p. Incrementum $m3$, est $3m2+3m+u.$
 8. p. Incrementum $q3$, est $3q2+3q+u.$
 sup. $O6a$, est maior, quàm $3m2.$
 sup. $O.3:3m.$
 $O.3+3$, maior est. quàm $3m+u.$
 Incrementum $O.3a2$, est maius incremento $m3.$
 Quod &c.
 sup. $O.6a$, est minor, quàm $3q2.$
 sup. $O.3+3$, est minor, quàm $3q+u.$
 Incrementum $O.3a2$, est minus incremento $q3.$
 Quod &c.
 26. b. $O.3a2$, pro binario, est maior, quàm $m3$; minor,
 quàm $q3.$ $O.3a2,$

$O.342$, pro ternario, est maior, quàm m_3 ; minor, quàm q_3 : necnon pro quaternario, & reliquis deinceps numeris. Quod &c.

Dico $O.6ar$ incrementum, maius esse incremento m_3 ; minus incremento q_3 : & $O.6ar$, maiorem esse, quàm m_3 ; minorem, quàm q_3 .

Demonstr.

2. *h.* Incrementum $O.6ar$, est $O.6r + 6t$.
 8. *p.* Incrementum m_3 , est $3m_2 + 3m + u$.
 8. *p.* Incrementum q_3 , est $3q_2 + 3q + u$.
 $O.6r$, maior est, quàm $3m_2$.
 $6t$, maior est, quàm $3m + u$.
 Incrementum $O.6ar$, maius est incremento m_3 .
 Quod &c.

29. *b.* $O.2r + 2t$, minor est, quàm q_2 .
 $O.6r + 6t$, minor est, quàm $3q_2 + 3q + u$.
 Incrementum $O.6ar$, minus est incremento q_3 .
 Quod &c.

26. *b.* $O.6ar$, pro binario, est maior, quàm m_3 ; minor, quàm q_3 .
 $O.6ar$, pro ternario, & pro reliquis numeris, est maior, quàm m_3 , minor, quàm q_3 . Quod &c.

Dico $O.443$ incrementum, maius esse incremento m_4 ; minus incremento q_4 : & $O.443$, maiorem esse, quàm m_4 ; minorem, quàm q_4 .

Demonstr.

2. h. | Incrementum $O.4a3$, est $O.12a2 + O.12a + O.4 + 4$.
3. p. | Incrementum $m4$, est $4m3 + 6m2 + 4m + u$.
3. p. | Incrementum $q4$, est $4q3 + 6q2 + 4q + u$.
- sup. | $O.12a2$, maior est, quàm $4m3$.
- sup. | $O.12a$, maior, quàm $6m2$.
- sup. | $O.4 + 4 : 4m$.
- 4 maior, quàm u .
- Incrementum $O.4a3$, maius incremento $m4$.
- Quod &c.
- sup. | $O.12a2$, minor est, quàm $4q3$.
- sup. | $O.12a$, minor, quàm $6q2$.
- sup. | $O.4 + 4 : 4m + 4 : 4t$.
- $O.4 + 4$, minor est, quàm $4q + u$.
- Incrementum $O.4a3$, minus incremento $q4$.
- Quod &c.
26. h. | $O.4a3$, pro binario, maior est, quàm $m4$; minor, quàm $q4$.
- $O.4a3$, pro terharario, & pro alio quolibet numero, maior est, quàm $m4$; minor quàm $q4$. Quod &c.

Dico $O.12a2r$ incrementum, maius esse incremento $m4$; minus incremento $q4$: & $O.12a2r$, maiorem esse, quàm $m4$; minorem, quàm $q4$.

Demonstr.

2. h. | Incrementum $O.12a2r$, est $O.24ar + O.12r + 12t$.
3. p. | Incrementum $m4$, est $4m3 + 6m2 + 4m + u$.

In-

8. p. Incrementum $q4$, est $4q3 + 6q2 + 4q + u$.
sup. $O.24ar$, maior est, quàm $4m3$.
sup. $O.12r$, maior, quàm $6m2$.
 $12t$, maior, quàm $4m + u$.
 Incrementum $O.12a2r$, maius est incremento $m4$.
 Quod &c.
- sup.* $O.24ar$, minor est, quàm $4q3$.
 29. b. $O.12r + 12t$, minor, quàm $6q2 + 4q + u$.
 Incrementum $O.12a2r$, minus incremento $q4$.
 Quod &c.
26. b. $O.12a2r$, pro binario, maior, quàm $m4$; minor est, quàm $q4$.
 $O.12a2r$, pro ternario, maior est, quàm $m4$; minor, quàm $q4$, necnon quo alio quolibet numero. Quod &c.

Dico $O.5a4$, incrementum, maius esse incremento $m5$; minus incremento $q5$: & $O.5a4$, maiorem esse, quàm $m5$; minorem, quàm $q5$.

Demonstr.

2. b. Incrementum $O.5a4$, est $O.20a3 + O.30a2 + O.20a + O.5 + 5$.
 8. p. Incrementum $m5$, est $5m4 + 10m3 + 10m2 + 5m + u$.
 8. p. Incrementum $q5$, est $5q4 + 10q3 + 10q2 + 5q + u$.
sup. $O.20a3$, maior est, quàm $5m4$.
sup. $O.30a2$ maior est, quàm $10m3$.
sup. $O.20a$, maior est, quàm $10m2$.

O.5

sup. | $O.5 \rightarrow 5$, maior est, quàm $5m+u$.
 Incrementum $O.5a4$, maius est incremento $m5$.
 Quod &c.

sup. | $O.20a3$, minor est, quàm $5q4$.

sup. | $O.30a2$, minor est, quàm $10q3$.

sup. | $O.20a$, minor est, quàm $10q2$.

sup. | $O.5 \rightarrow 5$ minor est, quàm $5q+u$.

Incrementum $O.5a4$, minus est incremento $q5$.

Quod &c.

26. b. | $O.5a4$, pro binario, maior est, quàm $m5$; minor,
 quàm $q5$.

$O.5a4$, pro ternario, & reliquis numeris, maior
 est, quàm $m5$; minor, quàm $q5$. Quod &c.

Dico $O.20a3r$, incrementum, maius esse incremento
 $m5$; minus incremento $q5$; & $O.20a3r$, maiorem esse, quàm
 $m5$; minorem, quàm $q5$.

Demonstr.

2. b. | $O.20a3r$ incrementum, est $O.60a2r \rightarrow O.60ar \rightarrow$
 $O.20r \rightarrow 20r$.

8. p. | Incrementum $m5$, est $5m4 + 10m3 + 10m2 + 5m$
 $\rightarrow u$.

8. p. | Incrementum $q5$, est $5q4 + 10q3 + 10q2 + 5q + u$.

sup. | $O.60a2r$, maior est, quàm $5m4$.

sup. | $O.60ar$, maior est, quàm $10m3$.

sup. | $O.20r$, maior est, quàm $10m2$.

$20r$, maior est, quàm $5m+u$.

Incrementum $O.20a3r$, maius est incremento $m5$.

Quod &c.

$O.60$

- sup.* $O.60ar$, minor est, quàm $5q4$.
sup. $O.60ar$, minor est, quàm $10q3$.
 29. *h.* $O.20r+20t$, minor est, quàm $10q2+5q+u$.
 Incrementum $O.20ar$, minus est incremento $q5$.
 Quod &c.
 26. *b.* $O.20ar$, pro binario, maior est, quàm $m5$; minor, quàm $q5$.
 $O.20ar$, pro ternario, & reliquis numeris, maior est, quàm $m5$; minor, quàm $q5$. Quod &c.

Dico $O.30ar2$ incrementum, maius esse incremento $m5$; minus incremento $q5$: & $O.30ar2$, maiorem esse, quàm $m5$; minorem, quàm $q5$.

Demonstr.

2. *b.* Incrementum $O.30ar2$, est $O.60ar2+O.30r2+30t2$.
 3. *p.* Incrementum $m5$, est $5m4+10m3+10m2+5m+u$.
 3. *p.* Incrementum $q5$, est $5q4+10q3+10q2+5q+u$.
sup. $O.60ar2$, maior est, quàm $5m4$.
sup. $O.30r2$, maior est, quàm $10m3$.
 $O.30t2$, maior est, quàm $10m2+5m+u$.
 Incrementum $O.30ar2$, maius est incremento $m5$. Quod &c.
sup. $O.60ar2$, minor est, quàm $5q4$.
 29. *b.* $O.30r2+30t2$, minor est, quàm $10q3$.
 Incrementum $O.30ar2$, minus est incremento $q5$. Quod &c.

26. b. | O.3042r23, pro binario, maior est, quàm *ms*;
 minor, quàm *qs*.
 O.3042r2, pro ternario, aliove quolibet nume-
 ro, maior est, quàm *ms*; minor, quàm *qs*.
 Quod &c.

Similiter ostendetur de omnibus quadratricibus in infi-
 nitum, hac semper methodo seruata.

Quare &c.

Theor. 3 I. Prop. 3 I.

Quælibet quadratrix est æqualis semitotæ vnitate plus
 ordinatæ, additis, demptisque semitotis, aliqua-
 liter acceptis, non plus ordinatis, quàm sit eius
 basis.

Demonstr.

Patet inductione per 6. h.

22. b. | Deinde sic. Quælibet quadratrix, est æqua-
 listotæ, vnitate plus ordinatæ, demptis, additisq;
 6. b. | aliquàliter acceptis totis, non plus ordinatis, quàm
 sit eius basis. Tota verò vnitate plus ordinata, est
 æqualis semitotæ pariter ordinatæ, vnà cum semi-
 totis non plus ordinatis, aliquàliter acceptis, &
 vnitate: & reliquæ totæ non plus ordinatæ, sunt
 æquales semitotis, non plus ordinatis, aliquàliter
 acceptis, & vnitati.

Quare quælibet quadratrix est æqualis semitotæ vnita-
 te plus ordinatæ additis &c.

Theor.

Theor. 32. Prop. 32.

Quælibet quadratrix est æqualis sesquiotæ, vnitæ plus ordinatæ, demptis, additisque sesquiotis, aliququaliter acceptis, non plus ordinatis, quàm sit eius basis.

*Demonstr.*Patet inductione per 7^h.

22. b. | Deinde sic. Quælibet quadratrix, est æqualis
 totæ, vnitæ plus ordinatæ, demptis, additisque
 7. b. | aliququaliter acceptis totis, non plus ordinatis, quàm
 sit eius basis. Tota verò, vnitæ plus ordinatæ,
 æqualis est sesquiotæ, pariter ordinatæ, demptis,
 additisque alijs, acceptis aliququaliter sesquiotis
 non plus ordinatis: & reliquæ totæ non plus ordi-
 natæ, sunt sesquiotis additis, & subtractis, non
 plus ordinatis æquales. Ergo quælibet quadra-
 trix, est æqualis sesquiotæ vnitæ plus ordinatæ,
 demptis, additisque alijs, acceptis aliququaliter ses-
 quiotis, non plus ordinatis, quàm sit eius basis.

Theor. 33. Prop. 33.

Quælibet quadratrix media, est æqualis quadratrici, in eadem basi, primæ, vna cum alijs primi lateris speciebus, aliququaliter acceptis. Et subquadratrix, subquadratrici.

*Demonstr.*Patet inductione per 8^h.

12. *b.* Deinde sic. Quælibet quadratrix, est æqualis totæ, vnitate plus ordinatæ, quàm sit eius basis, demptis, additisue alijs totis, aliquàliter acceptis, non plus ordinatis, quàm sit eius basis. Tota autē vnitate plus ordinata, est æqualis quadratrici primæ, in æqueordinata basi iacenti, vna cum alijs speciebus, in primo latere, in inferioribus basibus, aliquàliter acceptis. Et reliquæ inferiores totæ, similiter inferioribus quadratricibus, & speciebus sunt æquales, aliquàliter acceptis. Quare quælibet quadratrix media, est æqualis primæ, in eadem basi, iacenti quadratrici, vnà cum alijs primi lateris speciebus, aliquàliter acceptis. Et subquadratrix, subquadratrici.
14. *b.*
3. *p.*

Theor. 34. Prop. 34.

Quælibet quadratrix, est æqualis quadratrici, in eadem basi, vicinæ, additis vtrinque totis, non plus ordinatis, quàm sit ipsa basis. Et subquadratrix, subquadratrici.

Demonstr.

Patet inductione per 9. *h.*

21. *b.* Deinde sic. Quælibet quadratrix, est æqualis quadratrici, in eadem basi, sibi vicinæ, additis vtrinque alijs inferiorum basium speciebus, aliquàliter acceptis, & totis non plus ordinatis, quàm sit ipsa basis. Sunt autem aliæ inferiorum basium species, æquales totis, non plus ordinatis, quàm sit ipsa
22. *b.*

1. p. | ipsa basis, aliququaliter acceptis. Ergo quælibet quadratrix, est æqualis quadratrici, in eadem basi, sibi vicinæ additis vtrinq; totis, nō plus ordinatis quā sit ipsa basis. Et subquadratrix subquadratrici.

Theorema 35. Prop. 35.

Quælibet quadratrix, est æqualis quadratrici, in eadem basi, sibi vicinæ, additis vtrimque semitotis, non plus ordinatis, quā sit ipsa basis. Et subquadratrix, subquadratrici.

Demonstr.

Patet inductione per 10. h.

34. b. | Deinde sic. Quælibet quadratrix est æqualis quadratrici, in eadē basi, sibi vicinæ, additis vtrinq; totis non plus ordinatis, quā sit ipsa basis. Totæ autem non plus ordinatæ, semitotis non plus ordinatis, acceptis aliququaliter, sunt æquales. Ergo quælibet quadratrix est æqualis quadratrici in eadem basi sibi vicinæ, additis vtrimque semitotis, non plus ordinatis, quā sit ipsa basis. Et subquadratrix, subquadratrici.

Theor. 36. Prop. 36.

Quælibet quadratrix, est æqualis quadratrici, in eadem basi, sibi vicinæ, additis vtrimque sesquitotis, non plus ordinatis, quā sit ipsa basis. Et subquadratrix, subquadratrici.

De-

*Demonstr.*Patet inductione per 11. *h.*

34. *b.* | Deinde sic. Quælibet quadratrix est æqualis
 quadratrici, in eadem basi, sibi vicinæ, additis
 vtrunque totis, non plus ordinatis, quàm sit ipsa
 7. *b.* | basis. Totæ autem, non plus ordinatæ, sesquito-
 tis, non plus ordinatis, acceptis aliquàliter, sunt
 æquales. Ergo quælibet quadratrix, est æqualis
 quadratrici, in eadē basi, sibi vicinæ, additis vtrim-
 que totis, non plus ordinatis, quàm sit ipsa basis.
 2. *p.* | Et subquadratrix, subquadratrici.
-

Theor. 37. Prop. 37.

Quælibet quadratrix, est æqualis quadratrici, sibi, in
 eadem basi, vicinæ, additis vtrunque primi lateris
 speciebus, inferiorum basium. Et subquadratrix, subqua-
 dratrici.

*Demonstr.*Patet inductione per 12. *h.*

34. *b.* | Deinde sic. Quælibet quadratrix, est æqualis
 quadratrici, sibi, in eadē basi vicinæ, additis vtrimq;
 totis, nō plus ordinatis, quàm sit ipsa basis, aliqua-
 14. *b.* | liter acceptis. quæ totæ, sunt æquales speciebus in-
 feriorū basium, primi lateris, aliquàliter acceptis.
 Ergo quælibet quadratrix, est æqualis quadratrici
 sibi in eadem basi vicinæ, additis vtrimq; primi la-
 2. *p.* | teris speciebus, inferiorum basium. Et subqua-
 dratrix, subquadratrici.
-

Petrus Mengolus, Illustrissimo D. Fabio Alamandino, Nobili Bononiensi, Domino suo maxime recolendo, beatè vivere.

E quasi proportionibus, inauditum hucusque Geometricum elementum, ad theoremata, cateroqui difficillima, facili negotio soluenda, cum instituerim: ex ijs, qui meam scholam frequentarunt, prater te, Iuuenis Illustrissime, neminem habeo satis dispositum; qui rem subtilissimam valeat intelligere. Cumque verear, si forte possit intelligi, quod legendum omnibus propono; nisi prius ipse oretenus, alicui eius doctrina satis capaci, meam sententiam explicuerim: apud te precator accessi; ut dignareris (licet vacationum tempore admodum necessario) ruralibus partim delicijs, partim negotijs quidquam detrahere; priuatique meis lucubrationibus auditor interuenire. Pro tua benignitate statim, quod postulabam, imple-

pleuisti : & concessum tibi diuinitus intellectum, subtilissimum, inuentis meis, ea intentione adhibuisti; ut & me ipsum inuentorem, & praelectorem, in plurimis etiam praeuenires. Plurimas itaque tibi primum gratias profiteor : quod tam humiliter, & liberaliter, me de studijs meis priuatis tecum patiariis communicare. Deinde illas easdem lucubrationes, unà cum alijs praecedentium elementorum, plenius tractatas, praelegendas offero, scriptis praesentibus; antequam totum opus publici iuris esse incipiat : non quasi gratiam redditurus; sed in mei erga te obsequij monimentum.

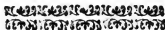
Vale.

GEOMETRIÆ SPECIOSÆ

ELEMENTVM TERTIVM.

DEFINITIONES.

1. Ratio indeterminata determinabilis, quæ indeterminari, potest esse maior, quam data, quælibet, quatenus ita determinabilis, dicetur Quasi infinita.

2. Et quæ potest esse minor, quàm data quælibet, quatenus ita determinabilis, dicetur, Quasi nulla.

3. Et quæ potest esse minor, quàm data quælibet maior inæqualitas; & maior, quàm data quælibet minor inæqualitas, quatenus ita determinabilis, dicetur, Quasi æqualitas. Vel aliter. quæ potest esse propior æqualitati, quàm data quælibet non æqualitas, quatenus talis, dicetur, Quasi æqualitas.

4. Et quæ potest esse minor, quàm data quælibet maior, propositâ quadam ratione; & maior, quàm data quælibet minor, propositâ eâdem ratione, quatenus ita deter-

N

mina-

minabilis, dicetur, Quasi eadem ratio. Vel aliter. quæ potest esse propior cuidam propositæ rationi, quàm data quælibet alia non eadem, quatenus talis, dicetur, Quasi eadem.

5. Et rationum quasi earundem inter se, termini dicentur, Quasi proportionales.

6. Et quasi æqualitatum, dicentur, Quasi æquales.

Theor.

Theor. 1. Prop. 1.

Iſæqualium rationum maior, permutando, eſt maior:
item componendo, & diuidendo, eſt maior.

Demonſtr.

def. 8. 5. Majoris enim rationis antecedens, maior eſt,
quàm proportionalis, cum reliquis terminis: &
dempta quantitate, vti proportionalis, relinquatur;
1. p. permutando, & componendo, & diuidendo, pro-
2. 5. portionalis erit, & antecedens: eademq; reſtituta
quantitate, erit antecedens maior, quàm propor-
tionalis, permutatæ, aut compoſitæ, aut diuiſæ
proportionalitatis. Quod &c.

Quare &c.

Theorema 2. Prop. 2.

Iſæqualium rationum maior, conuertendo, eſt mi-
nor.

Demonſtr.

def. 8. 5. Nam maioris rationis conſequens eſt minor,
quàm proportionalis, cum reliquis terminis: fa-
uſque conuertendo antecedens, adhuc eſt mi-
nor, quàm proportionalis, cum reliquis terminis.
Quod &c.

Quare &c.

Theor. 3. Prop. 3.

Iſæqualium rationum maior, per conuerſionem ratio-
nis, eſt minor.

N 2

Ely-

Hypoth. $a; b$: maior, quàm $c; d$. a : maior, quàm b . c : maior, quàm d .Dico $a; a-b$: minorem esse, quàm $c; c-d$.*Demonst.**hyp.* | $a; b$: maior, quàm $c; d$.*p. h.* | $a-b; b$: maior, quàm $c-d; d$.*a. h.* | $b; a-b$: minor, quàm $d; c-d$.*p. h.* | $a; a-b$: minor, quàm $c; c-d$. Quod &c.

Quare &c.

*Theor. 4. Prop. 4.***E**X maioribus rationibus, ex æquali, maior est ratio composita: & ex minoribus, minor.*Hypoth.* $a; b$: maior, quàm $c; d$. $e; f$: maior, quàm $g; h$ .Dico $a; b+e; f$: maiorem esse, quàm $c; d+g; h$.*Prepar.* $a; b$: $i; d$. $e; f$: $d; l$. $g; h$: $d; m$.*Demonstr.**constr.* | $a; b$: $i; d$.*hypoth.* | $a; b$: maior, quàm $c; d$.*13. 5.* | $i; d$: maior, quàm $c; d$. i : ma-

10. 5.	i : maior, quàm c .
constr.	e ; f : d ; l .
hypoth.	e ; f : maior, quàm g ; h .
23. 5.	d ; l : maior, quàm g ; h .
constr.	g , h : d ; m .
13. 5.	d ; l : maior, quàm d ; m .
10. 5.	l : minor, quàm m .
8. 5.	i : l : maior, quàm c ; m .
p. p.	a ; b , $+e$; f : i ; d , $+d$; l : i ; l .
p. p.	c ; d , $+g$; h : c ; d , $+d$; m : c ; m .
	a ; b , $+e$; f : maior, quàm c ; d , $+g$; h . Quod &c.
	Quare &c.

Theor. 5. Prop. 5.

MAioris inæqualitatis plus multiplicata ratio, maior est, quàm minùs: & minoris, minor.

Hypoth.

	a : maior, quàm b .
3. p.	a_3 ; b_3 : triplicata a ; b .
3. p.	a_2 ; b_2 : duplicata a ; b .
	Dico a_3 ; b_3 : maiorem, quàm a_2 ; b_2 .
	Et b_3 ; a_3 : minorem, quàm b_2 . a_2 .

Demonstr.

def. 6 p.	a_3 ; a_2 : a ; u .
def. 6. p.	b_3 ; b_2 : b ; u .
8. 5.	a ; u : maior, quàm b ; u .
13. 5.	a_3 ; a_2 : maior, quàm b_3 ; b_2 .

 a_3 ;

p. h. | $a_3 ; b_3$: maior, quàm $a_2 ; b_2$: Quod &c.

2. h. | $b_3 ; a_3$: minor, quàm $b_2 ; a_2$. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 6. Prop. 6.

SI prima ad secundam, maiorem habuerit rationem, quàm tertia ad quartam: etiam æqueproportionales cum prima, & tertia, ad æqueproportionales cum secunda, & quarta, maiorem habebunt rationem, si prout sibi respondent, ita sumantur.

Hypoth.

$a ; b$: maior, quàm $c ; d$.

$a ; c$: $e ; f$.

$b ; d$: $g ; h$.

Dico $e ; g$: maiorem esse, quàm $f ; h$.

Demonstr.

hypoth. | $a ; b$: maior, quàm $c ; d$.

p. h. | $a ; c$: maior, quàm $b ; d$.

13. 5. | $e ; f$: maior, quàm $g ; h$.

p. h. | $e ; g$: maior, quàm $f ; h$. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 7. Prop. 7.

Ratio quasi infinita, conuertendo, est quasi nulla.

Hypoth.

Esto ratio A ad B , quasi infinita.

Dico conuertendo, B ad A , esse quasi nullam.

Pro-

*Prepar.*Assumatur quælibet ratio c ad d .*Demonstr.*

def. 1. b. Ratio A ad B , maior potest esse, quàm d ad c .
2. h. Ergo conuertendo, B ad A , minor potest esse,
def. 2. b. quàm c ad d . Ergo B ad A , est ratio quasi nulla.
 Quod &c.

Quare &c.

Theor. 8. Propos. 8.

Ratio quasi infinita, componendo, est quasi infinita:
 item diuidendo, est quasi infinita.

*Hypoth.*Esto ratio A ad B , quasi infinita.Dico componendo $A+B$ ad B , esse quasi infinitam.*Prepar.*Assumatur quælibet ratio c ad d : quod si c , est maior, quàm d ; sit excessus e .*Demonstr.*

8. 5. Si quidem e est æqualis, vel minor, quàm d : pa-
def. 1. tet, quod $A+B$ ad B , maior potest esse, quàm
p. h. c ad d . Quod si c est maior, quàm d : quoniam
prepar. A ad B , maior potest esse, quàm c ad d : ergo
def. 1. componendo, $A+B$ ad B , maior potest esse, quàm
 $e+d$ ad d : sed $e+d$ est c : ergo $A+B$ ad B , ma-
 ior potest esse, quàm c ad d . Ergo $A+B$ ad B ,
 ratio est quasi infinita. Quod &c.

Dico

Dico diuidendo $A-B$ ad B , rationem esse quasi infinitam.

Demonstr.

def. 1. Ratio A ad B , potest esse maior, quàm $c+d$ ad d :

p. b. Ergo diuidendo $A-B$ ad B , potest esse maior;

def. 1. quàm c ad d . Ergo $A-B$ ad B , ratio est quasi infinita. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 9. Pro. 9.

Ratio quasi infinita, per conuersionem rationis, est quasi æqualitas.

Hypoth.

Esto ratio A ad B , quasi infinita.

Dico, per conuersionem rationis, A ad $A-B$, esse quasi æqualitatem.

Præpar.

Assumatur quælibet ratio non æqualitas, cuius maior terminus c , minor d .

Demonstr.

def. 1. b. Ratio A ad B , potest maior esse, quàm c ad

3. b. $c-d$: ergo, per conuersionem rationis, A ad $A-B$, potest minor esse, quàm c ad d : & est

def. 3. b. maior æqualitate: ergo A ad $A-B$, est propior æqualitati, quàm sit proposita ratio c ad d : ergo ratio A ad $A-B$, est quasi æqualitas. Quod &c.

Quare &c.

Theor.

3. *b.* | ad A , potest maior esse, quàm c ad $c---d$: ergo
 | per conuersionem rationis $A+B$ ad B potest mi-
 | nor esse, quàm c ad d : & est maior æqualitate. Er-
def. 3. b. | go $A+B$ ad B , est propior æqualitati, quàm c ad d :
 | ergo $A+B$ ad B , est quasi æqualitas. Quod &c.
 Quare &c.

Theor. 12. Prop. 12.

EX rationibus quasi infinitis, ex æquali, quasi infinitæ sunt rationes compositæ.

Hypoth.

A ad B , & C ad D , sunt rationes quasi infinitæ.

Dico ex æquali, ex A ad B , & C ad D compositam, esse quasi infinitam.

Prepar.

Assumatur e ad f . ratio quælibet.

Demonstr.

def. 1. b. | Quoniam A ad B , & C ad D , sunt rationes
 | quasi infinitæ: posunt esse A ad B , maior, quàm
 4. *b.* | e ad f ; & C ad D , maior æqualitate. Quare
 | & utrisque A ad B , & C ad D , composita ra-
 | tio, potest esse maior, quàm ex e ad f , & ex
 7. 5. | æqualitate, composita; idest, quàm ipsa e ad f
def. 1. b. | ratio. Quare ex utrisque A ad B , & C ad D ,
 | composita ratio est quasi infinita. Quod &c.
 Quare &c.

Theor.

Theor. 13. Prop. 13.

EX rationibus quasi nullis, ex æquali, quasi nullæ sunt rationes compositæ.

Hypoth.

A ad B , & C ad D , sunt rationes quasi nullæ.

Dico ex æquali, ex A ad B , & C ad D rationem compositam, esse quasi nullam.

Præpar.

Assumatur quælibet ratio e ad f .

Demonstr.

def. 2. h. Quoniam A ad B , & C ad D sunt rationes quasi nullæ, possunt esse, A ad B , minor, quàm e ad f ; & C ad D , minor æqualitate. Quare
4. h. ex utrisque A ad B , & C ad D , composita ratio, potest esse minor, quàm ex utrisque e ad f ,
7. 5. & ex æqualitate composita; idest, quàm ipsa e ad f . Quare ex utrisque A ad B , & C ad D , composita ratio est quasi nulla. Quod &c.
def. 2. h.

Quare &c.

Theor. 14. Prop. 14.

Ratio quasi æqualitas, convertendo, est quasi æqualitas.

Hypoth.

Estio ratio A ad B , quasi æqualitas.

Dico convertendo, B ad A , quasi æqualitatem esse.

Prepar.

Assumantur duæ quælibet rationes, c ad d , maior æqualitate: & e ad f , minor.

Demonstr.

Quoniam ratio c ad d , est maior æqualitate;
 2. b. | ergo conuertendo, d ad c , est minor æqualitate:
 1. b. | & quoniam e ad f , est minor æqualitate; ergo
 hypoth. | conuertendo f ad e , est maior æqualitate. Et
 def. 3. b. | quoniam A ad B , est quasi æqualitas: ergo po-
 2. b. | test A ad B , maior esse, quàm d ad c , & minor,
 | quàm f ad e : ergo conuertendo potest B ad A ,
 | minor esse, quàm c ad d , & maior, quàm e ad f .
 def 3. b. | Ergo B ad A , est quasi æqualitas. Quod &c.
 Quare &c.

Theor. 15. Prop. 15.

Ratio quasi æqualitas, componendo, est quasi dupla.

Hypoth.

Esto ratio A ad B , quasi æqualitas.

Dico componendo $A+B$ ad B , esse quasi duplam.

Prepar.

Assumatur duæ quælibet rationes c ad d , maior, quàm dupla: & e ad f , maior quidem æqualitate, sed minor, quàm dupla.

Demonstr.

const. | Quoniam c ad d , est maior, quàm dupla,
 p. b. | diuidendo, $c-d$ ad d , est maior æqualitate: &
 quo-

constr. | quoniam e ad f , est maior æqualitate, sed mi-
p. h. | nor, quàm dupla; diuidendo, $e - f$ ad f , est minor
def. 3. h. | æqualitate. Et quoniam A ad B , est quasi æqua-
p. h. | litas; potest A ad B , minor esse, quàm $c - d$ ad
def. 4. h. | d ; & maior, quàm $e - f$ ad f . Ergo compo-
 nendo, potest $A + B$ ad B , minor esse, quàm c ad
 d ; & maior, quàm e ad f . Ergo $A + B$ ad B ,
 est quasi dupla. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 16. Prop. 16.

Ratio quasi æqualitas, diuidendo, est quasi nulla.

Hypoth.

Esto ratio A ad B quasi æqualitas: & esto A maior,
 quàm B .

Dico diuidendo $A --- B$ ad B , esse quasi nullam.

Prepar.

Assumatur quælibet ratio c ad d .

Demonstr.

hyp. | Quoniam A ad B , est quasi æqualitas; & est A
def. 3. h. | maior, quàm B ; & $c + d$ maior, quàm d : ergo
p. h. | potest A ad B ratio, minor esse, quàm $c + d$ ad
def. 3. h. | d : ergo diuidendo potest $A --- B$ ad B ratio, mi-
 nor esse, quàm c ad d : ergo $A --- B$ ad B , ratio
 est quasi nulla. Quod &c.

Quare &c.

Theor.

Theor. 17. Prop. 17.

Ratio quasi æqualitas, per conuersionem rationis est quasi infinita.

Hypoth.

Esto ratio quasi æqualitas A ad B : & esto A maior, quàm B .

Dico, per conuersionem rationis, A ad $A---B$, rationem esse quasi infinitam.

Prepar.

Assumatur quælibet ratio maioris inæqualitatis c ad d .

Demonstr.

<i>hyp.</i>		Quoniam A ad B , est quasi æqualitas; & est A
<i>def. 3. b.</i>		maior, quàm B ; item c maior, quàm $c---d$: er-
<i>3. b.</i>		go ratio A ad B , potest minor esse, quàm c ad
		$c---d$: ergo per conuersionem rationis, A ad
		$A---B$ ratio, potest maior esse, quàm c ad d : &
		est maior omnibus, tum æqualitatis, tum minoris
<i>def. p. h.</i>		inæqualitatis rationibus: ergo A ad $A---B$ ratio
		est quasi infinita. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 18. Prop. 18.

Quæ eidem sunt quasi æqualia, inter se sunt quasi æqualia.

Hypoth.

Sunt A , B , quasi æqualia: item B , C , quasi æqualia.

Dico A , C , quasi æqualia esse.

Præ

Præpar.

Assumatur quælibet ratio d ad e , non æqualitas: cuius maior terminus d , minor e . & inter d , e , media sumatur f .

Demonstr.

def. 3. h. Quoniam A , B , sunt quasi æqualia, potest A ad B , minuseffe, quàm d ad f : & maius, quàm f ad d . Item B ad C potest minus esse, quàm f ad e , & maius, quàm e ad f . Ergo ex æquali, potest A ad C minus esse, quàm d ad e ; & *def. 3. h.* maius, quàm e ad d , ergo A ad C , quasi est æqualis. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 19. Propos. 19.

QUæ eidem sunt quasi eedem rationes, inter se sunt quasi eedem.

Hypoth.

A ad B , quasi eadem est, quæ C ad D : & C ad D , quasi eadem, quæ E ad F .

Dico A ad B , quasi eadem esse quæ E ad F .

Præpar.

Assumatur quælibet ratio g ad h , maior, quàm cui propior potest esse E ad F : & quælibet i ad l , minor.

Demonstr.

def. 4. h. Quoniam C ad D , quasi eadem est, quæ E ad F : potest C ad D , minor esse, quàm g ad h ; & *2. b.* maior, quàm i ad l . Ergo g ad h , maior est, quàm

quàm cui propior potest esse C ad D ; & i ad l ,
def. 4. h. minor. Et quoniam A ad B , quasi est eadem,
 quæ C . ad D : ergo A ad B , potest esse minor,
constr. quàm g ad h ; & maior, quàm i ad l . Sed g ad
 h est quælibet assumpta, maior, quàm cui pro-
def. 4. h. prior potest esse E ad F ; & i ad l , est quælibet
 assumpta, minor: ergo A ad B , est quasi eadem,
 quæ E ad F . Quod &c.
 Quare &c.

Theor. 20. Prop. 20.

Quasi proportionales, conuertendo, sunt quasi pro-
 portionales.

Hypoth.

Sint quasi proportionales A ad B , vt C ad D .

Dico conuertendo, quasi proportionales esse B ad A ,
 vt D ad C .

Præpar.

2. h. Sumatur quælibet e ad f , maior, quàm cui
 propior potest esse D ad C : & quælibet g ad h ,
 minor: & erit conuertendo, sumpta f ad e , mi-
 nor, quàm cui propior potest esse C ad D ; & h ad
 g , maior.

Demonstr.

hypoth. Quoniam A ad B , quasi est eadem, quæ C
def. 4. h. ad D : ergo A ad B , potest esse minor, quàm h
2. h. ad g ; & maior, quàm f ad e : ergo conuertendo,
 do,

def. 4. h. do, B ad A , potest esse maior, quàm g ad h ; & minor, quàm e ad f : ergo B ad A , quasi eadem est, quæ D ad C . Quod &c.

Quare &c.

Theor. 21. Prop. 21.

EX quasi iisdem rationibus, ex æquali, quasi eadem sunt rationes compositæ.

Hypoth.

A	B	C	D
E	F	G	H
i	n	r	p
l	o	s	q
			m

A ad B , quasi eadem ratio est, quæ C ad D : & E ad F , quasi eadem, quæ G ad H .

Dico ex æquali, ex A ad B , & E ad F compositam, quasi eandem esse, quæ ex C ad D , & G ad H composita.

Prepar.

Assumatur i ad k , quælibet ratio maior, quàm cui propior potest esse, ex C ad D , & G ad H composita: item assumatur quælibet l ad m , minor. Deinde fiant i ad n , & l ad o , sicut cui propior potest esse C ad D : item p ad k , & q ad m , sicut cui propior potest esse G ad H . Denique sumatur inter n, p , media quælibet quantitas r : & inter o, q , media quælibet s .

P

De-

Démonstr.

constr. Quoniam i ad k , maior est, quàm cui propior potest esse, ex C ad D , & G ad H composita; & est i ad n , cui propior potest esse C ad D ; & p ad k , cui propior potest esse G ad H : ergo i ad k , maior est, quàm, quæ ex i ad n , & ex p ad k , composita. Ergo n , maior est, quàm p . Si enim n , esset æqualis ipsi p : ex i ad n , & ex æqualitate, & ex p ad k , cõposita ratio i ad k , esset eadem, quæ ex ea, cui propior potest esse C ad D , ex æqualitate, & ex ea, cui propior potest esse G ad H , composita est; contra assumptum. Quod si n , esset minor, quàm p : ex i ad n , & minori inæqualitate, & p ad k , composita ratio i ad k , esset minor, quàm quæ ex ea, cui propior potest esse C ad D , ex æqualitate, & ex ea, cui propior potest esse G ad H , composita est; contra idem assumptum.

constr. Ergo n , maior est, quàm p : & r , minor, quàm n ; & maior quàm p : habetque i ad r , maiorem rationem, quàm i ad n ; idest maiorem, quàm, cui propior potest esse C ad D : habet quoque r ad k , maiorem, quàm p ad k ; idest, maiorem, quàm, cui propior potest esse G ad H .

constr. Similiter, quoniam l ad m , minor est, quàm, cui propior potest esse ex C ad D , & G ad H composita: & est l ad o , eadem, cui propior potest esse C ad D : & q ad m , eadem, cui propior

<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>	<i>D</i>
<i>E</i>	<i>F</i>	<i>G</i>	<i>H</i>
<i>i</i>	<i>n</i>	<i>r</i>	<i>p</i>
<i>l</i>	<i>o</i>	<i>s</i>	<i>q</i>
			<i>m</i>

4. b. | prior potest esse *G* ad *H*: ergo *l* ad *m*, minor est, quàm quæ est ex *l* ad *o*, & *q* ad *m* composita. Ergo *o*, minor est, quàm *q*. demonstrari enim potest ut supra, quod si *o*, esset æqualis, vel maior, quàm *q*: esset *l* ad *m* ratio non minor, quàm cui propior potest esse, ex *C* ad *D*, & *G* ad *H* composita; contra assumptum.

constr. Cum itaque *o*, sit minor, quàm *q*: erit *s*, maior, quàm *o*; minor, quàm *q*: habetque *l* ad *s*, minorem rationem, quàm *l* ad *o*; idest, minorem, quàm, cui propior potest esse *C* ad *D*. habet quoque *s* ad *m*, minorem rationem, quàm *q* ad *m*: idest, minorem, quàm, cui propior potest esse *G* ad *H*.

sup. Itaque *i* ad *r*, maior est, quàm, cui propior potest esse *C* ad *D*: & *l* ad *s*, minor. Sed *A* ad *B*, quasi eadem est, quæ *C* ad *D*: ergo *A* ad *B*, potest esse minor, quàm *s* ad *r*, & maior, quàm *l* ad *s*. Similiter *r* ad *k* maior est, quàm, cui propior potest esse *G* ad *H*; & *s* ad *m*, minor: & est hyp. *E* ad *F*, quasi eadem, quæ *G* ad *H*: ergo *E* ad *F* potest esse minor, quàm *r* ad *k*; & maior, def. 4. b. quàm *s* ad *m*. Ergo ex æquali, potest ex *A* ad *B*,

<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>	<i>D</i>
<i>E</i>	<i>F</i>	<i>G</i>	<i>H</i>
<i>i</i>	<i>n</i>	<i>r</i>	<i>p</i>
<i>l</i>	<i>o</i>	<i>s</i>	<i>q</i>
			<i>m</i>

constr. & *E* ad *F* composita, minor esse, quàm, quæ ex *i* ad *r*, & *r* ad *k*, componitur, *i* ad *k*; & maior, quàm, quæ ex *l* ad *s*, & *s* ad *m*, componitur, *l* ad *m*. Est autem *i* ad *k*, sumpta quælibet maior, quàm cui propior potest esse composita ex *C* ad *D*, & *G* ad *H*; & *l* ad *m*, minor.

def. 4. b. Ergo composita ex *A* ad *B*, & *E* ad *F*, quasi eadem est, quæ composita ex *C* ad *D*, & *G* ad *H*. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 22. Prop. 22.

Quasi proportionales, permutando, sunt quasi proportionales. *Hypoth.*

Sint quasi proportionales *A* ad *B*, vt *C* ad *D*.

Dico permutando, quasi proportionales esse *A* ad *C*, vt *B* ad *D*. *Demonstr.*

hypoth. Sunt enim quasi eædem rationes *A* ad *B*, & *B*
21. b. ad *C*; quæ *B* ad *C*, & *C* ad *D*: ergo ex æquali,
def. 5. b. *A* ad *C*, & *B* ad *D*, rationes compolite sunt quælibet eædem: Ergo *A* ad *C*, & *B* ad *D*, sunt quasi proportionales. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 23. Prop. 23.

Rationes quasi eadem, componendo, sunt quasi eadem.

Hypoth.

A ad B , quasi eadem esto, quæ C ad D .

Dico componendo $A+B$ ad B , quasi eandem esse, quæ $C+D$ ad D .

Prepar.

Assumatur e ad f , quælibet ratio maior, quàm cui propior potest esse $C+D$ ad D : itè g ad h , quælibet maioris inæqualitatis, sed minor.

Demonstr.

<i>constr.</i>	Quoniam e ad f , maior est, quàm, cui propior
<i>p. b.</i>	potest esse $C+D$ ad D : diuidendo, $e--f$ ad f , maior est, quàm cui propior potest esse C ad D .
<i>constr.</i>	Item quoniam g ad h , minor est, quàm cui propior potest esse $C+D$ ad D : diuidendo $g--h$ ad
<i>p. b.</i>	h minor est, quàm cui propior potest esse C ad D .
<i>hypoth.</i>	Sed A ad B , quasi eadem est, quæ C ad D : ergo A ad B , potest esse minor, quàm $e--f$ ad f ; &
<i>def. 4. b.</i>	maior, quàm $g--h$ ad h . Ergo componendo $A+B$ ad B potest esse minor, quàm e ad f ; &
<i>p. b.</i>	maior, quàm g ad h . Ergo $A+B$ ad B , quasi eadem est, quæ $C+D$ ad D . Quod &c.
<i>def. 4. b.</i>	

Quare &c.

Theor.

Theor. 24. Prop. 24.

Rationes quasi eadem, diuidendo, sunt quasi eadem.

Hypoth.

Sint rationes quasi eadem A ad B , & C ad D .

Dico diuidendo, quasi easdem esse rationes $A \div B$ ad B , & $C \div D$ ad D .

Prepar.

Assumatur e ad f , quelibet ratio maior, quàm cui propior potest esse $C \div D$ ad D : & assumatur g ad h , quælibet minor.

Demonstr.

<i>constr.</i>	Quoniam e ad f , maior est, quàm, cui propior
<i>p. h.</i>	potest esse $C \div D$ ad D ; & g ad h , minor: ergo componendo $e + f$ ad f , maior est, quàm cui propior potest esse C ad D ; & $g + h$ ad h , minor.
<i>hyp.</i>	Sed A ad B , quasi eadem est, quæ C ad D : ergo A ad B potest minor esse, quàm $e + f$ ad f ; &
<i>def. 4. h.</i>	maior, quàm $g + h$ ad h . Ergo diuidendo $A \div B$
<i>p. h.</i>	ad B , potest minor esse, quàm e ad f ; & maior,
<i>def. 4. h.</i>	quàm g ad h . Ergo $A \div B$ ad B , quasi eadem est, quæ $C \div D$ ad D . Quod &c.

Quare &c.

Theor. 25. Prop. 25.

Rationes quasi eadem, per conuersionem rationis, sunt quasi eadem.

Hypoth.

*Hypoth.*Sint rationes quasi eadem, A ad B , & C ad D .Dico per conuersionem rationis, quasi easdem esse rationes A ad $A - B$, & C ad $C - D$.*Demonstr.**hyp.* | $A; B$: quasi $C; D$ .24. *b.* | $A - B; B$: quasi $C - D; D$ .20. *b.* | $B; A - B$: quasi $D; C - D$ .21. *b.* | $A; A - B$: quasi $C; C - D$. Quod &c.

Quare &c.

*Theor. 26. Propos. 26.***S**I quotcunque quantitates fuerint quasi proportionales, colligendo, quasi proportionales erunt, omnes antecedentes, ad omnes consequentes.*Hypoth.* $A; B$: quasi $C; D$:Dico $A + C; B + D$: quasi $C; D$.*Demonstr.**hypoth.* | $A; B$: quasi $C; D$ .22. *b.* | $A; C$: quasi $B; D$ .23. *b.* | $A + C; C$: quasi $B + D; D$ .22. *b.* | $A + C; B + D$: quasi $C; D$. Quod &c.

Quare &c.

*Theor. 27. Pro. 27.***S**I prima ad secundam quasi proportionalis fuerit, sicut tertia ad quartam; & quinta ad secundam, quasi sicut sexta

sexta

sexta ad quartam: erit prima cum quinta ad secundam, quasi sicut tertia cum sexta ad quartam.

Hypoth.

$A; B$: quasi $C; D$.

$E; B$: quasi F ad D .

Dico $A + E; B$: quasi $C + F; D$.

Prepar.

hypoth. $A; B$: quasi $C; D$.

22. *b.* $A; C$: quasi $B; D$.

hypoth. $E; B$: quasi $F; D$.

22. *b.* $E; F$: quasi $B; D$.

19. *b.* $A; C$: quasi $E; F$.

22. *b.* $A; E$: quasi $C; F$.

23. *b.* $A + E; E$: quasi $C + F; F$.

hypoth. $E; B$: quasi $F; D$.

21. *b.* $A + E; B$: quasi $C + F; D$. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 28. Prop. 28.

Quasi partes, cum quasi æquemultiplicibus, in quasi eadem sunt ratione, si prout sibi mutuò respondent, ita sumantur.

Hypoth.

$A; B$: quasi tripla.

$C; D$: quasi tripla.

Dico $A; C$: quasi $B; D$.

De-

*Demonstr.*18. *h.* | $A; B: \text{quasi } C; D.$ 22. *h.* | $A; C: \text{quasi } B; D. \text{ Quod \&c.}$

Quare &c.

Theor. 29. Prop. 29.

SI totam ad totam quasi proportionalis fuerit, ut ablata ad ablatam: & reliqua ad reliquam, quasi proportionalis erit, ut tota ad totam.

Hypoth. $A; B: \text{quasi } C: D.$ Dico $A---C; B---D: \text{quasi } A; B.$ *Demonstr.**hypoth.* | $A; B: \text{quasi } C; D.$ 22. *h.* | $A; C: \text{quasi } B; D.$ 25. *h.* | $A; A---C: \text{quasi } B; B---D.$ 22. *h.* | $A---C; B---D: \text{quasi } A; B. \text{ Quod \&c.}$

Quare &c.

Theor. 30. Prop. 30.

Quantitates quasi proportionales, & per homologiam, sunt quasi proportionales.

Demonstr.

Nam conuertendo, quasi proportionales fiunt, 20. *h.* & colligendo, 26; & 27. *h.* & æquemultiplicando, & æquepartiando, 28. *h.* & permutando, 22. *h.* & diuidendo, 24. *h.* & componendo, 23. *h.* & homologas ab ho-

Q

mologis

mologis auferendo, 29. *h.* & per conuersionem rationis, 25. *h.* & ex æquali, 21. *h.* & coniunctis omnifariam argumentis huiusmodi, quocunque ordine, per homologiam, quasi proportionales fiunt.

Theor. 31. Prop. 31.

Q Vasi æquales, ad quasi æquales, rationes habent, vel quasi infinitas vtrasque, vel quasi nullas, vel quasi easdem inter se.

Hypoth. comm.

A, B sunt quasi æquales.

C, D sunt quasi æquales.

Hypoth. p. casus.

A; C : est quasi infinita.

Dico B; D: esse quasi infinitam.

Prepar.

Assumatur *e* ad *f*, quælibet ratio : vnde fit componendo *e + f* ad *f* : deinde per conuersionem rationis *e + f* ad *e* : & conuertendo *e* ad *e + f*.

Demonstr.

def. 3. h. | *B; A :* potest maior esse, quàm *e; e + f.*

def. p. h. | *A; C :* potest maior esse, quàm *e + f; f.*

4. h. | *B; C :* potest maior esse, quàm *e; f.*

def. p. h. | *B; C :* ratio est quasi infinita.

def. p. h. | *B; C :* potest maior esse, quàm *e + f; f.*

def. 3. h. | *C; D :* potest maior esse, quàm *e; e + f.*

4. h. | *B; D :* potest maior esse, quàm *e; f.*

B; D:

def. p. h. | $B; D$: ratio est quasi infinita. Quod &c.

Hypoth. 2. casus.

$A; C$: est quasi nulla.

Dico $B; D$: esse quasi nullam.

Demonstr.

10. *b.* | $C; A$: quasi infinita.

sup. | $D; B$: quasi infinita.

7. *b.* | $B; D$: quasi nulla. Quod &c.

Hypoth. 3. casus.

$A; C$: neq; quasi infinita, neq; quasi nulla est.

Dico $B; D$: quasi esse $A; C$.

Demonstr.

B ad D , neque est quasi infinita, neque quasi nulla:

sup. | alioquin A ad C esset quasi infinita, vel quasi nulla, contra hypothesim.

19. *b.* | $A; B$: quasi $C; D$.

22. *b.* | $A; C$: quasi $B; D$. Quod &c.

Quare &c.

Theorema 32. Prop. 32.

SI prima ad secundam, rationem habuerit quasi infinitam; item ad tertiam, rationem quasi infinitam: habebit & ad utriusque summam, & ad utriusque differentiam, rationem quasi infinitam.

Hypoth.

$A; B$: quasi infinita.

$A; C$: quasi infinita.

Q 2

Dico

Dico $A; B \rightarrow C$: quasi infinitam esse.

Et $A; B \leftarrow C$: quasi infinitam esse.

Demonstr.

- hypoth.* $A; B$: quasi infinita.
8. *h.* $A \rightarrow B; B$: quasi infinita.
9. *h.* $A \rightarrow B; A$: quasi æqualis.
- hypoth.* $A; C$: quasi infinita.
31. *h.* $A \rightarrow B; C$: quasi infinita.
8. *h.* $A \rightarrow B \rightarrow C; C$: quasi infinita.
9. *h.* $A \rightarrow B \rightarrow C; A \rightarrow B$: quasi æqualis.
- sup.* $A \rightarrow B; A$: quasi æqualis.
18. *h.* $A \rightarrow B \rightarrow C; A$: quasi æqualis.
16. *h.* $B \rightarrow C; A$: quasi nulla.
10. *h.* $A; B \rightarrow C$: quasi infinita. Quod &c.
- sup.* $A \rightarrow B; C$: quasi infinita.
8. *h.* $A \rightarrow B \leftarrow C; C$: quasi infinita.
7. *h.* $C; A \rightarrow B \leftarrow C$: quasi nulla.
11. *h.* $A \rightarrow B; A \rightarrow B \leftarrow C$: quasi æqualis.
- sup.* $A; A \rightarrow B$: quasi æqualis.
18. *h.* $A \rightarrow B \leftarrow C; A$: quasi æqualis.
17. *h.* $A \rightarrow B \leftarrow C; B \leftarrow C$: quasi infinita.
8. *h.* $A; B \leftarrow C$: quasi infinita. Quod &c.
- Quare &c.

Theor. 33. Propos. 33.

SI fuerint tres termini, primus indeterminatus, reliqui
duo determinati; fuerit autem primus ad secundum
quasi

quasi æqualis: habebit secundus ad tertium eandem rationem, quàm quasi habet primus.

Hypoth.

Tres termini sunt, primus indeterminatus A ; reliqui duo determinati, b , & c : & est A ad b , quasi æqualis.

Dico b ad c eandem esse rationem, quàm quasi habet A ad c .

Præpar.

Assumatur d , æqualis ipsi c .

Demonst.

hypoth. | $A; b$: quasi æqualis.

constr. | $c; d$: æqualis.

def. 4. h. | $A; b$: quasi $c; d$.

22. h. | $A; c$: quasi $b; d$.

8. 5. | $b; d$: $b; c$.

19. h. | $A; c$: quasi $b; c$. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 34. Prop. 34.

Tota ad vnitatem, quasi est infinita.

Demonstr.

Nam tota, cum non dicatur, cuius numeri tota sit; est indeterminata: ideoque totæ ad vnitatem, ratio est indeterminata. Cunque possit dici, cuius numeri tota sit; est determinabilis: ideoque totæ ad vnitatem, ratio est determinabilis. Cum denique possit dici eius numeri tota, qui maior sit, quàm vt ad vnitatem, habeat quamlibet rationem

Theor. 39. Prop. 39.

A Que ordinata, tota, semitota, & sesquitota, sunt quasi æquales.

Dico t_3 , q_3 , m_3 , quasi æquales esse.

Demonstr.

36. h. | t ; q : quasi æqualis.

3. p. | t_3 ; q_3 : triplicata t ; q .

21. b. | t_3 ; q_3 : quasi æqualis. Quod &c.

sup. | q_3 ; m_3 : quasi æqualis. Quod &c.

18. h. | t_3 ; m_3 : quasi æqualis. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 40. Prop. 40.

Tota magis ordinata, ad aggregatum ex totis minùs ordinatis, quasi est infinita. Item semitota, ad aggregatum ex semitotis: & sesquitota, ad aggregatum ex sesquitotis.

Hypoth.

Esto tota magis ordinata t_3 : qua minùs ordinatae t_2 , t , & rationalis u : quarum aggregatum $5t_2 + 3t + 4u$.

Dico t_3 ; $5t_2 + 3t + 4u$: quasi esse infinitam.

Demonstr.

38. h. | t_3 ; t_2 : quasi infinita.

32. b. | t_3 ; $5t_2$: quasi infinita.

38. h. | t_3 ; t : quasi infinita.

32. b. | t_3 ; $3t$: quasi infinita.

37. *b.* | $t_3 ; u$: quasi infinita.

32. *b.* | $t_3 ; 4u$: quasi infinita.

32. *b.* | $t_3 ; 5t_2 + 3t + 4u$: quasi infinita. Quod &c.

Similiter ostendetur, $m_3 ; 5m_2 + 3m + 4u$: quasi infinita. Quod &c.

Item, $q_3 ; 5q_2 + 3q + 4u$: quasi infinita. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 41. Prop. 41.

Tota magis ordinata, sibi ipsi, & alijs minùs ordinatis, additis, vel subtractis, quasi est æqualis. Item semitota : & sesquitota.

Hypoth.

Tota vel semitota, vel sesquitota magis ordinata esto A : quacum additæ minùs ordinatæ, sunt B : & subtractæ C .

Dico A , $A+B$, $A-C$, $A+B-C$, quasi æquales esse.

Demonstr.

40. *b.* | $A ; B$: quasi infinita.

8. *b.* | $A+B ; B$: quasi infinita.

9. *b.* | $A+B ; A$: quasi æqualis. Quod &c.

40. *b.* | $A ; C$: quasi infinita.

9. *b.* | $A ; A-C$: quasi æqualis. Quod &c.

32. *b.* | $A ; B-C$: quasi infinita.

8. *b.* | $A+B-C ; B-C$: quasi infinita.

9. *b.* | $A+B-C ; A$: quasi æqualis. Quod &c.

R

$A+B$

Theor. 24. Prop. 24.

Rationes quasi eadem, diuidendo, sunt quasi eadem.

Hypoth.

Sint rationes quasi eadem A ad B , & C ad D .

Dico diuidendo, quasi eadem esse rationes $A - B$ ad B , & $C - D$ ad D .

Prepar.

Assumatur e ad f , quælibet ratio maior, quàm cui propior potest esse $C - D$ ad D : & assumatur g ad h , quælibet minor.

Demonstr.

<i>constr.</i> <i>p. h.</i> <i>hyp.</i> <i>def. 4. h.</i> <i>p. h.</i> <i>def. 4. b.</i>	Quoniam e ad f, maior est, quàm, cui propior potest esse $C - D$ ad D; & g ad h, minor: ergo componendo $e + f$ ad f, maior est, quàm cui propior potest esse C ad D; & $g + h$ ad h, minor. Sed A ad B, quasi eadem est, quæ C ad D: ergo A ad B potest minor esse, quàm $e + f$ ad f; & maior, quàm $g + h$ ad h. Ergo diuidendo $A - B$ ad B, potest minor esse, quàm e ad f; & maior, quàm g ad h. Ergo $A - B$ ad B, quasi eadem est, quæ $C - D$ ad D. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 25. Prop. 25.

Rationes quasi eadem, per conuerſionem rationis, sunt quasi eadem.

Hypoth.

*Hypoth.*Sint rationes quasi eadem, A ad B , & C ad D .Dico per conuersionem rationis, quasi easdem esse rationes A ad $A - B$, & C ad $C - D$.*Demonstr.*

- hyp.* | $A; B$: quasi $C; D$.
24. *b.* | $A - B; B$: quasi $C - D; D$.
20. *b.* | $B; A - B$: quasi $D; C - D$.
21. *b.* | $A; A - B$: quasi $C; C - D$. Quod &c.
- Quare &c.

Theor. 26. Propos. 26.

SI quocunque quantitates fuerint quasi proportionales, colligendo, quasi proportionales erunt, omnes antecedentes, ad omnes consequentes.

Hypoth. $A; B$: quasi $C; D$:Dico $A + C; B + D$: quasi $C; D$.*Demonstr.*

- hypoth.* | $A; B$: quasi $C; D$.
22. *b.* | $A; C$: quasi $B; D$.
23. *b.* | $A + C; C$: quasi $B + D; D$.
22. *b.* | $A + C; B + D$: quasi $C; D$. Quod &c.
- Quare &c.

Theor. 27. Pro. 27.

SI prima ad secundam quasi proportionalis fuerit, sicut tertia ad quartam; & quinta ad secundam, quasi sicut sexta

sexta ad quartam: erit prima cum quinta ad secundam, quasi sicut tertia cum sexta ad quartam.

Hypoth.

$A; B$: quasi $C; D$.

$E; B$: quasi F ad D .

Dico $A + E; B$: quasi $C + F; D$.

Prepar.

hypoth. $A; B$: quasi $C; D$.

22. *b.* $A; C$: quasi $B; D$.

hypoth. $E; B$: quasi $F; D$.

22. *b.* $E; F$: quasi $B; D$.

19. *b.* $A; C$: quasi $E; F$.

22. *b.* $A; E$: quasi $C; F$.

23. *b.* $A + E; E$: quasi $C + F; F$.

hypoth. $E; B$: quasi $F; D$.

21. *b.* $A + E; B$: quasi $C + F; D$. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 28. Prop. 28.

Quasi partes, cum quasi æquemultiplicibus, in quasi eadem sunt ratione, si prout sibi mutuò respondent, ita sumantur.

Hypoth.

$A; B$: quasi tripla.

$C; D$: quasi tripla.

Dico $A; C$: quasi $B; D$.

De-

*Demonstr.*18. *b.* | $A; B: \text{quasi } C; D.$ 22. *b.* | $A; C: \text{quasi } B; D. \text{ Quod \&c.}$

Quare &c.

Theor. 29. Prop. 29.

SI totam ad totam quasi proportionalis fuerit, ut ablata ad ablatam: & reliqua ad reliquam, quasi proportionalis erit, ut tota ad totam.

Hypoth. $A; B: \text{quasi } C: D.$ Dico $A---C; B---D: \text{quasi } A; B.$ *Demonstr.**hypoth.* | $A; B: \text{quasi } C; D.$ 22. *b.* | $A; C: \text{quasi } B; D.$ 25. *b.* | $A; A---C: \text{quasi } B; B---D.$ 22. *b.* | $A---C; B---D: \text{quasi } A; B. \text{ Quod \&c.}$

Quare &c.

Theor. 30. Prop. 30.

Quantitates quasi proportionales, & per homologiam, sunt quasi proportionales.

Demonstr.

Nam conuertendo, quasi proportionales fiunt, 20. *h.* & colligendo, 26; & 27. *h.* & æquemultiplicando, & æquepartiando, 28. *h.* & permutando, 22. *h.* & diuidendo, 24. *h.* & componendo, 23. *h.* & homologas ab homologis

Q

mologis

mologis auferendo, 29. *h.* & per conuersionem rationis, 25. *h.* & ex æquali, 21. *h.* & coniunctis omnifariam argumentis huiusmodi, quocunque ordine, per homologiam, quasi proportionales fiunt.

Theor. 31. Prop. 31.

Q Vasi æquales, ad quasi æquales, rationes habent, vel quasi infinitas vtrasque, vel quasi nullas, vel quasi easdem inter se.

Hypoth. comm.

A, B sunt quasi æquales.

C, D sunt quasi æquales.

Hypoth. p. casus.

A; C : est quasi infinita.

Dico *B; D* : esse quasi infinitam.

Præpar.

Assumatur *e* ad *f*, quælibet ratio : vnde fit componendo *e + f* ad *f* : deinde per conuersionem rationis *e + f* ad *e* : & conuertendo *e* ad *e + f*.

Demonstr.

def. 3. h. | *B; A* : potest maior esse, quàm *e; e + f*.

def. p. h. | *A; C* : potest maior esse, quàm *e + f; f*.

4. *h.* | *B; C* : potest maior esse, quàm *e; f*.

def. p. h. | *B; C* : ratio est quasi infinita.

def. p. h. | *B; C* : potest maior esse, quàm *e + f; f*.

def. 3. h. | *C; D* : potest maior esse, quàm *e; e + f*.

4. *h.* | *B; D* : potest maior esse, quàm *e; f*.

B; D :

def. p. h. | $B; D$: ratio est quasi infinita. Quod &c.

Hypoth. 2. casus.

$A; C$: est quasi nulla.

Dico $B; D$: esse quasi nullam.

Demonstr.

10. *b.* | $C; A$: quasi infinita.

sup. | $D; B$: quasi infinita.

7. *b.* | $B; D$: quasi nulla. Quod &c.

Hypoth. 3. casus.

$A; C$: neq; quasi infinita, neq; quasi nulla est.

Dico $B; D$: quasi esse $A; C$.

Demonstr.

B ad D , neque est quasi infinita, neque quasi nulla:

sup. | alioquin A ad C esset quasi infinita, vel quasi nulla, contra hypothesim.

19. *b.* | $A; B$: quali $C; D$.

22. *b.* | $A; C$: quali $B; D$. Quod &c.

Quare &c.

Theorema 32. Prop. 32.

SI prima ad secundam, rationem habuerit quasi infinitam; item ad tertiam, rationem quasi infinitam: habebit & ad utriusque summam, & ad utriusque differentiam, rationem quasi infinitam.

Hypoth.

$A; B$: quasi infinita.

$A; C$: quasi infinita.

Q 2

Dico

Dico $A; B \rightarrow C$: quasi infinitam esse.

Et $A; B \rightarrow C$: quasi infinitam esse.

Demonstr.

<i>hypoth.</i>	$A; B$: quasi infinita.
8. <i>h.</i>	$A \rightarrow B; B$: quasi infinita.
9. <i>h.</i>	$A \rightarrow B; A$: quasi æqualis.
<i>hypoth.</i>	$A; C$: quasi infinita.
31. <i>h.</i>	$A \rightarrow B; C$: quasi infinita.
8. <i>h.</i>	$A \rightarrow B \rightarrow C; C$: quasi infinita.
9. <i>h.</i>	$A \rightarrow B \rightarrow C; A \rightarrow B$: quasi æqualis.
<i>sup.</i>	$A \rightarrow B; A$: quasi æqualis.
18. <i>h.</i>	$A \rightarrow B \rightarrow C; A$: quasi æqualis.
16. <i>h.</i>	$B \rightarrow C; A$: quasi nulla.
10. <i>h.</i>	$A; B \rightarrow C$: quasi infinita. Quod &c.
<i>sup.</i>	$A \rightarrow B; C$: quasi infinita.
8. <i>h.</i>	$A \rightarrow B \rightarrow C; C$: quasi infinita.
7. <i>h.</i>	$C; A \rightarrow B \rightarrow C$: quasi nulla.
11. <i>h.</i>	$A \rightarrow B; A \rightarrow B \rightarrow C$: quasi æqualis.
<i>sup.</i>	$A; A \rightarrow B$: quasi æqualis.
18. <i>h.</i>	$A \rightarrow B \rightarrow C; A$: quasi æqualis.
17. <i>h.</i>	$A \rightarrow B \rightarrow C; B \rightarrow C$: quasi infinita.
8. <i>h.</i>	$A; B \rightarrow C$: quasi infinita. Quod &c.
- Quare &c.

Theor. 33. Propos. 33.

SI fuerint tres termini, primus indeterminatus, reliqui duo determinati; fuerit autem primus ad secundum quasi

quasi æqualis: habebit secundus ad tertium eandem rationem, quàm quasi habet primus.

Hypoth.

Tres termini sunt, primus indeterminatus A ; reliqui duo determinati, b , & c : & est A ad b , quasi æqualis.

Dico b ad c eandem esse rationem, quàm quasi habet A ad c .

Præpar.

Assumatur d , æqualis ipsi c .

Demonst.

hypoth. | $A; b$: quasi æqualis.

constr. | $c; d$: æqualis.

def. 4. b. | $A; b$: quasi $c; d$.

22. b. | $A; c$: quasi $b; d$.

8. 5. | $b; d$: $b; c$.

19. b. | $A; c$: quasi $b; c$. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 34. Prop. 34.

Tota ad vnitatem, quasi est infinita.

Demonst.

Nam tota, cum non dicatur, cuius numeri tota sit; est indeterminata: ideoque totæ ad vnitatem, ratio est indeterminata. Cumque possit dici, cuius numeri tota sit; est determinabilis: ideoque totæ ad vnitatem, ratio est determinabilis. Cum denique possit dici eius numeri tota, qui maior sit, quàm ut ad vnitatem, habeat quamlibet rationem

def. p. b. | nem datam; qui numerus, ipsa sui ipsius est tota:
erit ratio totæ ad unitatem, maior, quàm data
quælibet. Ergo tota ad unitatem, quasi est in-
finita.

Theor. 35. Prop. 35.

Sesquitota ad unitatem, quasi est infinita. Item semi-
tota.

Demonstr.

34. b. | Tota ad unitatem, quasi est infinita: ergo com-
8. b. | ponendo, sesquitota ad unitatem, quasi est infi-
8. b. | nita. Item diuidendo, semitota ad unitatem, qua-
li est infinita.

Theor. 36. Prop. 36.

Tota, sesquitota, & semitota, quasi sunt æquales
inter se.

Demonstr.

35. b. | Sesquitota ad unitatem, quasi est infinita: ergo
9. b. | per conuersionem rationis, sesquitota ad totam,
34. b. | quasi est æqualis. Rursum tota ad unitatem quasi
9. b. | sit infinita: ergo per conuersionem rationis, tota
18. b. | ad semitotam, quasi est æqualis. Ergo sesquito-
ta ad semitotam, quasi est æqualis.

Theor. 37. Prop. 37.

Tota quantumlibet ordinata ad unitatem, quasi est
infinita. Item sesquitota, & semitota.

Dico

Dico $t_3 ; u$: quasi infinitum.

Demonstr.

34. h. | $t ; u$: quasi infinita.

def. 6. p. | $t_3 ; u$: triplicata $t ; u$.

12. h. | $t_3 ; u$: quasi infinita. Quod &c.

ex 35. h. | Similiter ostendetur $q_3 ; u$: quasi infinita.

Item $m_3 ; u$: quasi infinita.

Quare &c.

Theor. 38. Prop. 38.

Totarum inæqualiter ordinarum, magis ordinata, ad minùs ordinatam, quasi est infinita. Item sesquiotarum, & semiotarum.

Hypoth.

t_5 magis est ordinata, quàm t_3 .

Dico $t_5 ; t_3$: quasi infinitam.

Demonstr.

34. h. | $t ; u$: quasi infinita.

def. 6. p. | $t_5 ; t_4 : t ; u$.

def. 6. p. | $t_4 ; t_3 : t ; u$.

13. 5. | $t_5 ; t_4$: quasi infinita.

13. 5. | $t_4 ; t_3$: quasi infinita.

12. h. | $t_5 ; t_3$: quasi infinita. Quod &c.

Similiter ostendetur $q_5 ; q_3$: quasi infinita.

Et $m_5 ; m_3$: quasi infinita.

Quare &c.

Theor.

def. p. b. nem datam; qui numerus, ipsa sui ipsius est tota: erit ratio totæ ad vnitatem, maior, quàm data quælibet. Ergo tota ad vnitatem, quasi est infinita.

Theor. 35. Prop. 35.

Sesquitota ad vnitatem, quasi est infinita. Item semitota.

Demonstr.

34. b. Tota ad vnitatem, quasi est infinita: ergo componendo, sesquitota ad vnitatem, quasi est infinita. *8. b.* Item diuidendo, semitota ad vnitatem, quasi est infinita. *8. b.*

Theor. 36. Prop. 36.

TOta, sesquitota, & semitota, quasi sunt æquales inter se.

Demonstr.

35. b. Sesquitota ad vnitatem, quasi est infinita: ergo *9. b.* per conuersionem rationis, sesquitota ad totam, *34. b.* quasi est æqualis. Rursum tota ad vnitatem quasi *9. b.* sit infinita: ergo per conuersionem rationis, tota *18. b.* ad semitotam, quasi est æqualis. Ergo sesquitota ad semitotam, quasi est æqualis.

Theor. 37. Prop. 37.

TOta quantumlibet ordinata ad vnitatem, quasi est infinita. Item sesquitota, & semitota.

Dico

Dico $t_3 ; u$: quasi infinitum.

Demonstr.

34. h. | $t ; u$: quasi infinita.

def. 6. p. | $t_3 ; u$: triplicata $t ; u$.

12. h. | $t_3 ; u$: quasi infinita. Quod &c.

ex 35. h. | Similiter ostendetur $q_3 ; u$: quasi infinita.

Item $m_3 ; u$: quasi infinita.

Quare &c.

Theor. 38. Prop. 38.

Totarum inæqualiter ordinarum, magis ordinata, ad minùs ordinatam, quasi est infinita. Item sesquitotarum, & semitotarum.

Hypoth.

t_5 magis est ordinata, quàm t_3 .

Dico $t_5 ; t_3$: quasi infinitam.

Demonstr.

34. h. | $t ; u$: quasi infinita.

def. 6. p. | $t_5 ; t_4 : t ; u$.

def. 6. p. | $t_4 ; t_3 : t ; u$.

13. 5. | $t_5 ; t_4$: quasi infinita.

13. 5. | $t_4 ; t_3$: quasi infinita.

12. h. | $t_5 ; t_3$: quasi infinita. Quod &c.

Similiter ostendetur $q_5 ; q_3$: quasi infinita.

Et $m_5 ; m_3$: quasi infinita.

Quare &c.

Theor.

Theor. 39. Prop. 39.

A Que coordinata, tota, semitota, & sesquitota, sunt quasi æquales.

Dico $t3$, $q3$, $m3$, quasi æquales esse.

Demonstr.

36. h. | t ; q : quasi æqualis.

3. p. | $t3$; $q3$: triplicata t ; q .

21. h. | $t3$; $q3$: quasi æqualis. Quod &c.

sup. | $q3$; $m3$: quasi æqualis. Quod &c.

18. h. | $t3$; $m3$: quasi æqualis. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 40. Prop. 40.

Tota magis ordinata, ad aggregatum ex totis minùs ordinatis, quasi est infinita. Item semitota, ad aggregatum ex semitotis: & sesquitota, ad aggregatum ex sesquitotis.

Hypoth.

Esto tota magis ordinata $t3$: qua minùs ordinatae. $t2$, t , & rationalis u : quarum aggregatum $5t2 + 3t + 4u$.

Dico $t3$; $5t2 + 3t + 4u$: quasi esse infinitam.

Demonstr.

38. h. | $t3$; $t2$: quasi infinita.

32. h. | $t3$; $5t2$: quasi infinita.

38. h. | $t3$; t : quasi infinita.

32. h. | $t3$; $3t$: quasi infinita.

37. b. | $t_3 ; u$: quasi infinita.

32. b. | $t_3 ; 4u$: quasi infinita.

32. b. | $t_3 ; 5t_2 + 3t + 4u$: quasi infinita. Quod &c.

Similiter ostendetur, $m_3 ; 5m_2 + 3m + 4u$: quasi infinita. Quod &c.

Item, $q_3 ; 5q_2 + 3q + 4u$: quasi infinita. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 41. Prop. 41.

Tota magis ordinata, sibi ipsi, & alijs minus ordinatis, additis, vel subtractis, quasi est æqualis. Item semitota : & sesquitota.

Hypoth.

Tota vel semitota, vel sesquitota magis ordinata esto A : quacum additæ minus ordinatæ, sunt B : & subtractæ C .

Dico A , $A+B$, $A-C$, $A+B-C$, quasi æquales esse.

Demonstr.

40. b. | $A ; B$: quasi infinita.

8. b. | $A+B ; B$: quasi infinita.

9. b. | $A+B ; A$: quasi æqualis. Quod &c.

40. b. | $A ; C$: quasi infinita.

9. b. | $A ; A-C$: quasi æqualis. Quod &c.

32. b. | $A ; B-C$: quasi infinita.

8. b. | $A+B-C ; B-C$: quasi infinita.

9. b. | $A+B-C ; A$: quasi æqualis. Quod &c.

R

$A+B$

18. b. | $A + B - C, A + B, A - C$, quasi sunt æquales.
Quod &c.

Quare &c.

Theor. 42. Prop. 42.

Quælibet quadratrix quasi est æqualis ad totam vnitatem plus ordinatam, quàm sit eius basis. item ad semitotam: & ad sesquiotam.

Hypoth.

Esto quadratrix A : & esto tota B , vnitatem plus ordinata, quàm basis quadratricis A .

Dico A ad B , quasi æqualem esse.

Demonstr.

22. 2. | A , est æqualis ipsi B , demptis, additisque aliqu-
qualiter acceptis totis, non plus ordinatis, quàm
hypoth. | basis A . Sed B , est tota vnitatem plus ordinata,
quàm basis A : idèòque tota, non plus ordinata,
quàm basis A , sunt minùs ordinata, quàm B .
Ergo A ; est æqualis ipsi B , demptis, additisque
aliqua- | liter acceptis totis, minùs ordinatis, quàm
41. b. | B . Sed & B , demptis, additisque aliqua-
liter ac- | ceptis totis, minùs ordinatis, quàm B , quasi est
18. b. | æqualis ipsi B . Ergo A , quasi est æqualis ipsi B .
Quod &c.

31. 2. | Idem, & eodem modo demonstraretur, si B
32. 2. | esset semitota: necnò si B esset sesquiotota. Quæ &c.

Quare &c.

Theor. 43. Prop. 43.

Quælibet quadratrix, ad totas non plus ordinatas, quàm sit eius basis, quomodolibet acceptas, quasi est infinita. item ad semitotas: necnon ad sesquitotas.

Hypoth.

Esto quadratrix A : & in B sint sumptæ totæ quomodolibet, vel semitotæ, vel sesquitotæ.

Dico A ad B quasi infinitam esse.

Præpar.

Sumatur C , tota, vnitæ plus ordinata, quàm basis quadratricis A : vel semitota, vel sesquitota.

Demonstr.

41. $b.$ | C ; B : quasi infinita.

42. $b.$ | A ; C : quasi æqualis.

31. $b.$ | A ; D : quasi infinita. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 44. Prop. 44.

Rationis quasi infinitæ diuiso antecedente per datum numerum, ratio est quasi infinita.

Hypoth.

A ad B , quasi est infinita.

Dico subtriplam A ad B , quasi infinitam esse.

Præpar.

Assumatur quælibet ratio c ad d .

R 2

De-

Demonstr.

<i>hypoth.</i>	$A; B$: quasi infinita.
<i>def.p.h.</i>	$A; B$: potest maior esse, quàm $3c; d$.
<i>p. h.</i>	$A; 3c$: potest maior esse, quàm $B; d$.
15. 5.	$A; 3c$: subtripla $A; c$.
13. 5.	Subtripla $A; c$: potest maior esse, quàm $B; d$.
<i>p. h.</i>	Subtripla $A; B$: potest maior esse, quàm $c; d$.
<i>def.p.h.</i>	Subtripla $A; B$: quasi est infinita. Quod &c.
Quare &c.	

Theor. 45. Prop. 45.

Rationis quasi infinitæ multiplicato consequente,
ratio est quasi infinita.

Hypoth.

A ad B , quasi est infinita.

Dico A ad duplam B , quasi esse infinitam.

Præpar.

Affuatur quælibet ratio c ad d .

Demonstr.

<i>hypoth.</i>	$A; B$: quasi infinita.
<i>def.p.h.</i>	$A; B$: potest maior esse, quàm $2c; d$.
<i>p. h.</i>	$A; 2c$: potest maior esse, quàm $B; d$.
15. 5.	$B; d$: $2B; 2d$.
13. 5.	$A; 2c$: potest maior esse, quàm $2B; 2d$.
<i>p. h.</i>	$A; 2B$: potest maior esse, quàm $2c; 2d$:
15. 5.	$2c; 2d$: $c; d$.
13. 5.	$A; 2B$: potest maior esse, quàm $c; d$.
$A; 2B$:	

def.p.b. | A ; $2B$: quasi est infinita. Quod &c.

Quare &c.

Theorema 46. Prop. 46.

Ratio composita ex duabus rationibus, altera, quasi quadam proposita, altera, quasi infinita; quasi est infinita.

Hypoth.

A ; B : quasi quadam proposita.

B ; C : quasi infinita.

Dico A ; C : quasi esse infinitam.

Præpar.

Assumatur quælibet ratio, d ad e : item assumatur quælibet d ad f , minor, quàm, cui quasi eadem esse dicitur A ad B .

Demonstr.

hypoth. | B ; C : quasi est infinita.

def.p.b. | B ; C : potest maior esse, quàm f ; e .

def.3.h. | A ; B : potest maior esse, quàm d ; f .

4. h. | A ; C : potest maior esse, quàm d ; e .

def.p.b. | A ; C : quasi est infinita. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 47. Prop. 47.

Quadratrices in eadem basi iacentes, inter se sunt quasi æquales.

Hy-

*Hypoth.*Sint in eadem basi quadratrices A, B .Dico A, B , quasi æquales esse.*Præpar.*Sumatur C , tota, vnitate plus ordinata, quàm sit basis ipsarum A, B .*Demonstr.*43. b. | $A; C$: quasi æqualis.43. b. | $B; C$: quasi æqualis.18. b. | $A; C$: quasi æqualis. Quod &c.

Quare &c.

*Theor. 48. Propos. 48.***S**ub quadratrices in eadem basi iacentes, sunt quasi æquales.*Hypoth.*Sint in eadem basi subquadratrices A, B .Dico A, B , quasi æquales esse.*Præpar.*Sumantur homonymæ quadratrices C, D .*Demonstr.*def. 13. 2 | C ad A , æquemultiplex est, vt D ad B .15. 5. | $C; A; D; B$ .16. 5. | $C; D; A; B$ .47. b. | $C; D$: quasi æqualis.19. b. | $A; B$: quasi æqualis. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 49. Prop. 49.

IN diuersis basibus, quadratrix in magis ordinata, ad quadratricem in minùs ordinata, quasi est infinita.

Hypoth.

Sint quadratrices A, B , in diuersis basibus: A , in magis ordinata basi, quàm B .

Dico A ad B , quasi esse infinitam.

Præpar.

Assumatur tota C , vnitate plus ordinata, quàm sit basis quadratricis A : & tota D , vnitate plus ordinata, quàm sit basis quadratricis B .

Demonstr.

hypoth. | Quoniam A est in basi magis ordinata, quàm
 38. *b.* | B : ergo etiam C est magis ordinata tota, quàm
 42. *b.* | D : ergo C ad D , quasi est infinita. Sed C, A ,
 31. *b.* | sunt quasi æquales: & D, B , quasi æquales. Er-
 | go A ad B , quasi est infinita. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 50. Prop. 50.

IN diuersis basibus, quælibet massa in magis ordinata, ad quamlibet massam, in minùs ordinata, quasi est infinita.

Hypoth.

Sint massæ A, B , in diuersis basibus: A in magis ordinata basi, quàm B .

Dico A ad B , quasi esse infinitam.

Præ-

Præpar.

Assumantur quadratrices C, D : C quidem homonyma ipsi A ; & D , ipsi B .

Demonstr.

hypoth. | Quoniam A , est in basi magis ordinata, quàm
 | B : etiam C , est in basi magis ordinata, quàm
 42. *h.* | D : & C ad D , quasi est infinita. Est autem ratio
 | A ad C , quædam proposita, quàm habent
 46. *h.* | propositi numeri multiplicantes homonymam
 | speciem: ergo ex æquali, A ad D , ratio est quasi
 | infinita. Item D ad B , ratio est quædam pro-
 46. *h.* | posita, quàm habent propositi numeri multipli-
 | cantes homonymam speciem: ergo ex æquali, A
 | ad B , ratio est quasi infinita. Quod &c.

Quare &c.

Theor. § 1. Prop. § 1.

Species in eadem basi iacentes, sunt reciprocè quasi proportionales, ut numeri, in tabula multiplicium, similiter iacentes.

Hypoth.

Sint in eadem basi species A, B : & sint numeri similiter iacentes, in tabula multiplicium; c similiter, atque A ; & d , similiter, atque B .

Dico $A; B$: quasi $d; c$.

Præpar.

Sumantur subquadratrices E, F : E quidem homonyma ipsi A ; & F , ipsi B .

De-

Demonstr.

deff. 11.		
p. & 2.		$A; E: u; c.$
48. h.		$E; F: \text{quasi } \alpha \text{qualis.}$
deff. 11.		
p. & 2.		$F; B: d; u.$
21. h.		$A; B: \text{quasi } d; c. \text{ Quod \&c. Quare \&c.}$

Theor. 52. Prop. 52.

Massæ in eadem basi iacentes, quasi eandem habent rationem compositam, ex directâ suorum numerorum, & reciproca numerorum in tabula multiplicium, similiter iacentiam.

Hypoth.

Sint in eadem basi, massæ A, B : quarum numeri c, d : c quidem, qui multiplicans homonymam speciem A , facit massam A ; & d , qui multiplicans homonymam speciem B , facit massam B . Et sint numeri e, f , similiter iacentes in tabula multiplicium; e quidem, sicut A ; & f , sicut B .

Dico $A; B: \text{quasi } c; d, + f; e.$

Præpar.

Sumantur species homonymæ G, H : G quidem ipsi A ; & H , ipsi B .

Demonstr.

hypoth.		$A; G: c; u.$
51. h.		$G; H: \text{quasi } f; e.$
hypoth.		$H; B: u; d.$
21. h.		$A; B: \text{quasi } c; d, + f; e. \text{ Quod \&c. Quare \&c.}$

Problema primum Prop. 53.

Data ratione; datoque numero pariter pari: subtotuplicatam rationem inuenire, quotus est datus numerus.

Hypoth.

Sit data ratio a ad b : datusque numerus c , pariter par.

Oportet rationem inuenire, subtotuplicatam rationis, a ad b , quotus est c .

Constr.

Subdiuidatur numerus c , vsque ad vnitatem: & sit c ad d , duplus: & d ad f , duplus: & f ad vnitatem, duplus. Deinde sumatur, inter a , b , media proportionalis g : & inter a , g , media proportionalis h : & inter a , h , media proportionalis i : vt fiant sumptiones totidem, quot sunt, numeri c diuisiones bifariam, vsque ad vnitatem.

Dico a ; i : subtotuplicatam a ; b , quotus est c .

Demonstr.

<i>constr.</i>	a ; b : duplicata a ; g , sicut c ; d : duplus.
<i>constr.</i>	a ; g : duplicata a ; h , sicut d ; f : duplus.
<i>constr.</i>	a ; h : duplicata a ; i , sicut f ; u : duplus.
<i>p. p.</i>	a ; b : multiplicata a ; i , sicut c ; u : multiplus.
	a ; i : subtotuplicata a ; b , quotus est c . Quod erat faciendum.

Quare data ratione, datoque numero pariter pari, subtotuplicatam rationem inuenimus, quotus est datus numerus.

Probl. 2. Prop. 54.

DAta ratione inæqualitatis; & propositio numero ordinis potestatum: numerum inuenire, pro quo sesquitota, & semitota æqueordinatæ, sunt ad inuicem propiores æqualitati.

Hypoth.

Sit data ratio inæqualitatis a , ad b : & sit a , maior, quàm b : sitque datus numerus quinaris.

Oportet numerum inuenire, quo quo sesquitota quinta, ad semitotam quintam, minor est, quàm vt a ad b : & semitota quinta, ad sesquitotam quintam, maior, quàm vt b ad a .

Constr.

Sumatur numerus pariter par, nō minor, quàm
 53. b . | datus quinaris: & sit sumptus octonarius: & sub-
 | octuplicata ratio inueniatur, rationis a ad b ; que
 | sit a ad c : & sumatur numerus d , maior ad bi-
 | narium, quàm vt a ad $a---c$: qui, dempto bina-
 | rio, relinquatur e : & inter d , e , sumatur nume-
 | rus f : pro quo, vt radice tota; semitota est e ; ses-
 | quitota d .
 deff. 18. |
 & 19.2 |

Dico $d5$; $e5$: minorem esse, quàm a ; b .

Et $e5$; $d5$: maiorem, quàm b ; a .

Demonstr.

constr. | d ; 2: maior, quàm a ; $a---c$.
 3. b . | a ; e : minor, quàm a ; c .
 4. b . | $d5$; $e5$: minor, quàm $a5$; $c5$.

5. b. | $a_5; c_5$: minor, quàm $a_8; c_8$.
 constr. | $a_8; c_8$: $a; b$.
 13. 5. | $d_5; e_5$: minor, quàm $a; b$. Quod &c.
 2. b. | $e_5; d_5$: maior, quàm $b; a$. Quod &c.
 Quare &c.
-

Probl. 3. Prop. 55.

Data ratione; & propositis ordinibus potestatum inæqualibus: numerum inuenire, pro quo, plus ordinata potestas, ad minùs ordinatam, maior est, quàm in data ratione.

Hypoth.

Sit data ratio, a ad b : sint propositi ordines potestatum inæquales, quinaris, & binarius.

Oportet numerum inuenire, pro quo, potestas quinta ad secundam, maior est, quàm vt a ad b .

Constr.

Sumatur numerus c , in serie tertiarum potestatum ab omnibus numeris, maior ad vnitatem, quàm vt a ad b : numeri autem c , sit radix d .

Dico, pro d radice, $d_5; d_2$: maiorem esse, quàm $a; b$.

Demonstr.

- constr. | $c: d_3$.
 8. 5. & | $c; u: d_3; u: d_5; d_2$.
 def. 6. p. | $c; u$: maior, quàm $a; b$.
 constr. | $c; u$: maior, quàm $a; b$.
 13. 5. | $d_5; d_2$: maior, quàm $a; b$. Quod &c.
 Quare &c.
-

Probl. 4. Prop. 36.

Data ratione; propositisque ordinibus potestatum inæqualibus: numerum inuenire, pro quo, semitota plus ordinata, ad sesquiototam minùs ordinatam, maior est, quàm in data ratione.

Hypoth.

Sit data ratio a ad b : sintque propositi ordines potestatum, quaternarius, atque ternarius.

Oportet numerum inuenire, pro quo, semitota quinta ad sesquiototam tertiam, maior est, quàm vt a ad b .

Constr.

Inueniatur per 55.h. numerus c , pro quo, semitota d : & semitota quinta d_5 , ad semiototam tertiam d_3 , maior est, quàm vt $a+b$ ad b . Inueniatur deinde per 54.h. numerus e , non minor, quàm c ; pro quo, semitota m , & sesquiotota q ; & m_3 ad q_3 , maior est, quàm vt a ad $a+b$.

Dico, pro numero e radice, m_5 ; q_3 : maiorem esse, quàm a ; b .

Demonstr.

<i>constr.</i>	c : non minor, quàm c .
<i>def. 18.2</i>	m : non minor, quàm d .
5. h.	m_5 ; d_5 : non minor, quàm m_3 ; d_3 .
p. b.	m_5 ; m_3 : non minor, quàm d_5 ; d_3 .
<i>constr.</i>	d_5 ; d_3 : maior, quàm $a+b$; b .
13. 5.	m_5 ; m_3 : maior, quàm $a+b$; b .
<i>constr.</i>	m_3 ; q_3 : maior, quàm a , $a+b$.
4. h.	m_5 ; q_3 : maior, quàm a ; b . Quod &c.

Quare &c.

Probl. 5. Prop. 57.

DAtis duabus rationibus; & propositis duobus inæqualibus ordinibus potestatum numerum inuenire, pro quo, ratio composita ex vna data ratione, & ex ratione semitotæ plus ordinatæ, ad sesquiotam minùs ordinatam, maior est, quàm altera data ratio.

Hypoth.

Sint datæ rationes, a ad b , & c ad d : & sint propositi ordines inæquales, quinaris, & binarius.

Oportet numerum inuenire, pro quo, ratio composita ex a ad b , & ex semitotæ quintæ ad sesquiotam secundam, maior est, quàm c ad d .

Constr.

56. b . | Fiat vt b ad a , ita d ad e : & inueniatur f numerus, pro quo, semitota g , sesquiotota h ; & g^5 ad h^3 , maior, quàm c ad e .

Dico, pro f radice, a ; b ; $+g^5$; h^3 : maiorem esse, quàm c ; d .

Demonstr.

constr. | g^5 ; h^3 : maior, quàm c ; e .

constr. | a ; b ; e ; d .

4. b . | a ; b ; $+g^5$; h^3 : maior, quàm c ; d . Quod &c.

Quare &c.

Probl. 6. Prop. 58.

DAta ratione inæqualitatis; & propositis duabus in eadem basi iacentibus quadratricibus: numerum

in-

inuenire, pro quo quadratrices propositæ, sunt propiores æqualitati, quàm in data ratione.

Hypoth.

Sit data ratio inæqualitatis a ad b ; & sit a maior, quàm b : sintque propositæ in quinta basi, duæ quadratrices c , d .

Oportet numerum inuenire, pro quo, c , & d , sunt ad inuicem, minores, quàm vt a ad b ; maiores, quàm vt b ad a .

Constr.

54. b . | Inueniatur numerus e , pro quo, semitota f , sesquitota g ; & f ad g , maior est, quàm vt b ad a ; & g ad f , minor, quàm vt a ad b .

Dico, pro e radice, quadratrices c , d , esse ad inuicem minores, quàm vt a ad b ; maiores, quàm vt b ad a .

Demonstr.

30. 2. | c , est maior, quàm f . minor, quàm g .

30. 2. | d , est maior, quàm f . minor, quàm g .

8. 5. | c ; d : maior, quàm f . g . minor, quàm g ; f .

2. b . | d ; c : minor, quàm g . f . maior, quàm f ; g .

constr. | f ; g : maior, quàm b ; a .

constr. | g ; f : minor, quàm a ; b .

13. 5. | c ; d : maior, quàm b ; a . minor, quàm a ; b .

Quod &c.

13. 5. | d ; c : minor, quàm a ; b . maior, quàm b ; a .

Quod &c.

Quare &c.

Probl. 7. Prop. 59.

DAta ratione; & propositis duabus non in eadem basi iacentibus quadratricibus: numerum inuenire, pro quo, quadratrix, quæ iacet in plus ordinata basi, ad alteram, maior est, quàm in data ratione.

Hypoth.

Sit data ratio a ad b : & propositæ sint quadratrices duæ c , d ; c , in quinta basi; d , in secunda.

Oportet numerum inuenire, pro quo, c ad d , maior est, quàm vt a ad b .

Constr.

56. b . | : Inueniatur numerus e , pro quo, semitota f ,
| sesquitota g : & $f6$ ad $g3$, maior sit, quàm vt
| a ad b .

Dico, pro e radice, c ; d : maiorem esse, quàm a ; b .

Demonstr.

30. 2. | c , maior est, quàm $f6$.

30. 2. | d , minor est, quàm $g3$.

8. 5. | c ; d : maior est, quàm $f6$; $g3$. Quod &c.

Quare &c.

Probl. 8. Prop. 60.

DAta ratione; & propositis duabus non in eadem basi iacentibus massis: numerum inuenire, pro quo, massa, quæ iacet in plus ordinata basi, ad alteram, maior est, quàm in data ratione.

Hy-

Hypoth.

Sit data ratio a ad b : sintque duæ massæ e , d c ; quidem, in quinta basi; d , in tertia.

Oportet numerum inuenire, pro quo, c ad d , maior est, quàm vt a ad b .

Constr.

59. $b.$ | Fiat, vt massa c ad sibi synonymam quadratricem e , sic a ad f : & vt synonyma ipsi d quadratrix g , ad ipsam d , sic fiat h ad b : & inueniatur numerus i , pro quo, quadratrix e , ad quadratricem g , maior est, quàm vt f ad h .

Dico pro i radice, massam c ad massam d , maiorem esse, quàm vt a ad b .

Demonstr.

constr. | c ; e ; a ; f .

constr. | e ; g ; maior, quàm f ; h .

constr. | g ; d ; h ; b .

4. $b.$ | c ; d ; maior, quàm a ; b . Quod &c.

Quare &c.

Probl. 9. Prop. 61.

Propositis in eadem basi iacentibus duabus massis; & datis duabus rationibus, non iisdem, quàm quasi habent ad inuicem massæ, sed maiore vna, minore altera: numerum inuenire, pro quo, massæ propositæ rationem habent minorem, quàm data maior, & maiorem, quàm data minor.

T

Hy-

Hypoth.

Sint massę a, d : & sit ratio i ad s , quàm quasi habet a ad d : & sit e ad h , maior, quàm i ad s ; & n ad r , minor.

Oportet numerum inuenire, pro quo, a ad d , est minor, quàm e ad h ; & maior, quàm n ad r .

Constr.

Sumatur ipsi a , synonyma quadratrix b ; & ipsi d synonyma c . Fiat deinde.

a ; b : e ; f : i ; k ; n ; o .

c ; d : g ; h : l ; s ; p ; r .

Demonstr.

hypoth. a ; d : quasi i ; s .

def. 17.5 a ; b , $+b$; c , $+c$; d : quasi i ; k , $+k$; l , $+l$; s .

constr. a ; b : i ; k .

constr. c ; d : l ; s .

b ; c : quasi k ; l .

27. b . b ; c : quasi æqualitas.

k ; l : æqualitas.

hypoth. e ; h : maior, quàm i ; s .

def. 17.5 e ; f , $+f$; g , $+g$; h : maior, quàm i ; k , $+k$; l , $+l$; s .

constr. e ; f : i ; k .

constr. g ; h : l ; s .

f ; g : maior, quàm k ; l .

f : maior, quàm g .

hypoth. n ; r : minor, quàm i ; s .

def. 17.5 n ; o , $+o$; p , $+p$; r : minor, quàm i ; k , $+k$; l , $+l$; s .

constr. n ; o : i ; k .

p ; r :

constr. | $p; r: l; s.$
 | $o; p: \text{minor, quàm } k; l.$
 | $o: \text{minor, quàm } p.$

Constr.

58. *b.* | Assumatur alterutra f ad g , vel p ad o , minor: & sit assumpta f ad g . Et inveniatur numerus t , pro quo, quadratrix b ad quadratricem c , sit minor, quàm f ad g ; maior, quàm g ad f .

Dico, pro t , massam a , ad massam d , minorem esse, quàm e ad h ; & maiorem, quàm n ad r .

Demonstr.

constr. | $a; b: e; f.$
constr. | $b; c: \text{minor, quàm } f; g.$
constr. | $c; d: g; h.$
 4. *b.* | $a; d: \text{minor, quàm } e; h.$ Quod &c.
assumpt. | $f; g: \text{minor, quàm } p; o.$
 2. *b.* | $g; f: \text{maior, quàm } o; p.$
constr. | $b; c: \text{maior, quàm } g; f.$
 13. 5. | $b; c: \text{maior, quàm } o; p.$
constr. | $a; b: n; o.$
constr. | $c; d: p; r.$
 4. *b.* | $a; d: \text{maior, quàm } n; r.$ Quod &c.
 Quare &c.

Petrus Mengolus, D. Iacobo Tesino Philosophiæ
Doctori S. D.

Ibi primum ex mea schola, Vir Excellentiss. atque alteri è schola Excellentissimi Cassini, amico nostro Io. Galeatio Manzio, contigit hoc elementum communicari: quod non, sine tuo, atque illius nomine, publicari oportebat; quoniam ipsi mihi tum placere capit, cum utramque vestrum obtinuit approbationem. Postulabam honesti furis laudem. quòd, cum huiusmodi contemplationis aliena sit materia, eorum videlicet, quibus logarithmos debemus; cumque aliena sit etiam forma, & contemplationis modus, ipsissimus Euclidis in quinto: meum fecerim ex utraque compositum. & quemadmodum, precedentium elementorum in utraque subiecti, & modi novitate gloriabar: ita presentis in vetustate, novam laudem quarebam. Ille, visis definitionibus, & audita primarum octo propositionum, ex Euclide, traductione fideli; statim omnibus

*nibus titulis propositionum, à me cursim lectis, & si-
ne demonstratione facilem, pro sui acumine ingenij,
prestabat assensum: & suggestit, potuisse totam
hanc lucubrationem, unica propositione comprehen-
di. Quæ demonstrat Euclides in quinto elemen-
torum, de magnitudinibus maioribus, minoribus,
æqualibus, æque multiplicibus, & eandem, vel ma-
iorem rationem habentibus: posse demonstrari de
rationibus altioribus, depressioribus, æque altis, æque-
multiplicatis, & eandem, vel maiorem logarith-
micam rationem habentibus. Cogitabam si possem
huiusmodi uti consilio: tibi que interim rure superue-
nienti capi communicare. Itaque singulis proposi-
tionibus & demonstrationibus, toto animo intende-
bas, & cum quinto Euclidis diligenter conferebas, cumq;
duo inciderimus, in traducendo, difficiliora (unum,
minoris inæqualitatis rationes, quæ, quò minores
sunt, eò altiores dicuntur, pro maioribus magnitu-
dinibus vsuvenire. alterum, rationem ex ratione
subtrahi, vel decompōni, per suæ compositionem
conuertere:) intellexi non esse operis dispendium,
mutatis mutandis, ex Euclide integram traductio-
nem perficere, & exhibere. Tuque ipse iustum
furtum, & honestissimum probasti: quòd non ab*

omnibus facile probarentur peculiare propositiones,
 qua sub illa unica continentur. Et certe à me
 non possent commodè allegari, ad alia in sequentibus
 elementis demonstranda. Quos ergo semel approba-
 sti labores meos, ut amicis Et communices,
 Et commendes, enixè rogo: nam non
 mihi soli, non paucis, sed
 omnibus laboro.
 Vale.

GEOMETRIÆ SPECIOSÆ

ELEMENTVM QVARTVM.

DEFINITIONES.

¶

1. Varum rationum inæqualitatis, vtrarumque maioris, vel vtrarumque minoris, Altior, dicitur, ab æqualitate remotior.
2. Et Depressior, æqualitati propior.
3. Submultiplicata est ratio rationis, depressior, altioris, cum depressior, aliquoties composita, facit altiorem.
4. Multiplicata verò altior, depressioris; cum depressior, aliquoties composita, facit altiorem.
5. Ratio logarithmica dicitur, duarum rationum inæqualitatis, vtrarumque maioris, vel vtrarumque minoris, mutua quædam; secundum altitudinem, vel depressionem habitudo.
6. Proportio logarithmica, dicitur, similitudo logarithmarum rationum, vel ad inuicem, vel ad alias rationes.
7. Rationem logarithmicam habere inter se rationes dicen-

dicentur , quæ multiplicatæ, possunt se mutuo, altitudine superare .

8. In eadem ratione logarithmicè, dicuntur esse rationes duæ, prima, ad secundam, atque duæ quantitates, prima, ad secundam: cum primæ rationis, quælibet multiplicata ratio , & primæ quantitatæ æquemultiplex, à secundæ rationis quælibet multiplicata , & à secundæ quantitatæ æquemultiplici, vel vnà deficiunt , vel vnà æquales sunt, vel vnà excedunt ; ratio quidem, altitudine , & quantitas ipsâ quantitate .

9. Et dicetur prima ratio ad secundam , proportionalis logarithmicè, sicut prima quantitas ad secundam .

10. Cum verò primæ rationis multiplicata ratio, altior fuerit, quàm multiplicata secundæ; multiplex autem primæ quantitatæ, non maior fuerit, quàm multiplex secundæ: dicetur logarithmica ratio rationum , maior, quàm ratio quantitatum .

11. Cumque è contra, multiplex primæ quantitatæ, maior fuerit multiplici secundæ ; multiplicata autem ratio primæ rationis, non altior , quàm multiplicata , secundæ: dicetur ratio quantitatum , maior , quàm logarithmica ratio rationum .

12. Rursum in eadem ratione logarithmicè, dicentur esse rationes quatuor prima ad secundam , atque tertia ad quartâ : cum primæ , ac tertiæ, rationes æquemultiplicatæ, à secundæ , & quartæ, rationibus æquemultiplicatis, qualiscunque sit hæc multiplicatio , vtræque , ab vtræque, vel

vel vnà altiores sunt, vel vnà æquealtæ, vel vnà depressiores, si eę sumantur, quæ inter se respondent.

13. Eandem autem habentes rationem logarithmicam, rationes, logarithmicè proportionales vocentur.

14. Cum verò æquemultiplicatarum, multiplicata primæ rationis altior fuerit, quàm multiplicata secundæ; multiplicata autem tertiæ, non altior fuerit, quàm multiplicata quartæ: tunc prima ratio ad secundam, maiorem rationem logarithmicam habere dicetur, quàm tertia ad quartam.

15. Homologæ rationes rationibus, aut quantitibus dicuntur, antecedentes quidem antecedentibus, & consequentes consequentibus.

16. Homologia logarithmica est sumptio homologarum rationum, aut & quantitatum, vt in alia quadam logarithmica proportionalitate, fiant homologæ.

17. Alterna ratio logarithmica, est rationum sumptio antecedentis comparatæ ad antecedentem, & consequentis ad consequentem.

18. Inuersa ratio logarithmica, est rationum sumptio consequentis, ceu antecedentis, comparatæ ad antecedentem, velut ad consequentem.

19. Compositio rationis logarithmicæ, est sumptio compositæ ex rationibus antecedenti, & consequenti, ceu vnus ad ipsam consequentem.

20. Diuisio rationis logarithmicæ, est sumptio rationis, quacum composita consequens facit antecedentem,

154   E L E M E N T V M
ad ipsam consequentem.

21. Conuersio rationis logarithmicæ, est sumptio antecedentis, ad eam, quacum composita consequens facit ipsam antecedentem.

22. Ex æqualitate ratio logarithmica est, si plures duabus sint rationes, & his, vel quantitates, vel aliæ rationes, multitudine pares, quæ binæ sumatur, & in eadem ratione logarithmica: cum vt in primis rationibus, prima logarithmicè se habet ad vltimam, sic in secundis vel rationibus, vel quantitatibus, prima ad vltimam sese habuerit. Vel aliter sumptio extremarum, per subductionem, mediarum.

23. Ordinata proportio logarithmica est, tribus positis rationibus, & alijs, vel quantitatibus, vel rationibus, quæ sint his multitudine pares: cum, vt in primis rationibus, logarithmicè se habet antecedens, ad consequentem; ita in secundis, vel quantitatibus, vel rationibus, antecedens ad consequentem: & vt in primis, consequens, ad aliam quampiam; sic in secundis, consequens, ad aliā quampiam.

24. Perturbata autem logarithmica proportio est: cum vt in primis, logarithmicè se habet antecedens, ad consequentem; ita in secundis, antecedens ad consequentem: & vt in primis, consequens, ad aliam quampiam; sic in secundis, alia quæpiam, ad antecedentem.

Theor. 1. Prop. 1.

SI sint quotcunque rationes, quotcunque rationum, æqualium numero, singulæ singularum æquemultiplicata: quàm multiplicata est vna, vnus; tam multiplicata est composita omnium, compositæ omnium.

Hypoth. $a_3; b_3$: multiplicata $a; b$. $c_3; d_3$: æquemultiplicata $c; d$:

Dico $a_3; b_3, +c_3; d_3$: æquemultiplicatam $a; b, +c; d$.

*Demonstr.**hypoth.* $a_3; b_3$: $a; b, +a; b, +a; b$.*hypoth.* $c_3; d_3$: $c; d, +c; d, +c; d$:*p. p.* $a_3; b_3, +c_3; d_3$: $a; b, +c; d, +a; b, +c; d, +a; b, +c; d$.

hypoth. Multitudo rationum $a; b$, & $a; b$, & $a; b$; æqualis est multitudini $c; d$, & $c; d$, & $c; d$; necnon multitudini $a; b, +c; d$, & $a; b, +c; d$, & $a; b, +c; d$.

def. 4. b. $a_3; b_3, +c_3; d_3$: æquemultiplicata $a; b, +c; d$.

Quod &c.

Quare &c.

Theor. 2. Prop. 2.

SI prima ratio, secundæ, fuerit æquemultiplicata, atque prima quantitas, est multiplex secundæ; fuerit autem & tertia ratio, secundæ, æquemultiplicata, atque tertia

V 2

quan-

quantitas, est multiplex secundæ: erit composita ratio ex prima, & tertia, secundæ, æquemultiplicata, atque aggregata quantitas ex prima, & tertia, est multiplex secundæ.

Hypoth.

$a_2; b_2$: multiplicata $a; b$. sicut $2c; c$, multiplex.

$a_3; b_3$: multiplicata $a; b$. sicut $3c; c$, multiplex.

Dico $a_2; b_2, + a_3; b_3$: multiplicatam $a; b$. sicut $2c + 3c; c$, multiplicem.

Demonstr.

hypoth. | $a_2; b_2$: $a; b, + a; b$. sicut $2c: c + c$. Et quot sunt rationes $a; b$, & $a; b$: tot sunt c , & c , quantitates.

hypoth. | $a_3; b_3$: $a; b, + a; b, + a; b$ sicut $3c: c + c + c$. Et quot sunt rationes $a; b$, & $a; b$, & $a; b$: tot sunt quantitates, c , & c , & c .

p. p. | $a_2; b_2, + a_3; b_3$: $a; b, + a; b, + a; b, + a; b, + a; b$. sicut $2c + 3c: c + c + c + c + c$. & quot sunt rationes $a; b$, & $a; b$, & $a; b$, & $a; b$, & $a; b$: tot sunt quantitates, c , & c , & c , & c , & c .

def. 4. h. | $a_2; b_2, + a_3; b_3$: multiplicata $a; b$: sicut $2c + 3c; c$, multiplex. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 3. Prop. 3.

SI prima ratio, secundæ, æquæ fuerit multiplicata, atque tertia, quartæ; fuerit autem & quinta; secundæ,

da, æquemultiplicata, atque sexta, quartæ: erit & composita ex prima, & quinta, secundæ æquemultiplicata, atque composita ex tertia, & sexta, quartæ.

Hypoth.

$a_2; b_2$: multiplicata $a; b$: sicut $c_2; d_2$: multiplicata $c; d$.

$a_3; b_3$: multiplicata $a; b$: sicut $c_3; d_3$: multiplicata $c; d$.

Dico $a_2; b_2, +a_3; b_3$: multiplicatam $a; b$: sicut $c_2; d_2, +c_3; d_3$: multiplicatam $c; d$.

Demonstr.

hypoth. $a_2; b_2$: $a; b, +a; b$: sicut $c_2; d_2$: $c; d, +c; d$.
Et quot sunt $a; b$, & $a; b$: tot sunt $c; d$, & $c; d$.

hypoth. $a_3; b_3$: $a; b, +a; b, +a; b$: sicut $c_3; d_3$: $c; d, +c; d, +c; d$. Et quot sunt $a; b$, & $a; b$, & $a; b$: tot sunt $c; d$, & $c; d$, & $c; d$.

p. p. $a_2; b_2, +a_3; b_3$: $a; b, +a; b, +a; b, +a; b, +a; b$: sicut $c_2; d_2, +c_3; d_3$: $c; d, +c; d, +c; d, +c; d, +c; d$. Et quot sunt $a; b$, & $a; b$, & $a; b$, & $a; b$, & $a; b$: tot sunt $c; d$, & $c; d$, & $c; d$, & $c; d$, & $c; d$.

def. 4. h. $a_2; b_2, +a_3; b_3$: multiplicata $a; b$: sicut $c_2; d_2, +c_3; d_3$: multiplicata $c; d$. Quod &c.

Quare &c.

Theor.

Theor. 4. Prop. 4.

Si prima ratio, secundæ æquemultiplicata fuerit, atque prima quantitas, secundæ; sumantur autem ratio, & quantitas; & sumpta ratio, sit æquemultiplicata primæ rationis, atque sumpta quantitas, multiplex primæ quantitatis: erit & ex æquo, sumpta ratio, æquemultiplicata secundæ rationis, atque sumpta quantitas, secundæ quantitatis.

Hypoth.

$a_3; b_3$: multiplicata $a; b$. sicut $3c; c$, multiplex.

$a_6; b_6$: multiplicata $a_3; b_3$. sicut $6c; 3c$, multiplex.

Dico $a_6; b_6$: multiplicatam $a; b$. sicut $6c; c$, multiplicem.

Demonstr.

hypoth. $a_3; b_3$: multiplicata $a; b$. sicut $3c; c$, multiplex:

2. $b.$ $a_3; b_3, +a_3, b_3$: multiplicata $a; b$. sicut $3c + 3c; c$, multiplex.

hypoth. $a_6; b_6: a_3; b_3, +a_3; b_3$. sicut $6c: 3c + 3c$.
Et quot sunt, $a_3; b_3$, & $a_3; b_3$: tot sunt $3c$, & $3c$.

$a_6; b_6$: multiplicata $a; b$. sicut $6c; c$, multiplex. Quod &c. Quare &c.

Theor. 5. Prop. 5.

Si prima ratio, secundæ æquemultiplicata fuerit, atque tertia, quartæ; sumantur autem æquemultiplicatæ rationes,

tiones, primæ, & tertiæ: erit & ex æquo, sumptarum vtræque, vtriusque, æquemultiplicata; altera quidem secundæ, altera autem quartæ.

Hypoth.

$a_3; b_3$: multiplicata $a; b$. sicut $c_3; d_3$: multiplicata $c; d$.

$a_6; b_6$: multiplicata $a_3; b_3$. sicut $c_6; d_6$: multiplicata $c_3; d_3$.

Dico $a_6; b_6$: multiplicatam $a; b$. sicut $c_6; d_6$: multiplicatam $c; d$.

Demonstr.

hypoth. $a_3; b_3$: multiplicata $a; b$. sicut $c_3; d_3$: multiplicata $c; d$.

3. b. $a_3; b_3, + a_3; b_3$: multiplicata $a; b$. sicut $c_3; d_3, + c_3; d_3$: multiplicata $c; d$.

hypoth. $a_6; b_6$: $a_3; b_3, + a_3; b_3$. sicut $c_6; d_6$: $c_3; d_3, + c_3; d_3$. Et quot sunt $a_3; b_3$, & $a_3; b_3$: totidem sunt $c_3; c_3$, & $c_3; d_3$.

$a_6; b_6$: multiplicata $a; b$. sicut $c_6; d_6$: multiplicata $c; d$. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 6. Propos. 6.

SI fuerint, in eadem ratione logarithmica, prima ratio, ad secundam, atque prima quantitas, ad secundam: etiam multiplicata primæ rationis, & æquemultiplex primæ quantitatis, ad multiplicatam, secundæ rationis, & æque-

æquemultiplicem secundæ quantitatis, in eadem erunt logarithmica ratione.

Hypoth.

Sint rationes A , & B ; & quantitates a , & b : & sit ratio A , ad rationem B , logarithmicè; sicut quantitas a , ad quantitatem b . Sitque ratio $3A$, multiplicata rationis A ; sicut quantitas $3a$, multiplex quantitatis a : item ratio $4B$, multiplicata rationis B ; sicut quantitas $4b$, multiplex quantitatis b .

Dico rationem $3A$, ad rationem $4B$, esse logarithmicè sicut quantitas $3a$, ad quantitatem $4b$.

Prepar.

Accipiat ratio $6A$, multiplicata rationis $3A$; & quantitas $6a$, æquemultiplex quantitatis $3a$: item ratio $20B$, multiplicata rationis $4B$; & quantitas $20b$, æquemultiplex quantitatis $4b$.

Demonstr.

4. b.	Ratio $6A$, æquemultiplicata est rationis A ; atque quantitas $6a$, multiplex est quantitatis a . item ratio $20B$, æquemultiplicata est rationis B ; atque quantitas $20b$, multiplex est quantitatis b . Sunt autem rationes A ad B logarithmicè, sicut quantitates a ad b . Ergo si ratio $6A$, est altior ratione $20B$; etiam quantitas $6a$, maior est quantitate $20b$: si æque alta; æqualis: si depressior; minor. Sed est ratio $6A$, æquemultiplicata rationis $3A$; atque quantitas $6a$, multiplex
hypoth.	
def. 8. b.	
constr.	

def. 3. h. | **triplex** quantitatis $3a$: & ratio $20B$, rationis $4B$,
 æquemultiplicata est; atque quantitas $20b$, quan-
 titatis $4b$. Ergo rationes $3A$, ad $4B$, sunt lo-
 garithmicè; sicut quantitates, $3a$, ad $4b$. Quod &c.
 Quare &c.

Theor. 7. Prop. 7.

SI prima ratio, ad secundam, eandem habuerit ratio-
 nem logarithmicè, atque tertia, ad quartam: etiam
 æquemultiplicatæ rationes primæ, & tertiæ, ad æquemul-
 tiplicatas secundæ, & quartæ, iuxta quamvis multiplica-
 tionem, eandem habebunt rationem, si prout inter se re-
 spondent, ita sumptæ fuerint.

Hypoth.

Sunto rationes quatuor A ad B , & C ad D , logarithmi-
 cè proportionales: & sunt ipsarum A , C , æquemul-
 tiplicatæ rationes $3A$, $3C$: necnon ipsarum B , D , æque-
 multiplicatæ, $4B$; $4D$.

Dico quatuor rationes $3A$ ad $4B$, & $3C$ ad $4D$, lo-
 garithmicè proportionales esse.

Præpar.

Sumantur ipsarum $3A$, $3C$, æquemultiplicatæ ratio-
 nes $6A$, $6C$: & ipsarum $4B$, $4D$, æquemultiplicatæ,
 $20B$, $20D$.

Demonst.

4. h. | Rationes $6A$, $6C$, æquemultiplicatæ sunt ra-
 tionum, A , C : & $20B$, $20D$, æquemultiplicatæ
 X sunt

hypoth. | sunt rationum B, D . suntque A ad B , logarithmicè proportionales, vt C ad D . Ergo si $6A$, altior est, quàm $20B$; etiam $6C$, altior est, quàm $20D$: si æquealta; æquealta: si depressior; depressior. Et sunt $6A, 6C$, ipsarum $3A, 3C$, æquemultiplicatæ; necnon $20B, 20D$, ipsarum $4B, 4D$, æquemultiplicatæ. Ergo $3A$ ad $4B$, & $3C$ ad $4D$, sunt logarithmicè proportionales.

def.12.b | Quod &c.

Quare &c.

Theor. 8. Prop.

SI fuerint duæ rationes, singulæ, ex binis compositæ, altiores, ex depressioribus, & quodammodo totæ, ex abscissa, & residua: fuerit autem vna tota ratio, ad alteram totam, æquemultiplicata; atque sua abscissa, ad alterius abscissam: erit & æquemultiplicata; atque sua residua, ad alterius residuum.

Hypoth.

Ratio $A+B$, ex rationibus A , & B , altior, ex depressioribus, componitur; item $C+D$ ratio, ex rationibus C , & D , componitur: & esto $A+B$, ad $C+D$, æquemultiplicata, atque A ad C .

Dico $A+B$ ad $C+D$, æquemultiplicatam etiam esse, atque B ad D .

Prepar.

Fiat ratio G ad D , æquemultiplicata, atque A ad C .

De-

Demonstr.

<i>p. b.</i>	$A+B$ ad $C+D$, æquemultiplicata est, atque A ad C .
<i>hypoth.</i>	$A+B$ ad $C+D$, æquemultiplicata est, atque A ad C .
<i>p. p.</i>	$A+B$ ratio, eadem est, quæ $A+G$.
	Et composita utrimque conuersa rationis A ,
<i>p. p.</i>	B ratio, eadem est, quæ G .
<i>p. p.</i>	B ad D , æquemultiplicata est, atque A ad C .
<i>p. b.</i>	$A+B$ ad $C+D$, æquemultiplicata est, atque B ad D . Quod &c.

Quare &c.

Theor. 9. Prop. 9.

SI ratio, & quantitas, cuiusdam rationis, & cuiusdam quantitatis, æquè sint multiplicata, & multiplex; & abscissa ratio, & abscissa quantitas, eiusdem rationis, & eiusdem quantitatis, æquè sint multiplicata, & multiplex: residua ratio, & residua quantitas, eiusdem rationis, & eiusdem quantitatis, vel sunt æquealta, & æqualis; vel æquè sunt multiplicata, & multiplex.

Hypoth.

Ratio $A+B$, rationis C , æquemultiplicata est, atque quantitas $a+b$, multiplex quantitatis c ; & ratio A , rationis C , æquemultiplicata est, atque quantitas a , multiplex quantitatis c .

Dico quòd, vel B æquealta est ipsi C ; sicut b , æqualis ipsi c : vel B æquemultiplicata est ipsius C ; sicut b

X 2

mul-

Demonstr.

hypoth. Numerus rationum C , ex quibus $A+B$ componitur, idem est qui quantitatatum c , ex quibus $a+b$ colligitur: item numerus rationum C ex quibus A componitur, idem est qui quantitatatum c , ex quibus a componitur. Quorum numerorum, vel est differentia vnitas, vel numerus.

Si vnitas est differentia; vna est ratio C , quacum composita ratio A , facit rationem $A+B$; & vna est quantitas c , quacum composita quantitas a , facit quantitatem $a+b$. Sed & B ratio est, quacum composita A , facit rationem $A+B$; & b quantitas est, quacum composita a , facit quantitatem $a+b$. Ergo B æquealta est ipsi C ; atque b æqualis ipsi c .

Si verò numerus est differentia, tot sunt rationes C , quibuscum composita ratio A , facit rationem $A+B$; totidemque sunt quantitates c , quibus cum composita quantitas a , facit quantitatem $a+b$. Sed B ratio est, quacum composita ratio facit rationem $A+B$; & b quantitas, quacum composita quantitas a , facit quantitatem $a+b$. Ergo quot ex C rationibus componitur B ; tot ex c , quantitatibus componitur b . Ergo B ad C , æquemultiplicata est, atque b ad c , multiplex. Ergo B ad C , vel æquealta est: atque
 b ad

def. 4. b.

b ad c , æqualis : vel æquemultiplicata est ; atque multiplex. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 10. Prop. 10.

SI duæ rationes, duarum rationum, sint æquemultiplicatæ; & abscissæ quædam, sint earumdem æquemultiplicatæ: & residuæ, eisdem, aut æquealtæ sunt, aut æquemultiplicatæ.

Hypoth.

Ratio $A+B$, rationis C , æquemultiplicata est, atque ratio $D+E$, rationis F ; & ratio A , rationis C , æquemultiplicata est, atque ratio D , rationis F .

Dico rationem B rationis C , æquealtam esse, atque ratio E rationis F ; vel æquemultiplicatam.

Demonstr.

hypoth. | Quot ex C rationibus, ratio $A+B$ componitur, idem numerus est, indicans etiam, quot ex F rationibus, componitur ratio $D+E$. & quot ex C rationibus, ratio A componitur, idem numerus est, indicans etiam, quot ex F rationibus, ratio D componitur: quorum numerorum vel est differentia vnitas, vel numerus.

| Si vnitas est differentia: vna est ratio C , quacum composita ratio A , facit rationem $A+B$; & vna est ratio F , quacum composita ratio D , facit rationem $D+E$. Sed & B cum A , & E cum D , fa-

D , faciunt rationes compositas $A+B$, & $D+E$.
 Ergo B ad C eadem est, & æqualta, atque ratio
 E ad F . si enim binæ non essent æqualtæ; esset
 una binarum, æqualitati propior, quàm altera, &
 non essent eædem inter se.

Si verò numerus est differentia: totidem sunt
 rationes C , quibuscum ratio A composita, facit
 $A+B$ rationem; quot etiam rationes F , quibuf-
 cum ratio D composita, facit $D+E$ rationem.

hypoth. Sed & B cum A , & E cum D , faciunt rationes
def. 4. b. compositas $A+B$, & $D+E$. Ergo B ad C æque-
 multiplicata est, atque E ad F . Ergo B ad C , vel
 æquæalta est, vel æquemultiplicata, atque E ad F .
 Quod &c.

Quare &c.

Theor. 11. Propos. 11.

Æ Quealtæ, ad eandem, eandem habent rationem
 logarithmicam: & eadem, ad æquealtas.

Hypo. h.

Rationes A , & B sunt æquealtæ.

Dico A rationem, ad C , esse logarithmicè, vt B , ad
 C . Et C rationem, ad A , esse logarithmicè, vt C , ad B .

Prepar.

Sumantur ipsarum A , B , æquemultiplicatæ rationes
 D , E : & sumatur F ratio multiplicata, rationis C .

De-

Demonstr.

def. 5. b. Quoniam A ad C , ratio est logarithmica; cuius inæqualitatis est ratio C , eiusdè est & A : item quoniam B ad C , ratio est logarithmica; cuius inæqualitatis est C , eiusdem est & B : ergo A , B rationes, eiusdem inter se sunt inæqualitatis: & sunt A , B æquealtæ: ergo sunt eadem inter se. si enim non essent eadem inter se, esset vna remotior ab æqualitate, quàm altera, & non essent æquealtæ. Sumptæ autem sunt D , E æquemultiplicatæ rationum A , B earundem inter se: ergo *p. p.* etiam D , E , sunt eadem inter se rationes, & æquealtæ. Ergo si D est altior, quàm F , etiam E altior est, quàm F : si æquealta; æquealta: si depressior; depressior. Ergo ratio A ad C , est logarithmicè, sicut ratio B ad C . Quod &c. Necnon ratio C ad A , est logarithmicè, sicut C ad B . Quod &c.

Quare &c.

Theor. 12. Prop. 12.

Rationum non æquealtarum, altior ad eandem, maior est logarithmicè, quàm depressior: & eadem ad depressiorem, maior est logarithmicè, quàm ad altiorem.

Hypoth.

Est ratio $A+B$ altior, quàm B .

Dico $A+B$, ad C , maiorem esse logarithmicè, quàm B ,
ad C . Et

Et C , ad B , maiorem logarithmicè, quàm C , ad $A+B$.

Præpar. & Demonstr.

def. 7. h. Sumatur A ratio, quæ cum B , componit rationem $A+B$: & duarum rationum A, B , sumatur altera non altior, quæ sit A : & rationis A , multiplicata D , quoties oportet, ut fiat altior, quàm C ; & rationis B , æquemultiplicata sumatur E .

cōtra p. p. & p. 3. Quoniam A , non est altior, quàm B ; & D, E sunt æquemultiplicatæ ipsarum A, B : oportet D non esse altiore, quàm E . si enim esset altior; ex iisdem, vel ex propioribus æqualitati, utrisque maioris, vel utrisque minoris inæqualitatis rationibus, esset remotior ab æqualitate ratio composita. ergo D , est altior, quàm C : ergo E , est altior, quàm C .

def. 7. b. Sumatur ipsius C , bis, ter, quater, vel deinceps, quoties oportet, multiplicata ratio F , ut fiat primò altior quàm E . Quare ratio F , non est altior, quàm ratio $E+C$: est autem D altior, quàm C : ergo $D+E$ altior est, quàm $E+C$. alioquin ex remotioribus ab æqualitate rationibus, utrisque maioris, vel utrisque minoris inæqualitatis, non altior fieret composita ratio, ideoque non remotior ab æqualitate, *contra p. p. & p. 3.* Sed F , non est altior, quàm $E+C$: ergo $D+E$, est altior, quàm F : & est E depressior, quàm F : & sunt D, E rationes æquemultiplicatæ, rationum A, B :
p. b. & $D+E$ ratio, est æquemultiplicata, rationis $A+B$:

Ergo

def. 14. b. | Ergo $A+B$ ratio, ad rationem C , maior est lo-
def. 14. b. | garithmicè, quàm B ad C . Quod &c. Et ratio
 | C , ad rationem B , maior est logarithmicè, quàm
 | C , ad $A+B$. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 13. Prop. 13.

QUæ, ad eandem, eandem habent rationem logari-
 thmicam; inter se sunt eadem rationes logarithmi-
 cæ: & ad quas eadem, eandem habet logarithmi-
 cam; inter se sunt eadem rationes logarithmicæ.

Hypoth. 1.

Ratio A ad rationem C , esto logarithmicè, sicut ra-
 tio B ad rationem C .

Dico rationes A , B , esse easdem inter se.

Demonstr.

def. 5. b. | Quoniam A ad C , & B ad C , sunt rationes
 | logarithmicæ; cuius inæqualitatis est C ratio, ma-
 | ioris, vel minoris; eiusdem sunt A , & B rationes:
 | quæ si non eadem essent inter se, non essent æque-
 | altæ: & assignaretur earum altera altior. Assignetur
12. b. | A , si fieri potest, altior, quàm B : ergo A ad C ,
 | maior est logarithmicè, quàm B . *contrahypoth.* Er-
 | go rationes A , B , sunt eadem inter se. Quod &c.

Hypoth. 2.

Ratio C , ad rationem A , esto logarithmicè, sicut ra-
 tio C , ad rationem B .

Y

Dico

Dico rationes A , B , esse easdem inter se.

Demonstr.

12. b. | Assignetur A , si fieri potest depressior, quàm
 | B : Ergo C ad A , maior est logarithmicè, quàm
 | ad B : *contra hypoth.* Ergo A non est depressior,
 | quàm B : item demonstrabitur, quod neque B
 11. b. | est depressior, quàm A : sunt ergo A , B rationes
 | æquealtæ, & eadem inter se. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 14. Prop. 14.

Rationum, ad eandem rationem, quæ maior est logarithmicè, illa est altior: & ad quàm, eadem maior est logarithmicè, illa est depressior.

Hypoth. 1.

Ratio A , maior est logarithmicè ad C , quàm B .

Dico A , altiorem esse, quàm B .

Demonstr.

11. b. | Esto A non altior, quàm B , si fieri potest: erit
 | itaque vel æquealta, vel depressior. Sunt A , B
 | æquealtæ, si fieri potest. Ergo A ad C , est loga-
 | rithmicè, sicut B . *contra hypoth.* Esto A depres-
 12. b. | sior, quàm B , si fieri potest. Ergo B ad C , mi-
 | nor est logarithmicè, quàm A . *contra hypoth.* Er-
 | go A , non est æquealta, neque depressior,
 | quàm B : ergo est altior. Quod &c.

Hy-

Hypoth. 2.

Ratio C ad A , maior est logarithmicè, quàm ad B .

Dico A , depressiorem esse, quàm B .

Demonstr.

11. *h.* | Esto A non depressior, quàm B , si fieri potest:
 | erit itaque vel æqualta, vel altior. Sunt A ; B
 12. *h.* | æqualta, si fieri potest. Ergo C ad A , est loga-
 | rithmicè, sicut ad B . *contra hypoth.* Esto A altior,
 | quàm B , si fieri potest. Ergo C ad A , minor
 | est logarithmicè, quàm ad B . *contra hypoth.* Er-
 | go A non est æqualta, neque altior, quàm B :
 | ergo est depressior. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 15. Prop. 15.

QUæ eidem sunt eadem rationes, inter se sunt eadem, tum logarithmicè, tum absolutè.

Hypoth. 1.

Rationes A ad B , logarithmicè sunt, ut quantitates e ad d : & e ad d quantitates, ut quantitates e ad f .

Dico rationes A ad B , logarithmicè esse, sicut quantitates e ad f .

Hypoth. 2.

Rationes A ad B , logarithmicè sunt, ut quantitates e ad d : & e ad d quantitates, sunt sicut logarithmicè rationes E ad F .

Dico rationes A ad B , esse logarithmicè, sicut rationes E ad F .

Y 2

Hy-

Hypoth. 3.

Quantitates a ad b , sunt inter se, sicut logarithmicè, rationes C ad D : & rationes C ad D , logarithmicè sunt, sicut quantitates e ad f .

Dico a ad b , esse vt e ad f .

Hypoth. 4.

Quantitates a ad b , sunt inter se, sicut logarithmicè, rationes C ad D : & rationes C ad D , logarithmicè sunt, vt rationes E ad F .

Dico quantitates a ad b esse, sicut logarithmicè, rationes E ad F .

Hypoth. 5.

Rationes A ad B , logarithmicè sunt, vt rationes C ad D : & rationes C ad D , logarithmicè, vt rationes E ad F .

Dico rationes A ad B logarithmicè esse, sicut rationes E ad F .

Præpar. comm.

Sumantur ipsarum rationum, vel quantitarum A , C , E , æquemultiplicatæ, & æquemultiplices, $3A$, $3C$, $3E$: necnon ipsarum B , D , F , æquemultiplicatæ, & æquemultiplices, $4B$, $4D$, $4F$.

Demonstr. comm.

def. 8 vel
12. h. vel
65. | Si $3A$, altior est, vel maior, quàm $4B$; etiam
| $3C$, altior est, vel maior, quàm $4D$. Quod si $3C$,
| altior est, vel maior, quàm $4D$; etiam $3E$ altior
| est, vel maior, quàm $4F$. Ergo si $3A$ altior est,
| vel

def 8^{vel}
12. h. vel
6. 5.

vel maior, quàm $4B$; etià $3E$ altior est, vel maior, quàm $4F$. Item si æquealta, vel æqualis; etià æquealta, vel æqualis: si depressior, vel minor; etià depressior, vel minor. Ergo proportionales sunt siue rationes, siue quantitates, vel mixtim A ad B , sicut E ad F : tùm logarithmici, siquæ sunt rationes; tùm absolute, si nullæ sunt rationes, sed solum quantitates. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 16. Prop. 16.

SI sint quotcunque rationes logarithmicè proportionales, quemadmodum se habuerit logarithmicè una antecedentium ad unam consequentium; ita logarithmicè se habebit composita ex omnibus antecedentibus, ad compositam ex omnibus consequentibus.

Hypoth.

Rationes A ad B , & C ad D , & E ad F , sunt logarithmicè proportionales. Ex rationibus A , C , & E composita est $A+C+E$: & ex rationibus B , D , & F composita est $B+D+F$.

Dico $A+C+E$ ad $B+D+F$, & A ad B , esse logarithmicè proportionales.

Præpar.

Rationum A , C , E sumantur æquemultiplicatæ rationes $3A$, $3C$, $3E$: ex quibus composita ratio $3A+3C+3E$. Item rationum B , D , F , sumantur æquemultiplicatæ

catæ rationes $4B$, $4D$, $4F$: ex quibus composita ratio $4B+4D+4F$.

Demonstr.

def. 12. b Quoniam A ad B , & C ad D , sunt logarithmicè proportionales: si $3A$ altior est, quàm $4B$; etiam $3C$ altior est, quàm $4D$: si æquealta; æquealta: si depressior; depressior. Item quoniam C ad D , & E ad F , sunt logarithmicè proportionales: si $3C$ altior est, quàm $4D$; etiam $3E$, altior est, quàm $4F$: si æquealta; æquealta: si depressior; depressior. Ergo si $3A$, altior est, quàm $4B$: etiam $3A+3C+3E$ altior est quàm $4B+4D+4F$: si æquealta; æquealta: si depressior; depressior. *p. b.* & est $3A+3C+3E$ ad $A+C+E$, totuplicata, quotuplicata est $3A$ ad A : item $4B+4D+4F$, ad $B+D+F$. totuplicata est, quotuplicata *def. 12. b* $4B$ ad B . Ergo $A+C+E$ ad $B+D+F$, & A ad B , sunt logarithmicè proportionales. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 17. Propos. 17.

SI sex vel rationum, vel & quantitatum mixtim, prima ad secundam eandem habuerit rationem, quàm tertia ad quartam: tertia verò ad quartam maiorem habuerit, quàm quinta ad sextam: etiam prima ad secundam, maiorem habebit, quàm quinta ad sextam.

Hy-

Hypoth. 1.

Quantitates a ad b , & c ad d , sunt proportionales: sed quantitatum c ad d ratio, maior est, quàm logarithmica, E ad F rationum.

Dico quantitatum a ad b rationem maiorem esse, quàm logarithmica E ad F rationum.

Hypoth. 2.

Quantitates a ad b , & rationes C ad D , sunt logarithmicè proportionales: sed rationum logarithmica ratio C ad D , maior est quàm quantitatum c ad f .

Dico a ad b maiorem esse, quàm c ad f .

Hypoth. 3.

Rationes A ad B , & quantitates c ad d , sunt logarithmicè proportionales: sed quantitatum ratio c ad d , maior est, quàm e ad f .

Dico rationum logarithmicam A ad B , maiorem esse, quàm e ad f .

Hypoth. 4.

Quantitates a ad b , & rationes C ad D , sunt logarithmicè proportionales: sed rationum C ad D logarithmicè maior est, quàm E ad F .

Dico quantitatum a ad b rationem maiorem esse, quàm rationum logarithmica E ad F .

Hypoth. 5.

Rationes A ad B , & quantitates c ad d sunt proportionales logarithmicè: sed quantitatum c ad d , maior est ratio, quàm logarithmica rationum E ad F .

Dico

Dico A ad B , maiorem esse logarithmicè, quàm E ad F .

Hypoth. 6.

Rationes A ad B , & C ad D sunt proportionales: sed C ad D ratio, logarithmicè maior est, quàm e ad f .

Dico rationum A ad B logarithmicam rationem, maiorem esse, quàm quantitatum e ad f .

Hypoth. 7.

Rationes A ad B , & C ad D , sunt proportionales: sed C ad D rationum ratio logarithmicè maior est quàm E ad F ratio logarithmica.

Dico A ad B logarithmicè maiorem esse, quàm E ad F .

Præpar. comm.

Sumantur æquemultiplicate rationum rationes, & æquemultiplices quantitatum quantitates; antecedentium A , C , E , antecedentes $3A$, $3C$, $3E$; & consequentium B , D , F consequentes $4B$, $4D$, $4F$: secundum eas multiplicationes; quibus $3C$, altior quidem est, vel maior, quàm $4D$; sed $3E$, non altior, vel non maior est, quàm $4F$.

Demonstr. commun.

def 8 vel 12. h. vel 6. 5. | Quoniam $3C$ est altior, vel maior, quàm $4D$:
def. 10. | ergo etiam $3A$ est altior, vel maior, quàm $4B$: &
vel 11. | interim $3E$ non altior est, vel non maior, quàm
vel 14. h. | $4F$. ergo A ad B , maior est, quàm C ad D , si-
vel 8. 5. | uè logarithmicè, siuè absolutè. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 18. Prop. 18.

Rationum logarithmicè proportionalium, si prima fuerit altior, quàm tertia: erit. & secunda altior, quàm quarta: si æquealta; æquealta: si depressior; depressior.

Hypoth. commun.

Rationes A ad B , & C ad D , sunt logarithmicè proportionales.

Hypoth. 1.

Altior est ratio A , ratione C .

Dico, quòd altior est ratio B , ratione D .

Demonstr.

Est, si fieri potest, non altior B ratio, quàm D : ergo vel est æquealta, vel depressior. Est, si fieri potest æquealta. Ergo A ad B , maior est logarithmicè, quàm C ad B : sed C ad B eadem est logarithmicè, quæ C ad D . Ergo A ad B maior est logarithmicè quàm C ad D , *contra hypoth.* Non sunt ergo B , D rationes æquealtæ.

Est, si fieri potest, B depressior, quàm D . Ergo C ad B , maior est logarithmicè, quàm C ad D . Sed A ad B , est logarithmicè, vt C ad D . Ergo C ad B , maior est logarithmicè, quàm A ad B . Ergo C altior est, quàm A . *contra hypoth.* Non est ergo B depressior, quàm D ; neque æquealta: ergo B est altior, quàm D . Quod &c.

*Hypoth. 2.**Æquealtæ sunt rationes A, C.**Dico quòd & æquealtæ sunt rationes B, D.**Demonst.*

12. *b.* | Sunt *B, D* non æquealtæ, si fieri potest: &
hypoth. | esto *B* altior, quàm *D*. Ergo *C* ad *D*, maior
 17. *b.* | est logarithmicè, quàm *C* ad *B*. Sed *A* ad *B*, ea-
 14. *b.* | dem est logarithmicè, quæ *C* ad *D*. Ergo *A* ad
 | *B*, maior est logarithmicè, quàm *C* ad *B*. Ergo
 | *A*, altior est, quàm *C*. *contra hypoth.* Sunt ergo
 | *B, D* æquealtæ. Quod &c.

*Hypoth.**Depressior est A, quàm C.**Dico quòd & B depressior est, quàm D.**Demonstr.*

hypoth. | Altior est *C* quàm *A*: & est *C* ad *D* logari-
sup. | thmicè, vt *A* ad *B*: ergo altior est *D*, quàm *B*:
def. 2. b. | ergo depressior est *B*, quàm *D*. Quod &c.
 Quare &c.

Theor. 19. Prop. 19.

S Vb multiplicatæ rationes, cum pariter multiplicatis, in
 eadem sunt ratione logarithmica, si prout sibi mutuò
 respondent, ita sumantur.

*Hypoth.**Rationū A, B, sunt æquemultiplicate rationes 3 A, 3 B.*

Dico A ad B, atque 3 A ad 3 B, esse logarithmicè pro-
portionales.

De-

Demonstr.

16. b. | Rationes A ad B , & A ad B , & A ad B , quocunque oportet, acceptæ, sunt proportionales: ergo ex antecedentibus composita $3A$, ad ex consequentibus compositam $3B$, est logarithmicè, vt A ad B . Quod &c.

Quare &c.

Theor. 20. Prop. 20.

Rationes logarithmicè proportionales, permutando, sunt logarithmicè proportionales.

Hypoth.

Sint rationes logarithmicè proportionales, A ad B , vt C ad D .

Dico permutando, esse logarithmicè proportionales, A ad C , vt B ad D .

Prepar.

Rationum A , B , sumantur æquemultiplicatæ $3A$, $3B$: & rationum C , D , æquemultiplicatæ $2C$, $2D$.

Demonstr.

19. b. | Rationes $3A$ ad $3B$, & A ad B , sunt logarithmicè proportionales. item A ad B , & C
 hypoth. | ad D . item C ad D , & $2C$ ad $2D$. Ergo
 19. b. | $3A$ ad $3B$, & $2C$ ad $2D$ sunt logarithmicè
 15. b. | proportionales. Ergo si $3A$, est altior, quàm
 18. b. | $2C$; etiam $3B$, est altior, quàm $2D$: si æque-
 def. 12. b | alta; æquealta: si depressior; depressior. Ergo A

L 2

ad C ,

ad C , & B ad D , sunt logarithmicè proportionales.
Quod &c.

Quare &c.

Theor. 21. Prop. 21.

Rationes inter se, vel & cum quantitibus, logarithmicè proportionales, diuidendo, sunt logarithmicè proportionales.

Hypoth. I.

Rationes $A+B$ ad B , & $C+D$ ad D , sunt logarithmicè proportionales.

Dico diuidendo rationes A ad B , & C ad D , esse logarithmicè proportionales.

Præpar.

Sumantur ipsarum A , B , C , D , æquemultiplicatæ $3A$, $3B$, $3C$, $3D$: necnon ipsarum C , D , alia quælibet æquemultiplicatæ $4C$, $4D$.

Demonstr.

p. h. Rationes $3A$, $3B$, æquemultiplicatæ sunt rationum A , B : Ergo ratio $3A+3B$ totuplicata est rationis $A+B$, quotuplicata est $3A$ ipsius A : necnon $3C$, & $3D$ ipsarum C , & D : necnon ratio $3C+3D$ rationis $C+D$.

constr. Rationes quoque $3C$, $3D$, rationum C , D ; & rationes $4C$, $4D$, earundem C , D rationum sunt æquemultiplicatæ: ergo etiam $7C$, $7D$, earundem C , D rationum sunt æquemultiplicatæ.

Et

hypoth. Et quoniam rationes $A+B$ ad B , & $C+D$
def. 12. b ad D , sunt logarithmicè proportionales: si $3A$
 $+3B$, altior est, quàm $7B$; etiam $3C+3D$, al-
 tior est, quàm $7D$: si æquealta; æquealta: si de-
 pressior; depressior.

Sed si $3A$ altior est, quàm $4B$; adcomposita
 communi ratione $3B$; etiam $3A+3B$ altior est,
 quàm $7B$. nam eiusdem maioris, vel eiusdem
 minoris inæqualitatis, ex remotioribus rationibus
 ab æqualitate, composita ratio, est remotior; &
 ex propioribus, propior. & ostensum est, quòd
 si $3A+3B$, altior est quàm $7B$; etiam $3C+3D$,
 altior est, quàm $7D$: & seposita communi ratio-
 ne $3D$; altior est $3C$, quàm $4D$. nam si $3C$,
 non esset altior, quàm $4D$: composita, $3D$; fie-
 ret ratio $3C+3D$, non altior, quàm $7D$. *contra*
superius probata.

Ergo si $3A$ altior est, quàm $4B$, etiam $3C$ al-
 tior est, quàm $4D$: similiter ostenderetur, si æque-
def. 12. b alta; æquealta: si depressior; depressior. Ergo A ad
 B , est logarithmicè, vt C ad D . Quod &c.

Hypoth. 2.

Rationes $A+B$ ad B , & quantitates $a+b$ ad b , sunt
 logarithmicè proportionales.

Dico diuidendo, rationes A ad B , & quantitates a ad
 b esse logarithmicè proportionales.

Præpar.

Rationum A, B , & quantitatum a, b , sumantur æquemultiplicatæ rationes $3A, 3B$, & æquemultiplices quantitates $3a, 3b$. item rationis B , & quantitatis b , multiplicata ratio $4B$, & æquemultiplex quantitas $4b$.

Demonstr.

p. h. Ratio $3A+3B$, toruplicata est rationis $A+B$,
constr. quotuplicata est $3A$, ipsius A ; & quantitas $3a$,
p. 5. quantitatis a ; & quantitas $3b$, quantitatis b ; &
 quantitas $3a+3b$, quantitatis $a+b$.

constr. Quantitates quoque $3a, 3b$, quantitatum a ,
 b ; & quantitates $4a, 4b$, earundem a, b , sunt
2. 5. æquemultiplices: ergo $7a, 7b$, earundem a, b ,
 sunt æquemultiplices.

hypoth. Et quoniam rationes $A+B$ ad B , & quanti-
def. 8. h. tates $a+b$ ad b , sunt logarithmicè proportionales: si $3A+3B$, altior est, quàm $7B$; etiam $3a+3b$, maior est, quàm $7b$: si æquealta; æqualis: si depressior; minor.

sup. Sed si $3A$, altior est, quàm $4B$; etiam $3A+3B$, altior est, quàm $7B$: & si $3a+3b$, maior est, quàm $7b$; etiam, dempta communi $3b$, relinquitur $3a$, maior quàm $4b$. Ergo si $3A$, altior est, quàm $4B$; etiam $3a$, maior est, quàm $4b$: & similiter ostendetur, si æquealta; æqualis: si depressior; minor. Ergo rationes A ad B , & quantitates a ad b , sunt logarithmicè proportionales. Quod &c. Quare &c.

Rationes inter se, vel & cum quantitativis, logarithmicè proportionales, componendo, sunt logarithmicè proportionales.

Hypoth. 1.

Rationes A ad B , & C ad D , sunt logarithmicè proportionales.

Dico componendo, rationes $A+B$ ad B , & $C+D$ ad D , esse logarithmicè proportionales.

Præpar.

Assumatur E ratio, ad quam $C+D$ sit logarithmicè, sicut $A+B$ ad B .

Demonstr.

constr. | Quoniam $A+B$ ad B , & $C+D$ ad E , sunt logarithmicè proportionales: ergo diuidendo A
 21. *b.* | ad B , & $C+D - E$ ad E , sunt logarithmicè
hypoth. | proportionales. Sed A ad B , & C ad D sunt
 15. *b.* | logarithmicè proportionales. Ergo C ad D , &
 | $C+D - E$ ad E , sunt logarithmicè proportionales. Ergo D , æquealta est, ideoque eadem, atque E .

18. *b.* | Nam si D , esset altior, quàm E : esset C altior,
 4. 3. | quàm $C+D - E$. Sed contra, esset $C+D$ altior,
 4. 3. | quàm $C+E$: & $C+D - E$, altior, quàm C : quod
 | est contradictio. Rursum si D , esset depressior,
 18. *b.* | quàm E : esset C , depressior, quàm $C+D - E$.
 4. 3. | Sed contra, esset $C+D$, depressior; quàm $C+E$:

&

4. 3. | & $C+D \text{---} E$, depressior, quàm C : quod est
contradictio.

Ergo D eadem est, atque E . Ergo $C+D$ ad
18. h. | D , & $C+D$ ad E , sunt proportionales logarithmi-
constr. | cè. Sed $A+B$ ad B est vt $C+D$ ad E : ergo A
15. h. | $+B$ ad B , est vt $C+D$ ad D logarithmicè.
| Quod &c.

Hypoth. 2.

Rationes A ad B , & quantitates a ad b , sunt logarithmicè proportionales.

Dico componendo, rationes $A+B$ ad B , & quantitates $a+b$ ad b , esse logarithmicè proportionales.

Præpar.

Assumatur e quantitas, ad quàm, $a+b$ est logarithmicè, sicut ratio $A+B$, ad rationem B .

Demonstr.

constr. | Quoniam $A+B$ ad B , & $a+b$ ad e , sunt logarithmicè proportionales: ergo diuidendo A ad
| B , & $a+b \text{---} e$ ad e , sunt logarithmicè, propor-
hypoth. | tionales. Sed A ad B , & a ad b , sunt logarithmicè proportionales. Ergo a ad b , & $a+b$
15. h. | $\text{---} e$ ad e , sunt proportionales. Ergo b , e , sunt
| quantitates æquales.

14. 5. | Nam si b , maior esset, quàm e : esset a , maior,
| quàm $a+b \text{---} e$. Sed contra, esset $a+b$, maior,
| quàm $a+e$: & $a+b \text{---} e$, maior, quàm a : quod
14. 5. | est contradictio. Rursum si b , minor esset, quàm
| e : esset

c : esset a , minor, quàm $a+b - c$. sed contra, esset $a+b$, minor, quàm $a+c$: & $a+b - c$, minor quàm a : quod est contradictio.

7. 5. Ergo b , c , sunt æquales. Ergo $a+b$, ad b ,
 constr. est vt $a+b$ ad c : Sed ratio $A+B$ ad rationem
 15. b . B , est logarithmicè, vt quantitas $a+b$ ad quantitatem c : Ergo etiam est logarithmicè, vt $a+b$ ad b . Quod &c.

Quare &c.

Theor. 23. Prop. 23.

SI quemadmodum tota ratio, ad totam, ita logarithmicè fuerit abscissa ratio, ad abscissam: erit & residua, ad residuam, sicut logarithmicè tota ad totam.

Hypoth.

Rationes $A+B$ ad $C+D$, & A ad C , sunt proportionales logarithmicè.

Dico etiam $A+B$ ad $C+D$, & B ad D , esse proportionales logarithmicè.

Demonstr.

hypoth. Rationes $A+B$ ad $C+D$, & A ad C , sunt
 20. b . proportionales logarithmicè: ergo permutando,
 21. b . sunt proportionales logarithmicè $A+B$ ad A ,
 & $C+D$ ad C : ergo diuidendo, B ad A , &
 20. b . D ad C , sunt proportionales: ergo permutando B ad D , & A ad C , sunt proportionales:
 Sed A ad C , & $A+B$ ad $C+D$ sunt proportionales.

A a

nales.

15. b. | nales. Ergo $A+B$ ad $C+D$, & B ad D , sunt
 | logarithmicè proportionales. Quod &c.
 Quare &c.

Theor. 24. Prop. 24.

SI sint tres rationes, atque tres quantitates, quæ binæ, & in eadem ratione logarithmica sumantur: ex æquo autem prima ratio, quàm tertia, altior fuerit; erit & prima quantitas, quàm tertia, maior: quod si prima ratio, fuerit æquealta tertiæ; erit & prima quantitas, æqualis tertiæ: sin illa depressior; hæc quoque minor erit. Et è conuerso.

Hypoth. commun.

Tres rationes A, B, C , & tres quantitas a, b, c , binæ, & binæ, sunt logarithmicè proportionales: A ad B , vt a ad b ; B ad C , vt b ad c .

Hypoth. 1.

Altior est ratio A , quàm C .

Dico, maiorem esse quantitatem a , quàm c .

Demonstr.

12. b. | Ratio B ad C , maior est logarithmicè, quàm
 hypoth. | B ad A : sed b ad c est logarithmicè vt B ad
 def. 8. b. | C : & B ad A , est logarithmicè, vt b ad a : er-
 17. b. | go b ad c , maior est, quàm b ad a . Ergo
 10. 5. | maiore est a , quàm c . Quod &c.

Hypoth. 2.

Æquealtæ sunt rationes A, C .

Dico, æquales esse quantitates a, c .

De-

Demonstr.

11. b. | Ratio B ad C , est logarithmicè, vt B ad
 sup. | A . Ergo b ad c , est vt b ad a . Ergo æqua-
 9. 5. | les sunt a , c . Quod &c.

Hypoth. 3.

Depressior est ratio A , quàm C .

Dico, minorem esse quantitatem a , quàm c .

Demonstr.

def. p. b. | Altior est, C , quàm A : ergo maior est c ,
 sup. | quàm a : Ergo minor est a , quàm c . Quod &c.

Eodem modo demonstrabitur è conuerso: quòd si a quantitas, maior est quantitate c : etiam ratio A , ratione C est altior: si æqualis; æquealta: si minor; depressior. Quod. &c.

Quare &c.

Theor. 25. Prop. 25.

SI sint tres rationes, aliæque ipsis æquales numero, quæ binæ, & in eadem ratione logarithmica sumantur: ex æquo autem, prima quàm tertia altior fuerit; erit & quarta, quàm sexta altior. Quod si prima tertiæ fuerit æquealta; erit & quarta æquealta sextæ: sin illa depressior; hæc quoque depressior erit.

Hypoth. commun.

Tres rationes A , B , C , aliæque tres D , E , F , binæ, & binæ sunt logarithmicè proportionales: A ad B , vt D ad E ; B ad C , vt E ad F .

*Hypoth. 1.*Altior est ratio A , quàm C .Dico altiozem esse D , quàm F .*Demonst.*

12. *b.* | Maior est B , ad C , logarithmicè, quàm B ad
hypoth. | A . Sed B ad C est logarithmicè, vt E ad F : &
def. 12. b. | B ad A , logarithmicè, vt E ad D . Ergo maior
 17. *b.* | est E ad F , logarithmicè, quàm E ad D . Ergo
 14. *b.* | altior est D , quàm F . Quod &c.

*Hypoth. 2.*Æquealtæ sunt rationes A , C .Dico, æquealtas esse rationes D , F .*Demonst.*

11. *b.* | Eadem est B ad C , logarithmicè, quæ B
sup. | ad A . Ergo eadem est E ad F logarithmicè quæ
 13. *b.* | E ad D . Ergo æquealtæ sunt rationes D , F .
 | Quod &c. *Hypoth. 3.*

Depressior est A , quàm C .Dico, depressiorem esse D , quàm F .*Demonst.*

- def p. b.* | Altior est enim C , quàm A : ergo altior est F ,
l sup. | quàm D : ergo depressior est D , quàm F . Quod &c.
 Quare &c.

Theor. 26. Prop. 26.

SI sint tres quantitates, atque tres rationes, quæ binæ, &
 in eadem ratione logarithmica sumantur; fueritque
 per-

perturbata earum proportio: ex æquo autem prima quantitas, quàm tertia, maior fuerit; erit & prima ratio, quàm tertia, altior. Quod si prima tertiæ fuerit æqualis quantitas; erit & prima tertiæ, æquealta ratio: sin illa minor, hæc quoque depressior erit. Et è conuerso.

Hypoth. commun.

Tres quantitates a , b , c , atque tres rationes A , B , C , binę, & binę, sunt logarithmicę, proportionales; & earum perturbata est proportio: quantitates enim a ad b , & rationes B ad C , sunt logarithmicę proportionales: necnon quantitates b ad c , & rationes A ad B , sunt logarithmicę proportionales.

Hypoth. 1.

Maior est a , quàm c .

Dico altiolem esse A , quàm C .

Demonstr.

8. 5. <i>hypoth.</i> <i>def. 8. b.</i> 17. b. 14. b.		Maior est b ad c ratio, quàm b ad a ; Sed b ad c , est logarithmicę, vt A ad B ; & b ad a , logarithmicę, vt C ad B . Ergo A ad B , maior est logarithmicę, quàm C ad B . Ergo altior est A , quàm C . Quod &c.

Hypoth. 2.

Æquales sunt a , c .

Dico æquealtas esse A , C .

Demonstr.

7. 5. <i>sup.</i> 13. b.		Eadem est b ad c , quæ b ad a . Ergo eadem est logarithmicę A ad B , quæ C ad B . Ergo A , C sunt æquealtæ. Quod &c.

Hy-

*Hypoth. 3.*Minor est a , quàm c .Dico depressiorem esse A , quàm C .*Demonstr.*

sup. | Maior est c , quàm a : Ergo altior est C , quàm
def. 2. h. | A : ergo depressior est A , quàm C . Quod &c.

Eodem modo demonstrabitur è conuerso: quòd si ratio
 A , ratione C , est altior; etià quantitas a , quantitate c ,
 est maior: si æquealta; æqualis: si depressior; minor.
 Quod &c.

Quare &c.

Theor. 27. Prop. 27.

SI sint tres rationes, & aliæ ipsis æquales numero, quæ
 binæ, & in eadem ratione logarithmica sumantur; fue-
 ritque perturbata earum proportio logarithmica: ex quo
 autem prima, quàm tertia altior fuerit; erit & quarta, quàm
 sexta, altior. Quòd si prima tertiæ fuerit æquealta; erit &
 quarta æquealta sextæ: sin illa depressior; hæc quoque de-
 pressior erit.

Hypoth. commun.

Tres rationes A , B , C , aliæque tres D , E , F , bi-
 næ, & binæ, sunt logarithmicè proportionales; & earum
 perturbata est proportio: sunt enim A ad B , & E ad F ,
 logarithmicè proportionales: necnon B ad C , & D ad
 E , sunt proportionales logarithmicè.

Hy-

*Hypoth. 1.*Altior est *A*, quàm *C*.Dico altiorem esse *D*, quàm *F*.*Demonstr.*

12. *b.* | Maior est logarithmicè, *B* ad *C*, quàm *B* ad
hypoth. | *A*: sed *B* ad *C*, est vt *D* ad *E*: & *B* ad *A* est,
def. 12. b. | vt *F* ad *E*, logarithmicè: ergo *D* ad *E* maior
 17. *b.* | est logarithmicè, quàm vt *F* ad *E*: Ergo *D* al-
 14. *b.* | tior est, quàm *F*. Quod &c.

*Hypoth. 2.*Æquealtæ sunt *A*, *C*.Dico æquealtas esse *D*, *F*.*Demonstr.*

11. *b.* | Eadem est *B* ad *C* logarithmicè, quæ *B* ad
sup. | *A*. Ergo eadem est *D* ad *E* logarithmicè, quæ
 13. *b.* | *F* ad *E*. Ergo *D*, *F* sunt æquealtæ. Quod &c.

*Hypoth. 3.*Depressior est *A*, quàm *C*.Dico depressiorem esse *D*, quàm *F*.*Demonstr.*

def. p. b. | Altior est *C*, quàm *A*: ergo altior est *F*, quàm
sup. | *D*: ergo depressior est *D*, quàm *F*. Quod &c.
 Quare &c.

Theor. 28. Prop. 28.

SI sint quotcunque rationes totidemque quantitates,
 quæ binæ, in eadem ratione logarithmica sumantur:

&

& ex æqualitate in eadem erunt ratione logarithmica.

Hypoth.

Sint quotcunque rationes A, B, C, D , totidemque quantitates a, b, c, d : binæ, & binæ logarithmicè proportionales: A ad B , vt a ad b ; B ad C , vt b ad c ; C ad D , vt c ad d .

Dico ex æqualitate, A ad C , & a ad c , esse logarithmicè proportionales.

Item A ad D , & a ad d esse logarithmicè proportionales.

Prepar.

Rationis A , & quantitatis a , sumantur æquemultiplicata, & multiplex, $3A, 3a$: item rationis, & quantitatis, B, b , sumantur, $4B, 4b$: & rationis, & quantitatis, C, c , sumantur, $2C, 2c$.

Demonstr.

<i>hypoth.</i>	Quoniam A ad B , & a ad b , sunt logarithmicè proportionales: ergo $3A$ ad $4B$, & $3a$ ad $4b$, sunt logarithmicè proportionales.
6. b.	Item quoniam B ad C , & b ad c , sunt logarithmicè proportionales: ergo $4B$ ad $2C$, &
<i>hypoth.</i>	$4b$ ad $2c$, sunt logarithmicè proportionales. Ergo ex æquali, si $3A$ est altior, quàm $2C$; etiam
6. b.	$3a$ est maior, quàm $2c$: si æqualta; æqualis: si
24. b.	depressior; minor. Ergo A ad C , & a ad c sunt logarithmicè proportionales. Quod &c.
<i>def. 8. b.</i>	
<i>hypoth.</i>	Sunt autem C ad D , & c ad d , logarithmicè pro-

sup. | cè proportionales. Ergo A ad D , & a ad d ,
 | sunt logarithmicè proportionales. Quod &c.
 Quare &c.

Theor. 29. Propof. 29.

SI sint quotcunque rationes, & aliæ ipsis æquales numero, quæ binæ, & in eadem logarithmica ratione sumantur: & ex æqualitate, in eadem erunt logarithmica ratione.

Hypoth.

Sint quotcunque rationes, & aliæ totidem, A, B, C, D , & E, F, G, H : quæ binæ, & in eadem ratione sumantur videlicet, A ad B , & E ad F : item B ad C , & F ad G : necnon C ad D , & G ad H .

Dico ex æqualitate A ad C , & E ad G , esse logarithmicè, proportionales.

Item A ad D , & E ad H , esse logarithmicè proportionales.

Præpar.

Rationum A, E , sumantur æquemultiplicatæ, $3A$, $3E$: item rationum B, F , æquemultiplicatæ $4B$, $4F$: & rationum C, G , æquemultiplicatæ $2C$, $2G$.

Demonstr.

hypoth. | Quoniam A ad B , & E ad F , sunt loga-
 7. h. | rithmicè proportionales, etiam $3A$ ad $4B$, &
 | $3E$ ad $4F$, sunt logarithmicè proportionales.
hypoth. | item quoniam B ad C , & F ad G , sunt lo-
 B b | gari-

7. h. | garithmicè proportionales; etiam $4B$ ad $2C$,
 25. h. | & $4F$ ad $2G$, sunt logarithmicè, proportio-
 def. 12. b | nales. Ergo si $3A$ altior est quàm $2C$; etiam
 | $3E$ altior est, quàm $2G$: si æquealta; æquealta: si
 | depressior; depressior. Ergo A ad C , & E ad G ,
 | sunt logarithmicè proportionales. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 30. Prop. 30.

SI sint tres quantitates, totidemque rationes, quæ binæ in eadem ratione logarithmica sumantur; fuerit autem perturbata earum proportio: & ex æqualitate, in eadem cruat ratione logarithmica.

Hypoth.

Sint tres quantitates a, b, c , totidemque rationes A, B, C , binæ, & binæ logarithmicè proportionales, & earum sit perturbata proportio: nempe sint a ad b , & B ad C , logarithmicè proportionales: & b ad c , & A ad B , logarithmicè proportionales.

Dico, a ad c , & A ad C , esse logarithmicè proportionales.

Præpar.

Sumantur ipsarum a, b , quantitatum æquemultiplices $3a, 3b$, & rationis A , æquemultiplicata $3A$. ipsarum quoque rationum B, C , & quantitatis c , sumantur æquemultiplicatæ rationes $4B, 4C$, & æquemultiplex quantitas $4c$.

De-

Demonstr.

hypoth. Quoniam b ad c , & A ad B , sunt logarithmicè proportionales: etiam $3b$ ad $4c$, & $3A$ ad $4B$, sunt logarithmicè proportionales: sunt autem $3a$ ad $3b$, sicut a ad b : & a ad b , sicut logarithmicè B ad C : & B ad C logarithmicè, sicut $4B$ ad $4C$. Ergo $3a$ ad $3b$, est vt $4B$ ad $4C$. Sed ostensum est, $3b$ ad $4c$, esse logarithmicè, vt $3A$ ad $4B$. ergo ex æquali, si $3a$ est maior, quàm $4c$; etiam $3A$ est altior, quàm $4C$: si æqualis; æqualita: si minor; depressior. Ergo a ad c , est logarithmicè, sicut A ad C . Quod &c.

Quare &c.

Theor. 31. Prop. 31.

SI sint tres rationes, aliæque ipsis æquales numero, quæ binæ in eadem ratione logarithmica sumantur, fuerit autem perturbata earum proportio logarithmica: etiam ex æqualitate, in eadem erunt logarithmica ratione.

Hypoth.

Tres rationes A, B, C , aliæque tres D, E, F , binæ sunt in eadem ratione logarithmica, & earum est perturbata proportio logarithmica; sunt enim A ad B , & E ad F logarithmicè proportionales: necnon B ad C , & D ad E sunt logarithmicè proportionales.

Dico, ex æquali, A ad C , & D ad F , esse logarithmicè proportionales.

Præpar.

Rationum A, B, D , sumantur æquemultiplicatæ $3A, 3B, 3D$: & rationum C, E, F , aliæ sumantur æquemultiplicatæ $4C, 4E, 4F$.

Demonstr.

19. h. | Rationes $3A$ ad $3B$, & A ad B , sunt logari-
 hypoth. | thmicè proportionales: rationes A ad B , & E
 19. h. | ad F , sunt logarithmicè proportionales: ratio-
 | nes E ad F , & $4E$ ad $4F$, sunt logarithmicè
 17. h. | proportionales: ergo rationes $3A$ ad $3B$, & $4E$
 hypoth. | ad $4F$, sunt logarithmicè proportionales. Et
 | quoniâ B ad C , & D ad E rationes, logarithmicè
 7. b. | sunt proportionales: etiam $3B$ ad $4C$, & $3D$
 | ad $4E$ rationes, logarithmicè sunt proportio-
 27. h. | nales. Ergo ex æquali, si $3A$ est altior, quàm $4C$;
 | etiam $3D$ est altior, quàm $4F$: si æquealta; æque-
 def. 12. b. | alta: si depressior; depressior. Ergo A ad C , &
 | D ad F rationes, sunt logarithmicè proportio-
 | nales. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 32. Prop. 32.

SI prima ratio ad secundam, logarithmicè fuerit, sicut prima quantitas ad secundam; tertia quoque ratio ad secundam, logarithmicè fuerit, sicut tertia quantitas ad secundam: etiam composita ex prima, & tertia ratione, ad secundam, erit logarithmicè, sicut aggregata quantitas

ex

ex prima, & tertia, ad secundam.

Hypoth.

Sint A, B, C rationes, & a, b, c , quantitates: & sit A ad B logarithmicè, sicut a ad b : item C ad B logarithmicè, sicut c ad b .

Dico $A+C$ ad B , esse logarithmicè, sicut $a+c$ ad b .

Demonstr.

<i>hypoth.</i>	Quoniam C ad B , est logarithmicè, sicut c ad
<i>def. 8. h.</i>	b : conuertèdo, B ad C , est logarithmicè, sicut b
<i>hypoth.</i>	ad c : Sed A ad B , est logarithmicè, sicut a ad b :
<i>28. b.</i>	ergo ex æquali A ad C , est logarithmicè, sicut a ad
<i>22. h.</i>	c : ergo componendo $A+C$ ad C , est logarithmi-
<i>hypoth.</i>	cè, sicut $a+c$ ad c . Sed C ad B est logarithmicè,
<i>28. h.</i>	sicut c ad b : ergo ex æquali $A+C$ ad B est lo-
	garithmicè sicut $a+c$ ad b . Quod &c.

Quare &c.

Theor. 33. Prop. 33.

SI prima ratio ad secundam, eadem logarithmicè fuerit, quæ tertia ad quartam; fuerit autem, & quinta ad secundam, eadem logarithmicè, quæ sexta ad quartam: erit & composita prima cum quinta ad secundam, eadem quæ composita tertia cum sexta ad quartam.

Hypoth.

Rationes A ad B , & C ad D , sunt proportionales: item E ad B , & F ad D , sunt proportionales.

Dico $A+E$ ad B , & $C+F$ ad D , esse proportionales.

De-

Demonstr.

hypoth. | Quoniam E ad B , & F ad D , sunt logari-
def. 12. h. | thmicè proportionales: conuertendo B ad E ,
 & D ad F , sunt logarithmicè proportionales:
hypoth. | sed A ad B , & C ad D , sunt logarithmicè
29. h. | proportionales: Ergo ex æquali A ad E , & C
22. b. | ad F ; sunt logarithmicè proportionales: ergo
 componendo $A+E$ ad E , & $C+F$ ad F , sunt
hypoth. | logarithmicè proportionales. Sed E ad B , &
29. h. | F ad D , sunt logarithmicè proportionales. Er-
 go $A+E$ ad B , & $C+F$ ad D , sunt logarithmi-
 cè proportionales. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 34. Prop. 34.

SI rationes quatuor fuerint logarithmicè proportionales: composita ex duabus, altiore omnium, & depressiore omnium, altior est, quàm composita ex reliquis duabus.

Hypoth.

Sint rationes A ad B , & C ad D logarithmicè proportionales: Et esto A altior, quàm B , necnon altior quàm C . Et quoniam A altior est, quàm C : ergo B altior est, quàm D . Ergo A altior est omnium; & D depressior omnium.

Dico rationem $A+D$, altiore esse ratione $B+C$.

Præ-

Præpar.

Quoniam A altior est, quàm B : sumatur E ratio quacum composita B , facit rationem A : ut ita ratio A sit eadem, quæ $B+E$. Item quoniam C altior est, quàm D : sumatur F ratio, quacum composita D , facit rationem C : ut ita ratio C , sit eadem, quæ $D+F$.

Demonstr.

hypoth. Quoniam A ad B , & C ad D , sunt logarithmicè proportionales: & est A , eadem, quæ
constr. $B+E$: & C , eadē, quæ $D+F$. ergo $B+E$ ad B ,
 11. *b.* & $D+F$ ad D , sunt logarithmicè proportionales:
 21. *b.* ergo diuidendo, E ad B , & F ad D , sunt
h. poth. logarithmicè proportionales. Sed B altior est,
 18. *b.* quàm D : ergo E altior est, quàm F : composi-
 4. 3. sitisque communiter B , & D rationibus; ergo
constr. $B+E+D$ ratio, altior est, quàm $B+D+F$. Sed
 $B+E$, ratio eadem est, quæ A : & $D+F$, eadem
 quæ C : ergo $A+D$ altior est, quàm
 $B+C$. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 35. Prop. 35.

Rationes proportionales, per conuersionem rationis, sunt proportionales.

Hypoth.

Rationes A ad B , & C ad D sunt logarithmicè proportionales: & est A altior, quàm B : ideoque etiam C ,
 altior

altior est, quàm D .

Dico A ad $A-B$, esse logarithmicè, sicut C ad $C-D$.

Demonstr.

hypoth. $A; B; C; D$.

21. *h.* $A-B; B; C-D; D$.

def. 12. h. $B; A; D; C$.

29. *h.* $A-B; A; C-D; C$.

def. 12. h. $A; A-B; C; C-D$. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 36. Prop. 36.

Rationes logarithmicè proportionales, per homologiam sunt logarithmicè proportionales.

Demonstr.

def. 12. h. Nam conuertendo, rationes fiunt proportionales: item homologas depressores ab homologis altioribus decomponendo: & adcomponendo; & per conuersionem rationis: & diuidendo: & æquemultiplicando, & æquesubmultiplicando: & permutando: & colligendo: & ex æquali in proportionem logarithmica ordinata: coniunctis que omnifariam argumentis huiusmodi, quocunque ordine, per homologiam, logarithmicè proportionales fiunt. Quod &c.

Quare &c.

Petrus

Petrus Mengolus, Io. Galeatio Manzio, iuueni
studiosissimo. S. D.

*V*intum hoc elementum, de nouis, &
naturalibus logarithmis; cuiusque
rationis inseparabiliter proprijs, quo-
cum communicarem, neminem in
mea, aut cuiusquam alterius Mathe-
matici schola, satis noui dispositum, prater te, omnium
bonarum artium, & in primis Mathematicarum
studiosissimum. Et hac profectio insignis felicitas,
in comparabili virtuti accessit, & meritis Excellen-
tissimi praeceptoris tui Cassini: quod te, tum frequen-
tem in Musaeo auditorem, tum in suis Astronomicis,
& Aquaticis laboribus, comitem individuum, & so-
lertem nactus fuerit adiutorem. Itaque cum tuam
mihi consuetudinem, rariius hoc anno, quam ante con-
sueueras, offerres; mandavi; meum tui desiderium,
tibi significari: ut meorum etiam studiorum particeps
fieres, & consultor. Gratiam liberaliter fecisti, quam
volebam: meque domi aliquoties conuenisti, huius-

Cc

see

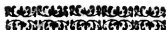
see opusculi partem hanc scriptitantem. Et ex me, tum definitiones praecequentium elementorum, & rationes nominum, & propriam cuiusque utilitatem elementi, necnon quasdam nobiliores demonstrationes audisti sparsim; tum vel maxime numerosam methodum: qua hyperlogarithmorum, & hypologarithmorum, & logarithmorum rationes mihi contigit inuenire. tuque inuenti subtilitatem laudasti, quod mihi Deus liberaliter tribuit: atque utilitatem trigonometricam, ad faciliorem logarithmici canonis constructionem, optimè praeuidisti. Ex laude tua, plurimum profecisse me fateor: nam alacrior factus, & ex tecum communicatione vegetior, multarum conclusionum, quas prae nouis euidentissimis arithmeticis artificijs, qua mihi supererant demonstranda, media lemmata reperire capi, longè felicius. Libellum, igitur hucusque non sine tuo adminiculo perfectum, offero: ut sermones indemonstratos, quos inuicem habebamus, per te ipsum legendi possis complere. Vale. meque, & labores meos, in primis Excellentissimo Cassino, deinde alijs tuis, conscholaribus, & amicis, ut commendes, rogo.

GEOMETRIÆ SPECIOSÆ

ELEMENTVM QVINTVM.

DEFINITIONES.

- 1 Differentia duarum quantitatum, quando prima superat secundam, dicetur, Excessus primæ & secundæ.
- 2 Quando verò prima superatur à secunda, dicetur, Defectus primæ, & secundæ.
3. Similes differentiæ dicentur, excessus excessibus, & defectus defectibus.
4. Dissimiles verò, excessus defectibus.
5. Quatuor quantitates, dicentur, Arithmeticè dispositæ; cum primæ & secundæ, tertiæ & quartæ, fuerint similes, & æquales differentiæ.
6. Inversio Arithmetica, dicetur; cum quatuor quantitates arithmeticè dispositæ, prima & secunda, tertia & quarta, rursus disponentur arithmeticè, secunda & prima, quarta & tertia.

7. Permutatio Arithmetica, dicetur: cum quatuor quantitates arithmetice dispositæ, prima & secunda, tertia & quarta, rursus disponenter arithmetice, prima & tertia, secunda & quarta.

8. Si fuerint aliquot quantitates, atque aliæ totidem, & fuerint prima & secunda primarum, item prima & secunda secundarum, dispositæ arithmetice; fuerint quoque secunda & tertia primarum, item secunda & tertia secundarum, arithmetice dispositæ; & sic deinceps vsque ad ultimas: dicentur primæ similiter esse dispositæ arithmetice, atque secundæ.

9. Quod si prima & ultima primarum, item prima & ultima secundarum, fuerint arithmetice dispositæ; dicentur, ita dispositæ, ex æqualitate arithmetica.

10. Tres quantitates, dicentur, arithmetice ordinate; cum primæ & secundæ, secundæ & tertiæ, similes, & æquales fuerint differentiæ.

11. Plures quantitates, dicentur, arithmetice ordinate; cum ternæ deinceps fuerint arithmetice ordinate; idest, cum primæ & secundæ, secundæ & tertiæ, tertiæ & quartæ, & deinceps vsque ad ultimam, similes, & æquales fuerint differentiæ.

12. Series naturalis arithmetica, dicetur; cuius ordinate arithmetice quantatum prima, dimidia est secundæ.

13. Quatuor quantitates, dicentur, Harmonice dispositæ, cum differentia primæ & secundæ, ad similem differen-

ren-

rentiam tertiæ & quartæ, rationem compositam habuerit ex rationibus, primæ ad tertiam, & secundæ ad quartam.

14. Inuersio Harmonica, dicetur; cùm quatuor quantitates harmonicè dispositæ, prima & secunda, tertia & quarta, rursus disponentur harmonicè, secunda & prima, quarta & tertia.

15. Permutatio Harmonica, dicetur, cùm quatuor quantitates harmonicè dispositæ, prima & secunda, tertia & quarta, rursus disponentur harmonicè, prima & tertia, secunda & quarta.

16. Si fuerint aliquot quantitates, atque aliæ totidem; & fuerint prima & secunda primarum, item prima & secunda secundarum, dispositæ harmonicè; fuerint quoque secunda & tertia primarum, item secunda & tertia secundarum, dispositæ harmonicè; & sic deinceps vsque ad ultimas: dicentur primæ similiter esse dispositæ harmonicè, atque secundæ.

17. Quod si prima & vltima primarum, item prima & vltima secundarum, fuerint harmonicè dispositæ; dicentur, ita dispositæ, ex æqualitate harmonica.

18. Tres quantitates, dicentur, harmonicè ordinate; cum primæ & secundæ differentia, ad similem differentiam secundæ & tertiæ, fuerit sicut prima, quantitas ad tertiam.

19. Plures quantitates dicentur harmonicè ordinate, cum ternæ deinceps fuerint harmonicè ordinate: id est cum primæ & secundæ differentia, ad similem differentiam secundæ & tertiæ, fuerit vt prima ad tertiam; differentia

quo-

quoque secundæ & tertiæ, ad similem differentiam tertiæ & quartæ, fuerit sicut secunda ad quartam; & sic deinceps vsque ad vltimam.

20. Series naturalis harmonica, dicetur, cuius ordinarum harmonicè quantitatum prima, dupla est secundæ.

21. Si à rationali, series harmonica naturalis fuerit ordinata; & à quotoquoque ordinatorum terminorum quotcunque fuerint deinceps assumpti, & aggregati: summa, dicetur, Prologarithmus.

22. Porro prologarithmus, dicetur Hyperlogarithmus earum rationum, quas habent inuicem, primus assumptus terminus, & proximus vltior vltimo, non assumptus.

23. Et earum rationum Hypologarithmus, dicetur, quas habent inuicem, vltimus assumptus terminus, & proximus prior primo, non assumptus.

24. Quantitas omni minor hyperlogarithmo earumdem rationum, & omni maior hypologarithmo, earumdem Logarithmus, dicetur.

25. Ex totenis deinceps Prologarithmorum series, dicetur: in qua, ex prioribus, dicetur, Primus; ex totidem immediatè sequentibus, Secundus; ex alijs deinceps totidem, Tertius Prologarithmus; & sic deinceps reliqui. Ut prologarithmorum, ex ternis à secundo, dicetur, Primus, qui ex secundo, tertio, & quarto fit collectis; Secundus, qui ex quinto, sexto, & septimo; Tertius, qui ex octauo, nono, & decimo; & ita deinceps.

26. Si

26. Si duo prologarithmi, ex inæqualibus multitudine terminis collecti fuerint; & cuius maior est multitudo terminorum, eius termini singuli, per alteram multitudinem fuerint æqualiter diuisi: siquidem factæ partes ordinatim sumptæ maiorum primùm terminorum, deinde minorum, & collectæ totæ, quota est sua maior multitudo terminorum, maiores fuerint singulis terminis alterius prologarithmi: maior profectò prologarithmus erit, ex maioribus partibus; & dicetur, *Perspectè maior*.

27. Si verò factæ partes totæ, minores fuerint singulis: erit profectò minor prologarithmus, ex minoribus partibus; & dicetur *Perspectè minor*.

28. Si quatuor proportionalium, rationalis fuerit prima: quarta, dicetur, *Productus secundæ & tertiæ*. Et significabitur charactere, ex vtrisque secundæ, ac tertiæ characteribus deinceps conscriptis composito. utpote adquam, rationalis habet rationem compositam ex rationibus ad tertiam, & ad secundam. Exempli gratiam. *u* ad *a*, est vt *b* ad *ab*. Item. *u* ad *ab*, est vt *c* ad *abc*.

29. Si verò quatuor proportionalium, rationalis fuerit secunda: quarta, dicetur, *Fractio*. & significabitur charactere tertiæ, ante characterem primæ scripto, & patrentheses clauso. Exempli gratia *a* ad *u* est vt *b* ad *b* (*a*). Item. *ab* ad *u* est vt *c* ad *c* (*ab*). Et *c* ad *u*, est vt *ab* ad *ab* (*c*).

30. Tertia autem, dicetur; Numerator fractionis: cuius character, scribetur supra lineolam. ut in charactere
fra-

fractionis, $b(a)$, numerator est b .

31. Et prima, dicetur, Denominator fractionis: cuius character, scribetur infra lineolam. vt in characterē fractionis $b(a)$, denominator est a .

32. Numerosa ratio dicetur, cui eandem habet numerus ad numerum.

33. Non numerosa ratio dicetur, cui nulla numerosa est eadem.

34. Non numerosæ rationis logarithmus, dicetur, quantitas, minor omni logarithmo altioris numerosæ rationis, & maior omni logarithmo depressioris.

Theor-

Theorema prima Propositio prima.

SI trium inæqualium quantitatum, minima, non est minor, quàm secunda potestas differentię extremarum: ipsa differentia extremarum, minor est, ad rationalem, quàm ut minima, ad defectum minimæ, & mediæ.

Hypoth.

Sunto tres inæquales quantitates a , $a+b$, $a+b+c$: & esto a , non minor, quàm $b^2+2bc+c^2$.

Dico $b+c$; u : minorem esse, quàm a ; b .

Demonst.

<i>hypoth.</i>	$b^2+2bc+c^2$: non maior, quàm a .
8. 5.	$b^2+2bc+c^2$; $b+c$: non maior, quàm a ; $b+c$.
8. p.	$b^2+2bc+c^2$; $b+c$: $b+c$; u .
13. 5.	$b+c$; u : non maior, quàm a ; $b+c$.
8. 5.	a ; $b+c$: minor, quàm a ; b .
13. 5.	$b+c$; u : minor, quàm a ; b . Quod &c.

Quare &c.

Theor. 2. Prop. 2.

CUM trium inæqualium numerorum, minimus, non est minor, quàm secunda potestas differentię extremorum; si defectus medij & maximi denominetur à minimo; defectus verò minimi & medij auctus vnitatem denominetur à maximo: fiunt duæ Fractiones; quarum summa, minor est, quàm differentia extremorum, vnitatem aucta, denominata à medio.

Hypoth.

Sunto tres inæquales numeri a , $a+b$, $a+b+c$: & esto a , non minor, quàm $b^2+2bc+c^2$.

Dico $c(a)+b+u(a+b+c)$: minorem esse, quàm $b+c+u(a+b)$.

Demonstr.

- $p. b.$ | $b+c$; u : minor est, quàm a ; b .
 $p. 3.$ | $b+c+u$; u : minor, quàm $a+b$; b .
 $3. 3.$ | $b+c+u$; $b+c$: maior, quàm $a+b$; a .

Itaque per 19. 7. productus $b+c$, per $a+b$: minor est quàm productus $b+c+u$, per a .

Additoque communi producto a , per $a+b$. productus $b+c+a$, per $a+b$: minor, quàm summa productorum $b+c+u$, per a ; & $a+b$, per a .

Et communiter multiplicando per c . productus $b+c+a$, per $a+b$, per c : minor, quàm summa productorum $b+c+u$, per a , per c ; & $a+b$, per a , per c .

Additoque communi producto a , per $b+u$, per $a+b$. summa productorum $b+c+a$, per $a+b$, per c ; & a , per $b+u$, per $a+b$: minor, quàm productus a , per $a+b+c$, per $b+c+u$.

Et communiter diuidendo, per a , per $a+b+c$, per $a+b$. $c(a)+b+u(a+b+c)$: minor, quàm $b+c+u(a+b)$. Quod &c.

Quare &c.

Theo-

Theor. 3. Prop. 3.

SI trium inæqualium numerorum, defectus medij & maximi, auctus vnitatis, denominetur à minimo; defectus verò minimi & medij denominetur à maximo: fiunt due fractiones; quarum summa est maior, quàm differentia extremorum, vnitatis aucta, denominata à medio.

Hypoth.

Sunt tres inæquales numeri, a , $a+b$, $a+b+c$.

Dico $c+u$ $(a)+b$ $(a+b+c)$: maiorem esse, quàm $b+c+u$ $(a+b)$.

Demonstr.

Productus $c+u$, per $a+b+c$, per b : maior est producto a , per c , per b .

Additoque communi producto a , per b , per $a+b$. summa productorum $c+u$, per $a+b+c$, per b ; & a , per b , per $a+b$: maior est, quàm productus a , per b , per $a+b+c$.

Additoque communi producto $c+u$, per $a+b+c$, per a . summa productorum $c+u$, per $a+b+c$, per $a+b$; & a , per b , per $a+b$: maior est quàm productus a , per $b+c+u$, per $a+b+c$.

Et communiter diuidendo, per a , per $a+b+c$, per $a+b$. $c+u$ $(a)+b$ $(a+b+c)$: maior est, quàm $b+c+u$ $(a+b)$. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 4. Prop. 4.

Quatuor termini arithmeticè dispositi, permutando, sunt arithmeticè dispositi.

Hypoth.

Quatuor termini $a, a+b, c, c+b$, sunt arithmeticè dispositi.

Dico permutando $a, c, a+b, c+b$ esse arithmeticè dispositos.

Demonstr.

<i>def. 5. h.</i>		Siquidem a , maior est, quàm c ; tantumdem
		$a+b$, maior est, quàm $c+b$: si minor, minor. Ergo $a, c, a+b, c+b$, sunt arithmeticè dispositi.
		Quod &c. Quare &c.

Theor. 5. Prop. 5.

Si fuerint aliquot quantitates, in vna serie, similiter arithmeticè dispositæ, atque totidem, in altera: erunt ex æqualitate arithmetica, prima & vltima, in vna serie, item prima & vltima, in altera, dispositæ arithmeticè.

Hypoth.

Sint a, b, c , similiter dispositæ arithmeticè, atque aliæ totidem d, e, f .

Dico ex æqualitate arithmetica, esse dispositas arithmeticè, a, c , & d, f .

Demonstr.

<i>def. 8. l.</i> <i>4. b.</i> <i>def. 5. h.</i>		Sunt enim a, b, d, e , arithmeticè dispositæ:
		ergo permutando a, d, b, e , sunt arithmeticè dispositæ: ergo differentia a, d , differentię b, e ,
		similis

similis est, & æqualis. Similiter ostendetur differentia b, c , differentia c, f , similis, & æqualis: ergo differentia a, d , differentia c, f , similis est, & æqualis: ergo a, d, c, f , sunt arithmetice dispositæ: ergo permutando, a, c, d, f , sunt arithmetice dispositæ. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 6. Prop. 6.

A rithmetice dispositarum æquemultiplices, sunt arithmetice dispositæ.

Hypoth.

Sint arithmetice dispositæ $a, a+b, c, c+b$. quorum æquemultiplices $3a, 3a+3b, 3c, 3c+3d$.

Dico $3a, 3a+3b, 3c, 3c+3b$, esse dispositas arithmetice.

Demonstr.

19. 5. | Differentia $3a, 3a+3b$, ad differentiam $a,$
 19. 5. | $a+b$, æquemultiplex est, atque $3a$ ad a : sed $3a$
 19. 5. | ad a , æquemultiplex est, atque $3c$ ad c : & $3c$
 19. 5. | ad c , æquemultiplex: atque $3c+3b$ ad $c+b$: er-
 19. 5. | go differentia $3a, 3a+3b$, ad differentiam $c,$
 19. 5. | $a+b$, æquemultiplex est, atque differentia $3c, 3c$
 19. 5. | $+3b$ ad differentiam $c, c+b$. Sed differentia $a,$
 19. 5. | $a+b$, æqualis est differentia $c, c+b$: ergo diffe-
 19. 5. | rentia $3a, 3a+3b$, æqualis est differentia $3c, 3c$
 19. 5. | $+3b$.

Rur-

17. 7. | Rursum differentia $3a, 3a+3b$, similis est dif-
 def. 5. b. | ferentia $a, a+b$: & differentia $a, a+b$ similis dif-
 17. 7. | ferentia $c, c+b$: & differentia $c, c+b$ similis dif-
 | ferentia $3c, 3c+3b$: Ergo differentia $3a, 3a$
 | $+3b$, similis est, & æqualis differentiæ $3c, 3c+3b$:
 def. 5. b. | Ergo $3a, 3a+3b, 3c, 3c+3b$, sunt arithmetice
 | dispositæ. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 7. Prop. 7.

IN serie arithmetica naturali, aliquoteni ab vno, & ali-
 quoteni ab altero, per numeros alterutrorum multitu-
 dinis terminorum multiplicati; sicut primi producti, simi-
 liter secundi, sunt arithmetice dispositi: item tertij, & quar-
 ti, & sic deinceps.

Hypoth.

$a, a+1, a+2.$ $a+3, a+4, a+5.$
 $b, b+1, b+2, b+3.$ $b+4, b+5, b+6, b+7.$
 $4a, 4a+4, 4a+8.$ $4a+12, 4a+16, 4a+20.$
 $3b, 3b+3, 3b+6, 3b+9.$ $3b+12, 3b+15, 3b+18, 3b+21.$

Sint in serie arithmetica naturali duo termini, a, b : &
 sint ab a , terni; & ternorum primi $a, a+1, a+2$; secun-
 di $a+3, a+4, a+5$: & à b , sint quaterni; & quaternorum
 primi $b, b+1, b+2, b+3$; secundi, $b+4, b+5, b+6, b+7$.
 Quoniam in serie arithmetica naturali proximorum
 differentia, sunt unitates: ergo alternorum, sunt binarij;
 tertiorum, ternarij; quatorum, quaternarij; & sic dein-
 cept.

ceps. Sunt autem primus primorum ex ternis, & primus secundorum, ab inuicem tertij: & primus primorum ex quaternis, & primus secundorum, ab inuicem quarti: ergo differentia $a, a+3$, est ternarius 3; & differentia $b, b+4$, & quaternarius 4. Multiplicentur itaque terni, per 4: & quaterni, per 3: & fiant multiplices terni, & quaterni primi; item terni, & quaterni secundi.

Dico multiplices primorum $4a+8, 4a+4, 4a, 3b, 3b+3, 3b+6, 3b+9$, esse similiter arithmetice dispositos, atque secundorum, $4a+20, 4a+16, 4a+12, 3b+12, 3b+15, 3b+18, 3b+21$.

Demonstr.

<i>hypoth.</i>	Termini $a+2, a+1, a$, sunt deinceps in-
<i>def. 6. h.</i>	ferie arithmetica naturali, in qua sunt etiam ter-
<i>6. h.</i>	mini $a+5, a+4, a+3$. Ergo $a+2, a+1, a$, sunt similiter arithmetice ordinati, atque $a+5, a+4, a+3$: & eorum æquemultiplices $4a+8, 4a+4, 4a$, atque $4a+20, 4a+16, 4a+12$.
<i>sup.</i>	Defectus simplicium $a, a+3$, est ternarius:
<i>5. 5.</i>	ergo earundem quadruplicium defectus $4a, 4a+12$, est productus 3, per 4. Item defectus simplicium $b, b+4$, est quaternarius: ergo earundem triplicium defectus $3b, 3b+12$, est productus 4 per 3. Sed productus 3 per 4, est æqualis producto per 3. ergo defectus $4a, 4a+12$, æqualis est defectui $3b, 3b+12$. Ergo $4a, 4a+12, 3b, 3b+12$, sunt arithmetice
<i>14. 7.</i>	
<i>def. 5. h.</i>	

cè

$$a, a+1, a+2.$$

$$a+3, a+4, a+5.$$

$$b, b+1, b+2, b+3.$$

$$b+4, b+5, b+6, b+7.$$

$$4a, 4a+4, 4a+8.$$

$$4a+12, 4a+16, 4a+20.$$

$$3b, 3b+3, 3b+6, 3b+9. 3b+12, 3b+15, 3b+18, 3b+21.$$

4. b. | cè dispositi. Ergo permutando $4a, 3b, 4a+12,$
 5. b. | $3b+12$, sunt arithmeticè dispositi. Ergo ex æqua-
 def. 8. b. | litate arithmetica, $4a+8, 4a+4, 4a, 3b$, sunt si-
 | militer arithmeticè dispositi, atque $4a+20, 4a$
 | $+16, 4a+12, 3b+12$.

Ostendetur autem similiter vt supra, quod $3b,$
 $3b+3, 3b+6, 3b+9$, sunt similiter arithmeti-
 cè dispositi, atque $3b+12, 3b+15, 3b+18,$
 5. b. | $3b+21$. Ergo ex æqualitate arithmetica $4a+8,$
 def. 8. b. | $4a+4, 4a, 3b, 3b+3, 3b+6, 3b+9$, sunt si-
 | militer arithmeticè dispositi, atque $4a+20, 4a$
 | $+16, 4a+12, 3b+12, 3b+15, 3b+18, 3b$
 | $+21$. Quod &c.

Quare primī terni ab a , & quaterni à b , sunt similiter
 arithmeticè dispositi, atque secundi. Et eadem demon-
 stratione ostendemus, tum secundos, tum primos, esse si-
 militer arithmeticè dispositos, atque tertios, & atque quar-
 tos, & sic deinceps.

Theor. 8. Prop. 8.

Produci, compositam habent rationem producen-
 tium.

Hy-

Hypoth.

Esto quantitatū a, b , productus ab ; & quantitatū c, d , productus cd .

Dico $ab; cd: a; c, +b; d$.

Demonstr.

def. 28b | $ab; u: a; u, +b; u$.

def. 28b | $u; cd: u; c, +u; d$.

p. p. | $ab; cd: a; c, +b; d$. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 9. Prop. 9.

Produkti communem habentes producentem, sunt vt producentes non communes.

Hypoth.

Esto quantitatū a, b , productus ab ; & quantitatū a, c , productus ac .

Dico $ab; ac: b; c$.

Demonstr.

8. b. | $ab; ac: b; a, +a; c$.

def. 5. 6. | $b; a, +a; c: b; c$.

p. p. | $ab; ac: b; c$. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 10. Propos. 10.

Fractiones eundem habentes denominatorem, sunt inter se, vt numeratores.

Ec

Hy-

Hypoth.

Fractionum communis denominator esto a : sunt numeratores b, c .

Dico $b (a); c (a): b; c$.

Demonstr.

def. 29^h | $a; u: b; b (a)$.

def. 29^h | $a; u: c; c (a)$,

11. 5. | $b; b (a): c; c (a)$.

2. p. | $b (a); c (a): b; c$. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 11. Prop. 11.

Quatuor proportionalium quarta est fractio, in qua numerator est productus secundæ & tertiæ, denominator est prima.

Hypoth.

Sunto proportionales prima a , secunda b , tertia c .

Dico $a; b: c; cb (a)$.

Demonstr.

def. 29^h | $a; u: c; c (a)$.

def. 28^h | $u; b: c; cb$

10. b. | $c; cb: c (a); cb (a)$.

11. 5. | $u; b: c (a); cb (a)$.

p. p. | $a; b: c; cb (a)$. Quod &c. Quare &c.

Theor. 12. Prop. 12.

Fractiones, quarum numeratores æquales, reciprocè sunt, vt denominatores.

Hy-

Hypoth.

Estio fractionum numerator communis a ; & sunt denominatores b, c .

Dico $b; c: a (c); a (b)$.

Demonstr.

def. 29b | $b; u: a; a (b)$.

def. 29b | $c; u: a; a (c)$.

def. 6.5. | $u; c: a (c); a (b)$.

p. p. | $b; c: a (c); a (b)$. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 13. Prop. 13.

DVorum productorum, quorum producentes partim communes, partim sunt non communes, primo alterum denominante, fit eadem fractio; quæ, non communium producentium, primo alterum denominante.

Hypoth.

Sunt producti abc, dbc ; quorum communis produciens, $b c$; non communes, a, d . Et denominante abc , numeratorem dbc ; necnon denominante a , numeratorem b , fiant fractiones $dbc (abc), d (a)$.

Dico $dbc (abc): d (a)$.

Demonstr.

def. 29b | $abc; u: dbc; dbc (abc)$.

2. p. | $abc; dbc: u; dbc (abc)$.

9. h. | $a; d: abc; dbc$.

11. 5. | $a; d: u; dbc (abc)$.

Ec 2

$a; u:$

2. p. | $a; u; d; dbc (abc).$
 def. 29h | $a; u; d; d (a).$
 9. 5. | $dbc (abc): d (a).$ Quod &c.
 Quare &c.
-

Theor. 13. Prop. 13.

FRactiones, quarum numeratores æquales, & denominatores arithmetice dispositi, sunt harmonice dispositæ.

Hypoth.

Esto quatuor fractionum numerator communis a , & sunt denominatores arithmetice dispositi b, c, d, e .

Dico $a (b), a (c), a (d), a (e)$ esse harmonice dispositas.

Demonstr.

12. h. | Si differentia b, c est defectus: ergo reciprocè differentia $a (b), a (c)$, est excessus: & est differentia d, e , defectus: & reciprocè differentia $a (d), a (e)$ est excessus. Quod si differentia b, c , est excessus: etiam differentia d, e , est excessus: & differentia $a (b), a (c)$, reciprocè est defectus: necnon differentia $a (d), a (e)$, est defectus. Quare fractionum $a (b), a (c)$, & $a (d), a (e)$, similes sunt differentie. Esto differentia b, c , defectus. Ergo differentia $a (b), a (c)$ est excessus: item differentia $a (d), a (e)$.
 hypeth. | $c - b: e - d.$

pro-

producendo per ade , & abc .

9. *b.* $acde - abde$; $abce - abcd$; ade ; abc ; de ; bc .
denominando communiter per $bcd e$.

13. *b.* $a(b) - a(c)$; $a(d) - a(e)$; de ; bc .

8. *b.* de ; bc ; d ; $b + c$; c .

12. *b.* d ; b ; $a(b)$; $a(d)$.

12. *b.* e ; c ; $a(c)$; $a(e)$.

p. p. de ; bc ; $a(b)$; $a(d)$, $+a(c)$; $a(e)$.

11. 5. $a(b) - a(c)$; $a(d) - a(e)$; $a(b)$; $a(d)$,
 $+a(c)$; $a(e)$.

def. 13. b $a(b)$, $a(c)$, $a(d)$, $a(e)$ sunt harmonicè dispositæ. Quod &c.

Similiter ostendetur, si differentia b , c , est excessus.

Quare &c.

Theor. 15. Prop. 15.

Fractiones, quarum numeratores æquales, & denominatores, arithmeticè ordinati, sunt harmonicæ ordinatæ.

Hypoth.

Est fractionum numerator communis a : & sunt denominatores arithmeticè ordinati, b , c , d , e .

Dico $a(b)$, $a(c)$, $a(d)$, $a(e)$ esse harmonicè ordinatas.

Demonstr.

hypoth. $| b, c, d$, sunt arithmeticè ordinati.

$b, c,$

def. 5. b. b, c, d , sunt arithmetice dispositi.

14. b. $a(b), a(c), a(e), a(d)$, sunt harmonicè dispositæ.

def. 13 b. Differentia $a(b), a(c)$, ad similem differentiam $a(c), a(d)$, rationem habet compositam ex rationibus, $a(b)$ ad $a(c)$, & $a(c)$ ad $a(d)$: idest eandem, quàm habet $a(b)$ ad $a(d)$.

def. 18 b. $a(b), a(c), a(d)$, sunt harmonicè ordinatæ.

sup. $a(c), a(d), a(e)$, sunt harmonicè ordinatæ.

def. 19 b. $a(b), a(c), a(d), a(e)$, sunt harmonicè ordinatæ. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 16. Prop. 16.

SI aliquot fractiones, aliæque totidem, communem habentes numeratorem, denominatores habuerint similiter arithmetice dispositos, erunt & ipsæ similiter harmonicè dispositæ.

Hypoth.

Sunto tres fractiones, aliæque tres, quarum communis numerator a : sint autem denominatores b, c, d , similiter arithmetice dispositi, atque denominatores e, f, g .

Dico $a(b), a(c), a(d)$, similiter harmonicè dispositas esse, atque $a(e), a(f), a(g)$.

Demonstr.

hypoth. b, c, d , sunt similiter arithmetice dispositi, atque e, f, g .

- def. 8. b. b, c, e, f , sunt arithmetice dispositi.
 c, d, f, g , sunt arithmetice dispositi.
 14. h. $a(b), a(c), a(e), a(f)$, sunt harmonicè dispositæ.
 $a(c), a(d), a(f), a(g)$, sunt harmonicè dispositæ.
 def. 16 b $a(b), a(c), a(d)$, sunt similiter harmonicè dispositæ, atque $a(e), a(f), a(g)$. Quod &c.
 Quare &c.
-

Theor. 17. Prop. 17.

IN serie arithmetica, non maior, quàm dimidius termini proximi, non est medius.

Hypoth.

Sunto in serie arithmetica, tres termini a, b, c .

Dico b , maiorem esse, quàm dimidium, ad c .

Demonstr.

- Est b , non maior, quàm dimidius ad c , si potest: eritque b , æqualis, vel minor, quàm dimidius ad c : eritque differentia b, c , defectus: cuius similis differentia a, b , erit defectus.
 def. 10. b, c : non maior, quàm dimidius.
 hypoth. $2b$: non maior, quàm c .
 19. 7. b : non maior, quàm $c - b$.
 def. 10 h. $c - b$: $b - a$.
 b : non maior, quàm $b - a$.
 $b + a$: non maior, quàm b . quod est absurdum.
 b non

b non est dimidius ad c . Quod &c.
Quare &c.

Theor. 18. Prop. 18.

IN serie harmonica, terminus non minor, quàm duplus termini proximi, non est medius.

Hypoth.

Sunto in serie harmonica tres termini a, b, c .

Dico b , minorem esse, quàm duplum, ad c .

Demonstr.

def. 8. b | Esto b , non minor, quàm duplus ad c , si potest. eritque differentia b, c , excessus: item differentia a, b , erit excessus.

def. 8. b | $a - b; b - c: a; c$.

hypoth. | $b; c$ non minor, quàm duplus.

19. 7. | b non minor, quàm $2c$.

| $b - c$ non minor, quàm c .

14. 5. | $a - b$ non minor, quàm a . Quod est absurdum.
| b , minor est, quàm duplus ad c . Quod &c.

Quare &c.

Theor. 19. Prop. 19.

Quælibet quantitas, & omnes eius multiplices ordinatæ, sunt in serie arithmetica naturali.

Hypoth.

Esto quantitas u , cuius multiplices ordinatæ $2u, 3u, 4u$, & c .

Dico

Dico u , $2u$, $3u$, $4u$, & c . esse in serie arithmetica naturali.

Demonstr.

hypoth. Omnes differentiae u , $2u$, & $2u$, $3u$, & $3u$,
def. 12. b $4u$, & reliquæ, sunt similes, & æquales ipsi ratio-
 nali u : & est u ad $2u$ dimidia. Ergo u , $2u$, $3u$,
 $4u$, & c . sunt in serie arithmetica naturali.
 Quod &c.

Quare &c.

Theor. 20. Prop. 20.

Quælibet quantitas, & omnes eius submultiplices ordinatæ, sunt in serie harmonica naturali.

Hypoth.

Esto quantitas u , cuius submultiplices u (2), u (3), u (4), &c.

Dico u , u (2), u (3), u (4), &c. esse in serie harmonica naturali.

Demonstr.

19. b. u , 2, 3, 4, &c. sunt in serie arithmetica.

15. b. u , u (2), u (3), u (4), &c. sunt in serie harmonica.

hypoth. u , u (2): est dupla.

def. 20 b u , u (2), u (3), u (4), &c. sunt in serie harmonica naturali. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 21. Prop. 21.

IN duabus seriebus arithmeti-
cis naturalibus, termini
sunt similiter proportionales, in proportione ordinata.

Hypoth.

Sint duæ series arithmeticae naturales : una $a, 2a, 3a, 4a$, &c. altera $b, 2b, 3b, 4b$, &c.

Dico $a, 2a, 3a, 4a$, esse similiter proportionales atque $b, 2b, 3b, 4b$, in proportione ordinata.

Demonstr.

def. 11. b. Defectus deinceps $a, 2a, 3a, 4a$, sunt æquales inter se, & ipsi primo termino a . item defectus deinceps $b, 2b, 3b, 4b$, sunt æquales inter se, & ipsi b .

def. 12. b. $a; 2a:: b; 2b$.

2. p. $2a; 3a:: 2b; 3b$.

2. p. $3a; 4a:: 3b; 4b$.

def. 18. 5. $a, 2a, 3a, 4a$, sunt similiter proportionales, atque $b, 2b, 3b, 4b$, in proportione ordinata. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 22. Prop. 22.

IN duabus seriebus harmonicis naturalibus, termini sunt similiter proportionales, in proportione ordinata.

Hypoth.

Sint duæ series harmonicae naturales : una $a, a(2), a(3), a(4)$; altera $b, b(2), b(3), b(4)$.

Dico.

Dico $a, a(2), a(3), a(4)$, esse similiter proportionales, atque $b, b(2), b(3), b(4)$, in proportione ordinata.

Demonstr.

def. 20h	$a; a(2): b; b(2).$
2. p.	$a, -- a(2); a(2): b, -- b(2); b(2).$
(1.)	Est, si potest, $a(2); a(3):$ maior, quàm $b(2); b(3).$
4. 3.	$a(2); a(2) -- a(3):$ minor, quàm $b(2); b(2)$
	$b(2) -- b(3).$
p. 3.	$a, -- a(2); a(2) -- a(3):$ minor quàm $b, -- b(2); b(2) -- b(3).$
def. 18b	$a, -- a(2); a(2) -- a(3): a; a(3).$
def. 18b	$b, -- b(2); b(2) -- b(3): b; b(3).$
p. 3.	$a; a(3):$ minor, quàm $b; b(3).$
def. 20h	$a(2); a: b(2); b.$
p. 3.	$a(2); a(3):$ minor, quàm $b(2); b(3).$ contra suppositum.
	$a(2); a(3): b(2); b(3).$
sup.	$a(3); a(4): b(3); b(4).$
def. 8.5	$a, a(2), a(3), a(4)$ sunt similiter proportionales, atque $b, b(2), b(3), b(4)$ in proportione ordinata. Quod &c. Quare &c.

Theor. 23; Prop. 23.

DVarum serierum naturalium arithmetice, & harmonice, inter æqueordinatos terminos, medij pro-

Ff 2

por-

portionales sunt æquales.

Hypoth.

Sint duæ series naturales: vna arithmetica, ab a ; altera harmonica, à b . & sint quarti termini; in arithmetica, $4a$; in harmonica, $b(4)$. sit autem inter a , b , media proportionalis c .

Dico c , mediani proportionalem esse, inter $4a$, & $b(4)$.

Demonstr.

19. *h.* | Quoniam $4a$, $b(4)$, sunt quarti termini, in
10. *h.* | suis seriebus: $4a$ ad a , est quadruplus: & $b(4)$ ad
 b subquadruplus.

$4a$; a ; b ; $b(4)$.

hypoth. | a ; c ; c ; b .

p. p. | $4a$; c ; c ; $b(4)$. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 24. Prop. 24.

IN serie arithmetica duo termini, cum æqueordinatis in harmonica, sunt reciprocè proportionales.

Hypoth.

Sint in serie arithmetica duo termini $3a$, $4a$: & in harmonica duo æqueordinati $b(3)$; $b(4)$.

Dico $3a$; $4a$; $b(4)$; $b(3)$.

Prepar.

Assumatur inter æqueordinatos $3a$, & $b(3)$, medius proportionalis c .

De-

Demonstr.

constr. 3a; c; c; b (3).
 23. b. 4a; c; c; b (4).
 2. p. c; 4a; b (4); c.
 p. p. 3a; 4a; b (4); b (3). Quod &c.
 Quare &c.

Theor. 25. Prop. 25.

Series naturales, arithmetica, & harmonica, plures terminos habent, quàm quot quisque dixerit, & cuiusque numerosæ rationis.

Demonstr.

20. 9. Nam numeri plures sunt, quàm quot quisque
 19. b. dixerit, secundum quos accepti multiplices ad
 20. b. primum terminum in serie arithmetica, & sub-
 multiplices ad primum in harmonica, sunt plures
 termini, quàm quot quisque dixerit,
 Quod si multiplices accepti fuerint, secundum
 21. b. numeros numerosæ rationis: erunt in arithmeti-
 ca serie termini, eandem numerosam habentes
 rationem. item si accepti fuerint submultiplices:
 24. b. erunt in harmonica, termini, eandem reciproce
 numerosam habentes rationem.

Deinde numeri bini, eandem numerosam habentes rationem, minimi omnium, & minimorum
 20. 9. æquemultiplices numeri, secundum plures, quàm
 quot quisque dixerit numeros, possunt accipi: se-

cun-

sup. | cundum quos acceptos binos numeros, termini
multiplices in arithmetica, & submultiplices in
harmonica, possunt accipi bini plures, quam quot
quisque dixerit, eandem numerosam habentes
rationem.

Quare &c.

Theor. 26. Prop. 26.

IN serie arithmetica naturali ab unitate, termini sunt,
vnitas, & omnes numeri ordinatim accepti,

Demonstr.

19. b. | Nam in serie arithmetica naturali ab unitate,
omnes termini sunt, ipsa vnitas, & omnes mul-
tiplices ad unitatem, ordinatim accepti: sed nu-
meri sunt multiplices ad unitatem, & eorum ordo,
est idem multiplicium. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 27. Prop. 27.

IN serie harmonica naturali à rationali, termini sunt, ipsa
rationalis, & fractiones, pro communi numeratore,
habentes rationalem, & pro denominatoribus, habentes
ordinatim omnes numeros.

Demonstr.

20. b. | Nam in serie harmonica naturali à rationali,
termini sunt, ipsa rationalis, & omnes eius sub-
def. 29b | multiplices ordinatim accepti. Sed fractiones,

in

in quibus ipsa rationalis est numerator communis, & omnes numeri sunt denominatores, ipsæ sunt submultiplices ad rationalem; & earum ordo, est idem ordo numerorum, per quos ipsæ submultiplices ordinantur. Ergo &c,
Quare &c.

Theor. 28. Prop. 28.

SI fuerint duæ series totidem terminorum, & inter primos, idem fuerit medius proportionalis, qui inter secundos, inter tertios, & deinceps inter æqueordinatos: siquidem in prima serie, sunt quatuor arithmetice dispositi; in secunda serie, sunt quatuor harmonicè dispositi.

Hypoth.

Sint in prima serie, quatuor arithmetice ordinati, $a, a+b, c, c+b$: sit medius d : & sint in altera serie ordinati $d_2(a), d_2(a+b), d_2(c), d_2(c+b)$.
Dico $d_2(a), d_2(a+b), d_2(c), d_2(c+b)$ esse harmonicè dispositos.

Demonstr.

hypoth. Quoniam a ad d , est vt d ad $d_2(a)$; idest quatuor proportionalium prima quantitas est a , secunda & tertia est d : ergo quarta est fractio, cuius numerator, secunda potestas d ; denominator, prima quantitas a . Similiter ostendetur quod $d_2(a+b)$, est secunda potestas d , denominata per $a+b$: & $d_2(c)$, secunda potestas d , denominata per c : & denique, $d_2(c+b)$,

($c+b$), secunda potestas d , denominata per $c+b$:
 Ergo $d_2(a)$, $d_2(a+b)$, $d_2(d)$, $d_2(c+b)$, sunt
 quatuor fractiones: quarum numerator communis,
 secunda potestas d ; denominatores verò,
 sunt quatuor arithmetice dispositi, a , $a+b$, c , c
 $+d$. Ergo $d_2(a)$, $d_2(a+b)$, $d_2(c)$, $d_2(c+b)$,
 sunt harmonicè dispositæ. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 29. Propos. 29.

QVorum productorum quidam sunt communes, quidam non communes producentes, aggregatum, est productus producentium communium, & aggregati producentium non communium.

Hypoth.

Duorum productorum ab , ac , communis produ-
 cens esto a : non communes sunt b , c ; quorum sum-
 ma d .

Dico $ab+ac$: ad .

Demonstr.

9. h.	ab ; ac : b ; c .
2. p.	$ab+ac$; ac : $b+c$; c .
hypoth.	$b+c$: d .
7. 5.	$ab+ac$; ac : d ; c .
9. h.	ad ; ac : d ; c .
11. 5.	$ab+ac$; ac : ad ; ac .
9. 5.	$ab+ac$: ad . Quod &c. Quare &c.

Theor. 30. Prop. 30.

QVorum productorum quidam sunt communes, quidam non communes, & inæquales producentes, differentia, est productus producentis communis, & differentia producentium non communium.

Hypoth.

Duorum productorum *ab*, *ac*, communis producens esto *a*, non communes sunt *b*, *c*: & esto *b* maior, quàm *c*; quorum differentia *d*.

Dico *ab* --- *ac*: *ad*.

Demonstr.

1. <i>b.</i>		<i>ab</i> ; <i>ac</i> : <i>b</i> ; <i>c</i> .
2. <i>p.</i>		<i>ab</i> --- <i>ac</i> ; <i>ac</i> : <i>b</i> --- <i>c</i> ; <i>c</i> .
<i>hypoth.</i>		<i>b</i> --- <i>c</i> : <i>d</i> .
7. <i>5.</i>		<i>ab</i> --- <i>ac</i> ; <i>ac</i> : <i>d</i> ; <i>c</i> .
9. <i>b.</i>		<i>ad</i> ; <i>ac</i> : <i>d</i> ; <i>c</i> .
11. <i>5.</i>		<i>ab</i> --- <i>ac</i> : <i>ad</i> . Quod &c.

Quare &c.

Theor. 31. Prop. 31.

QVatuor proportionalium productus extremorum, est æqualis producto mediorum.

Hypoth.

Sunt proportionales *a*; *b*: *c*; *d*.

Dico *ad*: *bc*.

Præpar.

Assumatur productus alternorum *ac*.

Gg

De-

Demonstr.

9. b.	ac; ad: c; d.
9. h.	ac; bc: a; b.
hypoth.	a; b: c; d.
11. 5.	ac; ad: ac; bc.
9. 5.	ad: bc. Quod &c.
Quare &c.	

Theor. 32. Prop. 32.

Quatuor termini, quorum extremorum productus est æqualis producto mediorum, sunt proportionales.

Hypoth.

Quatuor terminorum a, b, c, d , productus extremorum ad , & productus mediorum bc , sunt æquales.

Dico $a; b: c; d$.

Prepar.

Assumatur productus alterutrum ac .

Demonstr.

7. 5.	ac; bc: ac; ad.
9. b.	ac; bc: a; b.
9. b.	ac; ad: c; d.
11. 5.	a; b: c; d. Quod &c.
Quare &c.	

Theor. 33. Prop. 33.

SI fuerint duæ series totidem terminorum; & inter primos idem fuerit medius proportionalis, qui inter secundum-

cundos, inter tertios, & deinceps inter æqueordinatos : siquidem in prima serie, sunt quatuor harmonicè dispositi; in secunda serie, sunt quatuor arithmeticè dispositi.

Hypoth.

Sint in prima serie quatuor harmonicè ordinati a, b, c, d : & sit medius e : & sint in altera serie ordinati $e_2(a), e_2(b), e_2(c), e_2(d)$.

Dico $e_2(a), e_2(b), e_2(c), e_2(d)$, esse arithmeticè dispositos.

Demonstr.

def. 13. h.	$a - b; c - d: a; c, + b; d.$
8. h.	$ab; cd: a; c, + b; d.$
11. 5.	$a - b; c - d: ab; cd.$
30. &	$acd - bcd: abc - abd.$
31. h.	adhibito communi producente e_2 .
9. h.	$e_2acd - e_2bcd: e_2abc - e_2abd.$
	communiter denominando per $abcd$.
10. & 13. h.	$e_2(b) - e_2(a): e_2(d) - e_2(c).$
def. 5. h.	$e_2(a), e_2(b), e_2(c), e_2(d)$, sunt arithmeticè dispositi. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 34. Prop. 34.

Quatuor termini harmonicè dispositi, permutando, sunt harmonicè dispositi.

Hypoth.

Sint quatuor termini a, b, c, d , harmonicè dispositi.

G g 2

Dico

Demonstr.

9. h.		ac; ad; c; d.
9. h.		ac; bc; a; b.
hypoth.		a; b; c; d.
11. 5.		ac; ad; ac; bc.
9. 5.		ad; bc. Quod &c.
Quare &c.		

Theor. 32. Prop. 32.

Quatuor termini, quorum extremorum productus est æqualis producto mediorum, sunt proportionales.

Hypoth.

Quatuor terminorum *a, b, c, d*, productus extremorum *ad*, & productus mediorum *bc*, sunt æquales.

Dico *a; b: c; d*.

Præpar.

Assumatur productus alterutrum *ac*.

Demonstr.

7. 5.		ac; bc; ac; ad.
9. h.		ac; bc; a; b.
9. h.		ac; ad; c; d.
11. 5.		a; b: c; d. Quod &c.
Quare &c.		

Theor. 33. Prop. 33.

SI fuerint duæ series totidem terminorum; & inter primos idem fuerit medius proportionalis, qui inter secundum-

cundos, inter tertios, & deinceps inter æqueordinatos : si-
quidem in prima serie, sunt quatuor harmonicè dispositi;
in secunda serie, sunt quatuor arithmeticè dispositi.

Hypoth.

Sint in prima serie quatuor harmonicè ordinati $a, b, c,$
 d : & sit medius e : & sint in altera serie ordinati $e_2(a), e_2-$
 $(b), e_2(c), e_2(d)$.

Dico $e_2(a), e_2(b), e_2(c), e_2(d)$, esse arithmeticè
dispositos.

Demonstr.

def. 13. h.	$a - b; c - d: a; c, + b; d.$
8. h.	$ab; cd: a; c, + b; d.$
11. 5.	$a - b; c - d: ab; cd.$
30. &	$acd - bcd: abc - abd.$
31. h.	adhibito communi producente e_2 .
9. h.	$e_2acd - e_2bcd: e_2abc - e_2abd.$
	communiter denominando per $abcd$.
10. & 13.	$e_2(b) - e_2(a): e_2(d) - e_2(c).$
h.	
def. 5. h.	$e_2(a), e_2(b), e_2(c), e_2(d)$, sunt arithmeticè dispositi. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 34. Prop. 34.

Quatuor termini harmonicè dispositi, permutando,
sunt harmonicè dispositi.

Hypoth.

Sint quatuor termini a, b, c, d , harmonicè dispositi.

G g 2

Dico

Dico permutando a, c, b, d esse harmonicè dispositos.

Præpar.

Assumatur quælibet quantitas e , & fiat

$$a; e; e; f.$$

$$b; e; e; g.$$

$$c; e; e; h.$$

$$d; e; e; l.$$

Demonstr.

hypoth. | a, b, c, d sunt harmonicè dispositi.

33. *h.* | f, g, h, l sunt arithmeticè dispositi.

4. *h.* | f, h, g, l sunt arithmeticè dispositi.

28. *h.* | a, c, b, d sunt harmonicè dispositi. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 35. Prop. 35.

SI fuerint aliquot quantitates in una serie, similiter harmonicæ dispositæ, atque aliæ totidem, in altera: erunt ex æqualitate harmonica, prima & vltima, in vna serie, item prima & vltima, in altera, dispositæ harmonicè.

Hypoth.

Sint a, b, c similiter harmonicè dispositæ, atque aliæ totidem d, e, f .

Dico ex æqualitate harmonica, esse dispositas harmonicè, a, c , & d, f .

Præpar.

Assumatur quælibet quantitas g . & fiat

$$a; g;$$

$a; g; g; h$

$b; g; g; k$

$c; g; g; l$

$d; g; g; m$

$e; g; g; n$

$f; g; g; o$

Demonstr.

def. 16b | a, b, d, e sunt harmonicè dispositæ.

33. b. | h, k, m, n sunt arithmeticè dispositæ.

def. 16b | b, c, e, f sunt harmonicè dispositæ.

33. b. | k, l, v, o sunt arithmeticè dispositæ.

def. 8. b. | h, k, l sunt similiter arithmeticè dispositæ, atque m, n, o .

3. b. | h, l, m, o sunt arithmeticè dispositæ.

28. b. | a, c, d, f sunt harmonicè dispositæ. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 36. Prop. 36.

Harmonicè dispositarum æquesubmultiplices, sunt harmonicè dispositæ.

Hypoth.

Sint harmonicè dispositæ a, b, c, d : quarum æque submultiplices $a(3), b(3), c(3), d(3)$.

Dico $a(3), b(3), c(3), d(3)$ esse harmonicè dispositas.

Præpar.

Assumatur quælibet quantitas e . & fiat

$a; e:$

$a; e; e; f$
 $b; e; e; g$
 $c; e; e; h$
 $d; e; e; l$

Et quotuplices sunt a, b, c, d ad $a(3), b(3), c(3), d(3)$, totuplices accipiantur ipsarum f, g, h, l , quæ quæ sint $3f, 3g, 3h, 3l$.

Demonstr.

<i>hypoth.</i>	a, b, c, d , sunt harmonicè dispositæ,
<i>33. h.</i>	f, g, h, l , sunt arithmeticè dispositæ.
<i>6. h.</i>	$3f, 3g, 3h, 3l$, sunt arithmeticè dispositæ.
<i>præpar.</i>	$a(3); a: f; 3f$.
<i>præpar.</i>	$a; e; e; f$.
<i>p. p.</i>	$a(3); e: e; 3f$.
<i>sup.</i>	$b(3); e: e; 3g$.
<i>sup.</i>	$c(3); e: e; 3h$.
<i>sup.</i>	$d(3); e: e; 3l$.
<i>28. h.</i>	$a(3), b(3), c(3), d(3)$ sunt harmonicè dispositæ. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 37. Prop. 37.

SI fuerint aliquot primæ quantitates, arithmeticè similiter dispositæ, atque aliæ totidem secundæ, utræque in vna serie: fuerint autem & aliæ totidem quantitates primæ, aliæque totidem secundæ in altera: & fuerit vna eadem quantitas media proportionalis inter primas primarum, & in-

& inter secundas primarum, & deinceps inter æqueordinatas; item inter primas secundarum, & inter secundas, & deinceps inter æqueordinatas: erunt in secunda serie primæ similiter harmonicè ordinatæ, atque secundæ.

Demonstr.

def. 8. h. Quoniam enim primarum in prima serie prima, & secunda; & secundarum in prima serie prima, & secunda, sunt arithmeticè dispositæ: constat, quod etiam in secunda serie primarum prima, & secunda; & secundarum prima, & secunda, sunt harmonicè dispositæ. constat similiter, quod in secunda serie, primarum secunda, & tertia; & secundarum secunda, & tertia sunt harmonicè dispositæ. Et ita deinceps vsque ad ultimas primarum, & secundarum. Quare primæ in secunda serie, sunt similiter harmonicè ordinatæ, atque secundæ.

Theor. 38. Prop. 38.

SI fuerint aliquot primæ quantitates harmonicè similiter dispositæ, atque aliæ totidem secundæ, utræque in vna serie fuerint autem & aliæ totidem quantitates primæ, aliæque totidem secundæ, in altera serie: & fuerit vna eadem quantitas media proportionalis inter primas primarum, & inter secundas primarum, & deinceps inter æqueordinatas; necnon media proportionalis inter primas secundarum, & inter secundas secundarum, & deinceps

ceps inter æque coordinatas: erunt in altera serie, primæ similiter arithmetice dispositæ, atque secundæ.

Demonst.

def. 16b. | Quoniam enim primarum in prima serie, prima & secunda, & secundarum in prima serie, prima & secunda, sunt harmonicè dispositæ: constat, quod & in secunda serie, primarum prima & secunda, & secundarum prima & secunda, sunt arithmetice dispositæ. item ostendetur, quod primarum in secunda serie secunda, & tertia, & secundarum secunda & tertia, sunt arithmetice dispositæ. & sic deinceps vsque ad ultimas primarum, & secundarum. Quare primæ in secunda serie, sunt similiter arithmetice dispositæ, atque secunde.

33. b. |

def. 8. b. |

Theor. 39. Prop. 39.

Inter duas quantitates media proportionalis, eadem est etiam inter submultiplicem vnius, & æquemultiplicem alterius.

Hypoth.

Esto inter duas a , b , media proportionales c : & esto ipsius a , submultiplex $a(3)$; & ipsius b , æquemultiplex $3b$.

Dico $a(3)$; c : c ; $3b$.

Demonstr.

hypoth. | $a(3)$; a : b ; $3b$.

hypoth. | a ; c : c ; b .

p. p. | $a(3)$; c : c ; $3b$. Quod &c. Quare &c.

Theor. 40. Prop. 40.

IN serie harmonica naturali, aliquoteni ab vno, & aliquoteni ab altero, per numeros alterutrorum multitudinis terminorum submultiplicati; sicut primi quotientes, similiter secundi, sunt harmonicè dispositi: item tertij, & quarti, & sic deinceps.

Hypoth.

Sint in serie harmonica naturali duo termini a, b : & ab a , sumantur terni subquadrupli; & à b , quaterni subtripli.

Dico primos ternos subquadruplos ab a , & primos subtriplos à b , similiter esse dispositos harmonicè; atque secundos subquadruplos ternos ab a , & secundos subtriplos quaternos à b .

Præpar.

Ordinetur series arithmetica naturalis: in qua sint, c æqueordinatus, atque a ; & d æqueordinatus, atque b . sumanturque quadrupli terni à c , & tripli quaterni à d . sumatur etiam inter a , & c medius proportionalis e .

Demonstr.

constr. Quoniam e , medius proportionalis est inter a ,
 c : medius etiam proportionalis est inter b , d ; &
 23. b . inter æqueordinatos terminos in vtraque serie na-
 39. b . turali arithmetica, & harmonica. item est medius
 proportionalis inter multiplices terminorum arithmeticae seriei naturalis, & inter æquesubmultiplices terminorum harmonicae. sed quadrupli terni à c , & tripli quaterni à d , primi, sunt similiter

Hh

aii-

37. b. | arithmetice dispositi, atque secundi; item, atque
 | tertij, atque quarti, & deinceps. Ergo etiam sub-
 | quadrupli terni ab a , & subtriplici quaterni à b , pri-
 | mi, sunt similiter harmonicè dispositi, atque se-
 | cundi; item, atque tertij, atque quarti, & deinceps.
 | Quod &c.

Quare &c.

Theor. 41. Propos. 41.

Summa fractionum communem habentium denomi-
 natorem, est summa numeratorum, ab eodem deno-
 minatore denominata.

Hypoth.

Fractiones $a(b)$, $c(b)$ communem habent denomina-
 torem: numeratorum summa est $a+c$.

Dico $a(b) + c(b) : a+c(b)$.

Demonstr.

10. h. | $a(b)$; $c(b)$: a ; c .

2. p. | $a(b) + c(b)$; $c(b)$: $a+c$; c .

10. h. | $a+c(b)$; $c(b)$: $a+c$; c .

11. 5. | $a(b) + c(b)$; $c(b)$: $a+c(b)$; $c(b)$.

9. 5. | $a(b) + c(b)$: $a+c(b)$. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 42. Prop. 42.

Differentia fractionum communem habentium deno-
 minatorem, est differentia numeratorum, ab eo-
 dem

dem denominatore denominata.

Hypoth.

Fractiones $a(b)$, $c(b)$, communem habent denominatorem b : differentia numeratorum est $a---c$.

Dico $a(b)---c(b)$: $a---c(b)$.

Demonstr.

10. b.		$a(b)$; $c(b)$: a ; c .
2. p.		$a(b)---c(b)$; $c(b)$: $a---c$; c .
10. b.		$a---c(b)$; $c(b)$: $a---c$; c .
11. 5.		$a(b)---c(b)$; $c(b)$: $a---c(b)$; $c(b)$.
9. 5.		$a(b)---c(b)$: $a---c(b)$. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 43. Prop. 43.

DVorum inæqualium numerorum, vnitas denominata à minore, & differentia denominata à maiore, sunt fractiones duæ, quarum summa est maior, quàm differentia eorumdem, aucta vnitate, denominata à maiore.

Hypoth.

Sunto duo inæquales numeri, minor a , maior $a+b$.

Dico $1(a)+b(a+b)$: maiorem esse, quàm $b+1(a+b)$.

Demonstr.

12. b.		$1(a)$; $1(a+b)$: $a+b$; a .
		$1(a)$: maior quàm $1(a+b)$.
		communiter addatur $b(a+b)$.
41. b.		$1(a)+b(a+b)$: maior est, quàm $b+1(a+b)$.
		Quod &c. Quare &c.

Theor. 44. Prop. 44.

Quolibet quantitate, à se ipsa, & à suis deinceps per ordinem multiplicibus, denominata; fit series harmonica naturalis.

Hypoth.

Esto quælibet quantitas a , eiusque multiplices $2a, 3a, 4a$, & deinceps.

Dico $a(a)$, $a(2a)$, $a(3a)$, $a(4a)$, & deinceps esse seriem harmonicam naturalem.

Præpar.

Esto rationalis u : & à rationali ordinetur series harmonica naturalis u , $u(2)$, $u(3)$, $u(4)$, & deinceps.

Demonstr.

def. 29b | $a; u: a; a(a)$.

9. 5. | $u: a(a)$.

12. h. | $a(a); a(2a): 2a; a: u; u(2)$ dupla.

9. 5. | $a(2a): u(2)$.

sup. | $a(3a): u(3)$.

sup. | $a(4a): u(4)$.

def. 10b | $a(a), a(2a), a(3a), a(4a)$, est series harmonica naturalis. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 45. Prop. 45.

SI fuerint duo prologarithmi, ex terminis ab unitate; alter, ex quotcunque terminis; alter, ex totidem, & vno amplius: erit qui ex pluribus, eo qui ex paucioribus, perspectè maior.

Hy-

Hypoth.

Sunto duo prologarithmi, ex terminis ab vnitate : alter *A*, ex tot terminis, quotus est numerus *b*: alter *C*, ex tot, quotus est *d*. & esto *d*, vnitate maior, quàm *b*.

Dico *C*, perspectè maiorem esse, quàm *A*.

Præpar.

$$\begin{array}{ccccccc} & & l & & m & & n \\ e & \dots & f & \dots & g & \dots & h & \dots & i & \dots & k \end{array}$$

Sumatur numerus *b* toties, quotus est *d*: & sint sumpti numeri *ef*, *fg*, *gh*, *hi*, *ik*. Item sumatur numerus *d* toties, quotus est *b*: & sint sumpti *el*, *lm*, *mn*, *nk*.

Demonstr.

16. 7. | Quoniam productus *b* per *d*, est æqualis producto *d* per *b*: summa numerorum *ef*, *fg*, *gh*, *hi*, *ik*, est æqualis summæ numerorum *el*, *lm*, *mn*, *nk*, estque idem numerus *ek*. Et quoniam *ef*, *fg*, *gh*, *hi*, *ik*, sunt æquales inter se: ergo *ef*, *eg*, *eh*, *ei*, *ek*, sunt simplex *b*, duplex, triplex, & reliqui deinceps multiplices. Item quoniam *el*, *lm*, *mn*, *nk*, sunt æquales: ergo *el*, *em*, *en*, *ek*, sunt simplex *d*, duplex, triplex, & reliqui deinceps multiplices.

Deinde quoniam *d*, vnitate maior est, quàm *b*: ergo *2d*, binario maior est, quàm *2b*: & *3d*, ternario maior est, quàm *3b*: & sic deinceps, & similiter *el*, vnitate maior, quàm *ef*: & *em*, binario maior, quàm *eg*: & *en*, ternario maior,

$\begin{array}{ccccccc} & l & & m & & n & \\ e & \cdots & f & \cdots & g & \cdots & h & \cdots & i & \cdots & K \end{array}$

maior quàm eh : & sic deinceps. item similiter nk , vnitate maior, quàm ik : & mk , binario maior, quàm hk : & lk , ternario maior, quàm gk . Quare fl , gm , hn , & deinceps, sunt vnitas, binarius, ternarius, & deinceps: item in , hm , gl , sunt vnitas, binarius, ternarius, & deinceps. Est ergo ef , vnitate maior, quàm lg ; & lg , vnitate maior, quàm mh ; & mh , vnitate maior, quàm ni ; & ni , est vnitas.

3. b. Cum itaque tres sint quantitates inæquales ef , el , eg , quarum ef minima, el media, eg maxima. si lg , vnitate aucta, denominetur ab ef ; & fl , ab eg : fiunt duæ fractiones, quarum summa, maior est, quàm fg vnitate aucta, denominata ab el . Sed lg , vnitate aucta, est ef ; & fg , vnitate aucta, est el : ergo

$ef(cf) + fl(eg)$: maior est, quàm $el(el)$.

Similiter ostendetur,

$lg(eg) + gm(eh)$: maior, quàm $lm(em)$.

Et $ml(ch) + kn(ei)$: maior, quàm $mn(en)$.

43. b. Deinde, cum duo sint inæquales numeri, ei , ek ; quorum minor ei , maior ek , differentia ik : sitque vnitas ni : & differentia ik , vnitate aucta, sit nk . ergo

$ni(ei) + ik(ek)$: maior est, quàm $nK(eK)$.

44. b. Sed $ef(cf)$, $fl+lg(eg)$, $gm+mh(eh)$, $hn+ni(ei)$,

(*ei*), *iK* (*eK*) sunt termini componentes prologarithmum *C*. nam *ef*, *fl+lg*, *gm+mh*, *hn+ni*, *iK*, sunt numeratores æquales ipsi *b*, quos denominant, *ef*, *eg*, *eh*, *ei*, *eK*, nempe simplex *b*, duplex, triplex, & deinceps multiplices.

Eadem ratione constat, quod *el* (*el*), *lm* (*em*), *mn* (*en*), *nK* (*eK*) sunt termini componentes prologarithmum *A*.

def 26b Ergo *C*, respectu maior est, quàm *A*. Quod &c. Quare &c.

Theor. 46. Prop. 46.

SI duorum inæqualium numerorum differentia, denominetur à minore; vnitas verò, à maiore: fiunt duæ fractiones; quarum summa, minor est, quàm differentia, vnitate aucta, denominata à minore.

Hypoth.

Sunto duo inæquales numeri *a*, *a+b*.

Dico *b(a)+1(a+b)*: minorem esse, quàm *b+1(a)*.

Demonstr.

12. *b.* | *1(a+b)*; *1(a)*: *a*; *a+b*.

| *1(a+b)*: minor, quàm *1(a)*.

| addito communi *b(a)*.

41. *b.* | *b(a)+1(a+b)*: minor, quàm *b+1(a)*. Quod &c.

Quare &c.

Theo-

Theor. 47. Prop. 47.

SI fuerint prologarithmi ex duobus terminis à secundo, ex tribus à tertio, ex quatuor à quarto, & sic deinceps: quicquid ex pluribus, perspectè minor est, quàm, qui ex paucioribus vno.

Hypoth.

Sint duo prologarithmi; alter *A*, ex terminis ab 1 (*b*); & ex tot terminis, quotus est *b*; alter *C*, ex terminis ab 1 (*d*), & ex tot terminis, quotus est *d*: & esto *b*, vnitate minor, quàm *d*.

Constat, quod 1 (*b*), totus ordine est, quotus, est *b*: & 1 (*d*), totus ordine, quotus est *d*. *prop. 27. h.*

Dico *C*, perspectè minorem esse, quàm *A*.

Prepar.

$$e \text{ --- } 20 \text{ --- } f \text{ . . . . . } l$$

$$\qquad \qquad \qquad m \qquad \qquad n \qquad \qquad o$$

$$\qquad \qquad \qquad g \qquad \qquad h \qquad \qquad i \qquad \qquad k$$

Sumatur productus *bd*, qui sit *ef*: eique adijciantur tot *b*, quotus est *d*, qui sint *fg*, *gh*, *hi*, *ik*, *kl*: eidemque *ef*, tot *d* adijciantur, quotus est *b*, qui sint *fm*, *mn*, *no*, *ol*.

Demonstr.

16. 7. | Quoniam productus *b* per *d*, & productus *d*
 | per *b*, sunt æquales: summa numerorum *fg*, *gh*,
 | *hi*, *ik*, *kl*, summæ *fm*, *mn*, *no*, *ol*, est æqua-
 | lis: estque idem numerus *fl*. Et quoniam *fg*, *gh*,
 | *hi*, *ik*, *kl*, sunt æquales: ergo *fg*, *fh*, *fi*, *fk*,
 | *fl*, sunt simplex *b*, duplex, triplex, & reliqui deinceps

inceps multiplices. Item quoniam fm , mn , no , ol , sunt æquales: ergo fm , fn , fo , fl , sunt simplex d , duplex, triplex, & reliqui deinceps multiplices. Sed ef , ad b totuplex est, quotus est $d+1$: & eh , quotus est $d+2$: ideoque ef , eg , eh , ei , eK , sunt totuplices ad b , quoti sunt d , $d+1$, $d+2$, $d+3$, $d+4$. Item cum sit ef , ad d totuplex, quotus est b : erunt ef , em , en , eo , totuplices ad d , quoti sunt b , $b+1$, $b+2$, $b+3$.

Deinde quoniam d , vnitate maior est, quàm b : ergo $2d$, binario maior est, quàm $2b$: & $3d$, ternario maior, quàm $3b$; & sic deinceps, & similiter fm , vnitate maior, quàm fg ; & fn , binario maior, quàm fh ; & fo , ternario maior, quàm fi ; & sic deinceps. item similiter ol , vnitate maior, quàm Kl ; & nl , binario maior, quàm il ; & ml , ternario maior, quàm hl . Quare gm , hn , io , sunt vnitas, binarius, ternarius, & deinceps: item oK , ni , mh , sunt vnitas, binarius, ternarius, & deinceps. Ergo gm , auctus vnitate, est hn ; & hn , auctus vnitate, est io ; & io , auctus vnitate, est iK , vel b .

Itaque sunt inæquales, & minores primùm, deinde maiores hoc ordine, ef , eg , em , eh , en , ei , eo , eK : quorum minimus ef , est productus bd : & differentia ef , eg , est fg , nempe b : est autem bd ad $b2$, sicut d ad b , maior: ergo minimus ef , non est minor, quàm secunda potestas differentiae ef , eg . ideoque neque eg , minor est, quàm secunda potestas differentie eg , eh .

$$e \text{---} 20 \text{---} f \dots \overset{m}{g} \dots \overset{n}{h} \dots \overset{o}{i} \dots K \dots l$$

neque eh , minor, quàm secunda potestas differentiae eh ,
 ei . neque ei , minor, quàm secunda potestas differentiae
 ei , ek .

46. b. Quare si fg , denominetur ab ef ; & vnitas gm ,
 denominetur ab eg : summa fractionum, minor est,
 quàm si fg , aucta vnitate, denominetur ab ef . est
 autem fg , aucta vnitate, æqualis ipsi fm : ergo
 $fg(ef) + gm(eg)$: minor est, quàm $fm(ef)$.

1. b. Item si mh denominetur ab eg ; & gm , aucta
 vnitate, idest hm denominetur ab eh : summa fra-
 ctionum, minor est, quàm si gh , aucta vnitate, idest
 mn , denominetur ab eh .

$mh(eg) + hn(eh)$: minor est, quàm $mn(eh)$.

Similiter ostendetur, quod

$ni(eh) + io(ei)$: minor est, quàm $no(en)$.

Et quòd

$oK(ei) + Kl(eK)$: minore est, quàm $ol(eo)$.

Sed $fg(ef)$, $gm + mh(eg)$, $hn + ni(eh)$, $io + oK-$
 (ei) , $Kl(eK)$, sunt $1(d)$, $1(d+1)$, $1(d+2)$, & de-
 incept reliqui termini, tot, quotus est d , compo-
 nentes prologarithmum. C. nam fg , est b : & ef ,
 est productus bd : & $fg(ef)$, est $b(bd)$; idest, $1(d)$.
 13. b. item $gm + mh$ est b : & eg , est $bd + b$: & $gm + mh-$
 (eg) , est $b(bd + b)$; idest, $1(d+1)$. & sic deinceps.

Simi-

13. h. Similiter $fm(em)$, $mn(en)$, $no(eo)$, $ol(eo)$, sunt
 $1(b)$, $1(b+1)$, & deinceps reliqui termini, tot,
 quotus est b , componentes prologarithmum A .
 nam fm , mn , no , ol , sunt d : & ef , em , en , eo ,
 sunt bd , $bd+d$, $bd+2d$, $bd+3d$, & ipsę fractiones
 13. h. sunt $d(bd)$, $d(bd+d)$, $d(bd+2d)$, $d(bd+3d)$; idest,
 $1(b)$, $1(b+1)$. &c.
 def. 27 b Ergo C , est perspectę minor, quàm A . Quod
 &c. Quare &c.

Theor. 48. Prop. 48.

SI fuerint duę series prologarithmorum, ex terminis ab
 vnitare; altera, ex quocunque terminis; altera, ex
 totidem, & vno amplius: erit secundus prologarithmus ex
 pluribus, secundo ex paucioribus, perspectę maior: & ter-
 tius, tertio: & quartus, quarto: & sic deinceps singuli pro-
 logarithmi vnius seriei, singulis prologarithmis æqueor-
 dinatis alterius, perspectę sunt maiores.

Hypoth.

Sint duę series prologarithmorum ex terminis ab vni-
 tate: altera A , ex tot terminis, quotus est numerus b : al-
 tera C , ex tot, quotus est d . & esto d , vnitare maior,
 quàm b .

Dico secundum prologarithmum seriei C , perspectę
 maiorem esse, secundo seriei A .

Prepar.

	<i>l</i>	<i>m</i>	<i>n</i>		<i>t</i>	<i>u</i>	<i>x</i>	
<i>e</i>				<i>K</i>				<i>s</i>
	<i>f</i>	<i>g</i>	<i>h</i>	<i>i</i>		<i>o</i>	<i>p</i>	<i>q</i>
							<i>r</i>	

Sumatur numerus *b* toties, quotus est *d*: & sint sumpti numeri *ef*, *fg*, *gh*, *hi*, *iK*. item numerus *d* toties, quotus est *b*: & sint sumpti numeri *el*, *lm*, *mn*, *nK*. Sumatur iterum *b* toties, quotus est *d*: & sint sumpti numeri *Ko*, *op*, *pq*, *qr*, *rs*. & iterum *d*, sumatur toties, quotus est *b*: & sint sumpti numeri *Kt*, *tu*, *ux*, *xs*.

Demonstr.

16. 7. Quoniam productus *b* per *d*, est æqualis producto *d* per *b*: summa numerorum *ef*, *fg*, *gh*, *hi*, *iK*, summæ numerorum *el*, *lm*, *mn*, *nK*, est æqualis: & summa numerorum *Ko*, *op*, *pq*, *qr*, *rs*, summæ *Kt*, *tu*, *ux*, *xs*, est æqualis. Sunt autem & singulæ partes *ek*, singulis *Ks* partibus æquales; & omnes, omnibus: & *ef*, *el*, *eg*, *em*, *eh*, *en*, *ei*, *ek*, ipsis *ko*, *kt*, *kp*, *ku*, *kq*, *kx*, *kr*, *ks*; singuli numeri, singulis æquales; & eorum differentiæ æquales, & similes: atque omnes ordinatim accepti, ut supra, vsque ad *k*, similiter arithmetice sunt dispositi, atque omnes reliqui, vsque ad

45. *h*. *s*. Et sicut demonstratum est, quod
 3. *h*. *ef*(*ef*) + *fl*(*eg*): maior est, quam *el*(*el*).
 3. *hi*. *lg*(*eg*) + *gm*(*eh*): maior, quam *lm*(*em*).
 3. *h*. *mh*(*eh*) + *hu*(*ei*): maior, quam *mn*(*en*).

xi-

43. b. $ni(ei) + ik(ek)$: maior, quàm $nk(ek)$.
ita in præfenti demonstrabitur, eodem prorsus
argumento, quòd

3. b. $ko(eo) + ot(ep)$: maior est, quàm $ke(et)$.

3. h. $tp(ep) + pu(eq)$: maior, quàm $tu(en)$.

3. b. $uq(eq) + qx(er)$: maior, quàm $ux(ex)$.

43. b. $xr(er) + rs(es)$: maior, quàm $xs(es)$.

45. b. Item sicut demonstratum est, quòd

$ef(ef)$, $fl \rightarrow lo(eg)$, $gm + mh(eh)$, $hn + ni(ei)$,
 $ik(ek)$, sunt termini componentes primum pro-
logarithmum seriei C: & quòd $el(ef)$, $lm(en)$,
 $mn(en)$, $nK(ek)$, sunt componentes primum se-
riei A. ita demonstrabitur in præfenti, quòd

$Ko(eo)$, $ot + tp(ep)$, $pu + uq(eq)$, $qx + xr(er)$, rs -
 (es) , sunt termini componentes prologarithmum
secundum seriei C: & quòd $Ki(et)$, $tu(en)$, $ux(ex)$,
 $xs(es)$, sunt componentes secundum prologa-
rithmum seriei A.

45. b. Et omninò sicut ostensum est, quòd primus se-
riei C, est perspectè maior, primo seriei A: ita
45. b. demonstrabitur, quòd secundus seriei C, est per-
spectè maior secundo seriei A. Quod &c.

Similiter ostendetur, quòd & tertius tertio, & quartus
quarto, sunt perspectè maiores: & quòd quisque prolo-
garithmus seriei C, perspectè maior est, aequali ordinato
prologarithmo seriei A.

Quare &c.

Theor. 49. Prop. 49.

SI fuerint series prologarithmorum, ex binis à secundo, ex ternis à tertio, ex quaternis à quarto, & sic deinceps: secundus prologarithmus eius, quæ ex pluribus, perspectè minor est, quàm secundus eius, quæ ex paucioribus vno: & tertius, perspectè minor, quàm tertius: & quartus, quàm quartus: & sic deinceps vnusquisque perspectè est minor, quàm suus æquordinatus prologarithmus.

Hypoth.

Sint duæ series prologarithmorum: altera *A*, ex terminis ab 1(*b*), & ex totenis, quotus est *b*: altera *C*, ex terminis ab 1(*d*), & ex totenis, quotus est *d*. & esto *b*, vni-
tate minor, quàm *d*.

Constat, quòd 1(*b*) totus est ordine, quotus *b*: & 1(*d*), totus ordine, quotus *d*. *prop. 27. h.*

Dico secundum prologarithmum seriei *C*, perspectè minorem esse, secundo seriei *A*.

Præpar.

<i>e</i> ---	<i>m</i>	<i>n</i>	<i>o</i>	<i>q</i>	<i>s</i>	<i>u</i>		
<i>e</i> ---	<i>g</i>	<i>h</i>	<i>i</i>	<i>K</i>	<i>p</i>	<i>r</i>	<i>t</i>	<i>x</i>

Sumatur productus *bd*, qui sit *ef*: eique adijciantur tot *b*, quotus est *d*, qui sint *fg*, *gh*, *hi*, *iK*, *Kk*: eidemque *ef*, tot *d* adijciantur, quotus est *b*, qui sint *fm*, *mn*, *no*, *ol*, & iterum ipsi *el*, adijciantur tot *b*, quotus est *d*, qui sint *lp*, *tr*, *rt*, *tx*, *xy*: necnon iterum eidem *el*, adijciantur tot *d*,

d, quotus est *b*, qui fiat *lq*, *qs*, *su*, *uy*.

Demonstr.

16. 7. Quoniam productus *b* per *d*, est æqualis producto *d* per *b*: summa numerorum *fg*, *gh*, *hi*, *iK*, *Kl*, summæ *fm*, *mn*, *no*, *ol*, est æqualis: & summa *lp*, *pr*, *rt*, *tx*, *xy*, summæ *lq*, *qs*, *su*, *uy*, æqualis. Sunt autem & singulæ partes *fl*, singulis *ly* partibus æquales; & omnes, omnibus: & *fg*, *fm*, *fh*, *fn*, *fi*, *fo*, *fK*, ipsis *lp*, *lq*, *lr*, *ls*, *lt*, *lu*, *lx*, singuli numeri, singulis æquales: & eorum differentię æquales, & similes: additisque ytrimq; communibus numeris *ef*, *el*, etiam compositorum differentię sunt æquales & similes: & *ef*, *eg*, *em*, *eh*, *en*, *ei*, *eo*, *eK*, sunt similiter arithmetice dispositi, atque *el*, *ep*, *eq*, *er*, *es*, *et*, *eu*, *ex*.
47. b. Est autem *ef*, non minor, quàm secunda potestas *fg*, & est *el*, maior, quàm *ef*; & *lp* æqualis ipsi *fg*: ergo *el* non minor est, quàm secunda potestas *lp*: ideoque similiter etiam *ep*, non minor, quàm secunda potestas *pr*: & *er*, non minor, quàm secunda potestas *rt*: & *et*, non minor, quàm secunda potestas *tx*. Itaque sicut demonstratum est, quod
47. b. $fg(e f) + gm(e g)$: minor est, quàm $fm(e f)$.
2. b. $mb(e g) + hn(e h)$: minor, quàm $mn(e h)$.
2. b. $ni(e h) + io(e i)$: minor, quàm $no(e n)$.
2. b. $oK(e i) + Kl(e K)$: minor, quàm $ol(e o)$.

Sic

$\begin{matrix} m & n & o & & q & s & u \\ e \rightarrow 20 \rightarrow f & \dots & \dots & \dots & l & \dots & \dots & y \\ & g & h & i & K & p & r & t & x \end{matrix}$

Sic demonstrabitur, quòd

46. b. $lp(el) + pq(ep)$ minor est, quàm $lq(el)$.

2. b. $qr(ep) + rs(er)$ minor, quàm $qs(eq)$.

2. b. $st(er) + tu(et)$ minor, quàm $su(es)$.

2. b. $ux(et) + xy(ex)$ minor, quàm $uy(eu)$.

47. b. Item sicut demonstratum est, quòd

$fg(ef)$, $gm + mh(eg)$, $hn + ni(eh)$, $io + ok(ei)$,
 $kl(ek)$.

componunt primum prologarithmum seriei C: & quòd

$fm(ef)$, $mn(em)$, $no(en)$, $ol(eo)$, componunt primum seriei A. sic

$lp(el)$, $pq + qr(ep)$, $rs + st(er)$, $tu + ux(et)$, $xy(ex)$, componunt secundum prologarithmum seriei C: &

$lq(el)$, $qs(eq)$, $su(es)$, $uy(eu)$, componunt secundum seriei A. Et omninò sicut primus seriei

47. b. C, perspectè est minor primo seriei A: ita secundus prologarithmus, est perspectè minor secundo. Quod &c.

Similiter ostendetur, quod & tertius tertio, & quartus quarto, sunt perspectè minores: & quod quisque prologarithmus seriei C; perspectè minor est, æqueordinato prologarithmo seriei A.

Quare &c.

Theor. 50. Prop. 50.

Hyperlogarithmi rationum duplicis, & superparticularium, quod sunt, minores inter terminos, eò sunt minores.

Prepar.

Esto *A*, series harmonica naturalis: & ordinentur *B*, *C*, *D*, series prologarithmorum; *B* quidem, ex binis à secundo; *C*, ex ternis à tertio; *D*, ex quaternis à quarto; & sic deinceps, à quotoquolibet, ex totenis.

Demonstr.

def. 12. b Nam in serie arithmetica naturali, ratio subduplica, est inter minimos terminos, primum, & secundum; deinde inter maiores, ordinatim multiplos minimorum; videlicet inter secundum, & quartum; inter tertium, & sextum; inter quartum, & octauum. Ergo reciprocè, in serie harmonica naturali, ratio duplica, est inter maximos terminos, primum, & secundum; deinde inter minores ordinatim submultiplos maximorum; videlicet inter secundum, & quartum; inter tertium, & sextum; inter quartum, & octauum. Ergo rationis duplicis, inter maximos terminos primum, & secundum, hyperlogarithmus, est primus terminus seriei *A*, nempe vnitas. deinde inter minores terminos secundum, & quartum, hyperlogarithmus, est primus prologarithmus seriei *B*, ex duobus à secundo, nempe ex secundo, & tertio. & inter tertium,

K k

& se-

& sextum, minores adhuc terminos, hyperlogarithmus, est primus prologarithmus seriei *C*, ex tribus à tertio, nempe ex tertio, quarto, & quinto. Et deinceps inter minores terminos quartum, & octauum, hyperlogarithmus, est primus prologarithmus seriei *D*, ex quatuor à quarto, nempe ex quarto, quinto sexto, & septimo. Sed huiusmodi primorum prologarithmorum, minor est qui ex pluribus, quàm qui ex paucioribus terminis. Ergo hyperlogarithmorum duplæ rationis minor est, qui minores inter est terminos, quàm qui inter maiores. Quod &c.

Rursum in serie arithmetica naturali, ratio sub-
 sesquialtera, est inter minimos terminos, secundum, & tertium; deinde inter maiores, ordinatim multiplos minimorum; videlicet inter quartum, & sextum; inter sextum, & nonum; inter octauum, & duodecimum. Ergo reciprocè in serie harmonica naturali, ratio sesquialtera est inter maximos terminos, secundum, & tertium; deinde inter minores, submultiplos maximorum, quartum, & sextum; & inter minores, sextum, & nonum; & adhuc inter minores, octauum, & duodecimum. Ergo rationis sesquialteræ inter maximos terminos, secundum, & tertium, hyperlogarithmus, est secundus seriei *A*. deinde inter minores, quartum, & sextum, hyperlogarithmus, est secundus prologa-

logarithmus seriei B, ex duobus à quarto, nempe ex quarto, & quinto. & inter sextum, & nonum, adhuc minores, hyperlogarithmus, est secundus seriei C, ex tribus à sexto, nempe ex sexto, septimo, & octavo, & inter octavum, & duodecimum, adhuc minores, hyperlogarithmus, est secundus seriei D, ex quatuor ab octavo, nempe ex octavo, nono, decimo, & undecimo. Sed in seriebus huiusmodi, secundorum prologarithmorum, minor est, qui ex pluribus, quam qui ex paucioribus terminis. Ergo sesquialteræ rationis hyperlogarithmorum minor est, qui minores inter terminos, quam qui est inter maiores. Quod &c.

Similiter prius demonstratione ostendetur, de sesquitertia ratione, adhibitis tertijs prologarithmis earumdem serierum: & de sesqui quarta, adhibitis quartis prologarithmis: & de omni superparticulari ratione.

Quare &c.

Theor. 51. Propos. 51.

Omnis ratio multipla, vel est dupla, vel ex dupla & superparticularibus composita.

Demonstr.

def. 5. 6. | Nam tripla 3 ad 1, ex sesquialtera, 3 ad 2, & dupla, 2 ad 1, componitur: quadrupla, 4 ad 1, ex sesquitertia, 4 ad 3, sesquialtera, 3 ad 2, & dupla, 2 ad 1: quintupla, 5 ad 1, ex sesquiquarta, 5

Kk   2   ad 4,

ad 4, sesquitertia, 4 ad 3, sesquialtera, 3 ad 2, & dupla, 2 ad 1. Et sic de reliquis.

Quare &c.

Theor. 52. Prop. 52.

OMnis ratio numerosa, ex superparticularibus componitur.

Hypoth.

Esto ratio numerosa a ad b .

Dico a ad b rationem ex superparticularibus esse compositam.

Prepar.

Assumantur numeri 8, 5, eandem inter se rationem habentes a ad b . & inter 8, & 5. medij numeri. 7. 6.

Demonstr.

def. 5. 6. Ratio 8 ad 5 ex rationibus 8 ad 7, 7 ad 6, 6 ad 5, componitur. Sed 8 ad 7, ratio numeri ad numerum unitate minorem, est superparticularis, item 7 ad 6, 6 ad 5, sunt rationes superparticulares: ergo ratio numerosa, 8 ad 5, vel a ad b , ex rationibus superparticularibus componitur. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 53. Prop. 53.

QUotcunque terminorum, è serie harmonica naturali, ordine quantitatis acceptorum, hyperlogarithmus

rithmus rationis compositæ inter extremos, componitur ex hyperlogarithmus rationum componentium, inter extremos, & medios. & hypologarithmus ex hypologarithmis.

Hypoth.

In serie harmonica naturali, sint tres termini a, b, c : & esto a , maior, quàm b ; & b , maior, quàm c .

Dico rationis a ad c , inter terminos a, c , hyperlogarithmum, ex rationis a ad b , inter a, b , & rationis b ad c , inter b, c , hyperlogarithmis componi.

Et hypologarithmum, ex hypologarithmis.

Prepar.

Sumantur inter terminos a, b , omnes medij in serie harmonica naturali: necnon inter b, c . & sint inter a, c termini.

$a \ g \ h \ i \ b \ K \ l \ m \ n \ c$

Demonstr.

Hyperlogarithmus rationis a ad b , inter terminos a, b , est $a+g+h+i$. Hyperlogarithmus rationis b ad c , inter terminos b, c , est $b+K+l+m+n$. Hyperlogarithmus rationis a ad c , inter terminos a, c , est $a+g+h+i+b+K+l+m+n$. ex utrarumque rationum a ad b ; & b ad c , hyperlogarithmis, inter eisdem terminos compositus. Quod &c.

Item rationis a ad b , inter a, b , hypologarithmus est, $g+h+i+b$: & rationis b ad c , inter b, c , est $K+l+m+n+c$: & rationis a ad c , est $g+h+i+b+K+l+m+n+c$. ex utrisque compositus. Quod &c. Quare &c.

Theor. 54. Prop. 54.

Cuiusque numerosæ rationis hyperlogarithmi, quò sunt, minores inter terminos, eò sunt minores.

Hypoth.

Esto numerosa ratio inter seriei harmonicæ terminos ab unitate, maiores $1(3a)$, $1(3b)$, & deinde inter minores $1(4a)$, $1(4b)$.

Dico inter $1(4a)$, $1(4b)$, minorem esse hyperlogarithmum, quàm inter $1(3a)$, $1(3b)$.

Præpar.

Assumantur minimi numeri in eadem ratione
 21. 7. a, b : & deinceps maiores, nempe dupli, tripli,
 27. b . quadrupli, donec inueniatur denominatores pro-
 positorum terminorum, $3a, 3b, 4a, 4b$. Deinde
 inter a, b ordinentur omnes medij, in serie ari-
 thmetica naturali, quorum deinceps supparticular-
 res sunt rationes, a, c, d, b ; & eorum æquemulti-
 pli $3a, 3c, 3d, 3b$, easdem supparticulares ha-
 bentes rationes deinceps; necnon & æquemulti-
 pli easdem habentes rationes $4a, 4c, 4d, 4b$. Su-
 mantur denique in serie harmonica termini, ab his
 denominati $1(3a), 1(3c), 1(3d), 1(3b)$: & $1(4a),$
 $1(4c), 1(4d), 1(4b)$.

Demonstr.

24. b . Terminorum $1(4a), 1(4c), 1(4d), 1(4b)$ ra-
 tiones deinceps, necnō terminorum $1(3a), 1(3c),$
 $1(3d), 1(3b)$, reciprocè sunt eedem, quæ termi-
 norum

50. b. | norum $4a, 4c, 4d, 4b$, necnon $3a, 3c, 3d, 3b$:
 idest, eadem superparticulares. Quarum rationis
 inter $1(4a), 1(4c)$, minor est hyperlogarithmus,
 quàm inter $1(3a), 1(3c)$: & inter $1(4c), 1(4d)$, mi-
 nor, quàm inter $1(3c), 1(3d)$: & inter $1(4d), 1(4b)$,
 53. h. | minor, quàm inter $1(3d), 1(3b)$. Et ex minoribus
 hyperlogarithmis, minor est hyperlogarithmus
 compositus, rationis compositæ inter extremos
 $1(4a), 1(4b)$, quàm ex maioribus, inter extremos
 $1(3a), 1(3b)$. Quod &c.
 Quare &c.

Theor. 55. Prop. 55.

Hyperlogarithmi rationum duplæ, & superparticula-
 rium, quò sunt, minores inter terminos, eò sunt
 maiores.

Prepar.

Esto *A* series harmonica naturalis: & ordinentur *B, C,*
D, series prologarithmorum ab unitate; *B* quidem, ex bi-
 nis; *C,* ex ternis; *D,* ex quaternis; & sic deinceps.

Demonst.

def. 12. b. | Nam in serie arithmetica naturali, ratio subdu-
 pla est inter minimos terminos, primum, & secun-
 21. 7. | dum; deinde inter maiores, ordinatim multiplos
 19. b. | minimorum; videlicet inter secundum, & quartum;
 14. b. | inter tertium, & sextum; inter quartum, & octauum.
 def. 20. b. | Ergo reciprocè in serie harmonica naturali, ratio
 dupla

def. 23^b48. *b*.26. *b*.

21. 7.

19. *b*.

dupla est inter maximos terminos, primum, & secundum; deinde inter minores ordinatim submultiplos maximorum; videlicet, inter secundum, & quartum; inter tertium, & sextum; inter quartum, & octauum. Ergo rationis duplæ, inter maximos terminos primū, & secundum, hypologarithmus, est secundus terminus seriei *A*, nempe 1 (2). deinde inter minores terminos secundum, & quartum, hypologarithmus, est secundus prologarithmus seriei *B*, ex duobus à tertio, nempe ex tertio, & quarto: & inter tertium, & sextum, minores adhuc terminos hypologarithmus, est secundus prologarithmus seriei *C*, ex tribus à quarto, nempe ex quarto, quinto, & sexto. & deinceps inter minores terminos, quartum, & octauum, hypologarithmus, est secundus prologarithmus seriei *D*, ex quatuor à quinto, nempe ex quinto sexto, septimo, & octauo. Sed huiusmodi secundorum prologarithmorum, maior est, qui ex pluribus, quàm qui ex paucioribus terminis. Ergo hypologarithmorum duplæ rationis maior est, qui minores inter est terminos, quàm qui inter maiores. Quod &c.

Rursum in serie arithmetica naturali, ratio sub-fesquialtera, est inter minimos terminos, secundum, & tertium; deinde inter maiores, ordinatim multiplos minimorum; videlicet, inter quartum, & sex-

24. *b.* & sextum; inter sextum, & nonum; inter octauum, & duodecimum. Ergo reciproce in serie harmonica naturali, ratio sesquialtera est inter maximos terminos, secundum, & tertium; deinde inter minores, submultiplos maximorum, quartum, & sextum; & inter minores sextum, & nonum; & adhuc inter minores octauum, & duodecimum.

def. 23^b Ergo rationis sesquialteræ inter maximos terminos, secundum, & tertium, hypologarithmus, est tertius seriei *A*. deinde inter minores, quartum, & sextum, hypologarithmus, est tertius prologarithmus seriei *B*, ex duobus à quinto, nempe ex quinto, & sexto. & inter sextum, & nonum, adhuc minores terminos, hypologarithmus est tertius seriei *C*, ex tribus à septimo, nempe ex septimo, octauo, & nono. & inter octauum, & duodecimum adhuc minores, hypologarithmus, est tertius seriei *D*, ex quatuor à nono, nempe ex nono, decimo, undecimo, & duodecimo. Sed in seriebus huiusmodi, tertiorum prologarithmorum, maior est, qui ex pluribus, quam qui ex paucioribus terminis. Ergo sesquialteræ rationis hypologarithmorum, maior est, qui minores inter terminos, quam qui est inter maiores. Quod &c.

48. *b.*

Simili prorsus demonstratione ostendetur; de sesquitercia ratione, adhibitis quartis prologarithmis earundem serierum: & de sesquiquarta, adhibitis quintis prologarithmis:

Ll

arithmis:

rithmis: & de omni superparticulari ratione.

Quare &c.

Theor. 56. Propos. 56.

C Viusque numerosæ rationis hypologarithmi, quò sunt, minores inter terminos, eò sunt maiores.

Hypoth.

Estò numerosa ratio inter seriei harmonicæ naturalis terminos ab unitate, maiores $1(3a)$, $1(3b)$, & deinde inter minores $1(4a)$, $1(4b)$.

Dico inter $1(4a)$, $1(4b)$, maiorem esse hypologarithmum, quàm inter $1(3a)$, $1(3b)$.

Præpar.

Assumantur minimi numeri in eodem ratione a, b : & inter minimos, medij omnes c, d : quorum terminorum a, c, d, b , rationes deinceps sunt superparticulares; assumantur & eorum multipli, donec 27. *b.* nec propositorum terminorum denominatores 15. *s.* inueniantur, $3a, 3c, 3d, 3b$, & $4a, 4c, 4d, 4b$, eadem superparticulares habètes rationes deinceps. Sumantur denique in serie harmonica, termini ab his denominati $1(3a)$, $1(3c)$, $1(3d)$, $1(3b)$, & 14. *b.* $1(4a)$, $1(4c)$, $1(4d)$, $1(4b)$: quorum rationes deinceps, recíprocè sunt eedem, & superparticulares.

Demonstr.

55. *b.* | Inter $1(4a)$, $1(4c)$, maior est hypologarithmus, quàm inter $1(3a)$, $1(3c)$: & inter $1(4c)$, $1(4d)$,

53. b. $1(4d)$, maior, quàm inter $1(3c)$, $1(3d)$: & inter $1(4d)$, $1(4b)$, maior, quàm inter $1(3d)$, $1(3b)$.
 Et ex maioribus hypologarithmis, maior est hypologarithmus compositus, rationis compositæ, inter extremos $1(4a)$, $1(4b)$, quàm ex minoribus, inter extremos $1(3a)$, $1(3b)$. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 57. Prop. 57.

Eiusdem rationis, inter eosdem terminos, hyperlogarithmus hypologarithmo est maior.

Hypoth.

Sint in serie harmonica naturali ab unitate, termini a , b : & esto a prior, quàm b .

Dico rationis a ad b , inter a , b terminos, hyperlogarithmum hypologarithmo maiorem esse.

Præpar.

Inter a , b , sumantur medij omnes in serie harmonica, quorum summa c .

Demonst.

hypoth. a : prior, quàm b .

27. b. a : maior, quàm b .

$a+c$: maior, quàm $c+b$.

def. 22 b. $a+c$: hyperlogarithmus.

def. 23 b. $c+b$: hypologarithmus.

Ergo rationis a ad b , inter a , b terminos, hyperlogarithmus, est maior hypologarithmo.

Quod &c. Quare &c.

Theor. 58. Prop. 58.

Eiusdem rationis inter quoscunque terminos, hyperlogarithmus hypologarithmo est maior.

Hypoth. comm.

In serie harmonica naturali ab unitate, sunt termini proportionales a ad b , ut c ad d .

Dico inter a, b hypologarithmum, hypologarithmo inter c, d , maiorem esse.

Hypoth. p. cas.

Esto a , maior, quàm c .

Demonstr.

14. 5. | Quoniam a , maior est, quàm c ; etiam b , ma-
54. b . | ior est, quàm d : & inter a, b , maior est hyperlo-
58. b . | garithmus, quàm inter c, d : sed inter c, d , hy-
| perlogarithmus hypologarithmo est maior: ergo
| inter a, b hyperlogarithmus, hypologarithmo in-
| ter c, d , est maior. Quod &c.

Hypoth. 2. cas.

Esto a , minor, quàm c .

Demonstr.

14. 5. | Quoniam a , minor est, quàm c ; etiam b mi-
58. b . | nor est, quàm d : & inter a, b , hyperlogarithmus
55. b . | hypologarithmo est maior: hypologarithmus au-
| tem inter a, b , hypologarithmo inter c, d , est
| maior. Ergo inter a, b hyperlogarithmus, hy-
| pologarithmo inter c, d , est maior. Quod &c.

Quare &c.

Probl. 1. Prop. 59.

Data ratione, terminos inuenire cuiuspiam determinatæ rationis numerosæ, in serie harmonica naturali ab vnitate, quos inter hypologarithmus ad vltimum, maior est, quàm in data ratione.

Hypoth.

Sit data ratio a ad b : & sit determinata ratio numerosa c ad d .

Oportet inuenire in serie harmonica naturali ab vnitate, terminos proportionales, vt c ad d : quos inter hypologarithmus ad vltimum eorum, maior est, quàm vt a ad b .

Constr.

Rationis c ad d , minimi numeri inueniantur e , d : & esto c minor, quàm d ; cuius defectus e : & inueniatur f multiplex ipsius e , & maior ad vnitatem, quàm vt a ad b : & quotuplex est f ad e , totus numerus accipiatur g : per quem multiplicentur c , d , termini, & fiant gc , gd producti: quibus denominatæ sumantur vnitates in serie harmonica naturali, $1(gc)$, $1(gd)$.

Dico inter $1(gc)$, $1(gd)$ hypologarithmum ad $1(gd)$, maiorem esse, quàm vt a ad b .

Demonstr.

$p. b.$ | Quoniam c , minor est, quàm d : & gc , minor
 $12. b.$ | quàm gd : ergo reciprocè $1(gc)$ maior est, quàm
 $def. 19. b.$ | $1(gd)$: & singuli medij harmonici inter $1(gc)$, $1-$
 $p. 3.$ | (gd) , sunt maiores, quàm $1(gd)$: & simul omnes
ad

ad $1(gd)$ maiores sunt, quàm vt eorum multitu-
 p. 3. do ad vnitatem. & componendò hypologarith-
 mus inter $1(gc)$, $1(gd)$, maior est ad $1(gd)$,
 quàm vt eius multitudo terminorum ad vnitatem.
 44. b. Termini autem seriei harmonicę ab vnitatem in-
 clusiue, vsque ad $1(gd)$ inclusiue, tot sunt, quotus
 est gd : & vsque ad $1(gc)$ inclusiue, quotus est, gc :
 & ab $1(gc)$ exclusiue, vsque ad $1(gd)$ inclusiue,
 30. b. tot, quotus est, $gd --- gc$: Sed $d --- c$, est e : & gd
 --- gc , est ge : & g multiplicans e , facit f . Ergo
 termini ab $1(gc)$ exclusiue, vsque ad $1(gd)$ inclu-
 def. 23b siuè, tot sunt, quotus est f . Sed termini ab $1(gc)$
 exclusiue, vsque ad $1(gd)$ inclusiue, componunt
 hypologarithmum inter $1(gc)$, $1(gd)$: ergo mul-
 titudo terminorum hypologarithmi inter $1(gc)$,
 1(gd), est f . Sed f ad vnitatem maior est, quàm
 constr. vt a ad b . Ergo hypologarithmus inter $1(gc)$,
 $1(gd)$, ad $1(gd)$, maior est, quàm vt a ad b .
 Quod &c.

Quare &c.

Probl. 2. Prop. 60.

DAta ratione, terminos inuenire cuiuspiam determi-
 natae rationis numerosæ, in serie harmonica natu-
 rali ab vnitatem, quos inter hyperlogarithmus ad primum
 maior est, quàm in data ratione.

Hy-

Hypoth.

Sit data ratio a ad b : & sit determinata ratio numero-
sa c ad d : & esto c , minor, quàm d .

Oportet inuenire, in serie harmonica naturali ab vni-
tate, terminos proportionales vt c ad d : quos inter hy-
perlogarithmus ad primum eorum, maior est, quàm vt a
ad b .

Constr.

59. *h.* | Fiat vt d ad c , ita b ad e : & inueniantur ter-
mini in serie harmonica naturali ab vnitare, pro-
portionales f ad g , vt d ad c ; inter quos hypo-
logarithmus, maior sit ad g , quàm vt a ad e .

Dico inter f, g hyperlogarithmum, ad f , maiorem ef-
se, quàm vt a ad b .

Demonstr.

constr. | Inter f, g hypologarithmus, ad g , maior est,
constr. | quàm vt a ad e : g ad f , est vt e ad b : ergo inter
4. 3. | f, g hypologarithmus, ad f , maior est, quàm vt
57. *h.* | a ad b . Sed inter f, g hyperlogarithmus hypo-
8. 5. | logarithmo est maior; maioremque habet ad f ra-
13. 5. | tionem: ergo inter f, g hyperlogarithmus, ad f ,
| maior est, quàm vt a ad b . Quod &c.

Quare &c.

Probl. 3. Prop. 61.

DAtis duabus numerosis, & non æquealtis rationi-
bus, vtrisque maioris, vel vtrisque minoris inæ-
quali-

qualitatis: iuuenire in serie harmonica naturali, terminos duarum rationum, vt hypologarithmus altioris, maior sit hyperlogarithmo depressioris.

Hypoth.

Sint duæ rationes numerosæ, vtræque maioris, vel vtræque minoris inæqualitatis, *A* altior, *B* depressior.

Oportet in serie harmonica naturali, terminos inuenire vtrarumque, vt hypologarithmus *A*, sit maior hyperlogarithmo *B*.

Confir.

35. 7. Inueniantur *c*, *d*, minimi numeri numerosæ rationis *A*: quorum *c*, minor, quàm *d*. Item
35. 7. inueniantur *e*, *f*, minimi numerosæ rationis *B*:
def. 28. b quorum *c*, minor, quàm *f*. Fiat ex *c*, *e* pro-

A

B

<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f</i>
<i>ce</i>		<i>cf</i>	<i>de</i>
<i>cef</i>	<i>eg</i>	<i>cf²</i>	<i>fg</i>
<i>1(cef)</i>	<i>1(eg)</i>	<i>1(fg)</i>	<i>1(def)</i>

9. b. ductus *ce*: & vt *c* ad *d*, ita *ce* ad *de*: & vt *e* ad *f*, ita *ce* ad *cf*. Et quoniam altior est *A*, quàm *B*; idest, *c* ad *d*, quàm *e* ad *f*; idest, *ce* ad *de*, quàm *ce* ad *cf*. & sunt minoris inæqualitatis.

def. p. 4. ergo *ce* minor est ad *de*, quàm ad *cf*. Ergo *cf*,
10. 5. minor est, quàm *de*. Sumatur inter *cf*, *de* medius quilibet numerus *g*. & multiplicentur omnes *ce*, *cf*, *g*, *de*, communiter per *f*: & sint pro-

pro-

def. 28b | produxi *cef*, *cf*₂, *fg*, *def*. necnon multiplicetur
 9. b. | *g*, per *e*: & sit productus *eg*. Et quoniam *cef* ad *cf*₂, est
 11. 5. | ut *e* ad *f*: item *eg* ad *fg*, est ut *e* ad *f*: ergo *cef* ad *cf*₂,
 constr. | est ut *eg* ad *fg*. Est autem *cf*, minor, quam *g*: er-
 14. 5. | go *cf*₂, minor est, quam *fg*: ergo *cef*, minor est,
 quam *eg*: ergo sunt quatuor numeri, hoc ordine
cef, *eg*, *fg*, *def*, priores minores posterioribus; à
 27. b. | quibus denominatæ vnitates *1(cef)*, *1(ge)*, *1(fg)*,
1(def), sunt in serie harmonica naturali ab vnita-
 24. b. | te, hoc ordine, priores maiores posterioribus. &
 24. 9. | est *1(cef)* ad *1(def)*, ut *d* ad *c*; & *1(eg)* ad *1-*
 9. b. | *(fg)*, ut *f* ad *e*.

Dico hypologarithmum inter terminos *1(cef)*, *1(def)*,
 maiorē esse hyperlogarithmo inter terminos *1(eg)*, *1(fg)*.

Demonstr.

def. 23b | Nam hypologarithmus inter terminos *1(cef)*,
 1(*def*), ex *1(eg)*, ex *1(fg)*, & ex omnibus inter-
 def. 22b | medijs, alijsque terminis componitur: hyperloga-
 rithmus verò inter *1(eg)*, *1(fg)*, ex *1(eg)*, & ex
 intermedijs terminis, vsque ad *1(fg)* exclusiue,
 componitur. Ergo hyperlogarithmus inter *1-*
 (*cef*), *1(def)*, maior est hyperlogarithmo inter
1(eg), *1(fg)*. Quod &c. Quare &c.

Probl. 4. Prop. 62.

DAta qualibet ratione inæqualitatis, inuenire in serie
 harmonica naturali ab vnitate, terminos determi-

M m

ratam

natam habentes rationem inter quos hyperlogarithmus ad hypologarithmum propior est æqualitati, quàm in data ratione.

Hypoth.

Sit data ratio inæqualitatis a ad b : & sit determinata quædam ratio C .

Oportet inuenire terminos in serie harmonica naturali ab vnitate, habentes eandem C rationem; inter quos hyperlogarithmus ad hypologarithmum est propior æqualitati, quàm vt a ad b .

Constr.

60. b. | Esto a maior quàm b . & inueniantur in serie harmonica naturali ab vnitate, termini, prior d , posterior e ; inter quos hyperlogarithmus ad priorem d , maior est, quàm vt a ad $a - b$.

Dico inter d , e hyperlogarithmus ad hypologarithmum, maiorem esse, quàm vt a ad b ; maiorem, quàm vt b ad a .

Prepar.

Inter d , e , assumatur mediorum omnium harmonicorum summa f .

Demonstr.

deff. 22. | Inter d , e hyperlogarithmus est $d + f$; & hy-
 & 23 b. | pologarithmus $f + e$: & est $d + f$ ad d , maior, quàm
 constr. | vt a ad $a - b$: & per conuersionem rationis, d
 3. 3. | $+ f$ ad f , minor, quàm vt a ad b . Sed $d + f$ ad f
 8. 5. | $+ e$, minor est, quàm vt $d + f$ ad f . Ergo $d + f$ ad
 13. 5. | $f + e$,

$f \rightarrow e$, minor est, quàm vt a ad b . Ergo inter d , & hyperlogarithmus ad hypologarithmum, minor est, quàm vt a ad b . Quod &c.

Et est hyperlogarithmus hypologarithmo maior: b autem, minor, quàm a . Ergo hyperlogarithmus ad hypologarithmum maior est, quàm vt b ad a . Quod &c.

Quare &c.

Theor. 59. Prop. 63.

SI fuerit prima ad secundam, minor, quàm vt tertia ad quartam; fuerit autem prima, quàm tertia, maior: erit & secunda, quàm quarta, maior.

Demonstr.

Nam si esset secunda æqualis quartæ: esset prima ad secundam, maior, quàm vt tertia ad quartam: contra hypothèsim. Quòd si secunda esset minor, quàm quarta: esset prima ad secundam, maior, quàm vt ad quartam: prima autem ad quartam, maior est quàm vt tertia ad quartam: esset ergo prima ad secundam, maior, quàm vt tertia ad quartam, contra hypothèsim. Est ergo secunda, quàm quarta maior. Quod &c. Quare &c.

Theor. 60. Prop. 64.

SI fuerit prima ad secundam, maior, quàm vt tertia ad quartam; fuerit autem prima, quàm tertia minor:

M m 2

erit

erit & secunda, quàm quarta, minor.

Demonstr.

8. 5. | Nam si esset secunda æqualis quartæ: esset prima ad secundam minor, quàm ut tertia ad quartam. contra hypothese[m]. Quod si secunda esset
8. 5. | maior, quàm quarta: esset prima ad secundam,
8. 5. | minor, quàm ut ad quartam: prima autē ad quartam,
13. 5. | tam, minor est, quàm ut tertia ad quartam: esset ergo prima ad secundam, minor, quàm ut tertia ad quartam. contra hypothese[m]. Est ergo secunda, quàm quarta; minor.

Quare &c.

Theor. 61. Prop. 65.

E Arundem numerosarum rationum una tantum quantitas est logarithmus.

Hypoth.

Sunto duæ quantitates inæquales a , b : & esto a , logarithmus rationis C .

Dico b non esse logarithmum rationis C .

Prepar.

62. b. | Sumatur eiusdem rationis C , hyperlogarithmus
| d , & hypologarithmus e , propiores æqualitati,
| quàm ut a ad b .

Demonstr.

57. b. | d : maior quàm e .
| Si a , maior est, quàm b .

d ; e

- constr.* | $d; e$: minor, quàm $a; b$.
def. 24b | d : maior, quàm a .
63. b. | e : maior, quàm b .
def. 24b | b , non est logarithmus rationis C . Quod &c.
 | Si a , minor est, quàm b .
constr. | $e; d$: maior, quàm $a; b$.
def. 24b | e : minor, quàm a .
64. b. | d : minor, quàm b .
def. 24b | b , non est logarithmus rationis C . Quod &c.
 Quare &c.

Theor. 62. Prop. 66.

Determinatæ numerosæ rationis hypologarithmi ad ultimum terminum, & hyperlogarithmi ad primum, sunt rationes quasi infinitæ.

Demonstr.

- 59. b.* | Possunt enim inueniri cuiusque determinatæ rationis numerosæ termini in serie harmonica naturali ab vnitatem, quorum ad ultimum, hypologarithmus maior est, quàm in data quacunque ratione: item, quorum ad primum, hyperlogarithmus maior est, quàm in data quacunque ratione. Quare hypologarithmi ad ultimum terminum, & hyperlogarithmi ad primum, ratio quasi est infinita.

Theor. 63. Propos. 67.

SI trium inæqualium quantitarum, maxima, & minima, fuerint propiores æqualitati, quàm data ratio inæqualitatis: etiam maxima, & media; media, & minima, erunt propiores æqualitati, quàm data eadem ratio.

Hypoth.

Sint inæquales buantitates a, b, c ; maxima quidem a , minima c : & sit data ratio inæqualitatis d ad e ; cuius maior terminus d , minor e : & sit a ad c , propior æqualitati, quàm d ad e .

Dico $a; b$, & $b; c$ propiores æqualitati, quàm $d; e$:

Demonstr.

hypoth. | $a; c$: propior æqualitati, quàm $d; e$.

def. 3. 3. | $a; e$: minor, quàm $d; e$. & $c; a$: maior, quàm $e; d$.

8. 5. | $a; b$: minor, quàm $a; c$. & $b; a$: maior, quàm $c; a$.

13. 5. | $a; b$: minor, quàm $d; e$. & $b; a$: maior, quàm $e; d$.

def. 3. 3. | $a; b$: propior æqualitati, quàm $d; e$. Quod &c.

8. 5. | $b; c$: minor, quàm $a; c$. & $c; b$: maior, quàm $c; a$.

13. 5. | $b; c$: minor, quàm $d; e$. & $c; b$: maior, quàm $e; d$.

def. 3. 3. | $b; c$: propior æqualitati, quàm $d; e$. Quod &c.

Quare &c.

Probl. 5. Prop. 68.

DAta qualibet ratione inæqualitatis, inuenire cuiusdam determinatæ rationis hyperlogarithmos, & hypologarithmos ad inuicem, & ad logarithmum propiores æqualitati, quàm in data ratione.

Hy-

Hypoth.

Sic data ratio inæqualitatis a ad b ; cuius maior terminus a , minor b ; & sit determinata quædam ratio C .

Oportet inuenire hyperlogarithmos, & hypologarithmos ad inuicem, & ad logarithmum rationis C , propiores æqualitati, quàm in ratione a ad b .

Constr.

62. *h.* | Inueniantur in serie harmonica naturali ab unitate duo termini d, e , habentes eandem rationem C ; inter quos hyperlogarithmus f , ad hypologarithmum g , sit propior æqualitati, quàm in ratione a ad b . Sumanturque minores termini quàm d, e , eandem habentes rationem C ; inter quos esto hyperlogarithmus h ; & esto hypologarithmus i ; & eiusdem rationis C , esto logarithmus k .

Dico f, g, h, i, k propiores esse æqualitati, quàm in ratione a ad b .

Demonstr.

54. *h.* | f : maior est, quàm h .

def. 2. 4b | h : maior, quàm k .

def. 2. 4b | k : maior, quàm i .

56. *h.* | i : maior, quàm g .

constr. | f, g propior æqualitati, quàm $a; b$.

67. *h.* | f, h, k, i, g , propiores æqualitati, quàm in ratione a ad b . Quod &c.

Quare &c.

Theor. 64. Prop. 69.

Eiusdem rationis hyperlogarithmi, hypologarithmi, & logarithmus, quasi sunt æquales.

Demonstr.

68. h. | Possunt enim inueniri eiusdem rationis hyperlogarithmi, & hypologarithmi, & ad inuicem, & ad logarithmum propiores æqualitati, quàm in
def. 3. 3. | data qualibet ratione inæqualitatis. Quare eiusdem rationis hyperlogarithmi, hypologarithmi, & logarithmus, quasi sunt æquales.

Theor. 65. Prop. 70.

Æquealtarum numerosarum rationum, æquales sunt logarithmi.

Demonstr.

65. h. | Earumdem enim numerosarum rationum, vna tantum quantitas, est logarithmus. Sed æquealtæ, sunt eadem inter se. nam si non essent eædem, cum vel vtraque sit maioris, vel vtraque minoris inæqualitatis; vtrarumque maioris, quæ minor esset, vel vtrarumque minoris inæqualitatis, quæ maior esset, propior esset æqualitati: & non essent inter se æquealtæ; contra hypothesim. Ergo etiam æquealtarum rationum, vna tantum quantitas est logarithmus.

Quare &c.

Theo-

Theor. 66. Prop. 71.

Numerosarum rationum, altioris, maior est logarithmus, & depressioris, minor.

Hypoth.

Sunto numerosæ rationes, *A* altior, *B* depressior: & esto ipsius *A*, logarithmus *a*; & ipsius *B*, logarithmus *b*.

Dico *a*, maiorem esse, quàm *b*.

Præpar.

61. *b*. | Inueniatur *c*, hypologarithmus rationis *A*; & *d*, hyperlogarithmus rationis *B*; vt sit *c*, maior, quàm *d*.

Demonstr.

def. 24 *b* | *a*: maior, quàm *c*.

constr. | *c*: maior, quàm *d*.

def. 24 *b* | *d*: maior, quàm *b*.

| *a*: maior, quàm *b*. Quod &c. Quare &c.

Theor. 67. Prop. 72.

Multiplicatarum numerosarum rationum hyperlogarithmi sunt quasi æquemultiplices: item hypologarithmi, quasi æquemultiplices.

Hypoth.

Sunto rationes numerosæ *A*, *B*: & esto *A*, triplicata ipsius *B*.

Dico hyperlogarithmos *A*, hyperlogarithmorum *B*, quasi triplices esse. item hypologarithmos hypologarithmorum.

N n

De-

Demonstr.

53. b. | Ex B, B rationibus deinceps, duplicatæ rationis hyperlogarithmus, est ex hyperlogarithmis vtrarumque B, B compositus. Et ex B, B, B rationibus deinceps, triplicatæ rationis A , hyperlogarithmus, est ex hyperlogarithmis trium B, B, B compositus. item hypologarithmus ex hypologarithmis. Sed rationum B, B, B deinceps, hyperlogarithmi, sunt quasi æquales: item hypologarithmi, quasi æquales. Ergo componendo, rationis ex duabus B, B , duplicatæ hyperlogarithmus, ad hyperlogarithmum vnius B , quasi est duplex: & iterum componendo, rationis A , ex tribus B, B, B , triplicatæ hyperlogarithmus ad hyperlogarithmum vnius B , quasi est triplex: item hypologarithmus ad hypologarithmum, quasi est triplex. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 68. Prop. 73.

Multiplicatarum numerosarum rationum, sunt æquemultiplices logarithmi.

Hypoth.

Sunto rationes A, B , numerosæ: & esto A , multiplicata ipsius B .

Dico logarithmum A , logarithmi B , totuplicem esse, quotuplicata est A ad B .

De-

Demonstr.

69. *h.* | Hyperlogarithmi, hypologarithmi, & logarithmus *A*, sunt quasi æquales: item hyperlogarithmi, hypologarithmi, & logarithmus *B*, sunt quasi æquales. Sed hyperlogarithmi *A*, ad hyperlogarithmos *B*; & hypologarithmi, ad hypologarithmos, sunt quasi totuplices, quotuplicata est
72. *h.* | *A* ad *B*. Ergo hyperlogarithmi *A*, ad logarithmum *B*, sunt quasi totuplices. Sunt autem logarithmi *A*, & *B*, quantitates determinatæ. Ergo logarithmus *A*, ad logarithmum *B*, totuplex est, quotuplicata est *A* ad *B*. Quod &c.
31. 3. |
65. *h.* |
33. 3. |

Quare &c.

Theor. 69. Prop. 74.

Rationes numerosæ logarithmicam inter se rationem habentes, logarithmicè sunt proportionales, ut earum logarithmi.

Hypoth.

Sunto numerosæ rationes *A*, *B*, logarithmicam inuicem rationem habentes: & esto rationis *A*, logarithmus *a*; & rationis *B*, logarithmus *b*.

Dico *A* ad *B*, esse logarithmicè, sicut *a* ad *b*.

Prepar.

Rationis *A*, & quantitatis *a*, sumantur multiplicata ratio 3 *A*, & æquemultiplex quantitas 3 *a*: item rationis *B*, & quantitatis *b*, multiplicata 4 *B*, & æquemultiplex 4 *b*.

N n 2

De-

Demonstr.

<i>hypoth.</i>	Rationis A , logarithmus est a .
73. b.	Rationis $3A$, logarithmus est $3a$.
<i>hypoth.</i>	Rationis B , logarithmus est b .
73. b.	Rationis $4B$, logarithmus est $4b$.
71. b.	Si $3A$, est altior, quàm $4B$; etiam $3a$, est maior,
70. b.	quàm $4b$; si depressior; minor: si æqualta; æqualis.
def 8. 4.	A ad B , est logarithmicè, sicut a ad b . Quod &c.
	Quare &c.

---

*Probl. 6. Prop. 75.***D**ata ratione, numerosam depressior inuenire.*Hypoth.*

Esto data ratio a ad b : cuius maior terminus a , minor b .

Oportet numerosam inuenire depressiorem, quàm a ad b .

Constr.

Esto c , excessus $a--b$: & multiplicetur c , donec fiat maior, quàm b : & sit multiplicationis numerus d : cui addita vnitas faciat e .

Dico e ad d , depressiorem esse, quàm a ad b .

Demonstr.

Quoniam cd , maior est quàm b : ergo $cd+c$, maior est, quàm $b+c$; idest, maior, quàm a : & $cd+c$ ad c , maior est, quàm a ad c : ergo per conuersionem rationis cd

+c

$\rightarrow c$ ad cd , minor est, quàm a ad b . Sed $cd \rightarrow c$ ad cd , est
 vt $d \rightarrow u$ ad d : & e est $d \rightarrow u$: ergo e ad d minor est, quàm
 a ad b : & est e maior, quàm d : ergo e ad d , est depreffior,
 quàm a ad b . Quod &c.

Quare &c.

Probl. 7. Prop. 76.

DAtis duabus rationibus non æquealtis, logarithmicam
 rationem habentibus: inuenire numerosam
 rationem, depreffio-rem altiore datarum, & altio-rem de-
 preffio-re.

Hypoth.

a	g	e	h	b
	c	f	d	
	l	i	k	

Sunto rationes datæ maioris inæqualitatis, a ad b al-
 tior, & c ad d depreffior.

Oportet rationem numerosam inuenire, depreffio-rem,
 quàm a ad b , & altio-rem, quàm c ad d .

Constr.

Sumatur inter a, b , media proportionalis e : & inter c, d ,
 media f . Et vt f ad c , ita fiat e ad g : & vt f ad d , ita
 c ad h : & erit ex æquali g ad h , vt e ad d : eritque g , ma-
 ior, quàm h : & erunt g, e, h , tres continuè proportio-
 nales: eritque g maior, quàm e ; & e , maior, quàm h .

Et quoniam sicut a ad b , duplicata est rationum a ad
 e , & e ad b ; sic g ad h , duplicata est rationum g ad e , &
 e ad h :

a g e h b
                                   e f d
                                   l i k

18. 4. | e ad b : permutando erit sicut a ad b , altior, quàm
 | g ad b ; sic a ad e , & e ad b , altior, quàm g ad e ,
 | & e ad b : suntque rationes maioris inæqualitatis:
 | ergo a ad e , maior est, quàm g ad e : & a , maior,
 | quàm g . item e ad b , maior est, quàm e ad h : &
 | h , maior, quàm b .

Duarum quantitarum h --- b , vel b , sumatur vna non maior, quàm altera: quæ sit h --- b : cuius æqualiter diuisa secundum quemlibet numerum particula sit i . & multiplicetur i , donec fiat primò maior, quàm b : & esto multiplicationis numerus k . Deinde multiplicetur i , donec fiat primò maior, quàm g : & sit multiplicationis numerus l .

Dico l ad k , depressiorem esse, quàm a ad b : altio- rem, quàm c ad d .

Demonstr.

Maiores est h --- b , quàm i : sed Ki --- b non maior: ergo h --- b , maior est, quàm Ki --- b : & h , maior, quàm Ki : & est Ki maior, quàm b . Deinde a ad e , est vt e ad b : & e ad g , est vt h ad e : ergo ex æquali in perturbata, a ad g , est vt h ad b . & permutando a ad b , vt g ad b : & a --- g ad h --- b vt a ad g : sed a maior est, quàm g : ergo a --- g , maior est, quàm h --- b : sed h --- b , maior est, quàm i : ergo a --- g , maior est, quàm i . sed li --- g , non maior est, quàm i . ergo a --- g , maior est, quàm li --- g : ergo a maior

ior est, quàm li . Ergo li ad ki , vel l ad k minor est, quàm a ad b : & sunt maioris inæqualitatis: ergo l ad K depressior est, quàm a ad b . Quod &c. Rursum li maior est, quàm g : & h maior est quàm Ki . Ergo li ad Ki , vel l ad K , maior est, quàm g ad h , vel quàm c ad d : & sunt maioris inæqualitatis rationes: ergo l ad K , altior est, quàm c ad d . Quod &c.

Quare &c.

Probl. 8. Prop. 77.

DAta qualibet non numerosa ratione, dataque altera qualibet ratione inæqualitatis: duas numerosas rationes inuenire altiore & depressiore, quàm data non numerosa; logarithmicè proportionales, vt numerus ad numerum; propiores æqualitati logarithmicæ, quàm sit data altera ratio.

Hypoth.

Sit data quælibet ratio non numerosa; cuius maior terminus a , minor b : & sit data altera ratio inæqualitatis; cuius maior terminus c , minor d .

Oportet inuenire duas rationes numerosas, altiore, quàm a ad b , & depressiore, quàm a ad b ; logarithmicè proportionales, vt numerus ad numerum: sed vt altior ad depressiore logarithmicè sit minor, quàm vt c ad d .

Constr.

77. b. | Inueniatur ratio numerosa e ad f , depressior,
| quàm c ad d . sumaturque numerus g , pariter par,
ma-

53. 3. maior quàm e : & quotus est g , subtotuplicata, rationis a ad b , ratio inueniatur h ad i : & inueniatur numerosa ratio K ad l , depressior, quàm h ad i : & rationis K ad l , sumantur duplicata, triplicata, & deinceps reliquæ multiplicatæ, donec fiat ratio M , primò altior, quàm a ad b : & sit multiplicationis numeris m : qui vnitate multatus, relinquatur n : & quotus est n , totuplicata, rationis K ad l , fiat ratio N .

Dico rationem N depressiorem esse, quàm a ad b : & M ad N logarithmicè minorem esse, quàm vt e ad d .

Demonstr.

Si enim ratio N , non esset depressior, quàm a ad b : esset vel æquealta, vel altior. Sed non est altior alioquin M , non esset primò altior, quàm a ad b . neque est æquealta, alioquin esset eadem, atque a ad b : & esset etiam a ad b ratio numerosa, contra hypothèsim. Ergo ratio N , est depressior, quàm a ad b .

- Deinde quoniam K ad l , est depressior, quàm h ad i : & h ad i , totuplicata quotus est g , est a ad b : ergo K ad l , totuplicata quotus est g , est depressior, quàm a ad b . sed K ad l , totuplicata quotus est m , est altior, quàm a ad b . Ergo numerus m , maior est, quàm g : sed g , est maior, quàm e : ergo m , multò est maior, quàm e : & est m ad vnitatem, maior, quàm e ad eandem vnitatem: & per conuersionem rationis, m ad n , minor

constr. | nor est, quàm e ad f . Sed vt m ad n , ita logari-
 17. 4. | thmicè est ratio M ad rationem N . ergo ratio
 | M ad rationem N , minor est logarithmicè, quàm
 | vt e ad f : & multò minor, quàm vt c ad d . Quod &c.
 Quare &c.

Theor. 70. Prop. 78.

Non numerosæ rationis vna tantum quantitas est lo-
 garithmus.

Hypoth. p.

— Esto ratio a ad b non numerosa: sintque duæ quanti-
 tates inæquales, c maior, d minor: quarum vna c , esto lo-
 garithmus rationis a ad b .

Dico d , non esse logarithmum rationis a ad b .

Prepar.

77. b. | Inueniantur duæ rationes numerosæ, E altior,
 | quàm a ad b , & F depressior: vt sit E ad F , lo-
 | garithmicè sicut numerus ad numerum, & minor,
 | quàm vt c ad d . & assignentur ipsarum E , F ra-
 | tionum, logarithmi e ; f .

Demonstr.

prepar. | E ; F : logarithmicè minor, quàm c ; d .

74. b. | E ; F : e ; f .

17. 4. | e ; f : minor, quàm c ; d .

def. 34^b | c : maior, quàm c .

63. b. | f : maior, quàm d .

def. 34^b | d , non est logarithmus rationis a ad b . Quod &c.

O o

Hj-

Hypoth. 2.

Esto d , logarithmus rationis a ad b .

Dico c , non esse logarithmum rationis a ad b .

Demonstr.

sup. | e ; f : minor, quàm c ; d .

2. 3. | f ; e : maior, quàm d ; c .

def. 34b | f : minor, quàm d .

64. *b.* | e : minor, quàm c .

def. 34b | c , non est logarithmus rationis a ad b . Quod &c.

Quare &c.

Theor. 71. Prop. 79.

Non numerosarum rationum, altioris maior est logarithmus, & depressioris minor.

Hypoth.

Sunto non numerosæ rationes, A altior, B depressior:
& esto ipsius A , logarithmus a ; & ipsius B , logarithmus b .

Dico a , maiorem esse, quàm b .

Præpar.

76. *b.* | Inter A , B rationes, inueniatur numerosa ratio C , depressior, quàm A , altior quàm B : cuius logarithmus esto c .

Demonstr.

cf. 34b | a : maior est, quàm c .

def. 34b | c : maior, quàm b .

| a : maior, quàm b . Quod &c. Quare &c.

Theo-

Theor. 72. Prop. 80.

Multiplicatarum rationum, sunt æquemultiplices logarithmi.

Hypoth.

Est ratio A rationis B triplicata: & esto rationis A , logarithmus a ; & rationis B , logarithmus b .

Dico a ad b triplicem esse.

Hypothesis contradictoria in primo casu.

E	A	F	G	B	H
e	a	f	g	b	h

Est si fieri potest a maior, quàm triplex ad b .

Prepar.

76. b. | Inter rationem a ad b altiore, & rationem triplicem depresso, ratio numerosa sumatur c ad
77. b. | d , depresso, quàm a ad b , altior, quàm triplex, & vt a , sit maior, quàm c ; & d , maior, quàm b . Et inueniantur duæ numerosæ rationes, E altior quàm A , & F depresso: vt sit E ad F logarithmicè sicut numerus ad numerum, & minor, quàm
77. b. | vt a ad c . Item inueniantur duæ numerosæ rationes, G altior quàm B , & H depresso: vt sit G ad H logarithmicè sicut numerus ad numerum, & minor quàm vt d ad b . Sint autem rationum E , F , G , H , logarithmi e , f , g , h .

c   d

E	A	F	G	B	H
e	a	f	g	l	h

Demonstr.

- prepar.* | A: altior, quàm F.
14. 4. | A; B: logarithmicè maior, quàm F; B.
- prepar.* | G: altior, quàm B.
14. 4. | F; B: logarithmicè maior, quàm F; G.
17. 4. | A; B: logarithmicè maior, quàm F; G.
- hypo.* | A; B: triplicata.
17. 4. | F; G: depressior, quàm triplicata.
74. h. | F; G: logarithmicè f; g.
17. 4. | f; g: minor, quàm triplex.
- prepar.* | E; F: logarithmicè minor, quàm a; c.
74. h. | E; F: logarithmicè e; f.
17. 4. | e; f: minor, quàm a; c.
- def. 34b | e: maior, quàm a.
63. h. | f: maior, quàm c.
- prepar.* | G; H: logarithmicè minor, quàm d; b.
74. h. | g; h: logarithmicè G; H.
17. 4. | g; h: minor, quàm d; b.
2. 3. | h; g: maior, quàm b; d.
- def. 32b | h: minor, quàm b.
64. h. | g: minor, quàm d.
67. h. | f; g: maior, quàm c; d.
- prepar.* | c; d: maior, quàm triplex.

f; g

13. 5. $\left. \begin{array}{l} \text{si } g: \text{ maior, quàm triplex.} \\ \text{si } g: \text{ minor, quàm triplex.} \end{array} \right\} \text{ quæ sunt contradi-}$
sup. $\left. \begin{array}{l} \text{si } g: \text{ maior, quàm triplex.} \\ \text{si } g: \text{ minor, quàm triplex.} \end{array} \right\} \text{ ctoria.}$

Ergo a ad b , non est maior, quàm triplex.

Hypoth. contrad. in secundo casu.

$\begin{array}{ccccccc} & & & & & & d \\ c & & & & & & \\ E & A & F & & G & B & H \\ e & a & f & & g & b & h \end{array}$

Esto si fieri potest a minor, quàm triplex ad b .

Præpar.

76. $b.$ Inter rationem a ad b depressiorem, & rationem triplicem altiore ratio numerosa sumatur c ad d , depressior, quàm triplex; altior, quàm a ad b : & ut c sit maior quàm a : & b maior, quàm d . Et inueniantur duæ numerosæ rationes, E altior quàm A , & F depressior; ut sit E ad F logarithmicè, sicut numerus ad numerum, & minor, quàm ut c ad a . Item inueniantur duæ numerosæ rationes; G altior, quàm B ; & H , depressior; ut sit G ad H , logarithmicè sicut numerus ad numerum, & minor, quàm ut b ad d . Sint autem rationum E, F, G, H , logarithmi e, f, g, h .

Demonstr.

præpar. E : altior, quàm A .

14. 4. E, H : logarithmicè maior, quàm $A; H$.

præpar. B : altior, quàm H .

14. 4. A, H : logarithmicè maior, quàm $A; B$.

17. 4. E, H : logarithmicè maior, quàm $A; B$.

$A; B$:

E A F
e a f

G B H
g b h

- hypoth.* *A; B:* triplicata.
 17. 4. *E; H:* maior, quàm triplicata.
 74. *b.* *e; h:* logarithmicè vt *E; H.*
 17. 4. *e; h:* maior, quàm triplex.
prepar. *E; F:* minor, quàm *c; a.*
 74. *b.* *E; F:* logarithmicè vt *e; f.*
 17. 4. *e; f:* minor, quàm *c; a.*
 2. 3. *f; e:* maior, quàm *a; c.*
def. 34b *f:* minor, quàm *a.*
 64. *b.* *e:* minor, quàm *c.*
prepar. *G; H:* logarithmicè minor, quàm *b; d.*
 74. *b.* *g; h:* logarithmicè; vt *G; H.*
 17. 4. *g; h:* minor, quàm *b; d.*
def. 32b *g:* maior, quàm *b.*
 63. *b.* *h:* maior, quàm *d.*
 67. *b.* *e; h:* minor, quàm *c; d.*
prepar. *c; d:* minor, quàm triplex.
 13. 5. *e; h:* minor, quàm triplex. } quæ sunt contradi-
in p. *e; h:* maior, quàm triplex. } ctoria.

Ergo *a* ad *b*, non est minor, quàm triplex.

Ergo *a* ad *b* est triplex. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 73. Prop. 81.

Omnifariam rationes, logarithmicam inter se rationem habentes, logarithmicè sunt proportionales, ut earum logarithmi. *Hypoth.*

Dico A ad B , esse logarithmicè, sicut a ad b .

Sunt rationes A , B , logarithmicam inuicem rationem habentes: & esto rationis A , logarithmus a ; & rationis B , logarithmus b .

Præpar.

Rationis A , & quantitatis a , sumantur multiplicata ratio $3A$, & æquemultiplex quantitas $3a$: item rationis B , & quantitatis b , multiplicata $4B$, & æquemultiplex $4b$.

Demonstr.

hypoth. | Rationis A , logarithmus est a .

80. *b.* | Rationis $3A$, logarithmus est $3a$.

hypoth. | Rationis B , logarithmus est b .

80. *b.* | Rationis $4B$, logarithmus est $4b$.

def. 3. 4b. | Si $3A$, est altior, quàm $4B$; etiam $3a$, est maior, quàm $4b$: si depressior; minor: si æqualis.

def. 8. 4. | A ad B , est logarithmicè, sicut a ad b . Quod &c.
Quare &c.

Theor. 74. Prop. 82.

Dvarum quarumlibet numerosarum rationum, hyperlogarithmus vnus ad hypologarithmum alterius, maior est, quàm ut logarithmus ad logarithmum.

De-

Demonstr.

def. 24^b | Est enim hyperlogarithmus vnus, eiusdem logarithmo maior: & est hypologarithmus alterius,
 8. 5. | minor eiusdem logarithmo. Ergo hyperlogarithmus ad logarithmum vnus, maior est, quàm vt
 p. 3. | hypologarithmus ad logarithmum alterius. Quare
 | permutando, vnus hyperlogarithmus ad hypologarithmum alterius, maior est, quàm vt logarithmus ad logarithmum.

Probl. 9. Prop. 83.

DVarum datarum non æquealtarum numerosarum rationum, datis terminis altioris: inuenire terminos depressioris, inter quos ad hyperlogarithmum, maior sit hyperlogarithmus altioris, quàm vt logarithmus ad logarithmum.

Hypoth.

Sint datæ duæ non æquealtæ numerosæ rationes, *A* altior, *B* depressior: sintque rationis *A*, dati termini *c*, *d*.

Oporret rationis *B* terminos inuenire, inter quos ad hyperlogarithmum, maior est hyperlogarithmus inter *c*, *d*; quàm vt logarithmus *A* ad logarithmum *B*.

Constr.

Sumatur inter *c*, *d*, hyperlogarithmus *e*: & inter alios quoslibet eiusdem rationis *A* terminos
 54. b. | minores, quàm *c*, *d*, sumatur alius minor hyper-
 61. b. | logarithmus *f*: & inueniantur termini *g*, *h*, in ratione

tionem B , inter quos hyperlogarithmus i , ad hypologarithmum K , propior sit æqualitati, quàm ut e ad f .

Dico e ad i maiorem esse, quàm ut logarithmus rationis A , ad logarithmum rationis B .

Præpar.

Esto a , logarithmus rationis A : & b , logarithmus rationis B .

Demonstr.

def. 24b | f : maior est, quàm a .

8. 5. | e ; a : maior, quàm e ; f .

constr. | e ; f : maior, quàm i ; k .

def. 24b. | b : maior, quàm k .

8. 5. | i ; k : maior, quàm i ; b .

13. 5. | e ; a : maior, quàm i ; b .

p. 3. | e ; i : maior, quàm a ; b . Quod &c.

Quare &c.

Probl. 10. Prop. 84.

DVarum datarum non æquealtarum numerosarum rationum, datis terminis depressioris: inuenire terminos altioris, inter quos hyperlogarithmus, ad hyperlogarithmum depressioris, minor sit, quàm ut logarithmus ad logarithmum.

Hypoth.

Sint datæ duæ non æquealtæ numerosæ rationes, A altior, B depressior: sintque rationis B dati termini c , d .

Oportet rationis A terminos inuenire, inter quos hy-

P p

per-

perlogarithmus, ad hyperlogarithmum inter c , d minor est, quàm vt logarithmus A ad logarithmum B .

Constr.

Sumatur inter c , d , hyperlogarithmus e : & inter alios quoslibet minores terminos, quàm c , d ,
 54. *b.* | sumatur eiusdem rationis B alius minor hyper-
 62. *b.* | logarithmus f : rationis autem A , inueniantur termini, g , h , inter quos hyperlogarithmus i , ad hypologarithmum k , minor sit, quàm vt e ad f .

Dico i ad e , minorem esse, quàm vt logarithmus A ad logarithmum B .

Præpar.

Est a , logarithmus rationis A : & b , logarithmus rationis B .

Demonstr.

def. 24b | a : maior est, quàm K .
 8. 5. | i ; a : minor, quàm i ; K .
 constr. | i ; K : minor, quàm e ; f .
 def. 24b | b : minor, quàm f .
 8. 5. | e ; f : minor, quàm e ; b .
 13. 5. | i ; a : minor, quàm e ; b .
 p. 3. | i ; e : minor, quàm a ; b . Quod &c.
 Quare &c.

Probl. 11. Prop. 85.

DVarum datarum non æquealtarum numerosarum rationum, datis terminis altioris: inuenire terminos

nos depressoꝝ, inter quos ad hypologarithmum minor fit hypologarithmus altioꝝ, quàm vt logarithmus ad logarithmum.

Hypoth.

Sint datæ duæ non æquealtæ rationes numerosæ, *A* altioꝝ, *B* depressoꝝ: sintque rationis *A* dati termini *c*, *d*.

Oportet rationis *B* terminos inuenire, inter quos ad hypologarithmum minor fit hypologarithmus inter *c*, *d*, quàm vt logarithmus *A* ad logarithmum *B*.

Constr.

Sumatur inter *c*, *d*, hypologarithmus *e*: & inter alios terminos eiusdem rationis *A*, minores quàm *c*, *d*, sumatur alius maior hypologarithmus *f*: & inueniantur in ratione *B*, termini *g*, *h*; inter quos hypologarithmus *i* ad hyperlogarithmum *k* maior sit, quàm vt *e* ad *f*.

Dico *e* ad *i*, minorem esse, quàm vt logarithmus *A* ad logarithmum *B*.

Prepar.

Estō *a*, logarithmus rationis *A*: & *b*, logarithmus rationis *B*.

Demonstr.

constr. | *c*; *f*: minor, quàm *i*; *K*.
p. 3. | *e*; *i*: minor, quàm *f*; *K*.
def. 24b | *K*: maior, quàm *b*.
8. 5. | *f*; *K*: minor, quàm *f*; *b*.
def. 24b | *a*: maior, quàm *f*.

Pp 2

f; *b*:

- 8.5. | f ; b : minor, quàm a ; b .
 13.5. | e ; i : minor, quàm a ; b . Quod &c.
 Quare &c.

Probl. 12. Prop. 86.

DVarum datarum non æquealtarum numerosarum rationum, dati terminis depressioris: inuenire terminos altioris, inter quos hypologarithmus ad hypologarithmum depressioris, maior sit, quàm vt logarithmus ad logarithmum.

Hypoth.

Sint datae duæ non æquales numerosæ rationes, A altior, B depressior: sintque rationis B dati termini c , d .

Oportet rationis A terminos inuenire, inter quos hypologarithmus ad hypologarithmum inter c , d , maior est, quàm vt logarithmus A ad logarithmum B .

Constr.

Sumatur inter c , d , hypologarithmus e : & inter alios minores terminos, eiusdem rationis B ,
 56. b. | sumatur alius maior hypologarithmus f : & ratio-
 62. b. | nis A , inueniantur termini g , h , quos inter hypologarithmus i ad hyperlogarithmum K maior
 | sit, quàm vt e ad f .

Dico i ad e , maiorem esse, quàm vt logarithmus A ad logarithmum B .

Prepar.

Esto rationis A , logarithmus a : & rationis B logarithmus b .
 De.

Demonstr.

constr. | $i; K$: maior est, quàm $e; f$.
p. 3. | $i; e$: maior, quàm $K; f$.
def. 24b | b : maior, quàm f .
8. 5. | $K; f$: maior, quàm $K; b$.
def. 24b | K : maior, quàm a .
8. 5. | $K; b$: maior, quàm $a; b$.
13. 5. | $i; e$: maior, quàm $a; b$. Quod &c.
 Quare &c.

Theor. 75. Prop. 87.

Arithmetice dispositorum terminorum ratio, quàm habent bini minores ad inuicem, altior est ratione, quàm habent bini maiores.

Hypoth.

Sint arithmetice dispositæ quantitates a, b, c, d :
4. h. | & sit a minor, quàm c . vnde quoniam permutan-
def. 5. b. | do a, c, b, d , sunt arithmetice dispositæ, etiam
 | b est minor, quàm d .

Dico rationes terminorum a, b ad inuicem, altiores esse rationibus c, d ad inuicem.

Præpar.

Quoniam a, b sunt inæquales; esto a minor, quàm b : & sit defectus e .

Demonstr.

sup. | b : minor, quàm d .
8. 5. | $b; e$: minor, quàm $d; e$.

$b; a$:

3. 3. $b; a$: maior, quàm $d; c$.
hypoth. b : maior, quàm a . & d : maior, quàm c .
def.p. 4. $b; a$: altior, quàm $d; c$. Quod &c.
 2. 3. $a; b$: minor, quàm $c; d$.
hypoth. a : minor, quàm b . & c : minor, quàm d .
def.p. 4. $a; b$: altior, quàm $c; d$. Quod &c.
 Quare &c.
-

Theor. 76. Prop. 88.

Harmonicè dispositum terminorum ratio, quàm habent bini maiores ad inuicem, altior est ratione, quàm habent bini minores.

Hypoth.

- Sint harmonicè dispositæ quantitates a, b, c, d :
 34. b . $\left\{ \begin{array}{l} \text{\& sit } a \text{ maior, quàm } c. \text{ vnde quoniam permutando} \\ \text{def. 13b } a, c, b, d, \text{ sunt harmonicè dispositæ, etiam } b, \text{ est} \\ \text{maior, quàm } d. \end{array} \right.$

Dico rationes terminorum a, b ad inuicem, altiores esse rationibus c, d ad inuicem.

Præpar.

Sumatur vna quælibet quantitas e : & fiat

- $a; e; e; f$.
 $b; e; e; g$.
 $c; e; e; h$.
 $d; e; e; i$.

De-

*Demonstr.*33. *h.* | *f, g, g, i* sunt arithmeticè ordinate.*constr.* | *c; e: e; h. e; a: f; e.**p. p.* | *c; a: f; h.**c* minor, quàm *a.* & *f* minor, quàm *h.**def 5. h.* | *g* minor, quàm *i.*87. *h.* | *f; g*: altior, quàm *h; i.* & *g; f*: altior, quàm *i; h.**sup.* | *f; g*: *b; a.* & *g; f*: *a; b.**sup.* | *h; i*: *d; c.* & *i; h*: *c; d.**b; a*: altior, quàm *d; c.* & *a; b*: altior, quàm
c; d. Quod &c. Quare &c.*Theor. 77. Prop. 89.*

SI fuerint quotcunque magnitudines, & aliæ ipsis æquales numero; sitque maior proportio primæ priorum, ad primam posteriorum, quàm secunde, ad secundam; & hæc maior, quàm tertiæ, ad tertiam: & sic deinceps: habebunt omnes priores simul, ad omnes posteriores simul, maiorem rationem, quàm omnes priores, relictæ prima, ad omnes posteriores, relictæ quoque prima: & multò maiorem, quàm omnes priores, relictis duabus primis, ad omnes posteriores, relictis duabus primis: & sic deinceps etiam maiorem, quàm vltima, ad vltimam: sed minorem, quàm omnes priores, relictæ vltima, ad omnes posteriores, relictæ etiam vltima: & multò minorem, quàm omnes priores, relictis duabus vltimis, ad omnes posteriores, relictis pariter duabus vltimis: & sic deinceps etiam minorem, quàm prima, ad primam.

Hy-

Hypoth.

<i>a</i>	<i>e</i>
<i>b</i>	<i>f</i>
<i>c</i>	<i>g</i>
<i>d</i>	<i>h</i>

a; *e*: maior, quàm *b*; *f*.

b; *f*: maior, quàm *c*; *g*.

c; *g*: maior, quàm *d*; *h*.

Dico $a+b+c+d$; $e+f+g+h$: maiorem esse, quàm $b+c+d$; $f+g+h$.

Et $b+c+d$; $f+g+h$: maiorem, quàm $c+d$; $g+h$.

Et $c+d$; $g+h$: maiorem, quàm *d*; *h*.

Dico etiam $a+b+c+d$; $e+f+g+h$: minorem esse, quàm $a+b+c$; $e+f+g$.

Et $a+b+c$; $e+f+g$: minorem, quàm $a+b$, $e+f$.

Et $a+b$; $e+f$: minorem, quàm *a*; *e*.

Demonstr.

hypoth. | *c*; *g*: maior, quàm *d*; *h*.

p. 3. | *c*; *d*: maior, quàm *g*; *h*.

p. 3. | $c+d$; *d*: maior, quàm $g+h$; *h*.

p. 3. | $c+d$; $g+h$: maior, quàm *d*; *h*. Quod &c.

3. 3. | $c+d$; *c*: minor, quàm $g+h$; *g*.

2. 3. | *c*; $c+d$: maior, quàm *g*; $g+h$.

p. 3. | *c*; *g*: maior, quàm $c+d$; $g+h$.

hypoth. | *b*; *f*: maior, quàm *c*; *g*.

13. 5. | *b*; *f*: maior, quàm $c+d$; $g+h$.

p. 3. | *b*; $c+d$: maior, quàm *f*; $g+h$.

 $b+c$

- p. 3.* $b+c+d$; $c+d$: maior, quàm $f+g+h$; $g+h$.
- p. 3.* $b+c+d$; $f+g+h$: maior, quàm $c+d$; $g+h$. Quod &c.
- sup.* $a+b+c+d$; $e+f+g+h$: maior, quàm $b+c+d$; $f+g+h$. Quod &c.
- hypoth.* a ; e : maior, quàm b ; f .
- p. 3.* a ; b : maior, quàm e ; f .
- p. 3.* $a+b$; b : maior, quàm $e+f$; f .
- 3. 3.* $a+b$; a : minor, quàm $e+f$; e .
- p. 3.* $a+b$; $e+f$: minor, quàm a ; e . Quod &c.
- sup.* $a+b$; b : maior, quàm $e+f$; f .
- p. 3.* $a+b$; $e+f$: maior, quàm b ; f .
- hypoth.* b ; f : maior, quàm c ; g .
- 13. 5.* $a+b$; $e+f$: maior, quàm c ; g .
- p. 3.* $a+b$; c : maior, quàm $e+f$; g .
- p. 3.* $a+b+c$; c : maior, quàm $e+f+g$; g .
- 3. 3.* $a+b+c$; $a+b$: minor, quàm $e+f+g$; $e+f$.
- p. 3.* $a+b+c$; $e+f+g$: minor, quàm $a+b$; $e+f$.
Quod &c.
- sup.* $a+b+c+d$; $e+f+g+h$: minor, quàm $a+b+c$; $e+f+g$. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 78. Prop. 90.

E Serie harmonica naturali ab unitate, terminorum harmonicè dispositorum, altioris rationis maior terminus, ad maiorem depresso-
ris, maior est, quàm ut hyperlogarithmus, ad hyperlogarithmum: & hyperlogarithmus,

Qq

thmus,

thmus, ad hyperlogarithmum, maior, quàm vt hypologarithmus, ad hypologarithmum : & hypologarithmus, ad hypologarithmum maior, quàm vt minor terminus, ad minorem.

Hypoth.

Sint è serie harmonica naturali ab vnitae, termini harmonicè dispositi a, b, c, d , quorum altior sit ratio a ad b , quàm c ad d . Sitque a , maior, quàm b : ideoque & c , maior, quàm d .
def. 13 b

Quoniam a ad b , altior est, quàm c ad d : oportet a , maiorem esse, quàm c ; & b , quàm d . alioquin permutando, dispositorem harmonicè a, c, b, d , esset c maior, quàm a ; ideoque & d maior, quàm b ; & c ad d , altior ratio, quàm a ad b ,
34. b.
def. 13. b
88. b.
contra hypoth.

Deinde quoniam a, b, c, d , sunt in serie harmonica naturali ab vnitae, harmonicè dispositi; sunt denominati à numeris arithmeticè dispositis: *27. b.*
26. b. quorum denominator a , reciprocè minor est denominatore b , necnon reciprocè minor denominatore c . & quot sunt numeri omnes medij inter denominatores a, b ; totidem sunt inter denominatores c, d : totidemque in serie harmonica sunt inter a, b ; totidemque etiam inter c, d .
24. b.
def. 5. b.
27. b.

Sint ergo inter a, b termini e, f : & inter c, d , totidem termini g, h : critque $a+e+f$, hyperlogarithmus rationis a , ad b ; & $c+f+b$, hypologarithmus
def. 22 b
def. 23 b
 gari-

garithmus eiusdem rationis, inter eosdem terminos a, b .
erit quoque $c+g+h$, hyperlogarithmus rationis c ad d ; &
 $g+h+d$, eiusdem hypologarithmus inter eosdem termi-
nos c, d .

Dico a ad c , maiorem esse, quàm $a+e+f$ ad $c+g+h$:

Et $a+e+f$ ad $c+g+h$, maiorem, quàm $e+f+b$ ad
 $g+h+d$.

Et $e+f+b$ ad $g+h+d$, maiorem, quàm b ad d .

Demonstr.

hypoth. Quoniam a, e, f, b , necnon c, g, h, d , sunt
harmonicè ordinati, in serie harmonica naturali
27. *b.* ab unitate: ergo eorum denominatores, sunt arith-
meticè ordinati, in serie arithmetica naturali ab
sup. unitate: totidemque sunt a, e, f, b ; quot c, g, h ,
def. 8. b. d : ergo denominatores a, e, f, b ; sunt similiter
arithmeticè dispositi, atque denominatores c, g ,
16. *b.* h, d : ergo etiam a, e, f, b sunt similiter harmoni-
def. 16 b cè dispositi, atque c, g, h, d : ergo a, e, c, g sunt
34. *b.* harmonicè dispositi: ergo permutando a, c, e, g ,
sunt harmonicè dispositi. Similiter ostendetur,
quòd e, g, f, h sunt harmonicè dispositi: necnon
 f, h, b, d .

def. 19 b Rursum quoniam a, e, f, b sunt harmonicè or-
dinati, & est a maior, quàm b : ergo a maior, est
quàm e ; & e , maior, quàm f : & f , quàm b : item
sup. c , maior est quàm g ; g , quàm h ; h , quàm d . Et
hypoth. quoniam a, c, e, g sunt harmonicè dispositi, & est

- def. 13b | a , maior, quàm c ; ergo & e , maior est, quàm g ;
 82. b. | item f , quàm h ; & b , quàm d . & est a ad c ratio
 def. p. 4. | altior, ideoque maior, quàm e ad g ; & e ad g , al-
 | tior, & maior, quàm f ad h ; & f ad h , altior, &
 | maior, quàm b ad d .
 83. b. | Ergo a ad c maiore est, quàm vt $a+e+f$ ad
 | $c+g+h$. Quod &c. Et est $a+e+f$ ad $c+g+h$ ma-
 | ior, quàm $e+f$ ad $g+h$; & $e+f$ ad $g+h$ maior,
 | quàm $e+f+b$ ad $g+h+d$; ergo $a+e+f$ ad $c+g$
 | $+h$, est maior, quàm $e+f+b$ ad $g+h+d$. Quod
 | &c. Et est $e+f+b$ ad $g+h+d$, maior, quàm b
 | ad d . Quod &c.

Quare &c.

Theor. 79. Prop. 91.

SI quatuor quantitatum prima ad secundam maior fue-
 rit, quàm tertia ad quartam: productus extremarum,
 maior est producto mediarum.

Hypoth.

a ; b : maior, quàm c ; d .

Dico ad : maiorem esse, quàm bc .

Prepar.

Fiat productus bd .

Demonstr.

9. b. | ad ; bd : a ; b .
 9. b. | bc ; bd : c ; d .
 hypoth. | a ; b : maior, quàm c ; d .

ad ;

13. 5. | *ad*; *bd*: maior, quàm *bc*; *bd*.
 10. 5. | *ad*: maior, quàm *bc*. Quod &c.
 Quare &c.
-

Theor. 80. Prop. 92.

SI quatuor quantitatum productus extremarum maior fuerit producto mediarum: erit prima ad secundam maior, quàm vt tertia ad quartam.

Hypoth.

Sunt quatuor quantitates *a*, *b*, *c*, *d*: & est *ad* maior, quàm *bc*.

Dico *a*; *b*; maiorem esse, quàm *c*; *d*.

Præpar.

Assumatur productus *bd*.

Demonstr.

- hypoth.* | *ad*: maior, quàm *bc*.
 8. 5. | *ad*; *bd*: maior, quàm *bc*; *bd*.
 9. *b*. | *ad*; *bd*: *a*; *b*.
 9. *b*. | *bc*; *bd*: *c*; *d*.
 13. 5. | *a*; *b*: maior, quàm *c*; *d*. Quod &c.
 Quare &c.
-

Theor. 81. Prop. 93.

SI fuerit prima ad secundam, maior, quàm vt tertia ad quartam: fuerit autem & tertia ad quartam maior, quàm vt quinta ad sextam: item quinta ad sextam maior fuerit, quàm vt septima ad octauam: erit composita prima

cum tertia, ad compositam secundam cum quarta, maior,
quàm vt composita quinta cum septima, ad compositam
sextam cum octaua.

Hypoth.

a	b
c	d
e	f
g	h

$a; b$: maior, quàm $c; d$.

$c; d$: maior, quàm $e; f$.

$e; f$: maior, quàm $g; h$.

Dico $a+c; b+d$: maiorem, quàm $e+g; f+h$.

Præpar.

Fiant producti $af, ah, cf, ch, be, bg, de, dg$.

Demonstr.

29. h. $\left\{ \begin{array}{l} af+ah: \text{productus } a \text{ per } f+h. \\ cf+ch: \text{productus } c \text{ per } f+h. \\ af+ah+cf+ch: \text{productus } a+c \text{ per } f+h. \\ be+bg: \text{productus } b, \text{ per } e+g. \\ de+dg: \text{productus } d, \text{ per } e+g. \\ be+bg+de+dg, \text{productus } b+d, \text{ per } e+g. \end{array} \right.$

hypoth. $a; b$: maior, quàm $c; d$.

hypoth. $c; d$: maior, quàm $e; f$.

13. 5. $a; b$: maior, quàm $e; f$.

hypoth. $e; f$: maior, quàm $g; h$.

13. 5. $a; b$: maior, quàm $g; h$.

13. 5. $c; d$: maior, quàm $g; h$.

af:

93. b. $\left\{ \begin{array}{l} af: \text{ maior, quàm } be. \\ ah: \text{ maior, quàm } bg. \\ cf: \text{ maior, quàm } de. \\ ch: \text{ maior, quàm } dg. \end{array} \right.$
- $| af+ah+cf+ch: \text{ maior, quàm } be+bg+de+dg.$
94. b. $| a+c; b+d: \text{ maior, quàm } e+g; f+h. \text{ Quod \&c.}$
- Quare \&c.
-

Theor. 82. Prop. 94.

SI fuerint è serie harmonica naturali ab vnitate, quatuor termini harmonicè dispositi; & alij quatuor eorum submultipli: inter simplos terminos altioris rationis hyperlogarithmus, ad hyperlogarithmum depressioris, maiorem habebit rationem, quàm inter submultiplos. hypologarithmus verò inter simplos altioris, ad inter simplos depressioris, minorem habebit, quàm inter submultiplos.

Hypoth.

1(3)	1(4)	1(5)	1(6)
1(6)	1(7)	1(8)	1(9)
1(10)	1(11)	1(12)	
1(7)	1(8)	1(9)	1(10)
1(14)	1(15)	1(16)	1(17)
1(18)	1(19)	1(20)	

Sint è serie harmonica naturali ab vnitate, quatuor termini harmonicè dispositi 1(3), 1(6), 1(7), 1(10): quorum 1(3), maior, quàm 1(6): ideo-

1(3)   1(4)   1(5)   1(6)
 1(6) 1(7) 1(8) 1(9) 1(10) 1(11) 1(12)

1(7)   1(8)   1(9)   1(10)
 1(14) 1(15) 1(16) 1(17) 1(18) 1(19) 1(20)

def. 13 b | ideoq; & 1(7), maior, quàm 1(10). & esto altior
def. p. 4. | ratio 1(3) ad 1(6), quàm 1(7) ad 1(10): ideo-
36. h. | que etiam maior. sint autem & istorum æque-
15. 5. | submultipli, 1(6), 1(12), 1(14), 1(20), pa-
 | riter harmonicè dispositi, & æquè cum prædictis
 | proportionales. Sumantur etiam inter 1(3), 1-
 | (6) medij omnes harmonici 1(4), 1(5): & inter
 | 1(7), 1(10), medij omnes 1(8) 1(9); quorum
 | æque submultipli 1(8), 1(10), 1(16), 1(18).
def. 16 b | Constat quod sicut 1(3), 1(4), 1(5), 1(6), &
def. 19 b | similiter 1(7), 1(8), 1(9), 1(10) harmonicè
 | sunt ordinati, sic 1(6), 1(8), 1(10), 1(12), &
15. 5. | similiter 1(14), 1(16), 1(18), 1(20) sunt har-
 | monicè ordinati, & æquè cum prædictis propor-
 | tionales. Deinde inter 1(6), 1(12), & inter
 | 1(14), 1(20) sumantur omnes reliqui medij har-
 | monici 1(7), 1(9), 1(11), & 1(15), 1(17),
 | 1(19).

Dico primò $1(3) + 1(4) + 1(5)$ ad $1(7) + 1(8) + 1(9)$
 maiorem esse, quàm $1(6) + 1(7) + 1(8) + 1(9) + 1(10)$
 + $1(11)$ ad $1(14) + 1(15) + 1(16) + 1(17) + 1(18) + 1-$
 (19). De-

Demonstr.

sup. $1(3); 1(7): 1(6); 1(14).$

88. *b.* $1(6); 1(14): \text{maior, quàm } 1(7); 1(15).$

89. *b.* $1(6); 1(14): \text{maior, quàm } 1(6)+1(7); 1(14)$
 $+1(15).$

13. *s.* $1(3); 1(7): \text{maior, quàm } 1(6)+1(7); 1(14)$
 $+1(15).$

Similiter demonstrabitur.

sup. $1(4); 1(8): \text{maior, quàm } 1(8)+1(9); 1(16)$
 $+1(17). \text{ Et}$

sup. $1(5); 1(9): \text{maior, quàm } 1(10)+1(11); 1(18)$
 $+1(19).$

89. *b.* $1(6)+1(7); 1(14)+1(15): \text{maior, quàm } 1(8);$
 $1(16).$

sup. $1(8); 1(16): 1(4); 1(8).$

13. *s.* $1(6)+1(7); 1(14)+1(15): \text{maior, quàm } 1(4);$
 $1(8).$

Similiter demonstrabitur.

sup. $1(8)+1(9); 1(16)+1(17): \text{maior, quàm } 1(5);$
 $1(9). \text{ Et}$

sup. $1(6)+1(7)+1(8)+1(9); 1(14)+1(15)+1(16)$
 $+1(17): \text{maior, quàm } 1(5); 1(9).$

93. *b.* $1(3)+1(4); 1(7)+1(8): \text{maior, quàm } 1(6)+1(7)$
 $+1(8)+1(9); 1(14)+1(15)+1(16)$
 $+1(17).$

Similiter demonstrabitur.

93. *b.* $1(3)+1(4)+1(5); 1(7)+1(8)+1(9): \text{maior,}$
R r
quàm

I(3)   I(4)   I(5)   I(6)
I(6) I(7) I(8) I(9) I(10) I(11) I(12)

Quod è conuerso est demonstrandum.

Quare &c.

Theor. 83. Prop. 95.

SI fuerint eiusdem rationis duo hyperlogarithmi, alter ex paucioribus, alter ex terminis vno pluribus; & submultiplicati fuerint vtrorumque termini, per alterius multitudinem terminorum: submultipli eius, qui ex paucioribus, & submultipli eius, qui ex pluribus, primi sunt æquales; & reliqui deinceps sunt minores, hoc ordine; secundus eius, qui ex pluribus; & secundus eius, qui ex paucioribus; & tertius eius, qui ex pluribus; & tertius eius, qui ex paucioribus; & sic deinceps. Quod si fuerint hypologarithmi: submultipli eius, qui ex paucioribus, & submultipli eius, qui ex pluribus, vltimi sunt æquales; & reliqui deinceps sunt maiores, hoc ordine; penultimus eius, qui ex pluribus; & penultimus eius, qui ex paucioribus; & tritultimus eius, qui ex pluribus; & tritultimus eius, qui ex paucioribus; & sic deinceps.

Hypoth.

1(a)		1(b)		1(c)
1(d)	1(e)		1(f)	1(g)
1(3a)		1(3b)		1(3c)
1(2d)	1(2e)		1(2f)	1(2g)

Sint earumdem rationum 1(a), ad 1(c), & 1(d) ad 1(g)
duo hyperlogarithmi; vnus ex duobus terminis 1(a), 1(b);

R r 2

alter

$1(a)$	$1(b)$	$1(c)$
$1(d)$	$1(e)$	$1(f)$
$1(3a)$	$1(3b)$	$1(3c)$
$1(2d)$	$1(2e)$	$1(2f)$
		$1(2g)$

alter ex tribus $1(d)$, $1(e)$, $1(f)$: item duo hypologarithmi, ex duobus $1(b)$, $1(c)$, & ex tribus $1(e)$, $1(f)$, $1(g)$. & subtripli accipiantur $1(3a)$, $1(3b)$, $1(3c)$, necnon subdupli $1(2d)$, $1(2e)$, $1(2f)$, $1(2g)$.

Dico $1(3a)$, $1(2d)$ esse æquales: necnon $1(3c)$, $1(2g)$ esse æquales: & hoc ordine, priores maiores esse, & posteriores minores $1(3a)$, $1(2e)$, $1(3b)$, $1(2f)$, $1(3c)$.

Demonstr.

24. b.	$1(a)$; $1(c)$; $1(d)$; $1(g)$: c ; a ; g ; d
p. p.	c ; g ; a ; d : $c--a$; $g--d$.
27. b.	$c--a$: 2. $g--d$: 3.
11. 5.	c ; g ; a ; d : 2; 3.
31. b.	$3c$: $2g$. $3a$: $2d$.
10. b.	$1(3c)$: $1(2g)$. $1(3a)$: $1(2d)$. Quæ &c.
6. b.	$2g--2f$: $2f--2e$: $2e--2d$: 2.
6. b.	$3c--3b$: $3b--3a$: 3.
	$3a$, $2e$, $3b$, $2f$, $3c$ sunt, hoc ordine, minores, & deinceps maiores.
10. b.	$1(3a)$, $1(2e)$, $1(3b)$, $1(2f)$, $1(3c)$ sunt, hoc ordine, maiores, & deinceps minores. Quod &c.

Quare &c.

Theo-

Theor. 84. Prop. 96.

SI fuerint è serie harmonica naturali ab vnitate, quatuor termini harmonicè dispositi; & alij quatuor eorum subdupli; alijque subtripli; & subquadrupli, & sic deinceps in infinitum: inter simplos terminos altioris, rationis hyperlogarithmus ad hyperlogarithmum depressioris maiorem habet rationem, quàm inter subduplicos: & inter subduplicos, maiorem, quàm inter subtriplos; & sic deinceps. hypologarithmus verò inter simplos altioris, ad inter simplos depressioris, minorem habet rationem, quàm inter subduplicos; & inter subduplicos, minorem, quàm inter subtriplos; & sic deinceps.

Hypoth.

1(3)		1(4)		1(5)		1(6)
1(6)	1(7)	1(8)	1(9)	1(10)	1(11)	1(12)
1(9)	1(10)	1(11)	1(12)	1(13)	1(14)	1(15)

1(7)		1(8)		1(9)		1(10)
1(14)	1(15)	1(16)	1(17)	1(18)	1(19)	1(20)
1(21)	1(22)	1(23)	1(24)	1(25)	1(26)	1(27)

Sint è serie harmonica naturali ab vnitate, quatuor termini harmonicè dispositi 1(3), 1(6), 1(7), 1(10); quorum 1(3) maior, quàm 1(6); ideoque, & 1(7) maior, quàm 1(10). Et esto altior ratio 1(3) ad 1(6), quàm 1(7) ad 1(10). Sint autem istorum subdupli 1(6), 1(12), 1(14), 1(20): & subtripli 1(9), 1(18), 1(21), 1(30). inter quos accipiantur medij harmonici, & ex his Hyperloga-

1(3)		1(4)		1(5)		1(16)
1(6)	1(7)	1(8)	1(9)	1(10)	1(11)	1(12)
1(9)	1(10)	1(11)	1(12)	1(13)	1(14)	1(15) 1(16) 1(17) 1(18)

1(7)		1(8)		1(9)		1(10)
1(14)	1(15)	1(16)	1(17)	1(18)	1(19)	1(20)
1(21)	1(22)	1(23)	1(24)	1(25)	1(26)	1(27) 1(28) 1(29) 1(30)

logarithmi, & Hypologarithmi.

94. b. | Constat primò, quòd inter simplos, maior est hyperlogarithmus altioris, ad hyperlogarithmum depressioris, quàm inter subdulos: & hypologarithmus minor.

Dico $1(6) + 1(7) + 1(8) + 1(9) + 1(10) + 1(11); 1(14) + 1(15) + 1(16) + 1(17) + 1(18) + 1(19)$: maiorem esse, quàm $1(9) + 1(10) + 1(11) + 1(12) + 1(13) + 1(14) + 1(15) + 1(16) + 1(17); 1(21) + 1(22) + 1(23) + 1(24) + 1(25) + 1(26) + 1(27) + 1(28) + 1(29)$.

Præpar.

Sumantur ipsorum $1(6), 1(7), 1(4), 1(5)$ subtripli: & $1(9), 1(10), 1(11), 1(21), 1(22), 1(23)$ subdupli.

Demonstr.

95. b. | $1(18), 1(20), 1(21), 1(22)$ sunt maiores, & deinceps minores.

95. b. | $1(42), 1(44), 1(45), 1(46)$ sunt maiores, & deinceps minores.

40. b. | $1(18), 1(20), 1(21), 1(22), \& 1(42), 1(44), 1(45), 1(46)$ sunt similiter harmonicè dispositi.

1(18),

88. b. { $1(18); 1(42)$: maior, quàm $1(20); 1(44)$.
 $1(20); 1(44)$: maior, quàm $1(21); 1(45)$.
 $1(21); 1(45)$: maior, quàm $1(22); 1(46)$.
 $1(18), 1(22), 1(42), 1(45)$ similiter proportionales, atque $1(6), 1(7), 1(14), 1(15)$.
36. b. { $1(18), 1(20), 1(22), 1(42), 1(44), 1(46)$ similiter proportionales, atque $1(9), 1(10), 1(11), 1(21), 1(22), 1(23)$.
89. b. $1(6); 1(14)$: maior, quàm $1(9) + 1(10); 1(21) + 1(22)$.
89. b. $1(9) + 1(10); 1(21) + 1(22)$: maior quàm $1(7); 1(15)$.
13. 5. $1(7); 1(15)$: maior, quàm $1(11); 1(23)$.
{ $1(11); 1(23)$: maior, quàm $1(8); 1(16)$.
 $1(8); 1(16)$: maior, quàm $1(12) + 1(13); 1(24)$
sup. { $+ 1(25)$.
 $1(12) + 1(13); 1(24) + 1(25)$: maior, quàm $1(9); 1(17)$.
Et sic deinceps quoad fuerint termini.
93. b. $1(6) + 1(7) + 1(8) + 1(9) + 1(10) + 1(11); 1(14) + 1(15) + 1(16) + 1(17) + 1(18) + 1(19)$: maior, quàm $1(9) + 1(10) + 1(11) + 1(12) + 1(13) + 1(14) + 1(15) + 1(16) + 1(17); 1(21) + 1(22) + 1(23) + 1(24) + 1(25) + 1(26) + 1(27) + 1(28) + 1(29)$.
Quod &c.

Dico etiam $1(7) + 1(8) + 1(9) + 1(10) + 1(11) + 1(12); 1(15) + 1(16) + 1(17) + 1(18) + 1(19) + 1(20)$: minorem esse, quàm $1(10) + 1(11) + 1(12) + 1(13) + 1(14) + 1(15) + 1(16)$

1(3) 1(4) 1(5) 1(6)
 1(6) 1(7) 1(8) 1(9) 1(10) 1(11) 1(12)
 1(9) 1(10) 1(11) 1(12) 1(13) 1(14) 1(15) 1(16) 1(17) 1(18)

1(7) 1(8) 1(9) 1(10)
 1(14) 1(15) 1(16) 1(17) 1(18) 1(19) 1(20)
 1(21) 1(22) 1(23) 1(24) 1(25) 1(26) 1(27) 1(28) 1(29) 1(30)

+1(16)+1(17)+1(18); 1(22)+1(23)+1(24)+1(25)
 +1(26)+1(27)+1(28)+1(29)+1(30).

Demonstr.

sup. { 1(10); 1(22): maior, quàm 1(7); 1(15).
 1(7); 1(15): maior, quàm 1(11)+1(12); 1(13)
 +1(14).
 1(11)+1(12); 1(23)+1(24): maior, quàm 1(8);
 1(16).
 1(8); 1(16): maior, quàm 1(13); 1(25).
 Et sic deinceps, quoad fuerint termini.

93. b. { 1(10)+1(11)+1(12)+1(13)+1(14)+1(15)+1(16)+1(17)+1(18); 1(22)+1(23)+1(24)+1(25)+1(26)+1(27)+1(28)+1(29)+1(30): maior, quàm 1(7)+1(8)+1(9)+1(10)+1(11)+1(12); 1(15)+1(16)+1(17)+1(18)+1(19)+1(20). Quod è conuerso &c.

Quare &c.

Theo-

A

B

C

D

N

O

G

H

I

K

R

S

P

Q

E

F

ad B , altior, quàm C ad D . Et sit rationis A ad B , logarithmus E : & rationis C ad D , logarithmus F . Sint autem inter A, B, C, D , vel inter æqueproportionales numeros terminos hyperlogarithmi, & hypologarithmi: rationis quidem A ad B , hyperlogarithmus G , & hypologarithmus H : & rationis C ad D , hyperlogarithmus I , & hypologarithmus K .

Dico E ad F minorem esse, quàm G ad I ; maiorem, quàm H ad K .

Præpar.

62. h. | Esto, si potest, E ad F , maior, quàm G ad H : & sumatur L ad M ratio, quæ cum ratione G ad H , componit rationem, E ad F . Et quoniam minor, quàm E , est ad F , vt G ad H : L ad M , est vt E ad minorem, quàm E : quare L , maior est, quàm M . Inueniatur rationis C ad D hyperlogarithmus N , qui sit minor ad hypologarithmum O , quàm vt L ad M . Quod si termini, inter quos censentur N, O , non sunt minores, quàm inter quos H, K ; sumantur alij minores æqueproportionales ad C, D , necnon alij æque-

α que proportionales ad A, B : inter quos rationis quidem C ad D sint hyperlogarithmus P , & hypologarithmus Q ; & rationis A ad B hyperlogarithmus R , & hypologarithmus S .

Demonstr.

96. h. | $R; P$: minor est, quàm $G; H$.
 97. h. | $P; Q$: minor, quàm $N; O$: & minor, quàm $L; M$.
 4. 3. | $R; Q$: minor, quàm $G; H, + L; M$.
suppos. | $E; F: G; H, + L; M$.
 13. 5. | $R; Q$: minor, quàm $E; F$. *contra* 82. h.
 Ergo E ad F , non est maior, quàm G ad H .

Præpar.

Esto E ad F , eadem, quæ G ad H , si potest: & inter minores terminos, quàm quos inter sunt hyperlogarithmi G, H , sumantur alij R, P .

Demonstr.

96. h. | $G; H$: maior, quàm $R; P$.
suppos. | $E; F: G; H$.
 13. 5. | $E; F$: maior, quàm $R; P$. *contra demonstrata superius.*

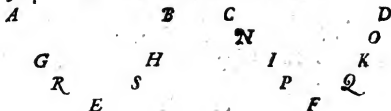
Ergo E ad F , non est, vt G ad H .

Ergo E ad F , est minor, quàm vt G ad H . Quod &c.

Præpar.

Esto deinde E ad F , minor, quàm I ad K : & sumatur L ad M ratio, quæ cum E ad F , rationem I ad K componit. Et quoniam maior, quàm E , ad F , est vt I ad K : L ad M , est vt maior, quàm E , ad E : & L , ma-

iore est, quàm M . Deinde fiant eadem, quæ supra.

Demonstr.

82. *h.* | S ; P : minor est, quàm E ; F .

prapar. | P ; Q : minor, quàm L ; M .

4 3. | S ; Q : minor, quàm E ; F , + L ; M .

suppos. | I ; K : E ; F , + L ; M .

13. 5. | S ; Q : minor, quàm I ; K . *contra* 96. *h.*

Prapar.

Ergo E ad F non est minor, quàm I ad K .

Prapar.

Esto E ad F , eadem, quæ I ad K : & inter minores terminos, quàm quos inter sunt hypologarithmi I , K , sumantur alij S , Q .

Demonstr.

suppos. | E ; F : I ; K .

96. *h.* | I ; K : minor est, quàm S ; Q .

13. 5. | E ; F : minor, quàm S ; Q . *contra superius demonstrata.*

Ergo E ad F , non est eadem, quæ I ad K .

Ergo E ad F , est maior, quàm I ad K . Quod &c.

Quare &c.

Theor. 87. Prop. 99.

Quatuor terminorum è serie harmonica naturali ab vnitate dispositorum harmonicè, altioris rationis maior terminus ad maiorem depressioris, maior est, quàm vt logarithmus ad logarithmum: & logarithmus ad logarithmum, maior, quàm vt minor ad minorem.

Hypoth.

Sint è serie harmonica naturali ab vnitate, quatuor termini a, b, c, d , harmonicè dispositi: quorum ratio a ad b , altior, quàm c ad d : & a , maior, quàm b : ideoque etiam c , maior, quàm d . Et esto rationis a ad b , logarithmus e : & rationis c ad d , logarithmus f .

Dico $a; c$: maiorem, quàm $e; f$.

Et $e; f$: maiorem, quàm $b; d$.

Prepar.

Rationis a ad b , sumantur hyperlogarithmus g , & hypologarithmus h : & rationis c ad d , hyperlogarithmus l , & hypologarithmus m .

Demonstr.

90. <i>b.</i>	$a; c$: maior, quàm $g; l$.
98. <i>b.</i>	$g; h$: maior, quàm $e; f$.
98. <i>b.</i>	$e; f$: maior, quàm $h; m$.
90. <i>b.</i>	$h; m$: maior, quàm $b; d$.
13. 5.	$a; c$: maior, quàm $e; f$. Quod &c.
13. 5.	$e; f$: maior, quàm $b; d$. Quod &c.

Quare &c.

Theo-

Theor. 88. Prop. 190.

Quatuor numerorum arithmeticè dispositorum, ratio primi ad secundum, totuplicata, quotus est primus, maior est, quàm tertij ad quartum totuplicata, quotus est quartus: atque totuplicata ratio primi ad secundum, quotus est secundus, minor est, quàm totuplicata tertij ad quartum, quotus est tertius.

Hypoth.

Sint quatuor numeri arithmeticè dispositi a, b, c, d .

Dico rationem a ad b totuplicatam, quotus est a , maiorem esse, ratione c ad d , totuplicata, quotus est d : & rationem a ad b totuplicatam, quotus est b , minorem esse, ratione c ad d totuplicata, quotus est c .

Præparatio.

Sumantur in serie harmonica naturali ab vnitae terminis æqueordinati cum numeris a, b, c, d , in serie arithmetica naturali: nempe vnitates denominatæ ab ipsis: $1(a)$, $1(b)$, $1(c)$, $1(d)$. Et esto rationis c ad b , logarithmus e : & rationis c ad d , logarithmus f .

Demonstr. p.

Terminus a , vel minor est, vel maior, quàm b : & rursum a , vel minor est, vel maior, quàm c . Esto a , minor, quàm b : & minor, quàm c .

hypoth. | a, b, c, d : arithmeticè dispositi.

14. *b.* | $1(a), 1(b), 1(c), 1(d)$: harmonicè dispositi.

sup. | $1(a)$: maior, quàm $1(b)$: & maior, quàm $1(c)$.

83. *b.* | $1(a); 1(b)$: altior, & maior, quàm $1(c); 1(d)$.

$1(a);$

65. *b.* $1(a); 1(b)$: logarithmus e .
 65. *b.* $1(c); 1(d)$: logarithmus f .
 12. *b.* $1(a)$: maior, quàm $1(b)$.
def. 13 b $1(c)$: maior, quàm $1(d)$.
 8. *5.* $1(a); 1(d)$: maior, quàm $1(a); 1(c)$.
 99. *b.* $1(a); 1(c)$: maior, quàm $e; f$.
 99. *b.* $e; f$: maior, quàm $1(b); 1(d)$.
 8. *5.* $1(b); 1(d)$: maior, quàm $1(b); 1(c)$.
 13. *5.* $1(a); 1(d)$: maior, quàm $e; f$.
 13. *5.* $e; f$: maior, quàm $1(b); 1(c)$.
 12. *b.* $1(a); 1(d); d; a$.
 12. *b.* $1(b); 1(c); c; b$.
 13. *5.* $d; a$: maior, quàm $e; f$.
 13. *5.* $e; f$: maior, quàm $c; b$.
df. maior, quàm ae .
 91. *b.* eb : maior, quàm fc .

hypoth. Et quoniam f , logarithmus est rationis c ad d :
 73. *b.* ergo df , logarithmus est rationis c ad d , totu-
hypoth. plicatæ, quotus est d . item quoniam e , logari-
 73. *b.* thmus est rationis a ad b : ergo ae , logarithmus
 est rationis a ad b totuplicatæ, quotus est e . Et
 74. *b.* ut ae ad df , ita est ratio a ad b totuplicata, quo-
 71. *b.* tus est a , ad rationem c ad d totuplicatam quo-
hypoth. tus est d . est autem ae , minor, quàm df : ergo ra-
def. 5. b. tio a ad b totuplicata, quotus est a , depressior
 est a ratione c ad d totuplicata, quotus est d . est
 autem a minor, quàm b ; & c , minor, quàm d :

Ergo

def.2.4. Ergo maior est ratio a ad b totuplicata, quotus est a , quàm c ad d totuplicata, quotus est d . Quod &c.

73. *b.* Similiter ostendetur, quod eb , logarithmus est rationis a ad b , totuplicatæ, quotus est b : & *fc*

sup. logarithmus c ad d totuplicatæ, quotus est c : sed

71. *b.* est eb , maior, quàm fc : ergo ratio a ad b totuplicata quotus est b , altior est, quàm c ad d totu-

hypoth. plicata quotus est c . & est a minor, quàm b ; &

def.5.b. c minor, quàm d : ergo minor est ratio a ad b to-

def.p.4. tuplicata, quotus est b , quàm ratio c ad d totuplicata, quotus est c . Quod &c.

Demonstr.2.

hypoth. Esto a , minor, quàm b : & maior, quàm c .
def.5.b. ergo c, d, a, b , sunt quatuor numeri arithmetice dispositi; quorum c , minor est, quàm d ; & minor, quàm a . Et ratio c ad d totuplicata, quotus est c ; maior est, quàm a ad b totuplicata, quotus est b : & c ad d totuplicata, quotus est d , minor, quàm a ad b totuplicata, quotus est a . Quod &c.

Demonstr.3.

hypoth. Esto a , maior, quàm b , & minor, quàm c .
def.5.b. Ergo b, a, d, c , sunt quatuor numeri arithmetice dispositi; quorum b , minor, quàm a ; & minor, quàm d . Et ratio b ad a totuplicata, quotus est b , maior, quàm d ad c totuplicata, quo-

tus

2.3.

tus est c & b ad a totuplicata, quotus est a , minor, quàm d ad c totuplicata, quotus est d . Et conuertendo a ad b totuplicata, quotus est a , maior, quàm c ad d , totuplicata, quotus est d : & a ad b totuplicata, quotus est b , minor, quàm c ad d totuplicata, quotus est c . Quod &c.

Demonstr. 4.

def. 5. b.
sup.

2.3.

Esto a maior vtrisque b , & c : eritque d minor vtrisque c , & b . Sunt ergo quatuor numeri d , c , b , a dispositi arithmetice: quorum ratio d ad c totuplicata, quotus est d , maior, quàm b ad a totuplicata, quotus est a : & d ad c totuplicata, quotus est c , minor, quàm b ad a totuplicata, quotus est b . Et conuertendo, c ad d totuplicata, quotus est d , minor, quàm a ad b totuplicata, quotus est a : & c ad d totuplicata, quotus est c , maior, quàm a ad b totuplicata, quotus est b . Quod &c. Quare &c.

Theor. 89. Prop. 101.

SI fuerint quatuor numeri arithmetice dispositi, & primus maior secundo; fuerint autem & alij duo numeri, quintus ad sextum, maior quàm vt primus ad quartum: erit primi ad secundum totuplicata ratio, quotus est quintus, maior, quàm tertij ad quartum totuplicata ratio, quotus est sextus.

Tt

Hy-

Hypoth.

def. 5. b. | Sint quatuor arithmeticè dispositi numeri $a, b,$
 c, d : & sit primus a , maior secundo b ; ideoque
 etiam tertius c , maior quarto d : & sint alij duo,
 quintus e ad sextum f , maior quàm a ad d .

Dico rationem a ad b totuplicatam, quotus est e , ma-
 iorem esse ratione c ad d totuplicata, quotus est f .

Prepar.

Rationis a ad b , logarithmus assumatur g : & rationis
 c ad d , logarithmus h .

Demonstr.

100. b. | Ratio a ad b totuplicata, quotus est a , maior
 est ratione c ad d totuplicata, quotus est d : &
lypctb. | ambæ sunt maioris inæqualitatis: ergo ratio a ad
def p. 4. | b totuplicata, quotus est a , altior est, quàm c ad
 d totuplicata, quotus est d . Est autem rationis a
73. b. | ad b totuplicatæ, quotus est a , logarithmus ag :
 & rationis c ad d totuplicatæ, quotus est d , loga-
hypoth. | rithmus hd : ergo ag maior est, quàm hd . Et quo-
p. 3. | niam e ad f maior est, quàm vt a ad d : permu-
9. b. | tando, e ad a , maior est, quàm vt f ad d . Sed e
 ad a , est vt eg ad ag : & f ad d , vt fh ad dh .
13. 5. | Ergo eg ad ag , maior est, quàm vt fh ad dh : &
p. 3. | permutando, eg ad fh , maior, quàm vt ag ad dh .
73. b. | Et est eg , logarithmus rationis a ad b totuplica-
 tæ, quotus est e : & fh , logarithmus rationis c ad
71. b. | d totuplicatæ, quotus est f . ergo ratio a ad b

totu-

hypoth.
def. p. 4. | totuplicata, quotus est e , altior est ratione c ad d
totuplicata, quotus est f . Et vtraque maioris est
inæqualitatis. Ergo ratio a ad b totuplicata, quo-
tus est e , maior est ratione c ad d totuplicata,
quotus est f . Quod &c.

Quare &c.

Theor. 90. Prop. 102.

SI fuerint quatuor numeri arithmeticè dispositi, & pri-
mus minor secundo; fuerint autem & alij duo numeri,
quintus ad sextum, minor, quàm vt primus ad quartum:
erit primi ad secundum totuplicata ratio, quotus est quin-
tus, maior, quàm tertij ad quartum totuplicata ratio, quo-
tus est sextus.

Hypoth.

def. 5. h. | Sint quatuor numeri arithmeticè dispositi, $a, b,$
 c, d : & sit a , minor, quàm b : ideoque etiam c ,
minor, quàm d : & sit e , ad f , minor, quàm vt a
ad d :

Dico a ad b totuplicatam rationem, quotus est e , ma-
iorem esse ratione c ad d totuplicata, quotus est f .

Demonstr.

hypoth. | Sunt enim d, c, b, a , arithmeticè dispositi: & est
2. 3. | d , maior, quàm c : & f ad e , maior, quàm d ad a :
101. h. | ergo d ad c totuplicata, quotus est, f maior est,
quàm b ad a totuplicata, quotus est e : & conuer-
2. 3. | tendo c ad d totuplicata, quotus est f , minor,

T t 2

quàm

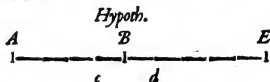

quàm a ad b totuplicata, quotus est e . Quod &c.
Quare &c.

Probl. 13. Prop. 103.

Data quantitate, dataque ratione inæqualitatis, inuenire terminos in data ratione, quorum differentia est quantitas data.

Sit data quantitas AB , dataque ratio c ad d : & esto c , maior, quàm d .

Oportet inuenire terminos in ratione c ad d , quorum excessus AB .

Constr.

Fiat $c \text{---} d$; d : AB ; BE .

Dico AE ; EB : c ; d .

Demonstr.

constr. | AB ; BE : $c \text{---} d$; d .

2. p. | AE ; EB : c ; d . Quod &c.

Quare &c.

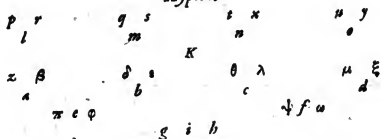

Theor. 91. Prop. 104.

Si quatuor quantitatum non numerosas rationes habentium, harmonicè dispositarum, prima maior fuerit, quàm vtralibet secunda, & tertia: logarithmus rationis pri-

primæ ad secundam ad logarithmum tertiæ ad quartam,
non erit maior, quàm vt prima ad tertiam, nec minor,
quàm vt secunda ad quartam.

Hypoth.

Sunto quatuor quantitates harmonicè dispositæ, a, b, c, d : quarum a , maior, quàm b , & maior, quàm c . & sunt a ad b , & c ad d , rationes non numerosæ. & rationis a ad b , esto logarithmus e : rationis autem c ad d , logarithmus f .

Dico e ad f , non maiorem esse, quàm vt a ad b ; nec minorem, quàm vt c ad d .

Supposito falsa alternativa.

Esto, si fieri potest, vel maior e ad f , quàm vt a ad b , ratione g ad h , maioris inæqualitatis, vel minor, quàm vt c ad d , ratione g ad h , maioris inæqualitatis.

Prepar.

Fiat $g; i; i; h$.

Sumatur quantitas K .

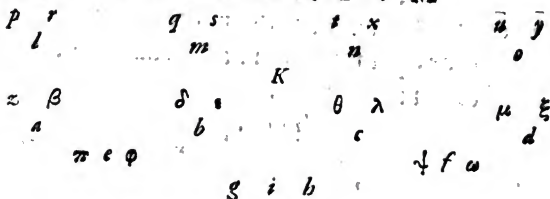
Fiat $a; K; K; l$.

$b; K; K; m$.

$c; K; K; n$.

$d; K; K; o$.

Da-

77. *b.* Datis non numerosis rationibus a ad b , & c ad d , vel m ad l , & o ad n : dataque ratione g ad i , vel i ad h , maioris inæqualitatis, quatuor inueniantur numerosæ rationes, p ad q , altior, quàm l ad m ; & r ad s depressior: propiores æqualitati logarithmicæ, quàm vt in ratione g ad i , vel i ad h .

88. *b.* Et quoniam a ad b , ratio est altior, quàm c ad d : & sunt l, m, n, o , reciprocè, sicut a, b, c, d ; etiam l ad m , ratio est altior, quàm n ad o . Itaq; si forte contingeret r ad s , non altior, quàm n ad o : inueniatur altera r ad s , depressior quidem, quàm l ad m ; sed ei propior; atque altior, quàm n ad o . Et similiter inueniatur t ad u , depressior, quàm r ad s ; altior, quàm n ad o : necnon inueniatur x ad y , depressior, quàm n ad o ; vt fiant t ad u , & x ad y , propiores æqualitati logarithmicæ, quàm vt in ratione g ad i , vel i ad h .

103. *b.* Dataque differentia l, m : datis quoque rationibus p , ad q , r ad s , t ad u , x ad y , inueniantur

tur earumdem termini p, q, r, s, t, u, x, y , easdem habentes rationes, & eandem differentiam l, m .

Fiat $p; K: K; \tau$.

$r; K: K; \beta$.

$q; K: K; \delta$.

$s; K: K; \epsilon$.

$t; K: K; \theta$.

$x; K: K; \lambda$.

$u; K: K; \mu$.

$y; K: K; \xi$.

Et rationis τ ad δ , logarithmus esto π .

rationis β ad ϵ , logarithmus φ .

rationis θ ad μ , logarithmus ψ .

rationis λ ad ξ , logarithmus α .

Demonstr. commun.

hypoth. a, b, c, d , sunt harmonicè dispositæ.

33. h. l, m, n, o , arithmeticè dispositæ.

hypoth. a , maior, quàm b : & maior, quàm c .

24. h. l , minor, quàm m : & minor, quàm n .

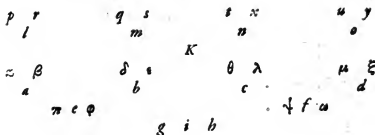
constr. $p, q; l, m; r, s; t, u; n, o; x, y$: binæ, & binæ sunt arithmeticè dispositæ, antecedentes minores consequentibus.

def. 34. b. π : maior, quàm ϵ . & ϵ ; maior, quàm φ .

ψ : maior, quàm f . & f : maior, quàm α .

constr. Et quoniam g , ad i , maior est logarithmicè, quàm ut ratio τ ad δ , ad rationem β ad ϵ : ratio autem τ ad δ , ad rationem β ad ϵ , logarithmicè

maior

81. b. | maior est, quàm vt ad rationem a ad b : & ratio
 z ad δ , ad rationē a ad b , est logarithmicè, vt π ad
 13. 5. | e : ergo g ad i est maior, quàm vt π ad e . Simi-
 liter ostendetur g ad i , maior, quàm e ad ϕ : &
 maior, quàm ψ ad f : & maior, quàm f ad ω .
constr. Deinde quoniam p ad q , vel z ad δ ratio est
sup. altior, quàm l ad m , vel a ad b ; & sunt z , δ ,
hypoth. a , b harmonicè dispositæ; & est a , maior, quàm
 7. 5. | b : oportet z , & δ maiores esse, quàm a , b . si e-
 nim essent æquales; esset ratio z ad δ , æqualta-
def. 13 b | rationi a ad b : si verò esset z , minor, quàm a ;
 88. b. | ideoque & δ , minor, quàm b ; esset ratio z ad δ ,
 depressior, quàm a ad b : contra assumptum. Si-
 militer ostendetur, quòd a , maior est, quàm ϵ ; &
 b , quàm ι : item θ , maior, quàm c ; & μ , quàm
 d : & c , quàm λ ; & d , quàm ξ .

Suppositio falsa prima.

Esto e ad f , maior, quàm a ad c : si potest.

De-

*Demonstr. p.**prepar.* $e; f; a; c, +g; i, +i; h.$ *def. 5. 6.* $e; \varphi, +\varphi; \psi, +\psi; f; e; f.$ *11. 5.* $e; \varphi, +\varphi; \psi, +\psi; f; a; c, +g; i, +i; h.$ *sup. 11.* $e; \varphi$: minor, quàm $g; i.$ *sup. 11.* $\psi; f$: minor, quàm $i; h.$ *4. 3.* $\varphi; \psi$: maior, quàm $a; c.$ si enim esset eadem,vel minor: esset $e; f$: minor, quàm $a; c, +g; h.$

contra assumptum.

prepar. Sunt autem $\beta, \epsilon, \theta, \mu$, harmonicè dispositæ*29. h.* quantitates, numerosasque habentes rationes; &*prepar.* proportionales sicut quidam termini è serie har-monica naturali ab vnitatem: quorum rationis β ad ϵ , logarithmus est φ ; & rationis θ ad μ , loga-*sup.* rithmus est ψ . Est autem sicut r ad s ratio altior,quàm t ad u : sic β ad ϵ , altior, quàm θ ad μ : &*sup.* est β , maior, quàm ϵ ; ideoque & θ , maior,*99. h.* quàm μ . Ergo β ad θ , maior est, quàm φ ad ψ .*13. 5.* Ergo β ad θ , maior est, quàm a ad $c.$ contra 8. 5.Ergo e ad f , non maior est, quàm a ad $c.$ Quod &c.*Suppos. fals. 2.*Esto e ad f , minor, quàm b ad d , si potest.*Demonstr. 2.**prepar.* $e; f, +g; h; b; d.$ *sup.* $\pi; e$: minor, quàm $g; i.$ *sup.* $f; \omega$: minor, quàm $i; h.$ *sup.* $\pi; \omega$: minor, quàm $e; f, +g; h.$

V V

 $\pi; \omega$:

13. 5. π ; ω : minor, quàm b ; d .

præpar. Sunt autem z , δ , λ , ξ , harmonicè dispositæ, numerosas rationes habentes; & proportionales,

25. *b.* sicut quidam termini è serie harmonica naturali
præpar. ab vnitæte: quorum rationis z ad δ , logarithmus

est π ; & rationis λ ad ξ , logarithmus est ω : &

sup. est z ad δ ratio altior, quàm a ad b ; sicut p ad

q , altior, quàm l ad m : & l ad m altior, quàm

n ad o , vel c ad d : & c ad d , altior, quàm λ ad

ξ ; sicut n ad o , altior, quàm x ad y : ergo z ad

δ , altior est, quàm λ ad ξ : & est z , maior, quàm

99. *b.* δ ; & λ , maior, quàm ξ : Ergo π ad ω maior

13. 5. est, quàm δ ad ξ . Ergo δ ad ξ minor est, quàm

b ad d . *contra* 8. 5.

Ergo c ad f , non minor est, quàm b ad d . Quod &c.
Quare &c.

Theor. 92. Prop. 105.

Quatuor arithmeticè dispositarum quantitatum, si prima ad vltimam, fuerit vt numerus ad numerum: erit primæ ad secundam totuplicata ratio, quotus est homologus primæ, maior, quàm tertiæ ad quartam totuplicata ratio, quotus est homologus quartæ. quod si secunda ad tertiam fuerit vt numerus ad numerum: erit primæ ad secundam totuplicata ratio, quotus est homologus secundæ, minor, quàm tertiæ ad quartam totuplicata, quotus est homologus tertiæ.

Hy-

Hypoth.

Sunto quatuor arithmetice dispositæ quantitates A, B, C, D . & esto, vel alterutrum, vel vtrumque istorum, videlicet: A ad D , vt numerus a , ad numerum d : & B ad C , vt numerus b , ad numerum c .

Dico rationem A ad B totuplicatam, quotus est a , maiorem esse ratione C ad D totuplicata, quotus est d : & rationem A ad B totuplicatam, quotus est b , minorem ratione C ad D totuplicata, quotus est c .

Præpar. commun.

13. b. | Sumatur rationalis u : & per quantitates denominetur arithmetice dispositas, vt fiant fractiones
| $u(A), u(B), u(C), u(D)$, harmonicè dispositæ.
| Sitque rationis A ad B logarithmus e : & rationis C ad D , logarithmus f .

Demonstr. p.

Quantitatum A, B, C, D , vel duæ tantum extremæ A, D , erunt vt numeri; vel duæ tantum mediæ B, C : vel binæ tantum extremæ inuicem A, D ; & mediæ inuicem B, C : vel tres inuicem sunt vt numeri.

4. 8. | Sinto tres inuicem A, B, C , vt numeri: & assumantur tres numeri g, h, i proportionales, vt
def. 5. b. | A, B, C : quod si A , minor est, quàm B ; etiam C ,
2. p. | minor est, quàm D ; & g minor, quàm h . & per homologiam, est defectus g, h , ad i , vt defectus
| A, B , ad C : addatur defectus g, h , numero i , &
2. p. | fiat numerus l . erit ergo componendo vt l ad i ,

V v 2

ita

def. 5. b. ita D ad C . Si verò A , maior est, quàm B : perfectò C , maior est, quàm $C --- D$, vel quàm $A --- B$: & per homologiam, sicut C , maior est, quàm $A --- B$, ita i , maior est, quàm $g --- h$. Auferatur itaque $g --- h$, ab i numero; & relinquatur l : & erit, diuidendo, C ad D , vt i ad l .

Quare A , B , C , D sunt proportionales inuicem, vt numeri, g , h , i , l . & numeri g , h , i , l , sunt arithmeticè dispositi: quorum ratio g ad h totuplicata, quotus est g , maior est, quàm ratio i ad l totuplicata, quotus est l : & ratio g ad h totuplicata, quotus est h , minor, quàm ratio i ad l totuplicata, quotus est i . Sed g ad h totuplicata ratio, quotus est g , ad eandem totuplicatam, quotus est a , est logarithmicè, vt g ad a : & i ad l totuplicata, quotus est l , est logarithmicè ad eandem totuplicatam, quotus est d , vt l ad d . Et quoniam g ad l est vt A ad D : & A ad D , vt a ad d : ergo g ad l , est vt a ad d : & permutando g ad a , vt l ad d . Ergo ratio g ad h totuplicata, quotus est g , ad eandem totuplicatam, quotus est a , est vt i ad l totuplicata, quotus est l , ad eandem totuplicatam, quotus est d . Ergo si g ad h totuplicata, quotus est g , altior est, quàm i ad l totuplicata, quotus est l , etiam g ad h totuplicata, quotus est a , altior est, quàm i ad l totuplicata, quotus est d : si depressior, depressior.

ergo

100. *b.* | ergo sicut g ad h totuplicata, quotus est g , maior est, quàm i ad l totuplicata, quotus est l ; siue
def. 5. b. | sint g ad h , & i ad l rationes maioris inæquali-
deff. 1. | tatis, siue sint minoris ambæ: erit & g ad h totu-
2. 4. | plicata, quotus est a , maior, quàm i ad l totupli-
 cata, quotus est d . Et est g ad h , eadem, quæ A
 ad B : & i ad l , eadem, quæ C ad D . ergo A ad
 B totuplicata ratio, quotus est a , maior est, quàm
 C ad D totuplicata, quotus est d . Quod &c.

Simili prorsus demonstratione ostenderetur, quòd ratio
 A ad B totuplicata, quotus est b , minor est, quàm C ad
 D totuplicata, quotus est c . Quod &c.

Demonstr. 2.

Sunto vel duo tantùm extremi A , D , vt numeri; vel
 duo tantùm medij C , D ; vel bini, & bini A , D , & B , C ;
 non autem tres, aut quatuor. profectò velet quantitas A ,
 minor, quàm B , vel maior: & rursum quantitas A , minor,
 quàm C , vel maior.

Esto A , minor, quàm B , & minor, quàm C .

14. *b.* | $u(A)$, $u(B)$, $u(C)$, $u(D)$, sunt harmonice dispositi.
 12. *b.* | $u(A)$: maior, quàm $u(B)$.
 11. *b.* | $u(A)$: maior, quàm $u(C)$.
 88. *b.* | $u(A)$; $u(B)$: altior, & maior, quàm $u(C)$; $u(D)$.
 78. *b.* | $u(A)$; $u(B)$: logarithmus e .
 78. *b.* | $u(C)$; $u(D)$: logarithmus f .
def. 13 b | $u(C)$: maior, quàm $u(D)$.
 8. *5.* | $u(A)$; $u(D)$: maior, quàm $u(A)$; $u(C)$.

$u(A)$;

104. *b.* $u(A); u(C)$: non minor, quàm $e; f$.
 104. *b.* $e; f$: non minor, quàm $u(B); u(D)$.
 8. 5. $u(B); u(D)$: maior, quàm $u(B); u(C)$.
 13. 5. $u(A); u(D)$: maior, quàm $e; f$.
 13. 5. $e; f$: maior, quàm $u(B); u(C)$.
 12. *b.* $u(A); u(D)$: $D; A$: $d; a$.
 12. *b.* $u(B); u(C)$: $C; B$: $c; b$.
 13. 5. $d; a$: maior, quàm $e; f$.
 13. 5. $e; f$: maior, quàm $c; b$.
 91. *b.* df : maior, quàm ae .
 91. *b.* eb : maior, quàm fc .

prepar. Et quoniam f , logarithmus est rationis C ad
 80. *b.* D : ergo df , logarithmus est rationis C ad D totuplicata, quotus est d . item quoniam e , logarithmus est rationis A ad B : ergo ae , logarithmus est rationis A ad B totuplicata, quotus est a . Similiter fc , logarithmus est rationis C ad D totuplicata, quotus est c : & eb , logarithmus, rationis A ad B totuplicata, quotus est b . Sicut ergo ae , minor est, quàm df : sic depressior est A ad B totuplicata, quotus est a , quàm C ad D totuplicata, quotus est d . Item sicut eb , maior est, quàm fc : sic A ad B totuplicata, quotus est b , altior est, quàm C ad D totuplicata, quotus est c .
hypoth. Sunt autem A ad B , & C ad D , minoris inæqualitatis rationes, quarum depressior altiore maior
 24. est. Ergo A ad B totuplicata, quotus est a , maior
 109

ior est, quàm C ad D totuplicata, quotus est d : & A ad B totuplicata, quotus est b ; minor, quàm C ad D totuplicata, quotus est c . Quod &c.

Demonstr. 3.

def. 5. h. sup. Est A minor, quàm B , & maior, quàm C . Ergo C , D , A , B , sunt quatuor quantitates arithmetice dispositæ; quarum C , minor, quàm D , & minor, quàm A . Et ratio C ad D totuplicata, quotus est c , maior est, quàm A ad B totuplicata, quotus est b . & C ad D totuplicata, quotus est d , minor, quàm A ad B totuplicata, quotus est a . Quod &c.

Demonstr. 4.

def. 5. h. sup. Est A , maior, quàm B , & minor, quàm C . Ergo B , A , D , C , sunt quatuor quantitates arithmetice dispositæ, quarum B minor, quàm A ; & minor, quàm D . ideoque B ad A totuplicata ratio, quotus est b , maior est, quàm D ad C totuplicata, quotus est c : & B ad A totuplicata, quotus est a , minor, quàm D ad C totuplicata, quotus est d . Ergo conuertendo, A ad B totuplicata, quotus est b , minor est, quàm C ad D totuplicata, quotus est c : & A ad B totuplicata, quotus est a , maior, quàm C ad D totuplicata, quotus est d . Quod &c.

Demonstr. 5.

Est A maior, quàm B , & maior, quàm C . Ergo D ,
 C, B, A ,

def. 5. h. *sup.* C, B, A , sunt quantitates arithmetice dispositæ,
 quarum D minor, quàm C , & minor, quàm B .
 quarum ratio D ad C totuplicata, quotus est d ,
 maior est, quàm B ad A totuplicata, quotus est
 a : & D ad C totuplicata, quotus est c , minor,
 2. 3. quàm B ad A totuplicata, quotus est b : Ergo
 conuertendo, C ad D totuplicata, quotus est d ,
 minor est, quàm A ad B totuplicata, quotus est
 a : & C ad D totuplicata, quotus est c , maior, quàm
 A ad B totuplicata, quotus est b . Quod &c.
 Quare &c.

Theor. 93. Prop. 106.

SI fuerint quatuor quantitates arithmetice dispositæ, &
 prima minor secunda; fuerint autem & duo numeri
 prior ad posteriorem, minor, quàm vt prima quantitas ad
 quartam: erit primæ ad secundam totuplicata ratio, quo-
 tus est prior numerus, maior, quàm tertiæ ad quartam to-
 tuplicata, quotus est posterior.

Hypoth.

Sint quatuor quantitates arithmetice dispositæ, $A, B,$
 C, D : & sit A , minor, quàm B : ideoque etiam C , minor,
 quàm D : & sit e numerus ad numerum f , minor, quàm
 vt A ad D .

Dico A ad B totuplicatam, quotus est e , maiorem ef-
 fe, quàm C ad D totuplicata, quotus est f .

Præ-

Præpar.

13. b. Denominetur u , per quantitates arithmetice dispositas A, B, C, D , ut fiant fractiones harmonice dispositæ, $u(A), u(B), u(C), u(D)$. Et esto rationis $u(A)$ ad $u(B)$, logarithmus g : & rationis $u(C)$ ad $u(D)$, logarithmus h .

Demonstr.

Vel $u(A)$, maior est, quàm $u(C)$; vel minor.
 def. 13. b. Si $u(A)$, maior est, quàm $u(C)$: etiam $u(B)$, maior est, quàm $u(D)$: & $u(A)$ ad $u(B)$, ratio est altior, & maior, quàm $u(C)$ ad $u(D)$. Ergo g ad h
 88. b. non maior est, quàm ut $u(A)$ ad $u(C)$.
 def. p. 4. $u(A); u(C): C; A$.
 104. b. C : maior, quàm A .
 12. b. $g; h$: non maior, quàm $C; A$.
 13. 5. $D; A$: maior, quàm $C; A$.
 8. 5. $g; h$: minor, quàm $D; A$.
 13. 5. $f; e$: maior, quàm $D; A$.
 2. 3. $g; h$: minor, quàm $f; e$.
 13. 5. ge : minor, quàm fh .
 91. b.

Est autem g logarithmus rationis $u(A)$ ad $u(B)$, vel B ad A : ideoque ge , logarithmus est rationis B ad A totuplicatæ, quotus est e . item fh , logarithmus est rationis D ad C totuplicatæ, quotus est f . Ergo sicut ge , minor est, quàm fh : sic totuplicata ratio B ad A , quotus est e , depressior est, quàm totuplicata D ad C , quotus est f .

X x

& est

- hypoth.* & est B , maior, quàm A , & D maior, quàm C :
def. p. 4. ergo totuplicata ratio B ad A , quotus est e , minor est, quàm totuplicata D ad C , quotus est f .
 2. 3. & conuertendo, totuplicata A ad B , quotus est e , maior, quàm totuplicata C ad D , quotus est f . Quod &c.
- def. 13. b.* Si $u(A)$, minor est, quàm $u(C)$: etiam $u(B)$, minor est, quàm $u(D)$: & est ratio $u(C)$ ad $u(D)$, altior, quàm $u(A)$ ad $u(B)$: & est $u(C)$, maior vtralibet $u(D)$, & $u(A)$.
 88. b. h ; g : non minor, quàm $u(C)$; $u(A)$.
 104. b. $u(C)$; $u(A)$: A ; C .
 12. b. h ; g : non minor, quàm A ; C .
 13. 5. A ; C : maior, quàm A ; D .
 8. 5. A ; D : maior, quàm e ; f .
hypoth. h ; g : maior, quàm e ; f .
 13. 5. h ; g : maior, quàm e ; f .
 91. b. h ; g : maior, quàm e ; f .
sup. Totuplicata A ad B , quotus est e , maior, quàm totuplicata C ad D , quotus est f . Quod &c.
 Quare &c.

Theor. 94. Prop. 107.

SI fuerint quatuor quantitates arithmetice dispositæ, & prima, maior, quàm secunda: fuerint autem & duo numeri, prior ad posteriorem maior, quàm vt prima quantitas ad quartam: erit primæ ad secundam totuplicata ratio, quotus est prior numerus, maior, quàm terciæ ad quartam

tam totuplicata, quotus est posterior.

Hypoth.

Sint quatuor quantitates A, B, C, D , arithmeticè dispositæ: & sit A , maior, quàm B ; ideoque etiam C , maior, quàm D : & sit e numerus ad numerum f , maior, quàm ut A ad D .

Dico A ad B totuplicatam, quotus est e , maiorem esse, quàm C ad D totuplicata, quotus est f .

Demonstr.

Sunt enim quatuor quantitates arithmeticè dispositæ D, C, B, A : & est D minor, quàm C :
hypoth. 2. 3. & f ad e , minor est, quàm ut D ad A . ergo D
 106. b. ad C totuplicata ratio, quotus est f , maior est,
 2. 3. quàm B ad A totuplicata, quotus est e . Et conuertendo, C ad D totuplicata, quotus est f , minor, quàm A ad B totuplicata, quotus est e .
 Quod &c.

Quare &c.

Perillust. & Excellentiss. D. Io. Dominico Cassino
Astronomo D. S. Petrus Mengolus S. D.

*N*umquam mihi satis credo, Vir Excellentiss. cum publicanda conscribo; ideoque meritò nec omninò scholaribus credendum puto: quorum licet ope me fateor plurimum profecisse; non tamen auctoritate oportuit confirmari. Tu verò, qui scis, & potes, tuis in me multis hucusque positis, hoc addas officium velim: praua, si quæ sunt, emendes primùm: in ijs, quæ male posita sunt, consilio adiuues; in cæteris, mihi duplices intelletum. Quod ut præstes faciliùs, retexam breuiter huiusce operis narrationem: quam cum legeris, præfationemque ad lectorem percurreris; plurima quidem cursim prætereundo intelligere; paucis verò difficilioribus lectis attentius, demonstratis, possis de toto volumine sententiam ferre.

Ante annos duodecim, occasione cuiusdam problematis mihi propositi à D. Io. Antonio Rocca Regiensi, de figura unilinea describenda, quæ secaret ellipsim in duobus punctis innumerabiles eiusmodi figuras excogitavi, quas tunc per Geometriam indiuisibilium quadrabam, adhibeo tamen prius hoc lemma.

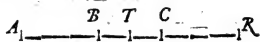
5

Lem-

Lemma.

Data recta linea, diuifa primū bifariam, deinde non bifariam in duobus punctis, vtrinq; à medio puncto æqualiter distantibus: assignatisque vnus eiusdem gradus potestatibus abscissarum; necnon alius eiusdem gradus potestatibus residuarum: inuenire cui sit æquale aggregatum ex duobus productis synonymis, sub potestatibus abscissarū assignatis, per suarum assignatas potestates residuarum.

Est autem hoc lemma affine illi, quod recitat Bonauentura Cauallerius b. m. præceptor meus ex Io. Beugrand: quod idcirco in expositione placet imitari.

Sit recta AR , diuifa bifariam in T , & non bifariam in punctis C, B , æqualiter hinc inde à T distantibus. Oportet inuenire, cui sit æquale aggregatum productorum synonymorum sub potestatibus partium inæqualium AB , BR , & AC , CR . Vt autem breuiori via id obtineamus, procedemus per Algebram Speciosam, partes AT , TR , vocantes t : & partes BT , TC , vocantes a . Erunt ergo AB , CR , $t - a$: & erunt AC , BR , $t + a$. Assignatis itaque primis potestatibus abscissarum AB , AC , necnon primis residuarum BR , CR ; volens inuenire cui æquetur summa productorum sub primis potestatibus ABR , ACR , statim ducendo $t - a$ per $t + a$ produco vnum: & ducendo

$$A \text{ --- } B \text{ --- } T \text{ --- } C \text{ --- } R$$

do $t \rightarrow a$ per $t \leftarrow a$, produco alterum, quorum summa, $2t2$
 $\leftarrow 2a2$.

Exemplum primum in Vni primis.

$AB: t \rightarrow a$	$AC: t \rightarrow a$
$BR: t \rightarrow a$	$CR: t \leftarrow a$
$ABR: t2 \leftarrow a2$	$ACR: t2 \leftarrow a2$
	$\quad \quad \quad t2 \leftarrow a2$
	$ABR + ACR: 2t2 \leftarrow 2a2$

Vnde sequitur aggregatum productorum sub primis potestatibus ABR , ACR , equalē esse, duplæ secundæ potestati AT , dempta dupla secunda TC .

Quod si assignatis secundis potestatibus abscissarum AB , AC , & primis residuarum BR , CR , velim scire cui æquetur summa productorum sub potestatibus secunda AB , & prima BR , & sub secunda AC & prima CR ; effingo secundam potestatem à radice $t \rightarrow a$, quàm ducō in primam $t \rightarrow a$; vt fiat vnus productus: item effingo secundam $t \rightarrow a$, quàm ducō in primam $t \leftarrow a$; vt fiat alter productus: quorum summam inuenio $2t3 - 2ta2$.

Exem-

Exemplum 2. in Biprimis .

$$AB: t2---2t2a+a2$$

$$BR: t+a$$

$$t3---2t2a+ta2$$

$$+ t2a---2ta2+a3$$

$$ABR: t3---t2a---ta2+a3$$

$$AC: t2+2t2a+a2$$

$$CR: t---a$$

$$t3+2t2a+ta2$$

$$---t2a---2ta2---a3$$

$$ACR: t3+t2a---ta2---a3$$

$$t3---t2a---ta2+a3$$

$$ABR+ACR: 2t3---2ta2.$$

Vnde manifestum est aggregatum productorum sub potestatibus, secunda AB & prima BR , & sub secunda AC & prima CR , æquale esse duplæ potestati tertiæ AT , dempto duplo producto sub prima AT , & secunda TC .

Similiter in cuiuslibet appellationis proportionalibus progrediendo, consequemur optatum: vt exemplis subiectis liquidò apparet.

Exem-

$$A_1 \text{ --- } \overset{B}{\text{---}} \overset{T}{\text{---}} \overset{C}{\text{---}} \text{ --- } R$$

Exemplum 3. in Triprimis.

$$AB: t_3 \text{ --- } 3t_2a + 3ta_2 \text{ --- } a_3$$

$$BR: t + a$$

$$t_4 \text{ --- } 3t_3a + 3t_2a_2 \text{ --- } ta_3$$

$$+ t_3a \text{ --- } 3t_2a_2 + 3ta_3 \text{ --- } a_4$$

$$ABR: t_4 \text{ --- } 2t_3a + 2ta_3 \text{ --- } a_4$$

$$AC: t_3 + 3t_2a + 3ta_2 + a_3$$

$$CR: t \text{ --- } a$$

$$t_4 + 3t_3a + 3t_2a_2 + ta_3$$

$$\text{ --- } t_3a \text{ --- } 3t_2a_2 \text{ --- } 3ta_3 \text{ --- } a_4$$

$$ACR: t_4 + 2t_3a \text{ --- } 2ta_3 \text{ --- } a_4$$

$$t_4 \text{ --- } 2t_3a + 2ta_3 \text{ --- } a_4$$

$$ABR + ACR: 2t_4 \text{ --- } 2a_4.$$

Exemplum 4. in Bisecundis.

$$AB: t_2 \text{ --- } 2ta + a_2$$

$$BR: t_2 + 2ta + a_2$$

$$t_4 \text{ --- } 2t_3a + t_2a_2$$

$$+ 2t_3a \text{ --- } 4t_2a_2 + 2ta_3$$

$$\text{ --- } t_2a_2 \text{ --- } 2ta_3 + a_4.$$

$$ABR: 14 - 2t2a2 + a4$$

$$\text{Similiter } ACR: 14 - 2t2a2 + a4$$

$$ABR + ACR: 214 - 4t2a2 + 2a4.$$

Exemplum 5. in Quadriprimis.

$$AB: 14 - 4t3a + 6t2a2 - 4ta3 + a4$$

$$BR: 1 + a.$$

$$15 - 4t4a + 6t3a2 - 4t2a3 + ta4 \\ + t4a - 4t3a2 + 6t2a3 - 4ta4 + a5$$

$$ABR: 15 - 3t4a + 2t3a2 + 2t2a3 - 3ta4 + a5$$

$$AC: 14 + 4t3a + 6t2a2 + 4ta3 + a4$$

$$CR: 1 - a$$

$$15 + 4t4a + 6t3a2 + 4t2a3 + ta4 \\ - t4a - 4t3a2 - 6t2a3 - 4ta4 - a5$$

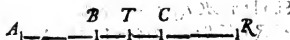

$$ACR: 15 + 3t4a + 2t3a2 - 2t2a3 - 3ta4 - a5$$

$$15 - 3t4a + 2t3a2 + 2t2a3 - 3ta4 + a5$$

$$ABR + ACR: 215 + 4t3a2 - 6ta4.$$

Exemplum 6. in Trisecundis.

$$AB: \quad 13 + 312a + 31a2 - a3$$

$$BR: \quad 12 + 21a + a2$$

$$\begin{aligned} 15 - 314a + 313a2 - 12a3 \\ + 214a - 613a2 + 612a3 - 21a4 \\ + 13a2 - 312a3 + 31a4 - a5 \end{aligned}$$

$$ABR: 15 - 14a - 213a2 + 212a3 + 1a4 - a5.$$

$$AC: \quad 13 + 312a + 3a2 + a3$$

$$CR: \quad 12 - 21a + a2$$

$$\begin{aligned} 15 + 314a + 313a2 + 12a3 \\ - 214a - 613a2 - 612a3 - 21a4 \\ + 13a2 + 312a3 + 31a4 + a5. \end{aligned}$$

$$ACR: 15 + 14a - 213a2 - 212a3 + 1a4 + a5$$

$$15 - 14a - 213a2 + 212a3 + 1a4 - a5$$

$$ABR + ACR: 215 - 413a2 + 21a4.$$

Similiter in Quintiprimis.

$$ABR + ACR: 216 + 1014a2 - 2012a4 - 2a6.$$

In

In Quadrifecundis.

$$ABR+ACR: 216---214a2---212a4+2a6.$$

In Triteritijs.

$$ABR+ACR: 216---614a2+612a4---2a6.$$

In Sextiprimis.

$$ABR+ACR: 217+1815a2--1013a4---101a6.$$

In Quintifecundis.

$$ABR+ACR: 217+215a2--1013a4+81a6.$$

In Quadriteritijs.

$$ABR+ACR: 217---615a2+613a4---21a6.$$

In Septimiprimis.

$$ABR+ACR: 218+2816a2---2812a6---2a8.$$

In Sextifecundis.

$$ABR+ACR: 218+816a2---3014a4+812a6+2a8.$$

In Quintiteritijs.

$$ABR+ACR: 218---416a2+412a6---2a8.$$

In Quadriquartis.

$$ABR+ACR: 218---816a2+1214a4---812a6+2a8.$$

In Octaniprimis.

$$ABR+ACR: 219+4017a2+2815a4---5613a6---141a8.$$

In Septimifecundis.

$$ABR+ACR: 219+1617a2---2815a4+101a8.$$

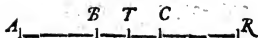
In Sextiteritijs.

$$ABR+ACR: 219---1215a4+1613a6---61a8.$$

In Quintiquartis.

$$ABR+ACR: 219---817a2+1215a4---813a6+21a8.$$

In Noniprimis.

$$ABR + ACR: 2t10 + 54t8a2 + 84t6a4 - 84t4a6 - 54t2a8 - 2a10.$$

In Octauisecundis.

$$ABR + ACR: 2t10 + 26t8a2 - 28t6a4 - 28t4a6 + 26t2a8 + 2a10.$$

In Septimitertijs.

$$ABR + ACR: 2t10 + 6t8a2 - 28t6a4 + 28t4a6 - 6t2a8 - 2a10.$$

In Sextiquartis.

$$ABR + ACR: 2t10 - 6t8a2 + 4t6a4 + 4t4a6 - 6t2a8 + 2a10.$$

In Quiniquintis.

$$ABR + ACR: 2t10 - 10t8a2 + 20t6a4 - 20t4a6 + 10t2a8 - 2a10.$$

Propositio.

In parallelogrammo ducta diagonetro, regula basi: omnes sexcuplæ vniprimæ sub triangulis, sunt æquales omnibus secundis potestatibus parallelogrammi.

Et omnes duodecuplæ biprimæ, omnibus tertijs potestatibus parallelogrammi.

Et omnes 20plæ triprimæ: necnon omnes 30plæ bisecundæ; omnibus quartis potestatibus.

Et

Et omnes 3 oplæ quadriprimæ: necnon omnes 6 oplæ trisecundæ; omnibus quintis potestatibus.

Et omnes 42 plæ quintiprimæ: item omnes 105 plæ quadrisecundæ: & omnes 14 oplæ tritertiæ; omnibus sextis potestatibus.

Et omnes 56 plæ sextiprimæ: item omnes 168 plæ quintisecundæ: item omnes 28 oplæ quadritertiæ; omnibus septimis potestatibus.

Et omnes 72 plæ septimiprimæ: item omnes 252 plæ sextisecundæ: necnon omnes 504 plæ quintitertiæ: & omnes 63 oplæ quadriquantæ; omnibus octavis potestatibus.

Et omnes 90 plæ octauprimæ: & omnes 360 plæ septimisecundæ: & omnes 84 oplæ sextitertiæ: & omnes 126 oplæ quintiquartæ; omnibus nonis potestatibus.

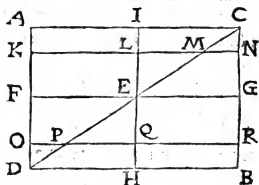
Et omnes 110 plæ noniprimæ: & omnes 495 plæ octauisecundæ: & omnes 132 oplæ septimitertiæ: & omnes 231 oplæ sextiquartæ: & omnes 2772 plæ quintiquintæ; omnibus decimis potestatibus.

Et sic deinceps in infinitum iuxta numeros tabulæ quadratricum, vel quadraturarum, cōtinuatę quātūn oportet.

Method. Demonstr.

Affinis est hæc propositio, tribus propositionibus, quas loco citato refert Cauallerius ex eodem Beugrand *Exerc. 4. prop. 25, 26, & 27*: Eademque illarum methodo demonstrabitur, ex Lemmate præcedenti. Porro satis puto ad ostensionem eiusdem methodi, ex decem propositis, tria tantūm demonstrare.

Hy-

Esto parallelogrammum AB , cuius diamèter CD : dividaturque CD bifariam in E : ducanturque per E , rectæ FG , IH , parallelogrammì AB lateribus parallelæ: ducanturque hinc inde ab E distantes quantumlibet, sed æqualiter, & intra quadratum, duæ $KLMN$, & $OPQR$.

Dico sub triangulis ACD , BCD , omnes sextuplas vniprimas, æquales esse, omnibus secundis potestatibus parallelogrammì AB .

Demonstr. p.

Quoniam aggregatum ex vniprimis KMN , OPR , est æquale duplæ secundæ potestati KL , dempta dupla secunda potestate LM : & KN ducta est utcumque. Ergo ex omnibus vniprimis, sub trapezio $A FEC$, & sub triangulo CEG , & ex omnibus, sub triangulo EFD , & sub trapezio $EDBG$, aggregatum; quod est omnes vniprimæ

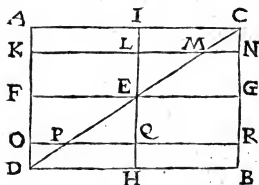
mæ sub triangulis ACD , BCD : est æquale omnibus duplis secundis potestatibus parallelogrammi AE , demptis omnibus duplis secundis potestatibus trianguli, IEC ; idest omnibus simplis secundis potestatibus parallelogrammi AH , demptis omnibus secundis potestatibus, vtrorumq; triangulorum IEC , DEH .

Sed qualium trianguli IEC omnes secundæ potestates, sunt vnitas: talium parallelogrammi AE , sunt 3. Ideoq; qualium omnes secundæ potestates triangulorum IEC , DEH , sunt 2: talium omnes secundæ potestates parallelogrammi AH , sunt 6. Et omnes vniprimæ sub triangulis ACD , BCD , sunt vtrorumque differentia, nempe 4: & omnes sexcuplæ vniprimæ, sub triangulis ACD , BCD , sunt 24. Item qualium omnes secundæ potestates AH , sunt 6: talium omnes secundæ potestates AB , sunt 24. Ergo omnes sextuplæ vniprimæ, sub triangulis ACD , BCD , sunt æquales, omnibus secundis potestatibus AB .
Quod &c.

Dico sub triangulis ACD , BCD , omnes duodecuplas biprimas, æquales esse, omnibus tertijs potestatibus parallelogrammi AB .

Demonstr. 2.

Quoniam aggregatum ex biprimis KMN , OPR , est æquale duplæ tertiæ potestati KL , dempta dupla vniscunda KLM (idest, dempto duplo producto sub potestatibus, prima KL , & secunda LM). Ostendetur similiter vt supra, quod omnes biprimæ sub triangulis ACD , BCD ,
sunt

sunt æquales omnibus tertijs potestatibus parallelogrammi AH , demptis omnibus vnifecundis sub potestatibus primis eiusdem AH , & sub secundis vtrorumque triangulorum IEC , DEH .

Qualium autem omnes secundæ potestates trianguli IEC , sunt vnitas: talium omnes secundæ potestates parallelogrammi sunt 3: ideoque qualium omnes vnifecundæ sub parallelogrammo AE , & sub triangulo IEC , sunt vnitas: talium omnes tertiæ potestates parallelogrammi AE , sunt 3. & qualium omnes vnifecundæ sub parallelogrammo AH , & sub vtrisque triangulis IEC , DEH , sunt 2: talium omnes tertiæ potestates AH , sunt 6: & omnes biprimæ sub triangulis ACD , BCD , sunt vtrorumque differentia, nempe 4: & omnes duodecuplę biprimæ sub triangulis ACD , BCD , sunt 48. item qualium omnes tertiæ potestates AH , sunt 6: talium omnes tertiæ

tiæ potestates AB , sunt 48. Ergo omnes duodecuplæ bi-primæ, sub triangulis ACD , BCD , sunt æquales omnibus tertijs potestatibus AB . Quod &c.

Dico sub triangulis ACD , BCD , omnes 60plas triseundas, æquales esse, omnibus quintis potestatibus parallelogrammi AB .

Demonstr. 3.

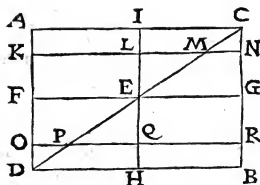
Quoniam aggregatum ex trisecondis KMN , OPR , est æquale duplæ quintæ potestati KL , dempta quadrupla triseconda KLM , addita dupla vniquarta KLM . ostendetur similiter vt supra, quod omnes trisecondæ sub triangulis ACD , BCD , sunt æquales omnibus quintis potestatibus parallelogrammi AH ; demptis omnibus duplis trisecondis, sub potestatibus tertijs AH , & sub secundis vtrorumque triangulorum IEC , DEH , additis omnibus vni-quartis sub potestatibus primis AH , & sub quartis vtrorumque triangulorum IEC , DEH .

Qualium autem omnes secundæ potestates trianguli IEC , sunt 5: talium omnes secundæ potestates parallelogrammi AE , sunt 15. ideoque qualium omnes trisecondæ sub tertijs potestatibus parallelogrammi AE , & sub secundis trianguli IEC , sunt 5: talium omnes quintæ potestates parallelogrammi AE , sunt 15: atque talium omnes duplæ trisecondæ sub AE , & sub IEC , sunt 10: atque differentia vtrarumque, est 5.

Rursum, qualium omnes quartæ potestates trianguli IEC , sunt 3: talium omnes quartæ potestates AE , sunt

Z z

15.

15. ideoque qualium omnes vniuartæ, sub primis, *AE*, & quintis *IEC* potestatibus, sunt 3: talium omnes quintæ potestates *AE*, sunt 15. sed talium ostensæ sunt omnes quintæ *AE*, demptis omnibus duplis trisecundis, sub *AE*, & sub *IEC*, esse 5: ergo additis omnibus vniuartis, sub *AE*, & sub *IEC*, sunt 8.

Sed qualium omnes quintæ *AE*, sunt 15: talium omnes quintæ *AH* sunt 30: & omnes quintæ *AH*, demptis omnibus duplis trisecundis, sub *AH*, & sub vtrisque *IEC*, *DEH*, additisque omnibus vniuartis, sub *AH*, & sub vtrisque *IEC*, *DEH*, sunt 16; nempe omnes trisecundæ, sub triangulis *ACD*, *BCD*, sunt 16: & omnes 6oplæ trisecundæ sub iisdem, sunt 960. & qualium omnes quintæ potestates *AH*, sunt 30: talium omnes quintæ potestates *AB*, sunt 960. Ergo omnes 6oplæ trisecundæ, sub triangulis *ACD*, *BCD*, sunt æquales, omnibus quintis potestatibus parallelogrammi *AB*. Quod &c. Quare &c.

Hic

*His demonstratis, cogitabam si possent aliæ quadraturæ inueniri ex inuentis compositæ, in quas insignis aliqua resolueretur; quemadmodum in triangula, parabolam Archimedes resoluit. Et quæ sui primum de omnibus figuris, in quibus ordinatæ ad basim, sunt omnes potestates abscissarum, primæ, secundæ, tertiæ, & deinceps in infinitum: quas ex demonstratis à Canallerio loco citato, deprehendebam esse in serie harmonica naturali ab unitate earumque summam demonstravi excrecere in infinitum, in præfatione ad meum libellum, cui titulus, *Novæ Quadraturæ Arithmetica, seu de Additione Fractorum*.*

*Deinde tentavi, si possent in unam colligi summam figuræ, in quibus ordinatæ ad basim, sunt abscissæ primæ, & producti sub primis abscissis, & residuarum potestatibus omnifariam, id est, abscissæ primæ, uniprimæ, unisecundæ, unitertiæ, uniquartæ, & deinceps in infinitum: quas colligere mihi successit feliciter, & æquales inuenire parallelogrammo, cuius ad eandem basim ordinatæ, sunt omnes totæ; ut potest facile colligi ex supra demonstratis, & ex 17. p. *Nov. Quadr.**

*Item si possent colligi figuræ, in quibus ordinatæ ad basim sunt abscissæ secundæ, & producti sub abscissis secundis, & residuarum potestatibus omnifariam, id est, abscissæ secundæ, biprimæ, bisecondæ, bitertiæ, biquartæ, & deinceps in infinitum: quas etiam colligere mihi successit, & æquales inuenire triangulo, cuius ordinatæ sunt omnes abscissæ. Ut patet ex supra demonstratis, & ex 8.2. *Nov. Quadr.**

Et generaliter inueni figuram, in qua ordinatæ sunt omnes potestates abscissarum, & deinceps omnes figuras, in quibus ordi-

natae sunt productae sub iisdem potestatibus abscissarum, & sub residuarum potestatibus omnisariam, simul aggregatas, aequales esse figurae, in qua ordinatae sunt omnes potestates abscissarum ordinis proximè inferioris. Verbi gratia, omnes abscissas tertias, additis omnibus triprimis, omnibus trifecundis, omnibus triterijs, alijsque omnibus triquotis; esse aequales, omnibus abscissis secundis. Item omnes abscissas quartas, additis omnibus quadriprimis, omnibus quadrifecundis, omnibus quadritertijs, omnibus quadriquartis, alijsque omnibus quadriquotis; esse aequales omnibus abscissis tertijs, quod ita generaliter ut enunciatum est, & ex supra demonstratis, & ex 5. 3. Nou. Quadr. potest manifestari.

Ipsam interim accessionem, quam Geometriae Indivisibilium feceram, prateriui: veritus eorum auctoritatem, qui falsum putant suppositum, omnes rectas figurae planae infinitas, ipsam esse figuram planam: non quasi hanc sequens partem; sed illam quasi non prorsus indubiam deuitans: tentandi animo, si possem de eadem eandem indivisibilium methodum, aut aliam equivalenter novis, & indubijs prorsus constituere fundamentis.

Mechanicis deinde ac Musicis hucusque imperfectis occupatis lucubrationibus, in eas quandoque veni demonstrandarum conclusionum angustias, ut per omnisariam hac nostra elementa, novorum indigerem argumentorum. quae privatis tradita scriptis delitescabant, non inculca solum, sed & ita perperam posita, ut quasi specialia Lemmata quorundam mathematicorum, non valerent ad aliud. Animaduvertebam etiam me non posse multum in Mechanicis proficere, quas liberaliter profiteor; nisi ex uberiore

Geo-

Geometria, quàm quæ hucusque ab Euclide, Apollonio, alijsque posterioribus tradita esset.

*Nuperrimè hoc anno, Adm. R. P. Fr. Stephanus de Angelis Ie-
juatus, meus condiscipulus, de indiuisibilium Præceptoris nostri
Geometria omnium optimè meritis, cuius intellectus copiam, &
felicitatem, nunquam satis à me cōmendari posse verbis existi-
mo. mittebat ad me libellum suum De Infinitis Parabolis &c. le-
gendum: cuius ex eruditione mirabili, melior, & vegetior fa-
ctus Geometra; maximum hoc emolumentum percepi: Ut præte-
rita studia reuerterentur in mentem; ordinemque, inter plura de-
inceps inuenta, postularent. & illud tandem mihi, opinor, suc-
cessisse feliciter, quod duodecim ante annos desideraueram: ijs
etiam, quibus deuincior, Mechanicorum studiorum obligatio-
nibus oportunum. super qua mea opinione, Vir Excellentissime,
hisce lucubrationibus perlectis; & quatenus oportuerit ad cor-
rectionem notatis: tuam sinceram enixè rogans, postulo, & ex-
pecto sententiam. Vale.*

Tabula Formosa.

FO.u.

FO.a. FO.r.

FO.a2. FO.ar. FO.r2.

FO.a3. FO.a2r. FO.ar2. FO.r3.

FO.a4. FO.a3r. FO.a2r2. FO.ar3. FO.r4.

Tabula Subquadraturarum.

FO.u.

FO.a. FO.r.

FO.a2. FO.2ar. FO.r2.

FO.a3. FO.3a2r. FO.3ar2. FO.r3.

FO.a4. FO.4a3r. FO.6a2r2. FO.4ar3. FO.r4.

Tabula Quadraturarum.

FO.u.

FO.2a. FO.2r.

FO.3a2. FO.6ar. FO.3r2.

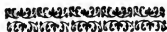
FO.4a3. FO.12a2r. FO.12ar2. FO.4r3.

FO.5a4. FO.20a3r. FO.30a2r2. FO.20ar3. FO.5r4.

GEOMETRIÆ SPECIOSÆ

ELEMENTVM SEXTVM.

DEFINITIONES.

- 1 Sumatur inter lineas, vna quælibet quantitas; quæ, Rationalis, dicitur.
- 2 Et exponatur quædam recta linea, rationali æqualis; quæ dicitur, Tota:
3. Sitque data positio; quæ dicitur, Basis.
4. Eiusque alterum extremorum punctorum, dicitur, Finis abscissarum.
5. Alterum, Finis residuarum.
6. Et ab vnoquoque puncto in basi sumpto, vsque ad finem abscissarum, quatenus ipsa basis extenditur, quantitas dicitur Abscissa.
7. Ideoque tota dicitur etiam, Maxima abscissarum.
8. Item ab vnoquoque puncto in basi sumpto, vsque ad finem residuarum, quatenus basis extenditur, quantitas dicitur Residua.

9. Ideo-

9. Ideoque tota dicetur etiam, Maxima residuarum.

10. Super basi describatur quadratum: & ab vno quolibet puncto in basi sumpto, recta ducatur, vsque ad oppositum latus, reliquis lateribus quadrati parallela: quæ dicetur, Ordinata in quadrato.

11. Quæ cum sit æqualis rationali, & totæ; dicetur Rationalis, & Tota, & Maxima abscissarum, & Maxima residuarum.

12. Et quadratum, per suas ordinatas extensum, dicetur, Forma omnes rationales, & Forma omnes totæ. & significabitur characteribus *FO.ii.* & *FO.i.*

13. Immò quoniam tota est æqualis rationali, & reliquæ omnes potestates totæ, sunt inter se, & rationali æquales: ordinata in quadrato dicetur etiam, Tota secunda, Tota tertia, Tota quarta, & deinceps.

14. Et quadratum, dicetur, Forma omnes totæ secundæ, Forma omnes totæ tertiæ, Forma omnes totæ quartæ. aptisque significabitur characteribus, *FO.12.*, *FO.13.*, *FO.14.* & sic deinceps.

15. A fine abscissarum ducta diameter quadrati, facit semiquadratum triangulum: cuius ab vno quolibet puncto in basi sumpto recta ducatur, vsque ad prædictam diametrum, alteri lateri parallela, quæ dicetur, Ordinata in triangulo.

16. Quæ cum sit æqualis abscissæ, dicetur, Abscissa.

17. Ipsumque triangulum per suas ordinatas extensum, dicetur, Forma omnes abscissæ. & significabitur characterẽ, *FO.a.*

18. Si-

18. Similiter à fine residuarum ducta diameter quadrati, facit semiquadratum triangulum: cuius vnaquælibet ordinata, cum sit æqualis residuæ, dicetur Residua.

19. Et per ordinatas residuas extensum triangulum, dicetur, Forma omnes residuæ. & significabitur caractere, *FO.r*.

20. Si super basi concipiatur figura extensa non nisi per ordinatas in quadrato: sed in qua, vnaquælibet ordinata, est abscissa secunda, dicetur, Forma omnes abscissæ secundæ. & significabitur caractere *FO.az*.

21. Item, in qua, vnaquælibet ordinata, est vniprimæ, dicetur, Forma omnes vniprimæ. & significabitur caractere, *FO.ar*.

22. Et in qua, vnaquælibet ordinata, est residua secunda, dicetur Forma omnes residuæ secundæ. & significabitur caractere, *FO.r2*.

23. Et generaliter, si super basi concipiatur figura, extensa non nisi per ordinatas in quadrato: & in qua, vnaquælibet ordinata, est assumpta quædam in tabula proportionalium: dicetur, Forma omnes tales proportionales. aptoque significabitur caractere. vt Forma omnes abscissæ tertiæ, *FO.az*: Forma omnes biprimæ, *FO.azr*: Forma omnes vnifecundæ, *FO.ar2*: Forma omnes residuæ tertiæ, *FO.r3*. & sic deinceps.

24. Itaque ad instar tabulæ proportionalium, & specierum, alia tabula ordinabitur formarum, quæ dicetur, Formosa.

25. Quod si vna quælibet ordinata in forma, est assumpta quædam in tabula nominum: dicetur, Forma omnes totuplæ tales proportionales, aptoque significabitur charactere. vt, Forma omnes duplæ vniprimæ, *FO.2ar*: Forma omnes triplæ biprimæ, *FO.3ar*: Forma omnes triplæ vnifecundæ, *FO.3ar2*. & sic deinceps.

26. Ideoque ad instar tabulæ nominum, & subquadratricum, alia tabula ordinabitur, quæ dicetur, Tabula subquadraturarum.

27. In qua digestæ formæ, dicentur, Subquadraturæ.

28. Item ad instar tabulæ quadratricum, alia tabula ordinabitur, quæ dicetur, Tabula Quadraturarum.

29. In qua digestæ formæ, dicentur, Quadraturæ.

30. Denique si vnaquælibet ordinata, in forma, est assumptæ proportionalis multipla, vel submultipla, vel multiplæ submultipla: dicetur, Forma omnes totuplæ] tales proportionales, vel subtotuplæ, vel totuplarum subtotuplæ. aptisque significabitur characteribus. vt Forma omnes quintuplæ bitertiæ, *FO.5ar3*: & Forma omnes biprimæ subtriplex, *FO.ar(3)*: & Forma omnes quadruplæ triquartæ subseptulæ, *FO.4ar4(7)*. & sic deinceps.

31. Si basis diuisa fuerit in partes æquales; ductæque fuerint per extrema & media diuisionum puncta parallelæ ordinatæ in forma; & super partibus basis æqualibus, inter parallelas completa fuerint parallelogramma maxima intra formam iacentia: figura ex parallelogrammis composita, dicetur, Inscripta formæ.

32. Quod

32. Quod si completa fuerint parallel ogramma minima formam includentia: figura ex parallel ogrammis composita, dicitur, Circumscripta formæ.

33. Figura vero ex tot parallelogrammis, quot sunt ordinatæ per puncta diuisionum, & ad ipsas ordinatas iacentibus composita, dicitur, Adscripta formæ.

34. Speciosa, & Formosa tabulis congruentibus, Massæ, & Formæ, quarum in vtrisque sunt eedem appellationes, & iidem characteres, dicentur inuicem Homonymæ.

35. Item Homonymarum æquemultiplices, dicentur Homonymæ.

36. Ideoque etiam in duabus subquadratricum, & subquadraturarum, aut quadratricum, & quadraturarum tabulis, Massæ, & Formæ, dicentur Homonymæ.

Tabulæ formosæ primi lateris, in tertia, quarta, & reliquis deinceps formis, in singulis ordinatæ, pro maioribus abscissis, sunt maiores; & pro maxima abscissarum, est maxima, & ipsi basi æqualis: item vltimi lateris in formis, pro maioribus residuis, sunt maiores; & pro maxima residuarum, est maxima, & ipsi basi æqualis.

Hypoth.

Esto basis AR : in qua finis abscissarum, A ; finis residuarum, R . & sint abscissæ, AB minor, AC maior, AR maxima; & residuæ, RC minor, AB maior, RA maxima: & esto in primo latere tabulæ formosæ, tertia $FO.12$; & in vltimo, tertia $FO.2$.

Dico in $FO.12$, ordinatam per C , maiorem esse ordinatam per B : & per R , maximam esse ordinatarum, & æqualem ipsi AR .

Item in $FO.2$, ordinatam per B , maiorem esse ordinatam per C : & per A , maximam esse ordinatarum, & æqualem ipsi RA .

Demonstr.

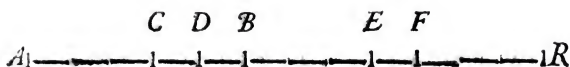
def. 20b | Basis RA , ad ordinatam per B , duplicatam, habet rationem eius, quàm habet ad AB : & ad ordinatam per C , duplicatam eius, quàm habet ad AC :

4. 3. AC : & ad ordinatam per R , duplicatam æqualitatis, quàm habet ad AR . Sed RA ad AB , maior est, quàm vt ad AC : & ad AC , maior, quàm vt æqualis ad AR . Ergo ad ordinatam per B , maior est, quàm vt ad ordinatam per C : & ad ordinatam per C , maior, quàm vt ad ordinatam per R . Ergo ordinata per B , minor est, quàm quæ per C : & vtralibet per B , & per C , minor, quàm quæ per R : & ordinata per R , est maxima; ad quàm RA duplicatam habet rationem æqualitatis, nempe eandem habet æqualitatis rationem: ergo per R ordinata, est ipsi AR æqualis. Quæ &c.

Simili prorsus demonstratione ostendetur, quòd in $FO.r2$, ordinata per B , maior est, quàm quæ per C : & vtralibet per B , & per C , minor, quàm quæ per A : & per A ordinata est maxima, & ipsi AR æqualis. Quæ &c.
Quare &c.

Theor. 2. Prop. 2.

IN singulis formosæ tabulæ, non primi, nec vltimi lateris formis, ordinatarum maxima, minor est, quàm tota: & facit abscissam, & residuam, proportionales, vt numeri, à quibus ipsa forma denominatur: reliquarum verò ex vtralibet parte, propior maximæ remotiore maior est.

Est basis AR ; in qua, finis abscissarum, A ; finis residuarum R : & esto in tabula formosa, non in primo, nec in ultimo latere, forma omnes bitertiæ, quàm denominant numeri 2, 3, cuius character, $FO.a2r3$. & diuidatur AR in B , vt abscissa AB , ad residuam BR sit proportionalis, sicut 2 ad 3: sumanturque aliæ abscissæ minores, quàm BA , nempe DA , CA : & aliæ residuæ minores, quàm BR , nempe ER , FR .

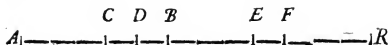
Dico in $FO.a2r3$, ordinatam per B minorem esse, quàm AR ; & ordinatarum esse maximam: & ordinatam per D , maiorem esse, quàm quæ per C : & ordinatam per E , maiorem, quàm quæ per F .

Demonstr.

-6. p. | Rationalis u , ad $a2r3$, rationem habet compo-
 def.8. p. | sitam ex rationibus, u ad $a2$, & u ad $r3$: id est
 | compositam ex duplicata u ad a , & ex triplicata
 | u ad r . Est autem AR ad AB , vt u ad a : & AR
 | ad BR , vt u ad r : & ad ordinatam per B , est vt
 | u ad $a2r3$. Ergo AR ad ordinatam per B , ha-
 | bet rationem compositam ex rationibus, duplica-
 | ta AR ad AB , atque triplicata AR ad RB . Sed
 | AR ad AB , & AR ad RB , sunt maioris inequa-
 | litatis

litis rationes, quæ tùm multiplicatæ, tùm compositæ, faciunt maioris inæqualitatis rationem. Quare AR maior est, quàm ordinata per B . Quod &c.

Simili prorsus demonstratione ostendetur, quod ordinata per D ad AR , habet rationem compositam ex duplicata AD ad AR , & ex triplicata DR ad AR . Ergo ex æquali, ordinata per D ad ordinatam per B , rationem habet compositam, ex duplicata DA ad AB , & ex triplicata DR ad RB . Sunt autem DA , AB , BR , RD , quatuor arithmeticè dispositæ, quarum secunda AB ad tertiam BR est vt 2 ad 3. Ergo duplicata ratio DA ad AB minor est, quàm triplicata BR ad RD . Habet autem secunda potestas DA ad secundam AB duplicatam rationem eius, quàm habet DA ad AB : & tertia potestas BR ad tertiam RD triplicatam BR ad RD . Ergo secunda potestas DA ad secundam AB minor est, quàm vt tertia potestas BR ad tertiam RD : ergo productus sub secunda potestate AD , & sub tertia DR , minor est producto, sub secunda AB , & sub tertia BR . Sed productus sub secunda potestate AD , & sub tertia DR , ad productum sub secunda AB , & sub tertia BR , compositam habet ex rationibus secundæ potestatis AD ad secundam AB , & tertiæ DR ad tertiam BR : nempe compositam, ex duplicata AD ad AB , & triplicata DR ad RB :

RB : nempe eandem quàm ordinata per D ad ordinatam per B . Ergo ordinata per D , minor est quàm ordinata per B . Similiter ostendetur, quòd & ordinatæ per E , per C , per F , singulæ sunt minores, quàm ordinata per B . Ergo ordinata per B est maxima. Quod &c.

Simili prorsus demonstratione ostendetur, quod ordinata per C ad ordinatam per D , est vt productus sub secunda potestate AC , & sub tertia CR , ad productum sub secunda AD , & sub tertia DR : & quod rationem habet compositam ex rationibus, duplicata CA ad AD , & triplicata CR ad RD . Sunt autem DA , AC , CR , RD , quatuor arithmetice dispositæ quarum DA maior est, quàm AC : & sunt duo numeri 2 ad 3, vt AB ad BR , maiorem scilicet rationem habentes, quàm AD ad DR . Ergo maior est DA ad AC duplicata ratio, quàm CR ad RD triplicata: & è conuerso minor est CA ad AD duplicata, quàm DR ad RC triplicata: & minor est secunda potestas CA ad secundam AD , quàm vt potestas tertia DR ad tertiam RC : & minor est productus sub secunda potestate AC , & sub tertia CR , quàm sub secunda potestate AD , & sub tertia DR : & minor

107. 5.

2. 3.

3. p.

91. 5.

minor

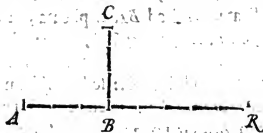
minor est ordinata per C , quàm ordinata per D . Similiter ostendetur, quòd ordinata per F , minor est, quàm ordinata per E . Quod &c.

Quare &c.

Probl. I. Prop. 3.

Formæ propositæ, in data basi, per datum punctum, ordinatam inuenire.

Hypoth.

Esto proposita $FO.1042r3$, super data basi AR , in qua datum punctum B .

Oportet per B ordinatam inuenire.

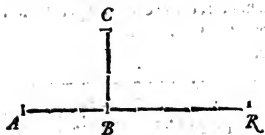
Constr.

Data AR , datisque AB , BR , inueniatur recta BC , ad quàm AR , rationem habet compositam ex datis rationibus, AR ad AB duplicata, AR ad BR triplicata, & ex ratione subdecupla: & collocetur BC perpendiculariter ad AR .

Dico BC , esse ordinatam per B , in $FO.1042r3$.

Bbb

De-

Demonstr.

Ratio AR ad BC , componitur ex rationibus AR ad AB duplicata, AR ad BR triplicata, & ex subdecupla: sed AR , est u ; AB , est a ; BR , est r : Ergo AR ad BC ratio, componitur ex rationibus u ad a duplicata, u ad r triplicata, & ex subdecupla: sed ex iisdem componitur u ad $1042r3$: ergo AR ad BC est vt u ad $1042r3$: Sed AR est u : ergo BC , est $1042r3$: ergo BC est ordinata per B , in $FO.1042r3$. Quod &c.

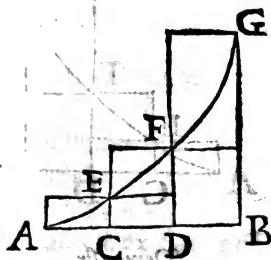
Quare &c.

Probl. 2. Prop. 4.

SVper data basi propositæ formæ primi vel ultimi lateris, per datum numerum diuisa in partes æquales, tres figuras ex parallelogrammis describere, inscriptam, circumscriptam, & adscriptam: & ostendere, quòd inscripta & adscripta sunt æquales: & quòd circumscripta excedit inscriptam quantitate rectanguli sub maxima ordinata, & sub vna æqualium basis partium.

Hy-

Hypoth.

Estto propositæ formæ data basis AB , diuisa in datas partes æquales AC , CD , DB .

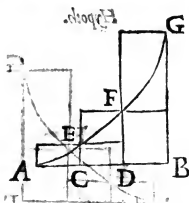
Oportet describere inscriptam, circumscriptam, & adscriptam.

Constr.

- p. h.* | Assumatur alterum extremorum A, B , nempe
3. h. | B , per quod ordinata est maxima: & inueniantur ordinatæ per data puncta C, D, B , rectæ CE, DF, BG : & compleantur parallelogramma ED, FB, AE, CF, DG .

Dico inscriptam esse ex DE, BF : circumscriptam, ex AE, CF, DG : adscriptam, ex AE, CF , vel ex DE, BF : & adscriptam inscriptæ æqualem esse: & circumscriptam excedere inscriptam quantitate rectanguli DG .

Demonstr.

p. h. Ordinatarum per omnia BD puncta, maxima est per B , minima per D : ergo parallelogrammorum inter ordinatas per D , & B , intra propositam formam iacentium, maximum est BF ; & includentium formam, minimum est DG ; excedit autem DG , ipsum FB , spatio FG . Similiter ostendetur; parallelogrammum inter ordinatas per C , & D , infra propositam formam iacentium, maximum esse DE ; & includentium formam, minimum esse CF : excedit autem CF , ipsum DE , spatio EF . Item quoniam CE , maxima est ordinatarum per omnia AC puncta; per A verò nulla est ordinata: ergo parallelogrammorum, inter ordinatam per C , & eius parallelam per A , includentium formam, minimum est AE ; nullum verò est, intra formam iacentium. Ergo inscripta est,

def. 31b

-381

ex

def. 32b | ex DE, BF composita: & circumscripta, ex $AE,$
 | EF, DG composita: & excedit circumscripta in-
 | scriptam spatio ex AE, EF, FG parallelogram-
 | mis composito. Sed ex AE, EF, FG compo-
 | situm spatium parallelogrammo DG est æquale.
 | ergo excedit circumscripta inscriptam quantita-
 | te DG . Et quoniam CE, DF , sunt ordinatæ per
 | diuisionum puncta C, D quibus totidem adiacent
 | parallelogramma, vel AE, CF , vel DE, BF .
 | def. 33b | Ergo adscripta est ex DE, BF , vel ex AE, CF .
 | sunt autem AE, CF , ipsis DE, BF æqualia, ex
 | quibus componitur inscripta. Ergo adscripta est
 | æqualis inscriptæ. Quæ &c.
 | Quare &c.

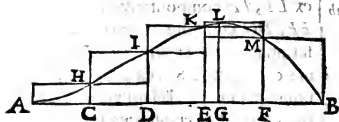
Probl. 3. Prop. 5.

SVper data basi propositæ formæ non primi neque vl-
 | timi lateris, per datum numerum diuisa in partes æqua-
 | les; tres figuras ex parallelogrammis describere, inscrip-
 | tam, circumscriptam, & adscriptam: & ostendere, quod
 | circumscripta excedit adscriptam, quantitate rectanguli
 | sub maxima ordinarum, & sub vna æqualium basis par-
 | tium: & quod adscripta excedit inscriptam, non maiori
 | quantitate.

Hypoth.

Esto propositæ formæ data basis AB , diuisa in datas
 partes æquales AC, CD, DE, EF, FB : & esto A , finis ab-
 scissarum; & B , finis residuarum.

Opor-

Oportet describere inscriptam, circumscriptam, & adscriptam.

Constr.

- Assumantur numeri denominantes formam
propositam, secundum quos diuidatur AB in partes
proportionales in G , ut abscissa AG , ad residuum
 GB , sic se habeat, sicut denominatorum
2. b. numerorum prior ad posteriorem. Constat per
3. b. G punctum, esse maximam ordinatam. Inueniantur per C, D, E, G, F , ordinatae CH, DI, EK, GL, FM ; & esto MF , minor, quàm EK : & compleantur parallelogramma $AH, CI, DK, ELF, MB, HD, IE, EM, KF$.

Dico inscriptam esse ex HD, IE, EM : circumscriptam ex AH, CI, DK, ELF, MB : adscriptam ex AH, CI, DK, EM , vel ex HD, IE, KF, MB : & circumscriptam excedere adscriptam, quantitate rectanguli ELF : & adscriptam excedere inscriptam non maiori, quàm rectanguli ELF quantitate.

De-

Demonstr.

2. h.

Ordinatarum per omnia BF puncta, maxima est per F , nulla per B : ergo inter ordinatam per F , & parallelam per B , minimum parallelogrammorum includentium formam est MB , ideoque ad circumscriptam pertinens figura n: nullum verò est intra formam iacentium. Item ordinatarum per omnia EF puncta maxima est per G ; & per F , minor, quàm quæ per E , est minima: & inter ordinatas EK , FM minimum parallelogrammorum includentium formam, est ELF , & intra formam iacentium maximum EM ; ideoque ad circumscriptam pertinet ELF ; ad inscriptam verò EM . Similiter ostendetur, quod DK , CI , AH pertinent ad circumscriptam; & HD , IE ad inscriptam. Quare inscripta est ex HD , IE , EM : & circumscripta AH , CI , DK , ELF , MB . Et quoniam CH , DI , EK , FM sunt ordinatæ, quibus adjacent parallelogramma AH , CI , DK , EM , vel HD , IE , KF , MB : manifestum est adscriptam ex AH , CI , DK , EM , vel ex HD , IE , KF , MB compositam esse. Excedit autem circumscripta adscriptam spatij, AH , HI , IK , & excessu ELF , supra KF ; vel spatij KLM , MB : quæ utralibet sunt æqualia vni rectangulo ELF : excedit ergo circumscripta adscriptam, quantitate rectanguli ELF . Adscripta vero excedit inscriptam

def. 32b

def. 31b

def. 33b

spa-

spatijs AH, HI, IK ; vel spatijs KM, MB : quæ vtralibet non maiora sunt rectangulo ELF : excedit ergo adscripta inscriptam, non maiori quantitate, quàm sit ELF . Quæ &c.
Quare &c.

Probl. 4. Prop. 6.

Inuenire numerum, per quem propositæ formæ data basis diuidatur, vt circumscripta, & inscripta sint propiores æqualitati, quàm in data ratione inæqualitatis.

Hypoth.

Esto data basis B , dataque ratio maioris inæqualitatis c ad d .

Oportet numerum inuenire, per quem cum diuisa fuerit B , & figuræ circumscripta & inscripta descriptæ fuerint, circumscripta ad inscriptam, minor sit, quàm vt c ad d .

Constr.

5. <i>b.</i> 2. <i>b.</i> 3. <i>b.</i>	Assumatur quilibet numerus, per quem diuidatur B: & inscripta describatur figura E: & inueniatur quantitas F, ad quàm E, maior est, quàm vt c ad $c---d$. Assignetur etiam, in ipsa B, punctum: per quod maxima ordinarum inueniatur G: & ad G applicetur quantitas F, vt fiat latitudo H: & sumatur ipsius H multiplex L, maior quàm dupla B: & quotuplex est L ad H, totus numerus esto M.

Dico M , esse numerum, per quem, cum diuisa fuerit B , & figuræ circumscripta, & inscripta, fuerint descriptæ:
cir-

circumscripta ad inscriptam minor est, quàm vt c ad d .

Præpar.

5. *h.* Quotus est M , tota pars ipsius B accipiat
 N . & diuisa basi per numerum M , sit inscripta
 figura Q , circumscripta R , adscripta S .

Demonstr.

2. *p.* Quoniam B ad N ; est vt M ad unitatem, vel
 vt L ad H : permutando B ad L , est vt N ad
F. p. H : & $2B$ ad L , vt $2N$ ad H . Sed $2B$, minor
 est, quàm L : ergo $2N$, minor est, quàm H : er-
 go $2GN$ rectangulum, minus est rectangulo GH .
 sed rectangulum GH , est æquale ipsi spatio F : er-
 go $2GN$, minus est, quàm F . Et est E ad $2GN$,
 ratio maior, quàm E ad F . Sed E ad F ratio,
 maior est, quàm c ad $c---d$: ergo E ad $2GN$
 ratio, maior est, quàm c ad $c---d$. Est autem R , ma-
 ior, quàm E : ergo R ad $2GN$ ratio, maior est,
 5. *h.* quàm c ad $c---d$. Est autem $R---S$, equalis ipsi
 GN : & $S---Q$, non maior est, quàm $2GN$: er-
 go R ad $R---Q$, maior est, quàm c ad $c---d$:
 3. 3. ergo, per conuersionem rationis, R ad Q , mi-
 nor est, quàm vt c ad d . Ergo M est numerus
 per quem &c. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 3. Prop. 7.

Adscripta, & forma, sunt quasi æquales.

C c c

De-

Demonstr.

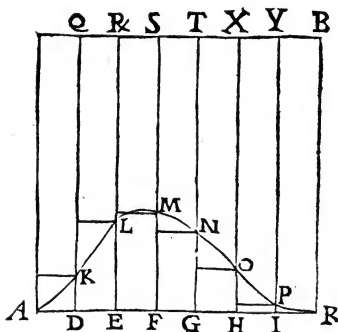
6. b. | Nam data qualibet inæqualitatis ratione, pos-
 5. b. | sunt inueniri, circumscripta formæ, & inscripta,
 67. 5. | propiores æqualitati: est autem vtralibet adscripta,
 def. 3. 3. | & forma, minor, quàm circumscripta, & maior,
 | quàm inscripta: ergo potest inueniri adscripta ad
 | formam propior æqualitati, quàm in data qualibet
 | inæqualitatis ratione. Quare adscripta, & forma,
 | sunt quasi æquales.

Theor. 4. Prop. 8.

ADscripta cuiusque formæ, ad formam in vertice for-
 mosæ tabulæ, est vt à radice numero partium basis,
 massa homonyma, ad totam vnitatem plus ordinatā, quàm
 sit basis tabulæ speciosæ, ad quam pertinet massa.

Hypothesis.

def. 12 b. | Sinto duæ formæ, vna in vertice formosæ
 | *FO*, quæ est quadratum *AB*; altera *FO*. 1042r3,
 | super eadem basi *AR*: in qua finis abscissarum *A*;
 | finis residuarum *R*. Et esto *AR* diuisa in partes
 | æquales, mediātibz pūctis *D, E, F, G, H, I*: per quæ
 | ordinatæ sint, in altera forma, rectæ *DK, EL, FM,*
 | *GN, HO, IP*; & in quadrato, sint *DQ, ER, FS,*
 | *GT, HX, IY*. & sint *AK, DL, EM, FN, GO,*
 | *HP* parallelogramma, ex quibus componitur ad-
 | scripta, quæ vocetur *S*: & *AQ, DR, ES, FT,*
 | *GX, HY, IB* parallelogramma æqualia, in quæ di-
 | uiditur

uiditur quadratum AB . Assumatur etiam numerus t , partium æqualium ipsius AR : & à radice t , massa $O.1042r3$, quæ ad quintam basim pertinet speciosæ tabulæ: sumaturque ab eadem radice t , tota sexta 16 .

Dico AB ad S , esse vt 16 ad $O.1042r3$, à radice t .

Demonstr.

Quoniam AR ad DK , rationem habet compositam, ex duplicata AR ad AD , & ex triplicata AR ad RD , & ex subdecupla: videlicet pro abscissa vnitatis a , compositam ex 12 ad $a2$, & ex 13 ad $r3$, & ex subdecupla: idest,

C c c 2

eamdem,

eamdem, quàm t_5 ad $1042r_3$, pro abscissa vnitate. sed AQ ad AK , est vt AR ad DK : ergo AQ ad AK , est vt t_5 ad $1042r_3$, pro abscissa vnitate. Similiter DR ad DL , est vt t_5 ad $1042r_3$ pro abscisso binario: necnon similiter pro reliquis abscissis numeris. Sunt autem tot parallelogramma componentia ascriptam S , quot ordinatæ per puncta D, E, F, G, H, I , totidemque, quot ipsa puncta: & vnitate pauciores, quàm numerus partium ipsius AR ; nempe totidem, quot sunt eiusdem numeri t abscissiones, & abscissæ. Ergo per homologiam, æquemultiplicato vtrunque antecedente per t , collectisque consequentibus, quadratum AB , ad adscriptam S , est vt t , ad $O.1042r_3$. Quod &c.

Quare &c.

Theor. 5. Prop. 9.

Forma omnes multiplæ, ad formam omnes simplas eadem proportionales, super eadem basi iacentem, est æquemultipla.

Hypoth.

Esto A forma omnes duplæ: & esto B forma omnes simplæ eadem proportionales, super communi basi iacentes.

Dico A ad B duplam esse.

Demonstr.

| Diuisa enim communi basi, per quemlibet nu-
 def. 30 b | merum, in partes æquales, ordinatæ per puncta di-
 uisio-

- uisionum in A , duplæ sunt ordinatarum per eadem puncta in B , singulæ singularum: & adiacentia parallelogramma, quæ adscriptas componunt, dupla sunt singula singulorum; & simul omnia simul omnium: & adscripta A , adscriptæ B est dupla: sed adscripta B quasi est æqualis ad suam formam B : ergo adscripta A , quasi est dupla formæ B : sed forma A quasi est æqualis adscriptæ A : & sunt formæ A , B , quantitates determinatæ. Ergo A ad B est dupla. Quod &c. Quare &c.
-

Theor. 6. Prop. 10.

OMnes quadraturæ super eadem basi constitutæ, sunt inter se æquales.

Demonstr.

8. *b.* Nam adscripta cuiuslibet quadraturæ, ad formam in vertice formosæ tabulæ iacentem, est ut quadratrix homonyma, ad totam vnitatem plus ordinatam, quàm in qua basi est quadratrix in sua tabula: sed quadratrix ad huiusmodi totam, quasi est æqualis: ergo adscripta quadraturæ, ad formam in vertice formosæ iacentem, quasi est æqualis: sed & ad suam quadraturam quasi est æqualis: ergo quadratura ad formam in vertice formosæ iacentem, est æqualis. Quare omnes quadraturæ, cum eadem determinatæ formæ sint æquales, inter se sunt æquales.
-

Theor. 7. Prop. 11.

IN vna quasque basi tabulæ subquadraturarum, subquadraturæ sunt æquales: & simul omnes, componunt quantitatem formæ, in vertice formosæ tabulæ iacentis.

Demonstr.

def. 28b

9. b.

10. b.

Nam in vnaquaque basi tabulæ subquadraturarum, quadraturæ sunt æquemultiplex. Sed æquales, ipsæ sunt inter se quadraturæ: ergo æquales etiam sunt inter se subquadraturæ.

10. b.

Deinde in vnaquaque basi tabulæ subquadraturarum, quotupla est quadratura vna vnus, tot sunt subquadraturæ: atque totupla est summa omnium subquadraturarum, ad vnam tantum. quare summa omnium subquadraturarum, vni quadraturæ est æqualis: sed vnaquælibet quadratura, æqualis est formæ in vertice formosæ tabulæ iacenti. Quare in vnaquaque basi tabulæ subquadraturarum, summa omnium, æqualis est vni formæ, in vertice formosæ tabulæ iacenti.

Porro in Tabula Formosa, in ipsius formis, præter ea, quæ in epistola ad Excellentissimum Casinum commemoravi ex meo libello Nouarum Quadraturarum alia inueni duo, quæ hic pro coronide recensito: aliâs publicanda cum demonstratione, si Deus otium, & ulteriores fortunam concesserit.

Vnum de mixtilineis angulis, & de cornibus formarum; & de angulorum quantitatis, & idelicet.

Se-

Secundæ basis *secunda* & *penultima* forma, est *binangula*, cuius *angulorum* *sinus* *rectus* *duplus* *versus*. *tertiæ* *verò*, & *quartæ*, ac *reliquarum* *deinceps* *omnium* *basium* *formæ*, *prima* & *ultima*, *secunda* & *penultima*, sunt *unicornes*, & *vnangulæ*; quarum *sinus* *rectus* *angulorum*, ad *versum* *totuplus* est, *quotus* est *ordo* *basis*: in *tertia*, *triplus*; in *quarta*, *quadruplus*; in *quinta* *quintuplus*, & *sic* *deinceps*. *reliquæ* *demum* *formæ* *omnes*, sunt *bicornes*.

Alterû de centrâs grauitatum bipartitum. cuius prima pars est.

Cuiusque *formæ* in *tabula formosa*, *recta* *linea* per *centrum grauitatis* *ordinata*, facit *partes* *basis* *reciprocè* *proportionales*, *abscissam* *ad* *residuam*, *sicut* *eius* *ordinum* *numeri* in *sua* *basi* à *prima*, & *ab* *ultima*. *Exempli gratia*. *Formæ* in *quarta* *basi*, *secundæ* *tritultimæ* per *centrum*, *ordinata*, facit *partes* *basis*, *abscissam* *ad* *residuam* *proportionales*, *ut* 3 *ad* 2, *ordo* *tritultimæ* *ad* *ordinem* *secundæ*.

Secunda pars est. In *vnâ* *quaque* *forma*, *linea* *ex* *centro* *grauitatis* *ducta* *ordinatim* *ad* *basim*, à *basi*, & *centro* *finita*, *dicetur*, *Altitudo centralis*. *Itaque* *formarum* in *tabula formosa*, *centrales* *altitudines* *habent* *reciprocam*, *rationem* *compositam* *ex* *rationibus* *numeratorum*, *qui* *quadraturas* *ex* *formis* *producunt*; *ex* *directa* *iacentium* in *ijsdem* *basibus*, & *lateribus* *tabulæ* *quadraturarum*, & *ex* *conuerfa* *iacentium* in *basibus* *duplordinatis*, & in *lateribus* *vnitate* *minùs*, *quàm* *duplordinatis*. *Exempli gratia*. *Centralis* *altitudo* *FO. 442*. *formæ* in *sexta* *basi* *tertiæ* *quintultimæ*, *ad* *centralem* *altitudinem* *FO. 436*, *formæ* in *nona* *basi*

basi septimæ quartultimæ, rationem habet compositam ex rationibus numerorum quadraturas producentium ex formis; ex ratione, inquam, 105, tertij quintultimi in sexta basi, ad 840, septimum quartultimum in nona basi; & ex ratione 352716, tredecimi septimultimi in decima octaua basi, ad 6435, quintum nonultimum in duodecima basi.

Vel aliter. Altitudines centrales formarum in tabula, formosa iacentium, rationem habent compositam, tum ex ratione earundem formarum conuersa, tum etiam ex directâ aliarum in eadem tabula in basibus duplordinatis, & in lateribus vnitate minùs quàm duplordinatis. Exempli gratia. Centralis altitudo $FO.44r2$, ad centralem

$FO.43r6$, rationem habet compositam, ex

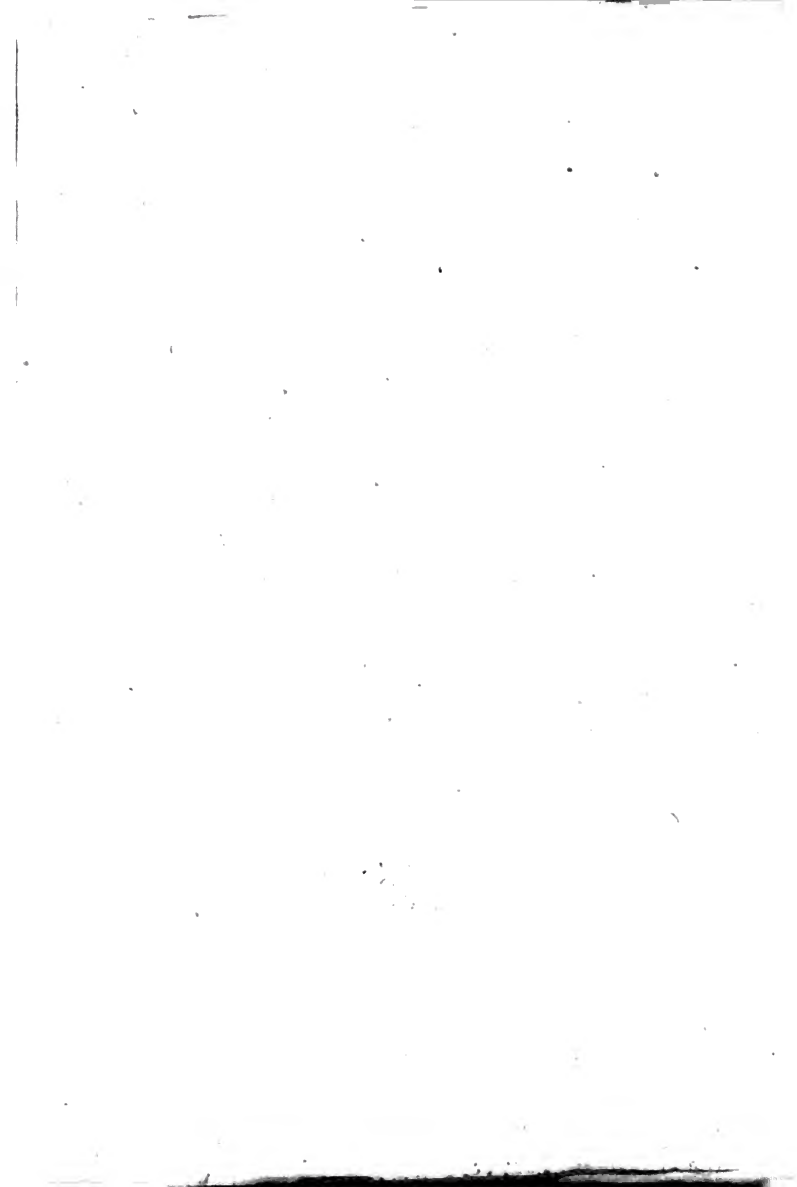
rationibus, $FO.43r6$, ad $FO.44r2$; &

$FO.48r4$, ad $FO.46r12$.

DEO GRATIAS.

12

